

วารสาร

การเงินการคลัง

ปีที่ 30 ฉบับที่ 95: เมษายน - มิถุนายน 2561

สัมภาษณ์พิเศษ

สุวิชัย โรจนวานิช

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

แนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจน
ช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย

- ▶ Big Data...เทคโนโลยีใหม่เปลี่ยนโลกการคลัง
- ▶ ทำความรู้จักกับคริปโตเคอเรนซี ภาคประชาชน
- ▶ Macroeconomic Analysis Briefing Amidst Trump and Anti-Globalization movement, how the US and Europe would be in 2018

ราคา 79 บาท

ISSN 1686607-X

9 771686 607012

1 8 0 6 1 6

สินเชื่อที่อยู่อาศัยเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

สร้างโอกาสให้คนไทยมีบ้านในฝัน

4 ปีแรก รับดอกเบี้ยต่ำ
2.75% ต่อปี
(วงเงินกู้ต่อรายไม่เกิน 1 ล้านบาท)

- ☒ ฟรี ค่าธรรมเนียมการยื่นกู้
- ☒ ฟรี ค่าประเมินราคาหลักประกัน
- ☒ ฟรี ค่าจดทะเบียนสิทธินิติกรรม
- ☒ ฟรี ค่าจดทะเบียนนิติกรรมจำนอง

4 ปีแรก รับดอกเบี้ยต่ำ **3.00%** ต่อปี
(วงเงินกู้ต่อรายไม่เกิน 2 ล้านบาท)

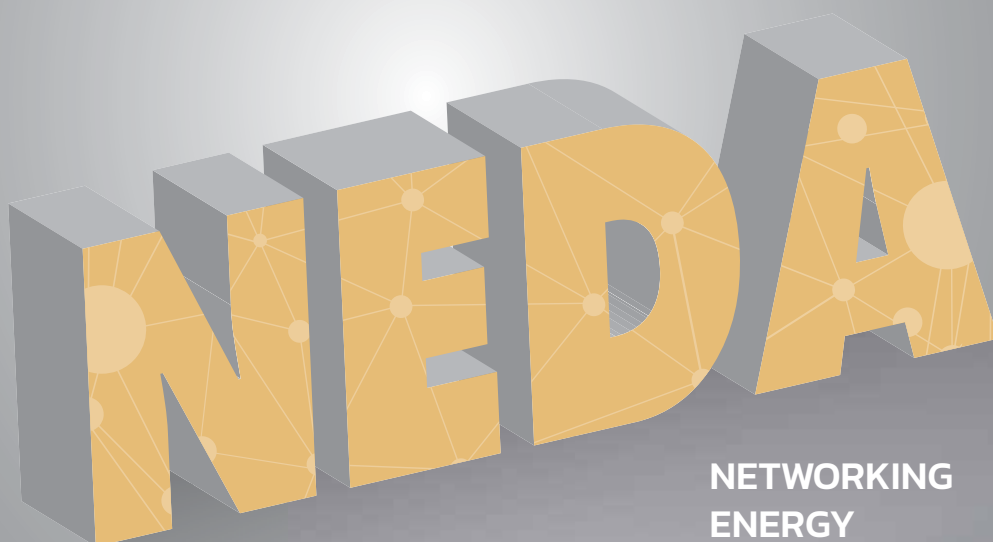
ผ่อนสบายสูงสุด

40 ปี

เงื่อนไขโครงการสินเชื่อที่อยู่อาศัยเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ • สำหรับผู้ได้รับสิทธิบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ วงเงินกู้ไม่เกิน 1 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยคงที่ 4 ปีแรก 2.75% ต่อปี ปีที่ 5 จนถึงตลอดอายุสัญญาเงิน ร้อยย้อย เท่ากับ MRR -0.75% ต่อปี สวัสดิการ เท่ากับ MRR -1.00% ต่อปี • สำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อยไม่เกิน 25,000 บาท ต่อเดือน วงเงินกู้ไม่เกิน 2 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยคงที่ 4 ปีแรก 3.00% ต่อปี ปีที่ 5 จนถึงตลอดอายุสัญญาเงิน ร้อยย้อย เท่ากับ MRR -0.75% ต่อปี สวัสดิการ เท่ากับ MRR -1.00% ต่อปี • ระยะเวลาสูงสุด 40 ปี • ฟรีที่ 1 ค่าธรรมเนียมการยื่นกู้ (0.1% ของวงเงินกู้) • ฟรีที่ 2 ค่าประเมินราคาหลักประกัน (ตามวงเงินกู้) ฟรีที่ 3 ค่าจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม (1,000 บาทต่อราย) • ฟรีที่ 4 ค่าจดทะเบียนนิติกรรมจำนอง (1% ของวงเงินจำนอง สำหรับผู้ที่ได้รับสิทธิบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ วงเงินกู้ไม่เกิน 1 ล้านบาท) (0.5% ของวงเงินจำนอง สำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อย วงเงินกู้ไม่เกิน 2 ล้านบาท) • ธนาคารสงวนสิทธิในการกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดโครงการ ก่อนกำหนด หากธนาคารให้สินเชื่อเต็มวงเงินของโครงการแล้ว • เงื่อนไขเป็นไปตามระเบียบปฏิบัติงานสินเชื่อของ รอส.

• ยื่นคำขอกู้เงินและทำนิติกรรมภายในวันที่ 28 ธันวาคม 2561 • อัตราดอกเบี้ยลอยตัว MRR= 6.75% ต่อปี ประกาศ ณ วันที่ 22 พ.ค. 60

NETWORKING
ENERGY
DRIVING FORWARD
ACCOUNTABILITY

Grow together

วันสถาปนาครบรอบ 13 ปี

สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน
(องค์การมหาชน) (สพพ.) กระทรวงการคลัง

มุ่งมั่น พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

เชื่อมโยงความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

สานพลังชุมชน พัฒนาเมืองสู่ความยั่งยืน

17 พฤษภาคม 2548 – 2561

6

สัมภาษณ์พิเศษ

คุณสุวิทย์ โรจนวานิช

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

11

Big Data...

ترنتใหม่เปลี่ยนโลกการคลัง

20

ทำความเข้าใจคริปโตเคอเรนซี
ภาคประชาชน

29

Macroeconomic Analysis Briefing Amidst
Trump and Anti-Globalization movement,
how the US and Europe would be in 2018

การคลังและการเงิน

- 34 เงินสะสมของรัฐบาลท้องถิ่นแท้จริงเป็นอย่างไร
- 37 ความเสี่ยงและภาระทางการคลังของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
- 43 จริงหรือ...ที่กฎหมายทำให้การดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาไม่เป็นที่นิยม

เศรษฐกิจมหภาคและระหว่างประเทศ

- 51 เรียนรู้เรื่องนี้ให้จบครึ่งนี้เป็นครั้งสุดท้าย
- 58 เศรษฐกิจภาคตะวันออก พื้นที่ยุทธศาสตร์ด้านการลงทุน
- 65 เจาะลึกสถานการณ์เศรษฐกิจภูมิภาคไทยในปี 2560
- 75 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2568 และก้าวต่อไป (AEC 2025 and Beyond)
- 81 เทคนิคการประเมินมูลค่าสัญญาเช่าอสังหาริมทรัพย์อย่างง่าย กรณีศึกษาสหราชอาณาจักร

คลังข้อมูลและสถิติ

- 87 ประมวลการ: สถานการณ์ด้านการคลัง
- 91 ประมวลการ: ข้อมูลเศรษฐกิจไทย
- 93 ประมวลการ: ข้อมูลเศรษฐกิจคู่ค้าไทย 15 ประเทศ
- 101 เศรษฐกิจมหภาค
- 102 เศรษฐกิจภูมิภาค
- 103 ดัชนี RSI
- 104 ประมวลการเศรษฐกิจ ณ เดือน เม.ย.

สารบันเทิง

- 106 สุขภาพ: ลดเค็ม ลดโรค
- 110 อาหาร: ร้อนนี้ ทานอะไรดี
- 112 ภาพยนตร์: คิดถึง Richard Linklater ย้อนดู School of Rock
- 116 ท่องเที่ยว: ฟ้าใส ทะเลสวย ที่โอกินาวา

คุยสดทุกเรื่องฮิตกับบรรณาธิการ

พงศ์นคร โกชากรณ์ : บรรณาธิการ

ความท้าทายของเศรษฐกิจโลก

ช่วงหลังสงครามฉันมีโอกาสไปบรรยายเรื่อง Thailand 4.0 กับกระแสเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน สิ่งที่ผู้ฟังสนใจซักถามมากเป็นพิเศษคือ ความท้าทายที่โลกต้องเผชิญในระยะ 5 – 10 ปีข้างหน้ามีอะไรบ้าง ผมเลยอยากนำมาเล่าให้ท่านผู้อ่านฟังเป็นน้ำจิ้มก่อนพลิกอ่านบทความต่างๆ ในวารสารฉบับนี้

ความท้าทายประการที่ 1 ความเป็นคนเมืองของโลกจะขยายตัวมากขึ้น ว่ากันว่าภายในปี 2050 (32 ปีข้างหน้า) ประชากรโลกจะอาศัยอยู่ในเมืองมากถึง 70% ปัญหาที่ตามมาคือความต้องการน้ำ อาหาร พลังงาน ปัญหาขยะ และปัญหามลพิษ

ความท้าทายประการที่ 2 คนจะอายุยืนขึ้นด้วยเทคโนโลยีทางการแพทย์ แนวโน้มของการใช้จ่ายในทางการแพทย์ของแต่ละคนจะเปลี่ยนจากการรักษาไปเป็นการคาดการณ์และวินิจฉัยโรคเพื่อป้องกันโรคมามากขึ้นจาก 20% เป็น 50%

ความท้าทายประการที่ 3 น้ำ อาหาร และพลังงานจะมีมูลค่ามหาศาล ความต้องการ 3 อย่างข้างต้นจะรุนแรงมากขึ้นในช่วง 20 ปีข้างหน้า เพราะเมืองใหญ่ขึ้น ประชากรโลกเพิ่มขึ้น และเสียชีวิตน้อยลง

ความท้าทายประการที่ 4 รูปแบบการทำงานจะเปลี่ยนไป เป็น Creative Economy, Sharing Economy, Digital Economy, และ Square Economy อันหลังคืออุปกรณ์ที่เชื่อมต่อที่สามารถทำงานและหาเงินได้ทุกที่

ความท้าทายประการที่ 5 รูปแบบการใช้จ่ายจะเป็นแบบ Digital มากขึ้น ในปี 2017 ที่ผ่านมามีผู้ใช้ Mobile Payment ราวๆ 450 ล้านคนทั่วโลก

ความท้าทายประการที่ 6 Big Data จะช่วยตอบทุกอย่างที่เราอยากรู้ ในอนาคตข้อมูลจะถูกจัดจำและเชื่อมกัน จนสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้รายได้ในระดับบุคคล ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อธุรกิจ e-Commerce

ความท้าทายประการที่ 7 หุ่นยนต์จะมาแทนที่มนุษย์ ในอนาคตอันใกล้ ภายในปี 2025 ปริมาณการใช้หุ่นยนต์ในการผลิตระบบอัตโนมัติจะเพิ่มเป็นประมาณ 1 ใน 4 ของโลก ว่ากันว่าในจำนวนนี้จะอยู่ที่ญี่ปุ่นประมาณ 40% และงานในสหรัฐฯ ประมาณ 47% จะถูกแทนที่ด้วยระบบอัตโนมัติ ดังนั้น ในอนาคตมนุษย์เงินเดือนมีโอกาสตกงานสูงมาก

ความท้าทายประการที่ 8 ความเหลื่อมล้ำจะระบาดไปทั่วโลก จำนวนคนที่มีรายได้ต่อหัวต่อวันมากกว่า 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ มีอยู่ 32 ล้านคน คิดเป็นประมาณ 0.7% ของประชากรโลก ในขณะที่คนที่มีรายได้ต่อหัวน้อยกว่า 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ มีอยู่ถึง 3.2 พันล้านคน หรือคิดเป็นประมาณ 68.7% ของประชากรโลก ซึ่งจะเป็นภาระงบประมาณในการดูแลคนจนในทุกประเทศ

นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งในความท้าทายหลายๆ ด้านที่จะเปลี่ยนบริบทของโลกและประเทศไทยไปอย่างสิ้นเชิง ทั้งในเชิงของผลกระทบต่อเศรษฐกิจและนโยบายเศรษฐกิจ ดังนั้น เราจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

วารสารฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการคลัง การเงิน และเศรษฐกิจ รวมถึงมาตรการและนโยบายในความรับผิดชอบของกระทรวงการคลังให้กับสาธารณชนผู้สนใจสามารถติดตามความเคลื่อนไหว ข้อเท็จจริง และการวิเคราะห์ประเด็นทางเศรษฐกิจ รวมถึงผลงานทางวิชาการอย่างถูกต้อง บทความและข้อความต่างๆ ที่พิมพ์ในวารสารการเงินการคลัง ถือเป็นลิขสิทธิ์ของ วารสารฯ หากผู้ใดมีความประสงค์จะคัดลอกสิ่งพิมพ์ของวารสารฯ ไปเผยแพร่จะต้องขออนุญาตจากวารสารฯ และจะต้องระบุทุกครั้งว่า “ได้รับความอนุเคราะห์จากวารสารการเงินการคลัง”

บทความ ข้อคิดเห็น และข้อเขียนต่างๆ ในวารสารฯ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่านเท่านั้น โดยที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยหรืออาจเป็นข้อคิดเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

คณะที่ปรึกษา

นายสุวิทย์ ไร่นา

ดร.พรชัย ชีระเวช

นายบุญชัย จรัสแสงสมบูรณ์

ดร.วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล

นางพลาสลักษณ์ ยุคเกษมวงษ์

นางสาววิมล ชาทะมีนา

นางศศิพันธุ์ พรธนารายณ์

นายอรรถพล อรรถวรเดช

นางสาวสุกัญญา ไชยวรรณ

นายฤทธิ ศยามานนท์

นางสาวสภัทราพร รสมากรณพิลาศ

นายวุฒิพงศ์ จิตตังสกุล

นางสาววราทิพย์ อากาศย์

นายสุรศักดิ์ พิเชิตพวงกิจ

นายกัมพล ฉายสุวรรณ

นางสาวสิริภัสรา เรืองอำนาจ

นางสาวจิน ธีรกุลลักษณ์

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจการเงิน

ที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจการคลัง

รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการคลัง

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายภาษี

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการออมและการลงทุน

สำนักนโยบายระบบการคุ้มครองผลประโยชน์ทางการเงิน

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน

ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารงานวิจัยและบรรณสารสนเทศ

เลขานุการกรม

กองบรรณาธิการ

ดร.ศรพล ตุลยเสถียร

ดร.ปิ่นเกล้า อนันต์กัญญา

ดร.พัลลภ พัวพันธ์

ดร.อุษณีย์ อัครวิมลกุล

ทีมงานบรรณาธิการ

บรรณาธิการ:

นายพงศ์นคร โภชากรณ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ:

ดร.ชฎิล ไร่นา

นางสาวพนารัตน์ พรายเมฆ

นายสกลวัฒน์ เศรษฐกิจดาศิรี

นางสาวพรสุรีย์ เชื้อรัฐพงษ์

ดร.นภา วรราชกุล

นางสาวอภิญญา เจริญบุญรักษ์

นางขวัญเรือน ทองเปี่ยม

ดร.ปิยวัลย์ ศรีขำ

นายเดชชัย กุลวงศ์

นางสาวรัตนา ผิวงาม

เลขานุการคณะทำงาน:

นางสาวสิริพรรณ อัครวิมลกุล

ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน:

นางสาวกาญจนา กองสุก

ติดต่อ:

วารสารการเงินการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์: 081-649-7116, 02-273-9020 ต่อ 3244 (คุณพงศ์นคร), 3169 (คุณรัตนา), 3609 (คุณกาญจนา)

โทรสาร: 02-273-9139 E-mail: fiscaljournal@gmail.com, fiscaljournal@hotmail.com

สนใจสั่งซื้อวารสารสามารถติดต่อได้ที่ คุณขวัญเรือน ทองเปี่ยม (ฝ่ายสมาชิกและจัดจำหน่าย)

โทรศัพท์: 02-273-9020 ต่อ 3577 และสมัครเป็นสมาชิกได้ตามใบสมัครที่แนบอยู่ในวารสาร

บทสัมภาษณ์พิเศษ

นายสุวิชัย โรจนวานิช

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

“แนวทางการแก้ไขปัญหาคอขวด
ช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย”

วสารสา: ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังที่ให้โอกาสวารสารการเงินการคลังเข้าสัมภาษณ์พิเศษในวันนี้ ขออนุญาตให้ท่านเล่าให้เราฟังว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจนช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยของกระทรวงการคลังเป็นอย่างไร ?

ผอ. สศด.: การแก้ปัญหาความยากจนช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยเป็นนโยบายที่กระทรวงการคลังพยายามทำมาหลายรัฐบาล ในครั้งนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและกระทรวงการคลังมีความภาคภูมิใจอย่างยิ่งที่ทำให้การลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อยออกมาเป็นขั้นเป็นอัน จนหยิบจับสัมผัสได้ โดยเราเปิดให้คนมาลงทะเบียน ลงทะเบียนเสร็จแล้วเราตรวจสอบข้อมูล ตรวจสอบเสร็จได้ออกมาเป็นรายชื่อผู้มีรายได้น้อย 11.4 ล้านคน ซึ่งเป็นความสำเร็จระดับชาติที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้ประเทศอื่นด้วย คือ 1. ทำจริง 2. ได้ข้อมูลที่แท้จริง และ 3. มีการตรวจสอบข้อมูล จึงเป็นข้อมูลผู้มีรายได้น้อยที่สมควรเป็นแบบอย่างให้แก่ประเทศอื่น ดำเนินการเช่นนี้บ้าง อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ยังมีข้อบกพร่องบ้างจากการร้องทุกข์เรียนมาทางเจ้าหน้าที่ที่ดี สื่อมวลชนที่ดี หรือระดับผู้บริหารที่ดี เราจึงดำเนินการทำอีกมิติหนึ่ง คือ เราทำการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลรอบ 2 ซึ่งอยู่ระหว่างตรวจสอบ ข้อมูลอยู่ ข้อมูลรอบ 2 ยังมีประโยชน์ เพราะเราสามารถวิเคราะห์เจาะลึกรายบุคคลได้ด้วย Account Officer หรือเจ้าหน้าที่ AO ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้แท้จริงได้ว่า เขาเดือดร้อนอย่างไร กล่าวคือการได้ข้อมูลเชิงลึกไปอีกระดับหนึ่งนอกเหนือจากที่เขาเป็นผู้มีรายได้น้อยที่ผ่านเกณฑ์แล้ว และเขามีความต้องการอะไรด้วย ซึ่งจะทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด เป็นจริง และสัมผัสได้

เรามุ่งมั่นให้เขาสามารถหลุดพ้นจากผู้มีรายได้น้อย แต่วิธีการไม่ง่าย วิธีการหนึ่งที่เราดำเนินการ คือ การให้เบี้ยยังชีพสำหรับผู้มีรายได้น้อย เราใส่เงินในบัตรให้สำหรับเดินทาง ซื้อสิ่งจำเป็นในชีวิต เพื่อเขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในระดับที่ดีขึ้นพอสมควร

มิติต่อไปที่เรามุ่งมั่นทำคือ เราต้องการให้เขามีอาชีพมีงานทำ เพื่อให้หลุดพ้นจากผู้มีรายได้น้อย ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะถ้าเราแก้กันนี้ได้ จะยกระดับภาพรวมของประเทศให้ออกจากกับดักรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) กลายเป็นประเทศที่มีรายได้สูง (High Income Country) เรื่องนี้ไม่จำเป็นต้องค่อยเป็นค่อยไป การออกจาก Middle Income Trap เป็น High Income Country มีปัจจัยมากมาย แต่จุดนี้

เป็นจุดหนึ่งที่ส่งเสริมให้เราเป็น High Income Country ได้ เป็นความมุ่งมั่นเป็นความหวังของประเทศ ที่ว่าเราจะพัฒนาให้ไปด้วยกัน เติบโตไปด้วยกันได้ ผู้ที่ไม่เข้มแข็งก็ต้องทำให้เข้มแข็งไปด้วยกันได้ ไม่เช่นนั้นจะติดอยู่ใน Middle Income Trap

นอกจากนี้ เรามีนโยบายและทำนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่นที่เราทำมาแล้ว ได้แก่ National Payment National e-Payment และ PromptPay การปรับเปลี่ยนวิธีการใช้จ่ายเงิน เป็นสังคมไร้เงินสด (Cashless Society) เรื่องนี้ต้องขอยกเครดิตส่วนหนึ่งให้ปลัดกระทรวงการคลังที่มุ่งมั่นทำงานอย่างจริงจัง และผลักดันให้เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ออกมากระจายในสังคมปัจจุบันได้อย่างสำเร็จ เราพร้อมดำเนินการต่อไป Cashless Society หรือ QR Code เป็นสิ่งใหม่ในสังคม แต่เยาวชนหรือคนรายได้ปานกลาง หรือ Low Income ทั้งหลายก็จะคุ้นชินด้วยเรารณรงค์ไปเรื่อยๆ เด็กๆ ผู้ใช้ Smart Phone จะรู้ว่าจ่ายเงินด้วย QR Code ได้ไม่ต้องใช้เงินสดจ่าย ก็จะคุ้นชินกัน ค่อยๆ ปรับกันไป ผู้มีรายได้น้อยก็ใช้ผ่านบัตรได้ แต่มีอีกหลายมาตรการที่เราต้องพัฒนาไปอีก

ปลัดกระทรวงการคลังคนใหม่มุ่งมั่นและรับนโยบายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมาสานต่อให้สำเร็จ มีความมุ่งมั่นคง ยั่งยืน โดยปลัดกระทรวงการคลังเน้นว่า อยากให้ AO ทำงานเชิงลึกและทำต่อเนื่อง ทำข้อมูลให้สำเร็จและทำอะไรที่จับต้องได้ เช่น เมื่อคนแจ้งป่วยวันรุ่งขึ้นก็มีหมอไปฉีดยาให้เป็นการแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเวลา ขณะเดียวกัน AO ต้องบอกกับผู้ที่รับความช่วยเหลือว่าเป็นความปรารถนาจากรัฐบาลอย่างแท้จริง อันนี้เป็นสิ่งที่ปลัดกระทรวงการคลังต้องการให้ AO สื่อว่ารัฐบาลมุ่งมั่นช่วยเหลือ

วสารสา: AO มาจากหลายหน่วยงานเป็นอุปสรรคในการสื่อสารและดำเนินการหรือไม่อย่างไร ?

ผอ. สศด.: ปลัดกระทรวงการคลังมองว่า AO ต้องได้รับการอบรมเชิงลึกก่อนปฏิบัติงาน ต้องเลือกถามเลือกเก็บข้อมูลเชิงลึกได้อย่างชัดเจน เพราะขณะเดียวกันสิ่งที่เราประสงค์คือ เราต้องการระบุให้ได้ว่าใครเป็นผู้มีรายได้น้อยอย่างแท้จริง ถ้าไม่ใช่ เราต้องมีมาตรการคือ ระวังการจ่ายเงินให้ความช่วยเหลือ เพราะเราต้องการนำทรัพยากรหรือกำลังเงินช่วยเหลือผู้ที่ต้องการอย่างแท้จริง AO มีความสำคัญมาก

ปลัดกระทรวงการคลังต้องการให้ AO อยู่กับผู้มีรายได้น้อยระยะหนึ่ง เพื่อสัมผัส ติดตาม และดูความคืบหน้า เหมือนเป็น

หมอประจำตัวให้คำแนะนำ ดูแล และช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว และใกล้ชิด ไม่ใช่แค่เรื่องป่วยแล้วได้รับการรักษาพยาบาล เรื่องเดียว มีอีกหลายเรื่อง อย่างการอบรมก็เช่นกัน ปลัดกระทรวงการคลังมองว่าต้องอบรมให้ตรงกับความต้องการ และเป็นห่วงเรื่องค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปอบรมด้วย เช่น อยู่จังหวัดนี้ จะให้ไปอบรมอีกจังหวัด แต่มีรายได้น้อยจะไปได้ไหม เมื่อเลือกอบรมต้องมองว่าเรามีศักยภาพพอจะไปอบรมไหมด้วย AO ต้องมองว่า ถ้าอบรมแล้วเขาจะได้สิ่งที่ควรจะเป็นไหม นอกจากนี้มีความกังวลเรื่องความซ้ำซ้อนในอาชีพ เช่น ถ้าทุกคนไปทำอาชีพเป็นคนขายกล้วยเดี่ยวเหมือนกันหมด กลายเป็นว่าเพิ่ม supply คนขายกล้วยเดี่ยวออกมาในพื้นที่เดียวกันก็ขายไม่ได้อีก ต้องดูให้สมดุลด้วยว่าในสังคมนั้นมีความต้องการอะไร ต้องคิดเชิงบูรณาการให้มากขึ้น และต้องเตือนเขาว่าการลงทุนมีความเสี่ยงด้วย อย่างเช่น ถ้าอาชีพเบเกอร์มีคนสนใจอบรมมาก ต้องให้ตอบโจทย์ให้ได้ก่อนว่า 1. กลุ่มลูกค้าเบเกอร์ 2. เบเกอร์ที่ทำจะขายได้ไหม และ 3. การอยู่รอดของเบเกอร์ เราอาจจะทำให้มีการแข่งขันกันและอาจจะบีบเบเกอร์ของประเทศในอนาคตก็ได้ บางคนอาจทำเก่งกลายเป็นอุตสาหกรรมไปเลยก็ได้ เราถือว่ารัฐบาลให้โอกาสในการที่จะพลิกฟื้นจากผู้มีรายได้น้อยเป็นผู้มีรายได้ปานกลางและผู้มีรายได้สูง

วสารสาร: ใบประกาศนียบัตรที่อบรมมาเอาไปขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้ไหม ?

พอ. สดค.: ในทางปฏิบัติเราต้องฟังกับสถาบันการเงิน ธนาคารออมสิน และ ธ.ก.ส. สองธนาคารนี้มีนโยบายสนับสนุนผู้มีรายได้น้อยให้พลิกฟื้นตัวเองอยู่แล้ว แต่ต้องมองว่าในสังคมเขาที่มีความต้องการด้านไหนและต้องมีความแนะนำด้วย สมมติว่าหมู่บ้านนี้อบรมเบเกอร์ 10 คน ทำเบเกอร์หมดเลย อาจมีปัญหาได้ ต้องวิเคราะห์เจาะลึกในสังคมของเขาด้วย

วสารสาร: เมื่อเราทราบแล้วว่าคนจนอยู่ที่ไหน และมีอีกกลุ่มที่ตกหล่นจากการลงทะเบียน ในอนาคตจะมีการลงทะเบียนต่อไหม ?

พอ. สดค.: ควรอย่างยิ่ง จากที่สัมผัสพบว่าผู้ที่พลาดโอกาสลงทะเบียน เราต้องเปิดให้โอกาสเขาด้วย แต่เรื่องกรอบเวลาต้องรอเฟส 2 ให้เสร็จก่อน และเสนอ ครม. ว่า พบคนที่พลาดโอกาสอยู่ เพราะข้อมูลไม่ถึงเขา หรือเขาเจ็บป่วยเดินทางมาไม่ได้

วสารสาร: ในอนาคตจะมีเฟส 3 ใหม่ และมีมาตรการช่วยเหลืออย่างไร ?

พอ. สดค.: เราต้องเอาข้อมูลจากเฟส 1 และเฟส 2 มาวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็ง เมื่อเฟส 2 มีงานทำมีรายได้ขึ้นมา ถ้าเป็นไปตามประมาณการกลุ่มนี้จะหลุดออกไป รัฐก็จะมีภาระลดลง เราสามารถเปิดรับคนที่พลาดโอกาสเข้ามาใหม่ได้ ส่วนคนที่ยังอยู่กับระบบของเราเป็นสิ่งที่ท้าทายมากกว่าเดิม ต้องมองว่ามีปัญหาอะไร ต้องใช้ AO ชุดเดิม แต่เปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายพวกที่ไม่ลงทะเบียนต้องไปตาม เฟส 2 คือ พวกสมัครใจมาให้เราวิเคราะห์ว่ามีรายได้น้อยจริงไม่จริง ไปอบรมและพัฒนาอาชีพ มีการหางานให้ทำ แต่ต้องมีระยะเวลามองว่าทำแล้วสำเร็จไหม หรือจะกลับเป็นเหมือนเดิม และอันไหนเป็นจุดที่ผลักให้ประสบความสำเร็จได้ก็ต้องยึดอันนั้นก่อน แล้วจึงค่อยทำเฟส 3 ในเฟส 3 ต้องให้คนอื่นที่พลาดโอกาสด้วย

วสารสาร: คนมีรายได้เพิ่มขึ้นมีงานทำแล้วเรื่องหนี้ในระบบเป็นอย่างไร ?

พอ. สดค.: ในการที่เราทำอย่างนี้ ขณะที่แก้ปัญหาความยากจนแล้วก็ต้องทำหนี้ในระบบควบคู่กัน จากข้อมูลคนที่มีรายได้น้อยส่วนหนึ่งเป็นหนี้ในระบบผสมอยู่แล้ว เวลาทำต้องบูรณาการกัน สอนให้แปลงหนี้ในระบบมาเป็นหนี้ในระบบ ดังนั้น เมื่อคนมีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้น จะมีหนี้ในระบบลดลงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

วสารสาร: การช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย สดค. จะมีมาตรการอื่นๆ เสริมอีกไหม ?

พอ. สดค.: ถ้าเป็นผู้มีรายได้น้อยจะรอดจากมาตรการทางภาษี แต่เราควรใช้มาตรการภาษีที่ สดค. ผลักดันอยู่ คือ Negative Income Tax เช่น เด็กที่เรียนใกล้จบ เราส่งเสริมเรียนให้จบแล้วเริ่มใช้ระบบ Negative Income Tax แต่ควรทำเป็น Pilot Project และต้องทำจริง

ถ้าด้านการออม เรามีเรื่องกองทุนการออมแห่งชาติ ผลักดันให้เข้ากองทุนการออมแห่งชาติ โดยใส่เงินไปในบัตรหรือโอนเงินเข้ากองทุนโดยตรงแบบเบ็ดเสร็จไปเลย ผู้มีรายได้น้อยอาจจะเปลี่ยนแนวคิดไปเลยว่ารัฐดูแลอย่างดี ให้มีงานทำ ให้มีรายได้ ปลดหนี้ในระบบ ให้มีเงินออม ทำทุกมิติและครบวงจร

นอกจากนั้น การดำรงชีวิตของเค้า AO ต้องเข้าใจลึกซึ้งว่าเขาทำอาชีพอะไร เกษตรกร ทำโรงงาน หรืออาชีพอิสระ เราสามารถ monitor ไปได้เรื่อยๆ แล้วใครที่ประสบความสำเร็จให้เขามาเป็นต้นแบบให้คนอื่น เพื่อจะได้มีขวัญและกำลังใจพัฒนาตนเอง อันนี้ต้องให้ AO ไปหา เราจะได้มีการศึกษาตัวอย่างที่ดี และต้องให้มีการประชาสัมพันธ์ความสำเร็จ อาจจะทำเป็นรายภาค หรือรายจังหวัด หรือรายอำเภอ เพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจกับผู้ที่มิรายได้น้อย ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญแสดงให้เห็นว่า คนนี้มุ่งมั่นอย่างไรแล้วประสบความสำเร็จอย่างไร ซึ่งจะเกิดแรงบันดาลใจ ทำให้เห็นว่ารัฐช่วยทุกอย่างแล้ว ในแต่ละพื้นที่มี demand supply สภาพชีวิตแตกต่างกัน ต้องดูเชิงลึกไปอย่างภาคเหนือตอนบนทำอะไรกัน อาจเน้นท่องเที่ยว ฝึกให้เป็นมัคคุเทศก์ไปรับทัวร์จีน สำหรับบางพื้นที่อย่างภาคอีสานอาจจะต้องบูรณาการพอสมควร เพื่อให้เขาสามารถอยู่ในสังคมท้องถิ่นของเขาได้ดี ไม่แข่งขันเอง แต่ร่วมบูรณาการกันเองช่วยกันเอง

ส่วนกรณีกลุ่มคนผู้สูงอายุ มองว่าต้องทบทวนการให้ความช่วยเหลือ เพราะมีความซ้ำซ้อน ไม่ใช่ให้ทุกคน เราไม่มีศักยภาพที่จะให้ทุกคนที่อายุเกิน 60 ในประเทศได้ ต้องทบทวนเรื่องเงินหรือเบี้ยยังชีพ แต่เป็นเรื่องยากเพราะตอนนี้ไปขอคืนก็ไม่มีใครให้ ถ้ามโยบายตอนนี้ต้องคิดใหม่ทำใหม่ ถ้ามีลงทะเบียนครั้งต่อไปควรกำหนดเงื่อนไข

ในประเทศอื่นมีให้ความช่วยเหลือในรูปแบบสวัสดิการอื่นๆ อย่างประเทศที่รวย เช่น กลุ่มสแกนดิเนเวีย จะเน้นให้สวัสดิการของรัฐในเรื่องรักษาพยาบาลจะฟรีหมด ทำประกันฟรี มีปัญหาอะไรก็เข้ารัฐสวัสดิการ แต่มีการเก็บภาษีสูง เพื่อให้มีเงินพอที่จะมาทำรัฐสวัสดิการได้ดี ต้องถามว่าเราอยากไปเป็นแบบนั้น หรือถ้าต้องการรัฐสวัสดิการอย่างดียังหรือต้องเก็บภาษีแพงขึ้น สังคมรับได้ไหม ฝ่ายการเมืองรับได้ไหมกับการเก็บภาษีสูงๆ

เมืองไทยยูแอล 1 สินทวิคุณ ในโครงการ **Beyond Plus**

ยกระดับให้ความมั่นคง

ประกันชีวิตควบคู่การลงทุน พร้อมสิทธิลดหย่อนภาษี

คุ้มครองเงินต้น

รับรองเงินครบสัญญาขั้นต่ำถึง **105%** ⁽¹⁾

ใช้สิทธิลดหย่อนภาษี

ได้สูงสุด **100,000** บาท ⁽²⁾

คุ้มครองชีวิตสูงถึง 130% ⁽³⁾

**โอกาสรับผลตอบแทน
จากการลงทุน**

สนใจติดต่อ ตัวแทนประกันชีวิตของท่าน หรือ โทร.1766
www.muangthai.co.th

หมายเหตุ:

1. ของเบี้ยประกันภัยชำระครั้งเดียว เมื่ออยู่ครบสัญญา
2. เบี้ยประกันชีวิตของแบบประกันภัยนี้ สามารถ นำไปใช้สิทธิหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ ฉบับที่ 172 ซึ่งประกาศ ณ วันที่ 30 ธ.ค. 51
3. ของเบี้ยประกันภัยชำระครั้งเดียวหรือมูลค่าการลงทุน แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า

Big Data...

เทรนด์ใหม่เปลี่ยนโลกการคลัง

นายสันหนัฐ เตรษฐศักดิ์ดาศิริ
เศรษฐกรปฏิบัติการ

สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

บทสรุปผู้บริหาร

• Big Data คือฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ประกอบด้วย 4 คุณสมบัติขั้นพื้นฐาน (4V) ซึ่งเป็นเทรนด์ที่นิยมอย่างแพร่หลายในกลุ่มประเทศพัฒนา เช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย เกาหลีใต้ เป็นต้น ซึ่งมีการนำไปใช้ประโยชน์ด้านการคลังของประเทศ เพื่อลดการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายภาครัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด

• สำหรับประเทศไทย พบว่า ในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ภาครัฐมีการนำแนวคิดของ Big Data มาประยุกต์ใช้กับงานราชการ โดยเฉพาะด้านการคลังของประเทศ อย่างเช่นด้านการจัดเก็บรายได้ กรมสรรพากรเริ่มใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analysis) ในการบริหารการจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมสรรพสามิตจัดตั้งศูนย์การบัญชาการจัดเก็บภาษี ซึ่งเป็นศูนย์กลางข้อมูลขนาดใหญ่ด้านต่างๆ ที่มีความจำเป็นและสำคัญของหน่วยงาน ในขณะที่ด้านรายจ่ายภาครัฐ นำโดยโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2559 และ 2560 ของกระทรวงการคลัง ที่มีการประยุกต์ใช้แนวคิด Big Data Analysis ในการจัดสรรสวัสดิการให้กับประชาชน เช่นเดียวกับกรมบัญชีกลางที่มีการวางแผนการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลการเบิกจ่ายภาครัฐ และแนวทางการพัฒนาฐานข้อมูลดังกล่าวให้ Real Time ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ กระทรวงการคลังได้จัดแผนขับเคลื่อนกระทรวงการคลังสู่การเป็นกระทรวงการคลังดิจิทัล (Digital MOF) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2564

• จากกรณีการศึกษาในต่างประเทศและการกำหนดนโยบายด้านการคลังจากการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ นำมาซึ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพิ่มเติม ได้แก่ 1) การบูรณาการฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เป็นสิ่งที่ยังขาด อีกทั้งควรมีหน่วยงานกลาง (National Data Center) ที่มีหน้าที่ดูแลและรวบรวมข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน เหมือนกับเกาหลีใต้ 2) การใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลที่ได้จากพฤติกรรมของประชาชนในแต่ละวันยังอยู่ในวงจำกัด ในขณะเดียวกัน กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว อย่างสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย มีการนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ด้านการประหยัดงบประมาณอย่างแพร่หลาย 3) การพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพในหน่วยงานภาครัฐเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะด้านความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม อีกทั้ง หน่วยงานภาครัฐของไทยยังขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Scientist) ฉะนั้น ภาครัฐควรเร่งออกมาตรการที่สร้างแรงจูงใจให้กับกลุ่มคนนี้ให้หันมาทำงานให้กับราชการ

1. บทนำ

ฐานข้อมูลขนาดใหญ่หรือ Big Data เป็นหนึ่งใน Mega trend ที่ทั่วโลกกำลังให้ความสนใจ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว (Developed Countries) ซึ่งในปัจจุบัน พบว่า Big Data ถูกนำไปใช้ในองค์กรเอกชนเป็นส่วนใหญ่ เพื่อช่วยในกระบวนการวิเคราะห์ชุดข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อค้นหารูปแบบความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ซ่อนอยู่หาเทรนด์ทางการตลาด หาความต้องการของลูกค้า และข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้สามารถนำไปสู่การทำแผนการตลาดที่มีประสิทธิภาพ โอกาสในการสร้างผลกำไร การให้บริการที่ดีมากขึ้นแก่ลูกค้า การปรับปรุงการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ ความได้เปรียบเหนือคู่แข่งในการแข่งขันทางการตลาด และผลประโยชน์ทางธุรกิจด้านอื่นๆ ในขณะที่รัฐบาลในหลายประเทศ อย่างเช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เป็นต้น มีการนำเทคโนโลยี Big Data มาใช้ในวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงนโยบายด้านการคลังของประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดสรรสวัสดิการให้กับประชาชน การใช้จ่ายด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ การจัดเก็บภาษี เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ทั้งภาครัฐและเอกชนในต่างประเทศมีความตื่นตัวเป็นอย่างมากในเรื่องนี้

สำหรับประเทศไทย Big Data ถือเป็นเรื่องใหม่ที่กำลังอยู่ในความสนใจขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนหลายธนาคารในประเทศไทย เริ่มมีการนำเทคโนโลยีนี้ มาปรับใช้ในองค์กรมากขึ้น อย่างเช่น ธนาคารทหารไทยที่นำ Big Data มาใช้ประโยชน์ในวิเคราะห์ข้อมูลภาวะเศรษฐกิจรายเดือน ธนาคารไทยพาณิชย์ จัดตั้งบริษัทลูกชื่อ “SCB Abacus” เพื่อพัฒนาด้าน Big Data เข้ามาใช้ประโยชน์กับองค์กรโดยเฉพาะ ในขณะที่หน่วยงานภาครัฐ มีความตื่นตัวให้เรื่องนี้เป็นอย่างมากเช่นกัน โดยเฉพาะกระทรวงการคลัง ที่ได้เริ่มนำแนวคิดเทคโนโลยี Big Data มาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการดำเนินนโยบายการคลัง ทั้งในด้านรายได้และการใช้จ่ายของภาครัฐ

ตัวอย่างเช่น การพัฒนาฐานข้อมูลโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง การพัฒนาฐานข้อมูลโครงการออกไปกำกับภาษีแบบอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ e-tax invoice และ e-receive ของกรมสรรพากร เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลในปัจจุบัน โดยในช่วงปี 2558 ภาครัฐได้ประกาศเริ่มจัดทำแนวนโยบายภายใต้แนวคิดการพัฒนาประเทศโดยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Thailand) เพื่อให้ประเทศเข้าสู่ยุค “Thailand 4.0” อีกทั้งแนวทางในการวิเคราะห์ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) ยังถูกบรรจุอยู่ในยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2560 - 2579) ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ฉะนั้น การปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินนโยบายการคลังในโลกของยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล โดยอาศัยการวิเคราะห์ด้วย Big Data จึงเป็นโจทย์สำคัญของรัฐบาลในการแปลงโฉมนโยบายการคลังของประเทศในครั้งนี้

บทความนี้จึงได้ถูกจัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความหมายของ Big Data และการนำไปใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะด้านการประยุกต์ใช้กับนโยบายการคลัง โดยทำการศึกษาผ่านตัวอย่างการใช้ Big Data ด้านนโยบายการคลังในต่างประเทศ รวมถึงศึกษาการใช้ Big Data ด้านการกำหนดนโยบายการคลังของไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน และในท้ายที่สุดนำมาซึ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการดำเนินนโยบายการคลังของประเทศต่อไป

2. Big Data คืออะไร

Big Data มีความหมายโดยตรงคือ ข้อมูลขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตาม คำว่า Big Data ยังมีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่แตกต่างจากข้อมูลขนาดใหญ่ทั่วไป ซึ่งทางผู้เขียนได้สรุปรายละเอียดไว้ดังนี้

คุณสมบัติของ Big Data (4Vs)	รายละเอียด
1. Volume	เป็นข้อมูลที่มีปริมาณมาก อยู่ในระดับ Terabytes ขึ้นไปซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งข้อมูลแบบ Offline หรือ Online
2. Velocity	เป็นข้อมูลมีรูปแบบที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นข้อความ รูปภาพ วิดีโอ มัลติมีเดีย ซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งที่มีโครงสร้างและข้อมูลที่ไม่สามารถจับ Pattern ได้
3. Variety	เป็นข้อมูลจะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและรวดเร็ว
4. Veracity	เป็นข้อมูลที่มีความแม่นยำที่มาจากต่างแหล่ง และมีความไม่แน่นอน จึงต้องมาทำการจัดระเบียบ และวิเคราะห์ว่าข้อมูลใดมีความถูกต้องแม่นยำมากที่สุด

3. การประยุกต์ใช้ Big Data กับภาคการคลังในต่างประเทศ

ในปัจจุบัน มีรัฐบาลในหลายประเทศได้นำเทคโนโลยี Big Data มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการงบประมาณทั้งด้านรายรับและรายจ่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้สูงขึ้น ตัวอย่างเช่น การจัดสรรสวัสดิการให้กับประชาชน การวิเคราะห์ความคุ้มค่าและผลกระทบของนโยบาย การใช้จ่ายเพื่อปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ การจัดเก็บภาษีอากร เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้เขียนได้ทำการศึกษาและรวบรวมตัวอย่างประเทศโดดเด่นที่มีการใช้ประโยชน์จาก Big Data ด้านการคลัง จำนวน 3 ประเทศ ดังนี้

3.1 สหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศมหาอำนาจของโลกยุคปัจจุบัน ทั้งในด้านการทหาร ด้านเศรษฐกิจ และด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่ นอกจากนี้ จากรายงานประจำปีของ CIA World Factbook ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลปริมาณรายรับและรายจ่ายของงบประมาณแผ่นดินของรัฐบาลกลางทั่วโลก ประจำปี 2559 โดยพบว่า สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีงบประมาณแผ่นดินสูงที่สุดในโลก โดยมีรายรับอยู่ที่ 3.4 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนหนึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยี Big Data เพื่อช่วยในการจัดเก็บภาษีอากรของประเทศ และการบริการจัดการ ซึ่งมีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

ด้านรายรับรัฐบาลของประเทศ

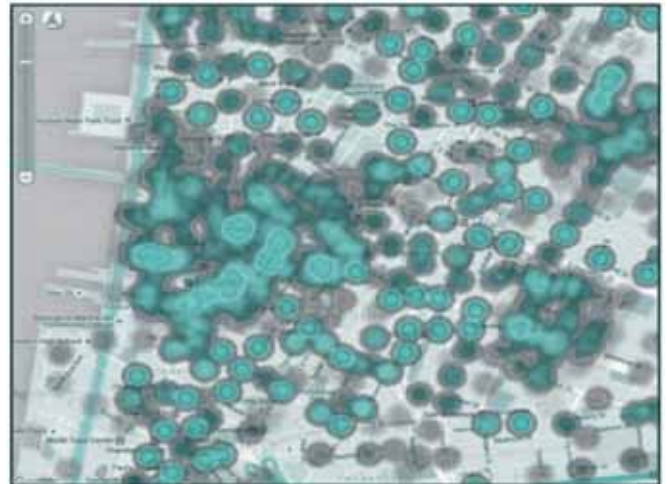
กรมสรรพากรในสหรัฐอเมริกา (Internal Revenue Service: IRS) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งสื่อสังคมออนไลน์ (เช่น Facebook Instagram และ Twitter) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเชิงพาณิชย์และข้อมูลสาธารณะ โดยที่ข้อมูลเหล่านั้นจะถูกเพิ่มลงในฐานข้อมูล และ Algorithm จะถูกใช้เพื่อทำการจดจำรูปแบบและระบุศักยภาพของผู้เสียภาษี ซึ่งประสบการณ์การใช้ Big Data ในแผนภาษีของรัฐบาลทางตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกา สามารถลดการฉ้อโกงในการคืนเงิน (Refund Fraud) โดยใช้การวิเคราะห์คาดการณ์เพื่อตรวจสอบเอกสารที่น่าสงสัยก่อนที่จะมีการส่งเช็คคืนให้ผู้เสียภาษี ระบบนี้ช่วยให้รัฐบาลหลีกเลี่ยงการคืนเงินให้กับผู้ที่ฉ้อโกงได้มากกว่า 1.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ตั้งแต่ปี 2547

ด้านรายจ่ายรัฐบาลของประเทศ

การใช้งบประมาณในการพัฒนาเขตเมืองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ยกตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ รัฐบาลนิวยอร์ก ใช้การวิเคราะห์ฐานข้อมูลขนาดใหญ่เกี่ยวกับถนนที่เป็นหลุมเป็นบ่อในปี 2545 ของเมืองนิวยอร์ก ในการซ่อมแซมถนนได้อย่างตรงจุดและรวดเร็วภายใน 5 วัน หลังจากถนนได้รับความเสียหาย โดยฐานข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ถูกเก็บด้วยระบบ 311 ซึ่งเป็นเบอร์ที่แจ้งปัญหาต่างๆ ที่ประชาชนพบเจอ จากนั้นข้อมูลการร้องเรียนจะถูกส่งไปยังเว็บไซต์ Open Data

ซึ่งสามารถระบุได้ว่าแจ้งเมื่อใด ที่ไหน และรายละเอียดของบุคคลที่แจ้ง ยิ่งไปกว่านั้นยังสามารถบอกได้ว่าหน่วยงานใดมีความรับผิดชอบกำหนดระยะเวลาในการแก้ปัญหาที่วัน ซึ่งในรัฐนิวยอร์กมีประมาณ 3,600 ปัญหาต่อปี

ภาพที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพถนนของเมืองนิวยอร์ก โดยใช้ Big Data

ที่มา: settaKid.com

นอกจากนี้ รัฐบาลเมืองลอสแอนเจลิสซึ่งเป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่ในสหรัฐอเมริกา ได้นำเทคโนโลยี Big Data มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายด้านการทำความสะอาดถนน โดยนำฐานข้อมูลความสะอาดของถนนทุกเส้นในเมืองมาวิเคราะห์ ซึ่งนอกจากจะเก็บข้อมูลว่าถนนแต่ละเส้นมีความสะอาดเพียงใดแล้ว รัฐบาลท้องถิ่นยังเก็บข้อมูลว่าถนนเส้นใดไม่สะอาดเพราะอะไร เพราะถนนบางเส้นทางมีหญ้าขึ้น จะต้องใช้รถคนละชนิดในการทำความสะอาด ถนน หรือบางเส้นทางมีขยะในปริมาณมาก ซึ่งมีความแตกต่างกันในการรักษาความสะอาด ซึ่งเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งในการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อบริหารจัดการงบประมาณ

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความสะอาดถนนของเมืองลอสแอนเจลิสโดยใช้ Big Data

ที่มา: settaKid.com

3.2 ออสเตรเลีย

ออสเตรเลียเป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยี โดยเป็นหนึ่งใน 10 ประเทศที่ใช้จ่ายงบประมาณสูงที่สุดของโลก จากข้อมูลของ CIA World Factbook ประจำปี 2559 พบว่า รัฐบาลออสเตรเลียมียารับ 4.2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่มีรายจ่ายจำนวน 4.5 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ รัฐบาลออสเตรเลียดูแลให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี Big Data ค่อนข้างมาก โดยมีการจัดทำยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนา Big Data เพื่อประโยชน์ของภาครัฐ ในปัจจุบัน มีการนำฐานข้อมูลด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านรายรับรัฐบาลของประเทศ

สำนักงานภาษีออสเตรเลียมียี่ห้อ ATO ได้นำการวิเคราะห์ฐานข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ประเมินความถูกต้องของการยื่นขอคืนภาษี โดยการจับคู่ข้อมูล (Data Matching) ระหว่างฐานข้อมูลของประชากร ผู้เสียภาษีกับฐานข้อมูลภาษีของสำนักงาน ซึ่งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ครอบคลุมมากขึ้นในระดับรายบุคคล ส่งผลให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎระเบียบถูกต้องมากขึ้น อีกทั้งภาครัฐให้บริการที่ดีขึ้น และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

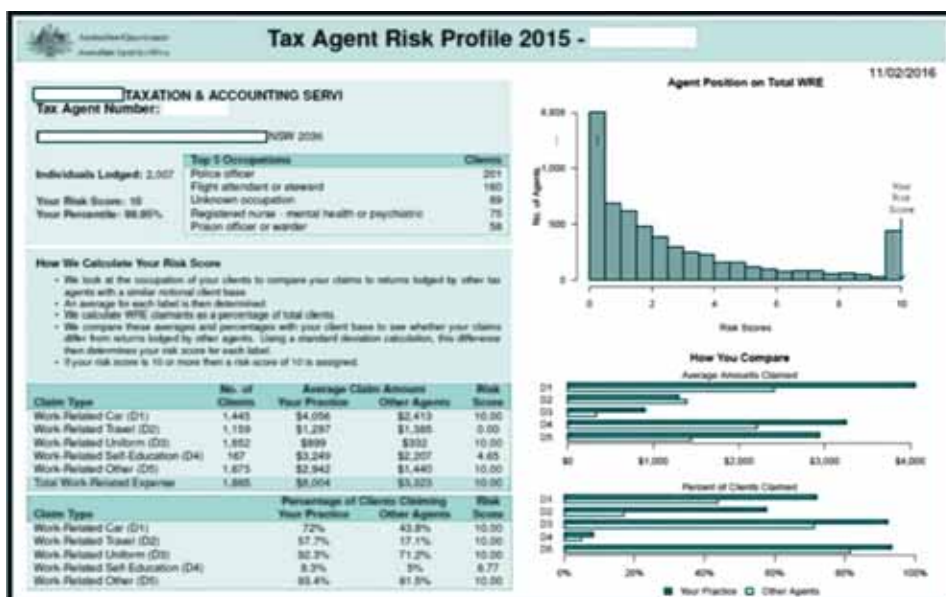
ด้านรายจ่ายรัฐบาลของประเทศ

ปัจจุบันโลกดิจิทัลของออสเตรเลียมียุคสำคัญส่วนร้อยละ 9.0 ของ GDP ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการขนส่งสินค้าทางบกเป็นหลัก โดยเฉพาะการขนส่งทางรถไฟที่มีความยาวถึง 44,242 กิโลเมตรโดยประมาณ ซึ่งส่วนใหญ่กระจุกตัวในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศ โดยเฉพาะในนครซิดนีย์ ซึ่งระบบรางถือเป็นระบบสำคัญของของระบบขนส่งมวลชนในเมืองนี้ ซึ่งประกอบด้วยระบบรถไฟฟ้าใต้ดิน รถไฟชานเมือง และรถไฟระหว่างเมืองรวมทั้งสิ้น 10 สาย โดยมีผู้โดยสารจำนวนมากในแต่ละปี รัฐบาลท้องถิ่น

จึงมีแนวคิดในการนำ Big Data มาช่วยในการวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบราง เพื่อรองรับปริมาณของผู้โดยสารตามช่วงเวลาและสถานที่ โดยการใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน เพื่อคาดการณ์จำนวนผู้โดยสารที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อีกทั้งติดตามความเสียหายของรางรถไฟหรือสถานีผ่านระบบฐานข้อมูลที่ได้รับรายงานจากประชาชนและเจ้าหน้าที่ของบริษัทเดินรถ ส่งผลให้การแก้ปัญหาเกิดขึ้นได้ทันเวลาที่ นำมาซึ่งการใช้จ่ายด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

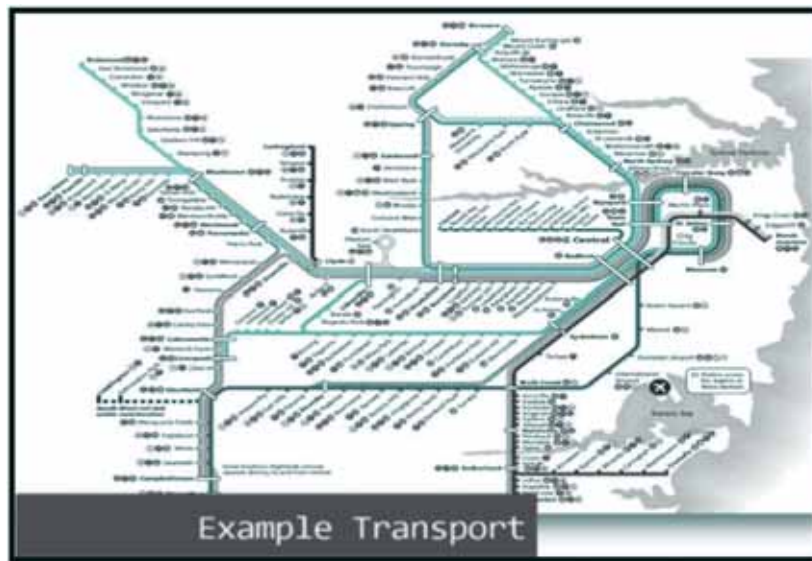
นอกจากนี้ รัฐบาลออสเตรเลียมียังมีการใช้ Big Data ในการจัดสรรสวัสดิการให้กับประชาชนในประเทศ โดยในปี 2559 นายคริสเตียน พอร์เตอร์ รัฐมนตรีกระทรวงบริการสังคมของออสเตรเลียมียได้แถลงนโยบายการจัดสรรสวัสดิการแบบเน้นการลงทุนให้ชาวออสเตรเลียมีย (Australian Priority Investment Approach to Welfare) ซึ่งโครงการดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อปฏิวัติระบบสวัสดิการ ซึ่งอาศัยข้อมูลระบบสวัสดิการทั้งหมดของออสเตรเลียมียย้อนหลัง 15 ปี และได้ว่าจ้างบริษัท PwC เพื่อวิเคราะห์ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ดังกล่าว ทำให้รัฐบาลสามารถระบุและดำเนินนโยบายเพื่อช่วยเหลือกลุ่มบุคคลที่มีความเสี่ยงต้องพึ่งพาสวัสดิการในระยะยาวได้ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงอัลกอริทึมและเชิงคณิตศาสตร์ประกันภัย เพื่อพยากรณ์การใช้ระบบสวัสดิการของกลุ่มเสี่ยงตลอดชีวิต และประมาณการค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการของกลุ่มเสี่ยงในอนาคต นอกจากนี้ ผลของการนำเทคโนโลยี Big Data เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ดังกล่าว จะทำให้รัฐบาลออสเตรเลียมียประมาณการค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการในอนาคตของประชาชนทั้ง 24 ล้านคนของประเทศในปัจจุบันได้ ซึ่งจะมีมูลค่าอยู่ที่ 4.8 ล้านล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย

ภาพที่ 3 ตัวอย่างการวิเคราะห์ความเลียงของตัวแทนแบบข้าราชการ โดยใช้ Big Data

ที่มา: e-Government Agency

ภาพที่ 4 แผนที่แสดงเส้นทางรถไฟในเมืองซิดนีย์ ออสเตรเลีย

ที่มา: e-Government Agency

3.3 เกาหลีใต้

รัฐบาลเกาหลีใต้ได้ประกาศแผนระดับชาติ “Korea National Action Plan on Open Government Partnership” และเพื่อให้แผนดังกล่าวขับเคลื่อนได้เป็นรูปธรรม จึงได้จัดตั้ง “The National Data Hub” เพื่อรวบรวมข้อมูลของชาติที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์ กฎหมาย และทรัพย์สินทางปัญญา โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาเป็นเครื่องมือวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ดังกล่าว เพื่อให้ภาครัฐ เอกชน และองค์กรต่างๆ นำไปใช้ในการพัฒนาต่อไป ทั้งนี้ รัฐบาลเกาหลีใต้มีการดำเนินการโครงการนำร่องเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จาก Big Data ตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์เส้นทางของรถประจำทางและสภาพการจราจรในกรุงโซล เพื่อแนะนำการเพิ่ม - ย้ายจุดจอดรถประจำทาง ให้เหมาะสมตามสภาพของเมือง

ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยข้อมูลที่ใช้การวิเคราะห์ประกอบด้วยข้อมูลพิกัดผู้เดินทางจากโทรศัพท์มือถือ ข้อมูลการใช้บัตรเครดิต ข้อมูลจากบัตรโดยสารรถประจำทาง และข้อมูลจาก Social Network อีกทั้งหน่วยงานด้านการขนส่งของกรุงโซล ได้ทำการวิเคราะห์รูปแบบการใช้บริการของผู้โดยสารรถประจำทาง ผ่านการบันทึกข้อมูลทางโทรศัพท์และข้อมูลการใช้แท็กซี่ในการกำหนดเส้นทางเดินรถประจำทางที่ดีที่สุดในช่วง 00.00 - 05.00 น. เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่ทำงานในช่วงเวลากลางคืน นอกจากนี้ รัฐบาลเกาหลีใต้ได้นำแนวคิด Big Data ไปใช้ในวงการสาธารณสุขของประเทศ จากข้อมูลบันทึกการใช้ยาและข้อมูลทางสังคม เพื่อคาดการณ์ปริมาณบริการทางสาธารณสุขที่จะเกิดขึ้น ทำให้ทราบถึงรายจ่ายภาครัฐด้านสาธารณสุขที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ภาพที่ 5 การวิเคราะห์เส้นทางเดินรถประจำทางของกรุงโซลที่ดีที่สุดช่วง 00.00 - 05.00 น. ผ่าน Big Data

ที่มา: e-Government Agency

ในระยะหลัง รัฐบาลเกาหลีใต้ให้ความสำคัญกับการต่อต้านคอร์รัปชันเป็นอย่างมาก นำมาซึ่งการนำ Big Data Analysis มาใช้ประโยชน์ในหน่วยงานปรามปรามทุจริตของประเทศหรือ Anti-Corruption & Civil Rights Commission (ACRC) โดย ACRC จะนำข้อมูลปัญหาตามลักษณะต่างๆ ที่ได้รับจากสายด่วน 110 และเว็บไซต์ e-People เช่น ข้อร้องเรียนที่พบบ่อย ลักษณะของการทุจริตที่พบบ่อย หน่วยงานที่ถูกร้องเรียนบ่อย กฎระเบียบหรือกระบวนการราชการที่มักเกิดการทุจริตมาจัดทำเป็นบทวิเคราะห์ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานรัฐให้นำไปเป็นแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องต่อไป

4. การใช้ Big Data ด้านการคลังของไทย

ในปัจจุบัน รัฐบาลไทยได้เพิกเฉยกับเทคโนโลยีสมัยใหม่เปลี่ยนแปลงไป เห็นได้จากการจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของ

ประเทศไทยระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 - 2561) ของสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Agency) ซึ่งเกี่ยวข้องกับนำ Big Data Analysis มาใช้ประโยชน์ในงานราชการ โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคประชาชนและเอกชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของภาคธุรกิจ อีกทั้งยังยกระดับความมั่นคงและเพิ่มความปลอดภัยของประชาชน และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรัฐบาลดิจิทัล และท้ายที่สุดแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว จะสามารถช่วยยกระดับประสิทธิภาพภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานด้านการคลังของประเทศ ซึ่งในขณะนี้ หลายหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงการคลังมีความตื่นตัวกับการนำ Big Data เข้ามาประยุกต์ใช้ประโยชน์ทั้งในด้านรายรับและรายจ่ายของประเทศมากขึ้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการจัดเก็บรายได้รัฐบาลของประเทศ

หน่วยงาน	สิ่งที่ดำเนินการ	รายละเอียด
กรมสรรพากร	การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี โดยใช้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่	การปฏิรูประบบการชำระเงินค่าภาษีของกรมสรรพากรครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล” (Nation e-Payment Master Plan) ที่จะนำไปเชื่อมโยงกับโครงการ Any ID (Any Identification) ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) โดยข้อมูล Any ID ในการทำธุรกรรมทางการเงินจะเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลภาษี ซึ่งหลังจากรัฐบาลพัฒนาระบบ e-Payment เสร็จจะทำให้กรมสรรพากรมีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analysis) ใช้ในการบริหารการจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ
กรมสรรพากร	การจัดทำยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ด้าน ICT	กรมสรรพากร ให้ความสนใจในการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ Big Data ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการเสริมสร้างความรู้ให้กับทรัพยากรบุคคล โดยแผนการพัฒนาศักยภาพของกรม ได้บรรจุโครงการฝึกอบรมหลักสูตร “การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ Big Data Analytic” รวมถึงการพัฒนาเชื่อมฐานข้อมูลภาษีเข้ากับฐานข้อมูลอื่นๆ เช่น บัญชีธนาคารของธนาคารพาณิชย์ ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ของกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีและการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนที่สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น
กรมสรรพสามิต	การจัดตั้งศูนย์การบัญชาการจัดเก็บภาษี	ศูนย์บัญชาการดังกล่าว เป็นศูนย์กลางข้อมูลขนาดใหญ่ด้านต่างๆ ที่มีความจำเป็นและสำคัญของกรมสรรพสามิต เช่น ข้อมูลด้านการจัดเก็บภาษี, ด้านการปราบปรามผู้กระทำความผิด, ข้อมูลนำเข้าสินค้าสรรพสามิตจากกรมศุลกากร เป็นต้น เพื่อสนับสนุนการบริหารราชการของกรมสรรพสามิต และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เป็นเครื่องมือพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยกำกับดูแลสินค้าที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิตและระบบการประชุมทางไกล

ภาพที่ 6 ศูนย์การบัญชาการกรมสรรพสามิต

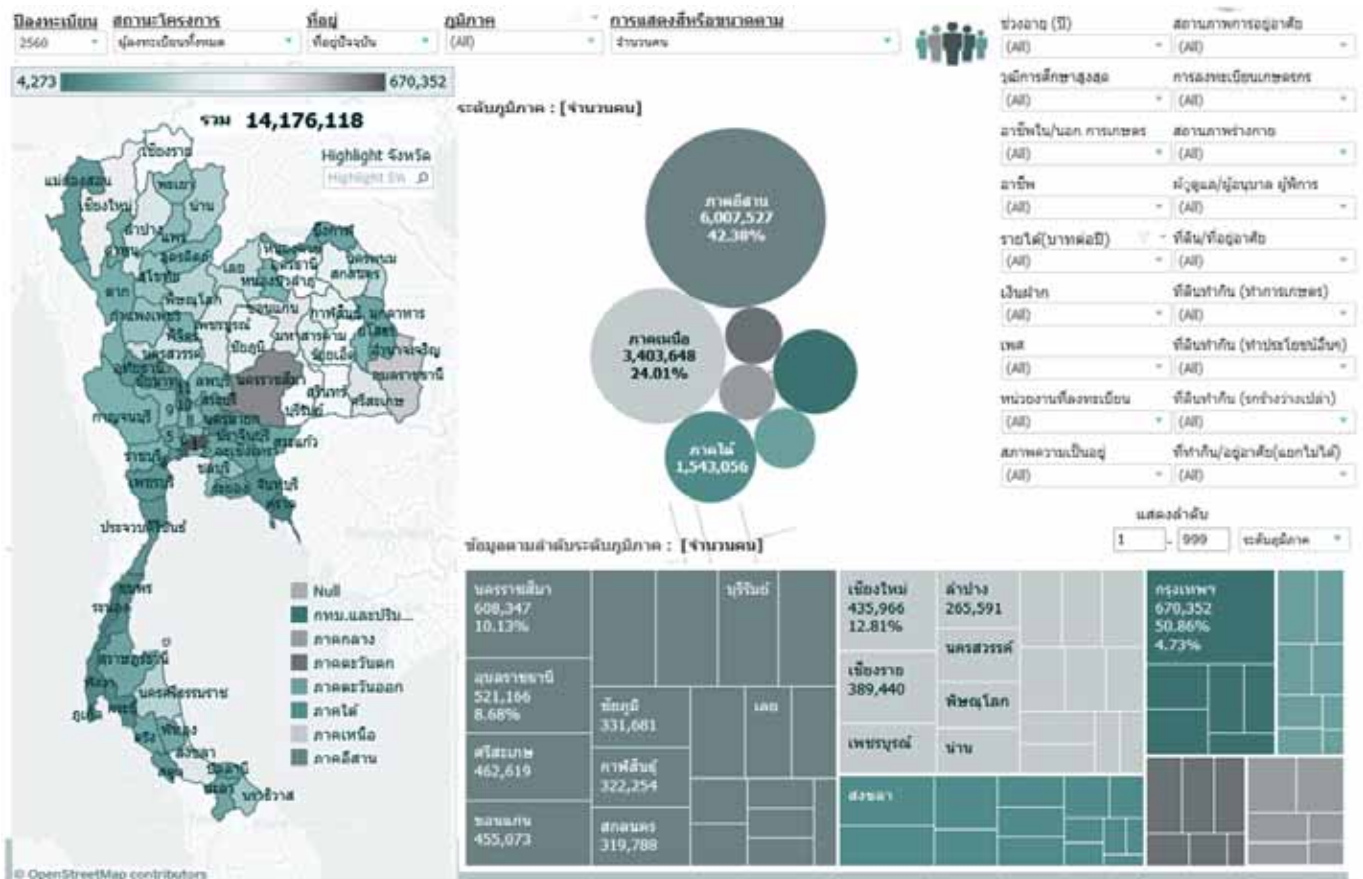
ที่มา: กรมสรรพสามิต

ด้านการใช้จ่ายภาครัฐของประเทศ

หน่วยงาน	สิ่งที่ดำเนินการ	รายละเอียด
กระทรวงการคลัง	โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2559 และ 2560	กระทรวงการคลังได้นำแนวคิด Big Data มาสร้างฐานข้อมูลขนาดใหญ่สำหรับกลุ่มผู้มีรายได้น้อยของประเทศ เพื่อจัดสรรสวัสดิการได้อย่างถูกต้องตรงเป้าหมายมากที่สุด ทั้งนี้ ข้อมูลทั้งหมดถูกรวบรวมมาจาก 5 หน่วยงาน รับลงทะเบียน มาสร้างเป็นฐานข้อมูลผู้มีรายได้น้อยที่จำแนกตามมิติต่างๆ (Data Mining) ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมได้ 7 มิติ ได้แก่ 1) อายุ 2) สภาพร่างกาย 3) ที่อยู่อาศัย 4) รายได้ 5) ทรัพย์สิน 6) หนี้สิน และ 7) ภูมิสำเนา (บ้านเลขที่/ตำบล/อำเภอ/จังหวัด) นอกจากนี้ ฐานข้อมูลผู้มีรายได้น้อยของกระทรวงการคลังดังกล่าว ยังสามารถยังสามารถวิเคราะห์ผู้มีรายได้น้อยได้ตั้งแต่ 2 มิติขึ้นไปได้ด้วยโปรแกรม Tableau ที่แสดงผลผ่าน Deals Presentation จะช่วยให้เราสามารถคัดกรองข้อมูลเป็นชั้นๆ จนไปถึงกลุ่มเป้าหมายที่เราต้องการ ซึ่งถือเป็นนวัตกรรมด้านเครื่องมือในการวิเคราะห์เศรษฐกิจ
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)	การเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะของรัฐวิสาหกิจไทย	สคร. มีการจัดสัมมนาผู้บริหารสูงสุดรัฐวิสาหกิจ หรือ “SOE CEO Forum” ครั้งที่ 2 ซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องการยกระดับบริการสาธารณะด้วย Big Data และการใช้ดิจิทัลเพิ่มประสิทธิภาพรัฐวิสาหกิจ มีวัตถุประสงค์ให้รัฐวิสาหกิจร่วมผลักดันนโยบายรัฐบาลดิจิทัลให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ ในการบูรณาการและใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกัน เพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการประชาชนและก้าวไปสู่การใช้ Big Data ต่อไป รวมทั้งการนำดิจิทัลและเทคโนโลยีส่งเสริมการให้บริการประชาชนมีความสะดวก รวดเร็ว และเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร (Digital Transformation) ทั้งนี้ สคร. คาดการณ์ว่าจะรวบรวมข้อมูลอัจฉริยะเสร็จในช่วงต้นปี 2561 และจะแพลตฟอร์มแอปพลิเคชันกลางของแต่ละกลุ่มเพื่อเปิดบริการให้กับประชาชนและหน่วยงานที่ได้รับประโยชน์มาใช้ป็นหน้า

หน่วยงาน	สิ่งที่ดำเนินการ	รายละเอียด
กรมบัญชีกลาง	ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบข้อมูลของกรม	ช่วงปี 2560 - 2579 กรมบัญชีกลางจะเดินหน้านำพัฒนาระบบเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศด้านการเงินการคลังต่างๆ ต่อไปเป็นในลักษณะ Real Time เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านการเงินการคลัง ที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ และพัฒนาระบบการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการเสนอแนะมาตรการและการตัดสินใจของฝ่ายบริหารได้ทันต่อสถานการณ์มากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 7 ตัวอย่างการแสดงผลของฐานข้อมูลผู้มีรายได้ในโปรแกรม Tableau

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

นอกจากนี้ กระทรวงการคลังได้จัดแผนขับเคลื่อนกระทรวงการคลังสู่การเป็นกระทรวงการคลังดิจิทัล (Digital MOF) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2564 ซึ่งหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่สำคัญด้านการใช้ Big Data คือ การยกระดับการใช้ประโยชน์จากการบูรณาการข้อมูลเศรษฐกิจการคลังด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล นำมาซึ่งโครงการพัฒนา Fiscal Big Data และ MOF Open Data Service จะช่วยให้กระทรวงการคลังมีระบบมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูล และแลกเปลี่ยนข้อมูล อีกทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่าของข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่

5. สรุปและข้อเสนอแนะ

Big Data Analysis เป็นเทรนด์ที่นิยมอย่างแพร่หลายในกลุ่มประเทศพัฒนา อย่างเช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย เกาหลีใต้ เป็นต้น ซึ่งมีการนำ Big Data ไปใช้ประโยชน์ด้านการคลังของประเทศ เพื่อลดการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายภาครัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด สำหรับประเทศไทยพบว่า ในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ภาครัฐมีการนำแนวคิดของ Big Data มาประยุกต์ใช้กับงานราชการ โดยเฉพาะด้านการคลังของประเทศ อย่างเช่นด้านการจัดเก็บรายได้ ซึ่งหลังจากรัฐบาลพัฒนาระบบ

e-Payment เสริมจะทำให้กรมสรรพากรมีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analysis) ใช้ในการบริหารการจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมสรรพากรมีจัดตั้งศูนย์การบัญชีการจัดเก็บภาษี ซึ่งเป็นศูนย์กลางข้อมูลขนาดใหญ่ด้านต่างๆ ที่มีความจำเป็นและสำคัญของกรมสรรพากร เพื่อช่วยกำกับดูแลสินค้าที่ต้องเสียภาษีสรรพากรและระบบการประชุมทางไกล ในขณะที่ด้านรายจ่ายภาครัฐ นำโดยโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2559 และ 2560 ของกระทรวงการคลัง ที่มีการประยุกต์ใช้แนวคิด Big Data Analysis ในการจัดสรรสวัสดิการให้กับประชาชน เช่นเดียวกับกรมบัญชีกลางที่มีการวางแผนการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลการเบิกจ่ายภาครัฐ และแนวทางการพัฒนาฐานข้อมูลดังกล่าวให้ Real Time ยิ่งขึ้น โดยได้บรรจุเรื่องดังกล่าวไว้ในยุทธศาสตร์ของกรมระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) เรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ กระทรวงการคลังได้จัดแผนขับเคลื่อนกระทรวงการคลังสู่การเป็นกระทรวงการคลังดิจิทัล (Digital MOF) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2564 ซึ่งบรรจุการยกระดับการใช้ประโยชน์จากการบูรณาการข้อมูลเศรษฐกิจการเงินการคลังด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลไว้เป็นส่วนหนึ่งในแผนดังกล่าว ซึ่งจะช่วยยกระดับการใช้ Big Data ของกระทรวงให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากกรณีศึกษาจากการนำการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ในต่างประเทศแล้ว ทางผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพิ่มเติมดังนี้

1. การบูรณาการฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เป็นสิ่งที่หน่วยงานภาครัฐยังขาด กล่าวคือเกือบทุกหน่วยงานมีข้อมูลเป็นของตนเอง แต่ไม่ได้ร่วมประสานงานกับหน่วยงานอื่น ซึ่งทำให้เกิดซ้ำซ้อนยกตัวอย่างเช่น ฐานข้อมูลของผู้มีรายได้น้อย พบว่า มีอย่างน้อย 3 หน่วยงานที่เก็บข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้มีรายได้น้อยหรือคนยากจนทั่วประเทศ แต่ละหน่วยงานจัดเก็บข้อมูลของตนเองและยอดที่ได้จัดเก็บไม่เท่ากัน หากเกิดการบูรณาการฐานข้อมูลระหว่างกัน จะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการบ่งชี้ผู้มีรายได้น้อยหรือคนยากจนได้ดีขึ้น อีกทั้งถือเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน

ได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ ควรมีหน่วยงานกลาง (National Data Center) ที่มีหน้าที่ดูแลและรวบรวมข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน รวมถึงเป็นตัวกลางของการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐด้วยกัน อีกทั้งเป็นแหล่งรวบรวมนักวิเคราะห์ข้อมูลและเทคโนโลยีขั้นสูงชั้นนำของประเทศ เหมือนกับการจัดตั้ง “The National Data Hub” ของเกาหลีใต้

2. การใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลของตนเองที่จัดเก็บจากการสำรวจ นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลอีกมากมายที่เกิดจากพฤติกรรมของประชาชน เช่น ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมปริมาณผู้โดยสารที่ใช้รถขนส่งสาธารณะ เป็นต้น โดยข้อมูลเหล่านี้สามารถบ่งชี้ความต้องการของประชาชนได้อย่างแม่นยำ นำมาซึ่งการวิเคราะห์และกำหนดนโยบายสาธารณะในระยะถัดไปได้ แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับประเทศไทย พบว่า การนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ยังอยู่ในวงจำกัด ในขณะเดียวกัน กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว อย่างสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย มีการนำข้อมูลพฤติกรรมเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ด้านการประหยังบประมาณอย่างแพร่หลาย

3. การพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพในหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะด้านความรู้ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม แต่ละหน่วยงานจะต้องเร่งยกระดับการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรภายในองค์กร เนื่องจากการก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจยุคดิจิทัล ยิ่งไปกว่านั้น ในด้านการวิเคราะห์ฐานข้อมูลใหญ่ (Big Data Analysis) พบว่า หน่วยงานภาครัฐของไทยยังขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Scientist) โดยจากการสำรวจของ LinkedIn ปี 2561 พบว่า มี Data Scientist ในไทยอยู่เพียง 200 คน ฉะนั้น ภาครัฐควรเร่งออกมาตรการที่สร้างแรงจูงใจให้กับกลุ่มคนนี้ให้หันมาทำงานให้กับราชการ ตัวอย่างเช่น การจูงใจโดยให้สิทธิพิเศษด้านรายได้ การให้ทุนศึกษาต่อต่างประเทศในสาขาดังกล่าว เป็นต้น

ทำความรู้จักกับคริปโตเคอเรนซี ภาคประชาชน¹

นางสาวดาริกา ทรวงแก้ว
นักพัฒนาระบบราชการ
อยู่ระหว่างอบรมหลักสูตรพัฒนานักบริหาร
การเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ (นปร.) รุ่นที่ 11

1. บทนำ

คริปโตเคอเรนซี หรือ สกุลเงินดิจิทัล ถือเป็นอีกหนึ่งวิวัฒนาการของการเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการซึ่งยอมรับกันในกลุ่มคนบางกลุ่มเท่านั้น รวมไปถึงการเป็นตัวแทนของการทำธุรกรรมออนไลน์ถ่ายโอนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลกลุ่มหนึ่ง โดยมีกลไกที่เรียกว่า บล็อกเชน (Blockchain) อยู่เบื้องหลังซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่ของระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

ในปัจจุบันคริปโตเคอเรนซีในฐานะที่เป็น “สกุลเงินดิจิทัล” เช่น บิทคอยน์ อีเธอร์เลียม หรือ รีปเปิล มักจะได้ยินกันหนาหูมากขึ้น

ซึ่งได้สร้างความรู้สึกละเอียดใหม่และน่าสนใจให้กับทั้งแวดวงการเงิน นักลงทุน รวมถึงบุคคลทั่วไป ให้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ขยายวงกว้างไปเรื่อยๆ แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้สร้างคริปโตเคอเรนซีแต่ละประเภท แต่ละชนิดมีความซับซ้อนเกินกว่าประชาชนทั่วไปจะสามารถเข้าใจได้อย่างง่ายๆ จึงเป็นช่องโหว่ให้กลุ่มมิจฉาชีพสามารถหาผลประโยชน์จากประชาชนทั่วไปด้วยการชักชวนให้ร่วมลงทุน และให้ผู้ลงทุนชักชวนคนอื่นๆ เข้ามาร่วมลงทุนด้วย โดยมีการชวนเชื่อว่าเงินที่นำเอาไปลงทุนนี้จะได้รับผลตอบแทน

¹ ผู้เขียน ขอขอบคุณ นายสุวิทย์ ไรจนวนิช ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และนางสาวอุษาลักษณ์ เจษฎาถาวรพงศ์ ผู้อำนวยการส่วนนโยบายการออมและการลงทุน สำนักงานนโยบายการออมและการลงทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำหรับคำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของบทความฉบับนี้ ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

มหาศาล แต่หากวันหนึ่งวันใดที่ผู้ลงทุนไม่ได้รับผลตอบแทนตามที่
ถูกชวนเชื่อไว้ตั้งแต่ต้น และไม่สามารถติดตามเอาได้จากที่ใคร ทำให้
ผู้เสียหายทำการแจ้งความดำเนินคดีกับผู้ชักชวนตามที่เป็นข่าว
อยู่ทั่วไป หรือร้องเรียนผ่านสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)
โดยนับตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2559 จนถึงปัจจุบัน สศค. ได้รับ
เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการถูกหลอกให้ร่วมลงทุนในคริปโตเคอเรนซี
มากกว่า 20 เรื่อง ซึ่งการกระทำดังกล่าวเข้าข่ายการเป็นแชร์ลูกโซ่
อันเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 4 แห่งพระราชกำหนด
การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527

สำหรับประชาชนทั่วไปที่สนใจศึกษาและลงทุนด้วยตัวเอง
ก่อนการลงทุนต้องมั่นใจเสียก่อนว่า ตนเองมีความรู้ความเข้าใจ
ที่ถูกต้องแล้วหรือยัง หรือเป็นเพียงความเข้าใจในมุมมองของการเป็น
สกุลเงินดิจิทัลเพื่อการเก็งกำไรเท่านั้น และหวังร่ำรวยจากสิ่งนี้
ในระยะเวลาอันรวดเร็ว โดยลืมมองถึงปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่อาจทำให้
สูญเสียความมั่งคั่ง ทั้งสำหรับผู้ที่ต้องการนำเงินไปฝากผู้อื่นลงทุนแทน
ควรตระหนักให้ถี่ถ้วนอย่าหลงเชื่อเพียงเพราะเห็นผลตอบแทนที่
คาดว่าจะได้รับอนาคต โดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจจะไม่ได้
รับเงินคืนเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ดี มีผู้ที่เข้าใจสิ่งนี้อย่างถูกต้องสามารถทำกำไร และ/หรือ
ได้รับประโยชน์จากคริปโตเคอเรนซี เช่น Chris Larsen ผู้ก่อตั้ง
และพัฒนาสกุลเงินดิจิทัลริปเปิล (Ripple) หรือ Joseph Lubin
ผู้ก่อตั้งและพัฒนาสกุลเงินดิจิทัลอีเธอร์เลียม และพี่น้องคู่แฝด
Cameron & Tyler Winklevoss ที่ลงทุนซื้อสกุลเงินดิจิทัลบิทคอยน์
ตั้งแต่ปี 2012 เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าแท้จริงแล้วการลงทุนใน
คริปโตเคอเรนซี อาจไม่ได้เหมาะสำหรับทุกคน อีกทั้งไม่ได้มีแต่ข้อดี
และข้อเสียเพียงด้านใดด้านหนึ่ง แต่หากผู้ลงทุนจะต้องอาศัยความรู้
และความเข้าใจที่ถ่องแท้ ฉะนั้นถึงเวลาแล้วที่พวกเราควรตื่นตัวที่จะ
เรียนรู้ ว่าแท้จริงแล้วคริปโตเคอเรนซีคืออะไร มีความแตกต่างจาก
เงินตราอย่างไร สามารถนำคริปโตเคอเรนซีไปใช้ทำธุรกรรมในด้านใด
ได้บ้าง มีความเสี่ยงมากน้อยเพียงใด ถ้าพวกเราเกิดความเข้าใจแล้ว
จะถือเป็นเกราะป้องกันตนเองให้พ้นจากการถูกหลอกลวง ไม่ตกเป็น
เหยื่อของกลุ่มมิจฉาชีพ และสำหรับผู้ที่มีความสนใจที่จะเริ่มลงทุน
ก็จะสามารถตัดสินใจได้อย่างรอบครอบ อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจ
ที่ถูกต้องอย่างแท้จริง

2. ทำความรู้จักคริปโตเคอเรนซี

ในปัจจุบันคริปโตเคอเรนซีสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท
ได้แก่ ประเภทที่ 1 คริปโตเคอเรนซีที่ไม่มีวัตถุประสงค์การออกที่
ชัดเจน และไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้ออกโดยชัดเจน (Decentralized
Cryptocurrencies) เช่น บิทคอยน์ และ อีเธอร์เลียม ประเภทที่ 2
คริปโตเคอเรนซีที่มีวัตถุประสงค์และมีผู้ออกโดยชัดเจน ผู้ถือรู้ว่าจะ
ได้สิทธิประโยชน์อะไรจากการครอบครอง และบางคริปโตเคอเรนซี
มีสินทรัพย์หนุนหลัง (Private-entity Issued Cryptocurrencies)
เช่น J-coin และ Utility Settlement Coin และประเภทที่ 3
คริปโตเคอเรนซี ที่ธนาคารกลางเป็นผู้ออกเอง หรือมอบหมายให้
สถาบันการเงินเป็นผู้ร่วมออก (Central Bank Digital Currency
(CBDC)) ซึ่งธนาคารกลางหลายประเทศกำลังศึกษาและทำการ
ทดลองอยู่ ซึ่งประเภทที่ 3 จะมีรูปแบบการใช้สองลักษณะ ได้แก่
ใช้กับประชาชนรายย่อย (Retail) และใช้ระหว่างธนาคารพาณิชย์
ด้วยกัน (Wholesale)

โดยในบทความนี้จะกล่าวถึงเพียงคริปโตเคอเรนซีประเภทที่ 1
เท่านั้น เนื่องจากมีความเป็นไปได้มากที่สุดที่กลุ่มมิจฉาชีพอาจใช้เป็น
เครื่องมือเพื่อหลอกลวงประชาชน หรือกลุ่มอาชญากรที่ใช้เป็น
เครื่องมือในการฟอกเงิน

2.1 นิยาม

คริปโตเคอเรนซีเป็นรูปแบบหนึ่งของสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital
Asset) หรือเป็นสินทรัพย์ที่ใช้เทคโนโลยีการสร้างและเก็บข้อมูลแบบ
ไร้ตัวกลาง (Blockchain) ในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ซึ่งเป็น
เงินที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย² เช่นเดียวกับสำนักงาน
คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)
ได้ให้นิยามคริปโตเคอเรนซีไว้ว่าเป็นสินทรัพย์ดิจิทัล³ เช่นเดียวกัน

Jan Lansky (2018) นักวิชาการจาก University of finance
and Administration สาธารณรัฐเช็ก ได้ให้นิยามว่า คริปโตเคอเรนซี
เป็นรูปแบบหนึ่งของเงินดิจิทัล (Digital Currency) ซึ่งอยู่บนพื้นฐาน
ของระบบการยืนยันตัวตน (Cryptographic Proofs) สำหรับผู้ที่
ทำธุรกรรมระหว่างกัน โดยมีคุณสมบัติหลัก 3 ประการ ได้แก่ ประการ
ที่หนึ่ง คือ การยืนยันตัวตนโดยไม่ต้องเปิดเผยตัวตนที่แท้จริง แต่ใช้
รหัสลับในการยืนยันตัวตนผ่านระบบที่เรียกว่าบล็อกเชน ประการที่สอง
คือ ความเป็นอิสระจากการควบคุมของธนาคารกลาง และประการที่สาม
คือ การป้องกันการใช้จ่ายเงินดิจิทัลซ้ำ หมายความว่า เจ้าของที่มี
เงินดิจิทัล 5 หน่วย ไม่สามารถทำธุรกรรมด้วยเงินดิจิทัลนี้ กับผู้รับเงิน
ดิจิทัลมากกว่าหนึ่งคนได้ในเวลาเดียวกัน

² เจาะลึกคริปโตฯ ปลอดภัย น่าเชื่อถือ นำลงทุนจริงหรือ, 2561, ข้อมูลจากเพจ Bank of Thailand Scholarship Students

³ ก.ล.ต. เดือนการลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัล, วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2561

จากการให้นิยามของคริปโตเคอเรนซีไว้อย่างหลากหลาย อย่างไรก็ตามยังไม่มีกฎหมายฉบับใดให้นิยามไว้ชัดเจน ทั้งนี้ต้องพิจารณาตามพื้นฐานที่ว่าคริปโตเคอเรนซีไม่ได้มีลักษณะเป็นเงินตรา แต่มีลักษณะเป็นสินทรัพย์มากกว่า ซึ่งในหัวข้อถัดไปได้ทำการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างในคุณสมบัติบางประการระหว่างเงินตรากับคริปโตเคอเรนซี

2.2 เปรียบเทียบคุณสมบัติของคริปโตเคอเรนซีกับความเป็นเงินตรา

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคุณสมบัติของคริปโตเคอเรนซีกับความเป็นเงินตรา

คุณสมบัติ	เงินตรา	คริปโตเคอเรนซี
1. เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน (Medium of Exchange) และต้องเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย	✓	✗
2. เป็นที่เก็บรักษามูลค่าไปในอนาคต (Store of Value)	✓	✗
3. เป็นหน่วยวัดมูลค่า (Unit of Account)	✓	✓
4. การแบ่งเป็นหน่วยย่อยเพื่อชำระราคาได้	✓	✓
5. เป็นมาตรฐานในการชำระหนี้ในอนาคตตามกฎหมาย (Standard of Deferred Payment)	✓	✗
6. ธนาคารกลางเป็นผู้ดูแลเสถียรภาพค่าเงินและมีอำนาจในการควบคุมดูแลการทำธุรกรรม	✓	✗
7. มูลค่าของเงินอิงตามแนวโน้มทางเศรษฐกิจ	✓	✗

ที่มา: รวบรวมโดยผู้เขียน

จากข้อมูลตารางที่ 1 จะเห็นว่าคริปโตเคอเรนซีนั้น ถึงแม้จะได้รับความสนใจเป็นอย่างมากแต่มีผู้ที่ยอมรับ และมีความต้องการครอบครอง รวมถึงลงทุนในสินทรัพย์ชนิดนี้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เช่น กลุ่มแวดวงการเงินการธนาคาร นักเศรษฐศาสตร์ และประชาชนที่ให้ความสนใจบางกลุ่ม ไม่ได้เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายเหมือนกับที่ทุกคนต้องอาศัยเงินตราแต่ละสกุลเงินของแต่ละประเทศ เพื่อใช้ในการจับจ่ายใช้สอยหรือเพื่อการทำธุรกรรมต่างๆ

ความหมายของเงินตราตามพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501 มาตราที่ 6 ได้บัญญัติไว้ว่า เงินตรา อันได้แก่ เหรียญกษาปณ์และธนบัตรเท่านั้น ไม่ได้รวมถึงเงินสกุลดิจิทัล หรือคริปโตเคอเรนซีนั่นหมายความว่าคริปโตเคอเรนซีไม่ใช่เงินตราที่กฎหมายยอมรับ และไม่ถือเป็นมาตรฐานในการชำระหนี้ในอนาคตตามกฎหมาย ฉะนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยจึงไม่มีอำนาจในการควบคุมและดูแลเสถียรภาพของเงินสกุลนี้

อีกทั้ง สกุลเงินดิจิทัลนี้ไม่สามารถเก็บรักษามูลค่าไปในอนาคตได้ และมูลค่าของสิ่งนี้ไม่ได้อิงตามแนวโน้มเศรษฐกิจ นั่นคือราคาของคริปโตเคอเรนซีแต่ละชนิดสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทาน และมีความเป็นไปได้ว่าถ้าในอนาคตไม่มีผู้ใดที่ต้องการคริปโตเคอเรนซีแล้ว มูลค่าอาจมีค่าเป็นศูนย์ได้เสมอ

อย่างไรก็ตาม คริปโตเคอเรนซีมีคุณสมบัติที่เหมือนกับเงินตราเพียง 2 ประการเท่านั้น ได้แก่ ประการที่หนึ่งคริปโตเคอเรนซีเป็นหน่วยวัดมูลค่าได้ ยกตัวอย่างเช่น สกุลเงินบิทคอยน์ เป็นหนึ่งในคริปโตเคอเรนซีที่มีความนิยมมากที่สุด มีหน่วยวัดมูลค่า คือ BTC เช่นเดียวกับเงินตราสกุลเงินไทย ที่มีหน่วยวัดมูลค่า คือ บาท และประการที่สองมีคุณสมบัติแบ่งเป็นหน่วยย่อยเพื่อชำระราคาได้ เช่น ราคากาแฟหนึ่งแก้วอาจมีราคาเพียง 0.00000135 BTC เช่นเดียวกับบาทที่มีหน่วยย่อยเป็น สตางค์ นั่นเอง

จึงสรุปได้ว่าในปัจจุบันกฎหมายไทยยังไม่รับรองว่าคริปโตเคอเรนซีเป็นเงินตราที่สามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย และยังไม่ได้มีคุณสมบัติของการเป็นเงินตราอย่างครบถ้วน ฉะนั้นผู้ใดที่ครอบครองหรือมีส่วนเกี่ยวข้อง หากเกิดความเสียหายไม่ว่าจะเป็นการโจรกรรมผ่านโลกไซเบอร์ หรือถูกหลอกลวงให้เข้าร่วมลงทุนโดยไม่มีความรู้ที่เพียงพอ มีโอกาสสูงที่จะไม่สามารถเรียกร้องเงินลงทุนจากใครได้ และไม่มีหน่วยงานใดที่จะเข้าไปคุ้มครองผลประโยชน์หรือความเสียหายนั้น ดังนั้น หากไม่เข้าใจหรือได้รับความผันผวนของราคาไม่ได้ ก็ไม่ควรที่จะเข้าไปลงทุนในสินทรัพย์หรือสกุลเงินดิจิทัลนี้ โดยในข้อหาลำดับถัดไปจะกล่าวถึงความนิยมของคริปโตเคอเรนซี ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจคริปโตเคอเรนซีเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

2.3 มูลค่าตลาดของคริปโตเคอเรนซี

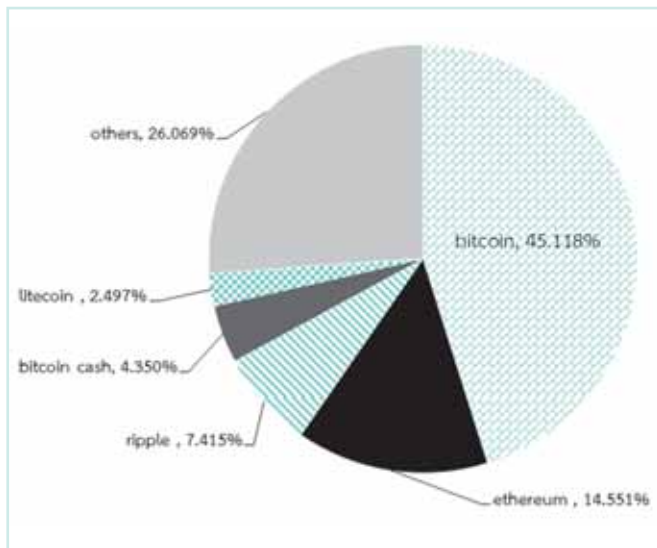
ณ วันที่ 2 เมษายน 2561 คริปโตเคอเรนซีของทั้งตลาดมีมูลค่าสูงถึงสองแสนหกหมื่นล้านเหรียญสหรัฐ หรือ 257,867,368,526.34 ดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 8 ล้านล้านบาท⁴ (31.3564 บาท/US\$⁵)

⁴ ข้อมูลจาก coingecko.com ณ วันที่ 2 เมษายน 2561

⁵ อัตราแลกเปลี่ยน ธปท., ณ วันที่ 2 เมษายน 2561

มีมูลค่าเกือบเทียบเท่ากับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ 292,080 ล้านดอลลาร์สหรัฐ⁶ อีกทั้งมีนักพัฒนาได้สร้างเงินดิจิทัลสกุลต่างๆ จนในปัจจุบันมีมากถึง 1640 สกุลเงินดิจิทัล จากภาพที่ 1 จะเห็นว่ามี 5 สกุลเงินดิจิทัลที่ได้รับความนิยมสูงสุด ได้แก่ บิทคอยน์ มีความนิยมร้อยละ 45.118 อีเธอร์เลียม ร้อยละ 14.551 รีปเปิล ร้อยละ 7.415 บิทคอยน์แคช ร้อยละ 4.350 และ โลท์คอยน์ ร้อยละ 2.497

ภาพที่ 1 แสดงมูลค่าของคริปโตเคอเรนซี

ที่มา: รวบรวมโดยผู้เขียน ณ วันที่ 2 เมษายน 2561

ซึ่งในการสร้างและการพัฒนาคริปโตเคอเรนซีแต่ละชนิดนั้น มีวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน เช่น บิทคอยน์ ถูกสร้างมาเพื่อใช้แทนเงินตรา เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ และไม่ต้องการให้มีหน่วยงานใดเป็นตัวกลางในการทำธุรกรรม (Transactions) ในส่วนของอีเธอร์เลียม เน้นการทำธุรกรรมด้านสัญญาอัจฉริยะ (Smart Contract) เช่น การทำสัญญาการกู้เงิน หรือการซื้อขายที่ดิน โดยไม่มีตัวกลางในการทำธุรกรรมเช่นเดียวกับบิทคอยน์ และสุดท้าย รีปเปิล มีรูปแบบหลักเพื่อให้สามารถโอนสกุลเงินดิจิทัลข้ามบัญชีได้รวดเร็วกว่าบิทคอยน์ และยังสามารถใช้สำหรับการเล่น คาสิโนออนไลน์ รวมไปถึงการพนันออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งลักษณะการโอนที่มีความรวดเร็วของรีปเปิลโดยธนาคารไทยพาณิชย์ ได้ร่วมมือกับบริษัท SBI Remit ร่วมกันเปิดให้บริการระบบโอนเงินด้วยรีปเปิลระหว่างประเทศไทยและญี่ปุ่น ซึ่งในขณะนี้อยู่ระหว่าง

ศึกษาทดลอง (Sand Box) ร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการนำไปปรับใช้กับประชาชน⁷ ฉะนั้นหากผู้ใดต้องลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลใดควรศึกษาเอกสาร (White Paper) ของสกุลเงินนั้นอย่างถ่องแท้เสียก่อน

3. คริปโตเคอเรนซีได้เกิดมา

ในการได้มาซึ่งคริปโตเคอเรนซีสามารถทำได้ 2 รูปแบบ ได้แก่

3.1 การขุดเหรียญ (Mining)

เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ขอยกตัวอย่างเป็นสกุลเงินดิจิทัลบิทคอยน์ โดยกรณีที่มีการโอนหรือชำระราคาสินค้าและบริการระหว่างนาย A และ นาย B ถ้ามีผู้ใดยืนยันการทำธุรกรรมระหว่างนาย A และ นาย B โดยวิธีการใช้ซอฟต์แวร์ของคอมพิวเตอร์แก้สมการทางคณิตศาสตร์ขั้นสูง และสามารถแก้ไขสมการได้ก่อน ผู้นั้นถือเป็นผู้ที่ยืนยันการทำธุรกรรม และจะได้รับบิทคอยน์เป็นรางวัลในการทำหน้าที่เป็นผู้ยืนยันการทำธุรกรรม กระบวนการทั้งหมดนี้จะถูกเรียกว่า การขุดเหรียญ หรือ Mining อย่างไรก็ตามในการใช้คอมพิวเตอร์ในการแก้สมการต้องใช้อุปกรณ์ที่ราคาสูง และต้องใช้พลังงานเป็นจำนวนมากในการขุดเหรียญ ฉะนั้นจึงเกิดการรวมตัวกันของเหล่านักขุดเหรียญ ที่เรียกว่า Pool Mining เป็นการนำอุปกรณ์ของแต่ละคนมารวมกันเพื่อให้มีพลังงานที่มากขึ้น ซึ่งจะทำให้มีโอกาสในการขุดเหรียญได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้นด้วย

3.2 การแลกคริปโตเคอเรนซีผ่านตัวกลาง (Exchange)⁸

โดยทำผ่านเว็บไซต์แลกเปลี่ยน สามารถทำได้ 3 วิธี ได้แก่

วิธีที่ 1 เว็บแลกเปลี่ยนกับเจ้าของโดยตรง (Exchange Dealer) การทำธุรกรรมแบบ Business-to-Customer (B2C) เป็นการเปิดบัญชีผ่านเว็บไซต์ที่เปิดให้บริการเพื่อแลกเปลี่ยนเงินสกุลดิจิทัล เป็นการนำเงินสดฝากในบัญชี แล้วนำไปแลกเงินสกุลดิจิทัลเอามาเก็บไว้ในกระเป๋าเงินดิจิทัล หรือ E-wallet ซึ่งมีอยู่หลากหลายประเภท โดยจะอยู่บนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือคอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้นก็เปรียบเสมือนกระเป๋าเงินปกติที่มีหลากหลายยี่ห้อ และเงินในกระเป๋าก็มีหลากหลายสกุล เว็บไซต์ที่ให้บริการ เช่น Etoro.com หรือ Bitcoin.co.th เป็นต้น

วิธีที่ 2 เว็บแลกเปลี่ยนแบบ Peer-to-Peer (P2P exchange) เป็นการประกาศขายผ่านตามเว็บไซต์ ถ้าผู้ใดสนใจสามารถติดต่อเพื่อทำการแลกเปลี่ยนได้ โดยมีระบบตัวกลางเพื่อเก็บเงินดิจิทัลไว้

⁶ Word bank, 2016

⁷ หนังสือพิมพ์รายวันข่าวหุ้น kaohoon.com/content/170319

⁸ ข้อมูลจาก buybitcoinworldwide.com/thailand/ ณ วันที่ 10 เมษายน 2561

เพื่อป้องกันการโกงจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จนกว่าผู้ขายจะได้รับการโอนเงินตรา จึงจะถือว่าแล้วเสร็จกระบวนการ แต่หากต่างฝ่ายต่างไม่มั่นใจซึ่งกันและกัน สามารถนัดพบกันและทำการแลกเปลี่ยนกันได้โดยตรง เว็บไซต์ที่ให้บริการ เช่น Localbitcoins.com เป็นต้น

วิธีที่ 3 กระดานซื้อขายหรือเว็บเทรด (Spot Exchange) เว็บเทรดสกุลเงินดิจิทัลในประเทศไทย ยังไม่มีหน่วยงานใดกำกับดูแลเสถียรภาพความผันผวนของราคา ซึ่งอาจมีความเสี่ยงที่จะปิดตัวลงโดยไม่แจ้งต่อผู้ลงทุน เว็บไซต์ที่ให้บริการ เช่น TDEX.com หรือ BX.in.th เป็นต้น ซึ่งแตกต่างจากการซื้อตราสารทุนซึ่งมีตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้ดูแลและควบคุมให้การดำเนินการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

4. การนำคริปโตเคอเรนซีไปใช้ พิจารณา 2 ลักษณะ

4.1 สำหรับการลงทุนและการเก็งกำไร⁹

ในการลงทุนและการเข้ามาเก็งกำไรในคริปโตเคอเรนซีแต่ละชนิดนั้น จะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจหลักพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทานของราคาและปริมาณสินค้าและบริการแต่ละชนิด และควรเข้าใจหลักจิตวิทยาในการลงทุนควบคู่ไปด้วย ผู้ลงทุนควรศึกษากราฟราคา อันจะสะท้อนถึงอารมณ์ของผู้ลงทุนในตลาดแต่ละชนิด ซึ่งจะช่วยให้จังหวะในการซื้อหรือขายมีประสิทธิภาพมากขึ้น จากภาพที่ 2 แสดงถึงกราฟราคาของคริปโตเคอเรนซี 3 สกุลเงินดิจิทัล ได้แก่ บิทคอยน์ อีเธอร์เลียม และริเบิล ตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม 2017 ถึงวันที่ 1 เมษายน 2018 จะเห็นว่าทิศทางการเคลื่อนตัวของราคาทั้ง 3 สกุลเงินดิจิทัล มีรูปแบบการเคลื่อนคล้ายคลึงกัน มีการเพิ่มขึ้นและลดลงของราคาอย่างรวดเร็ว เมื่อพิจารณาราคา ณ วันที่ 1 มกราคม 2017 ราคาแต่ละสกุลเงินคือ US\$998.33/Bitcoin และ US\$8.17/Ethereum และ US\$0.006368/Ripper และเมื่อพิจารณา ณ วันที่ราคาสูงสุดของ

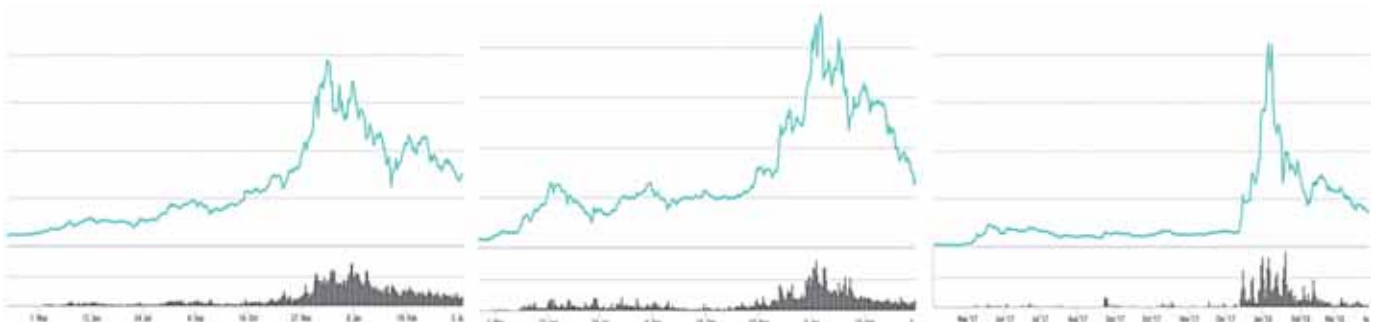
แต่ละสกุลเงิน ซึ่งเกิดขึ้นในเดือนมกราคม 2018 พบว่าถ้าผู้ใดลงทุนตั้งแต่เดือนมกราคม 2017 จะได้รับผลตอบแทนมากถึงร้อยละ 1,853.04 และ 52,977.89 ตามลำดับ นั้นเป็นเพราะเกิดอุปสงค์ความต้องการของเงินดิจิทัลแต่ละสกุลมากขึ้นเรื่อยๆ โดยที่อุปทานมีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งบิทคอยน์ถูกสร้างขึ้นมาเพียง 21 ล้านบิทคอยน์ และอีเธอร์เลียมมี 18 ล้านอีเธอร์เลียมเท่านั้น ในส่วนของริเบิลนั้นไม่ทราบแน่นอนว่ามีจำนวนเท่าใดแต่โดยหลักการแล้วริเบิลจะถูกสร้างขึ้นมาให้มีอยู่จำกัดเช่นเดียวกัน แต่จะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างกว่า คือ เมื่อมีการถูกใช้เพื่อการโอนหรือการชำระสินค้าและบริการ จำนวนของริเบิลจะลดลงเรื่อยๆ เพื่อใช้เป็นค่าธรรมเนียม

ถึงแม้ว่าผลตอบแทนที่ได้รับจะมากมาย แต่ความเสี่ยงก็มีมหาศาลเช่นกัน สังเกตจากกราฟของราคาพบว่า หลังจากราคาทำจุดสูงสุดจนกระทั่งเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2018 ราคาของแต่ละสกุลได้ตกลงอย่างรวดเร็ว โดยบิทคอยน์ลดลงถึงร้อยละ 64.89 อีเธอร์เลียมลดลงร้อยละ 72.81 และริเบิลลดลงร้อยละ 85 ซึ่งใช้ระยะเวลาเพียง 4 เดือนเท่านั้น ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าสำหรับผู้ลงทุนโดยไม่มีความรู้และความเข้าใจดังที่กล่าวข้างต้นมากเพียงพอ ก็อาจทำการลงทุนที่ผิดจังหวะและอาจทำให้สูญเสียเงินทองและความมั่งคั่งได้อย่างรวดเร็ว

4.2 สำหรับเพื่อซื้อขาย/แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

เป็นที่น่าสงสัยว่าในการนำคริปโตเคอเรนซีไปใช้สำหรับเพื่อซื้อขาย/แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการแตกต่างจากการซื้อขายโดยการชำระเงินรูปแบบปัจจุบันอย่างไร เพื่อความกระจ่างจะแบ่งพิจารณาเป็น 3 กรณี โดยให้กรณีที่ 1 และ กรณีที่ 2 เป็นการชำระเงินตรา มาซื้อสินค้าและบริการที่ประชาชนทั่วไปใช้อยู่ในปัจจุบัน ถือเป็น การชำระเงินตราที่รองรับด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 และมีธนาคารกลางเป็นผู้คุ้มครองผลประโยชน์ และกรณีที่ 3 เป็นการนำคริปโตเคอเรนซีมาใช้ในการทำธุรกรรมต่างๆ แทนมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 2 Bitcoin Ethereum และ Ripple Price Chart ตามลำดับ (จากซ้ายไปขวา)

⁹ ข้อมูลจาก CROWD MACHINE; coinmarketcap.com , ณ วันที่ 3 เมษายน 2561

กรณีที่ 1 การซื้อขาย/แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยการชำระเงินที่มีลักษณะเชิงกายภาพ เช่น เงินสด

ภาพที่ 3 Physical Token

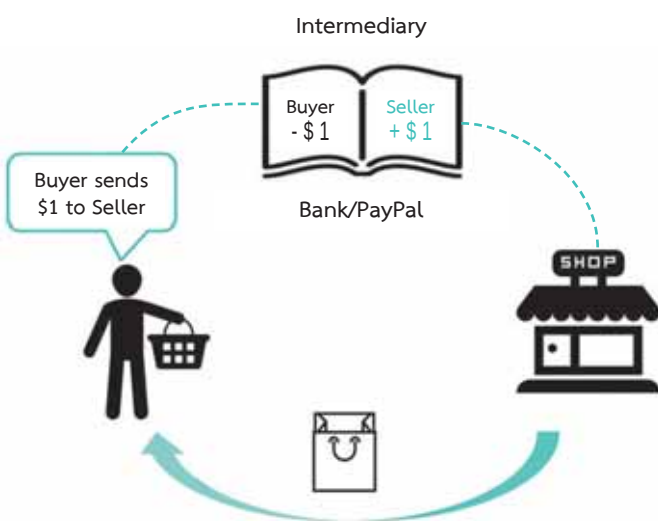

ที่มา: เอกสาร The Economics of Cryptocurrency, April, 2017

ในปัจจุบันเงินตราสกุลต่างๆ ใช้เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ โดยเงินตรามีลักษณะเชิงกายภาพเป็นสิ่งที่สามารถจับต้องได้ เช่น เหรียญกษาปณ์ ธนบัตร ในการได้มาซึ่งสินค้าและบริการใด เป็นการตกลงกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย โดยผู้ซื้อต้องการจ่ายเป็นเงินสด และผู้ขายก็ยินยอมรับเป็นเงินสดเช่นเดียวกัน การซื้อขายหรือการทำธุรกรรมนั้นจึงจะเสร็จสมบูรณ์

กรณีที่ 2 การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยการชำระเงินตราในรูปแบบดิจิทัล โดยมีตัวกลางเป็นผู้ควบคุมระบบ

ภาพที่ 4 Digital Token with a trusted third party

ที่มา: เอกสาร The Economics of Cryptocurrency, April, 2017

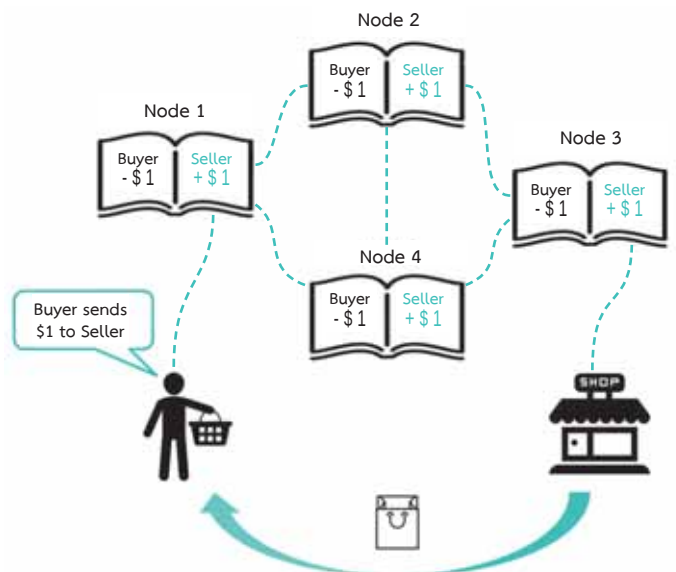
เมื่อธนาคารได้ถือกำเนิดขึ้น เป็นคนกลางที่ได้รับความเชื่อถือ (Trust) และเป็นที่ยอมรับให้เป็นผู้ดูแลธุรกรรมทางการเงินต่างๆ และเพื่อให้การบริการที่สะดวกรวดเร็ว ปลอดภัย และง่ายต่อการพกพา จึงมีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ร่วมกับการทำธุรกรรมทางการเงินแบบกรณีที่ 1 ทำให้การใช้จ่ายเกิดขึ้นโดยไม่ต้องพกเงินสด โดยการใช้บัตร ATM เดบิต/เครดิตการ์ด เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนแทน โดยมีธนาคารเป็นผู้ดูแลและคุ้มครองผลประโยชน์ ธนาคารสามารถยืนยันการรับชำระ/โอนเงิน สำหรับค่าสินค้าและบริการได้ทันที ซึ่งจะถือว่าการทำธุรกรรมนั้นเสร็จสมบูรณ์

ข้อดี: มีธนาคารเป็นตัวกลางคอยดูแลการยืนยันการทำธุรกรรม และสามารถยืนยันทันที

ข้อเสีย: เสียค่าธรรมเนียมการทำธุรกรรมและค่าธรรมเนียมให้กับธนาคาร ในฐานะเป็นผู้ดูแลระบบชำระเงิน

กรณีที่ 3 การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยการใช้สกุลเงินดิจิทัลโดยไม่มีตัวกลางเป็นผู้ควบคุมระบบ

ภาพที่ 5 Digital Token in a decentralized network

ที่มา: เอกสาร The Economics of Cryptocurrency, April, 2017

ยกตัวอย่างในกรณีของบิตคอยน์ เมื่อผู้ซื้อและผู้ขายต่างก็ตกลงกันในการซื้อขายโดยใช้บิตคอยน์ เมื่อการทำธุรกรรมการชำระ/โอนเงินเกิดขึ้น ตามหลักการของบิตคอยน์แล้วต้องมีระบบคอมพิวเตอร์ ที่เรียกว่า โหนด (Node) อย่างน้อย 6 โหนด ยืนยันการทำธุรกรรมนั้น จึงจะถือว่าการทำธุรกรรมนั้นเสร็จสมบูรณ์

สำหรับประเทศไทยมีร้านค้าบางร้านที่รองรับการชำระค่าสินค้าและบริการด้วยสกุลเงินดิจิทัล เช่น การจองตั๋วเครื่องบิน และจองโรงแรมที่เข้าร่วมรายการ ผ่านเว็บไซต์ CheapAir.com หรือ TravelForCoins.com รวมถึงร้านก๋วยเตี๋ยวลิ้มเหลาโหวง และร้านดอกไม้ออนไลน์ LoveYouFlower™ อย่างไรก็ตาม ก็ยังคงไม่เป็นที่ยอมรับสำหรับร้านค้าโดยทั่วไป เนื่องจากยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการชำระเงินมากนัก อีกทั้งไม่มั่นใจในราคาของสกุลเงินดิจิทัลที่มีความผันผวน เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเป็นรายวินาที

ข้อดี: มีอิสระจากการควบคุมของธนาคารกลาง และไม่เสียค่าธรรมเนียมการทำธุรกรรม

ข้อเสีย: การยืนยันไม่เกิดขึ้นทันที เนื่องจากต้องรอการยืนยันจากโน้ตอื่นๆ และเสี่ยงต่อการถูกโจรกรรมสกุลเงินดิจิทัลเมื่อมีผู้รู้รหัสลับ (Private Key) ของเจ้าของบัญชี

5. บทสรุป

ประชาชนทั่วไปหากมีความรู้ความเข้าใจก็เปรียบเสมือนมีภูมิคุ้มกันไม่ให้ถูกหลอกลวง และมีภูมิด้านทันท่วงทีก่อนลงสนามการลงทุนจริง เนื่องจากคริปโตเคอร์เรนซีถึงแม้จะมีไม่มีใครรันตีได้ว่าในอนาคตจะเป็นคุณหรือโทษอย่างไร แต่หากในปัจจุบันยังคงมีความเสี่ยงในหลากหลายมิติ เช่น ยังไม่มีกฎหมายใดรับรองให้คริปโตเคอร์เรนซีเป็นเงินตรา และไม่มีหน่วยงานใดกำกับ ควบคุม ซึ่งเสี่ยงต่อการไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย อีกทั้งความเสี่ยงที่ราคาและมูลค่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ต้องระมัดระวังในการถูกหลอกลวงจากการลงทุนในลักษณะแชร์ลูกโซ่ด้วย

อย่างไรก็ตามหน่วยงานของภาครัฐก็ไม่ได้นิ่งนอนใจต่อการเปลี่ยนแปลงแบบพลวัตของสกุลเงินดิจิทัลที่อาจก่อให้เกิดปัญหาต่อประชาชนที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจ และอาจสร้างความเสียหายให้กับประเทศชาติตามมาได้ จึงได้มีการหารือร่วมกันระหว่าง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กระทรวงยุติธรรม และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในการร่างพระราชกำหนด (พ.ร.ก.) เกี่ยวกับการกำกับและการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งอยากให้ประชาชนคอยติดตามความคืบหน้าสำหรับ พ.ร.ก ฉบับนี้ ทั้งนี้ ประเทศไทยคงต้อง “เหลียวหลัง แลหน้า” นานาประเทศ เกี่ยวกับการออกกฎระเบียบ รวมถึงมาตรการในการกำกับ ควบคุมสกุลเงินดิจิทัล เพื่อจัดทำมาตรการต่างๆ ให้สอดคล้องกับประชาคมโลกต่อไป

แหล่งอ้างอิง

- Berentsen, A., and F. Schär,. (2018). A Short Introduction to the World of Cryptocurrencies. Federal Reserve Bank of St. Louis Review, First Quarter 2018, 100(1), pp. 1-16.
- Chiu, J., and K. Thorsten,. (2017). The Economics of Cryptocurrencies -Bitcoin and Beyond*.
- Lansky, J., (2018). Possible State Approaches to Cryptocurrencies: JOURNAL OF SYSTEMS INTEGRATION 2018/1.
- กมลณิชย์ สวัสดิ์พาณิชย์. (2560). คลายปมพิศวง สถาปัตยกรรมเบื้องหลังบิทคอยน์ ตอนที่ 1 และ 2: วารสารการเงินการคลัง. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.
- กันตภณ ศรีชาติ. เงินเสมือน (Virtual Currency) ต่างจากเงินจริงอย่างไร. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- ธรรมรักษ์ หิมนิจกร และคณะ. (2018). CENTRAL BANK DIGITAL CURRENCY อีกหนึ่งวิวัฒนาการของเงิน. FAQ, Issue 124 January 15, 2018. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- เพชรินทร์ หงส์วัฒนกุล และ รังสิมา บุญหาทิพย์. เงินในโลกดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารแห่งประเทศไทย.

โครงการคลินิกแก้หนี้

โครงการแก้ไขปัญหาหนี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน

Consumer Debt Relief Program(CDRP)

สำหรับคนที่มีปัญหาหนี้บัตรเครดิต หรือสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน

โครงการคลินิกแก้หนี้ ปรับคุณสมบัติใหม่

ขยายเวลา ค้างชำระเกินกว่า 3 เดือน
กับธนาคารตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป จากเดิมเป็น

ก่อนวันที่ 1 เมษายน 2561 แล้ว

และเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ที่ไม่ถูกดำเนินคดี หรือ
ถูกดำเนินคดีแล้วแต่ยังไม่มีคำพิพากษาเข้าร่วมได้ด้วย

มีผลตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2561 เป็นต้นไป

*เงื่อนไขอื่นยังคงเป็นไปตามเดิม

คลิก

เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติ
และสมัครเข้าโครงการ

www.debtclinicbysam.com

www.คลินิกแก้หนี้.com

Call Center 02-6102266

Always with YOU

เราเชื่อว่าเวลาของคุณมีค่าเสมอ
ไทยเบฟจึงมุ่งมั่นที่จะมอบสิ่งดีๆ
เพื่อเติมเต็มความสุขให้คุณทุกช่วงเวลา

 thaibev | www.thaibev.com

MEMBER OF

**Dow Jones
Sustainability Indices**

In Collaboration with RobecoSAM

สมาชิก DJSI World
สมาชิก DJSI Emerging Markets
สาขารุทกครองดี

ThaiBev

Macroeconomic Analysis Briefing

Amidst Trump and anti-globalization movement, how the US and Europe would be in 2018

Mr. Wanat Banthitasopon
Economist
Fiscal Policy Office

Executive Summary

- According to the IMF, world GDP was estimated to have grown by 3.8 percent in 2017 which was the strongest pace of expansion since the rebound from the global financial crisis in 2010. Yet, large economies including the US and the European Union have their own challenges with some similarities. Those challenges may pose risks to the world economy in 2018.

- Under Trump's administration, the US has been confronting with inconsistency and unpredictability of

his policies. Moreover, the US might be experiencing the "Goldilocks Economy" that has three characteristics; low inflation, protectionism policy and financial instability.

- The most forefront challenge for the European Union would still be the same as in recent years. Anti-globalization movement on the street and rising right-winged political parties in the parliament still prevail amidst structural challenges among European members due to different stages of economic development.

The author, Mr. Wanat Banthitasopon, would like to express his sincere appreciation to Dr. Soraphol Tulayasathien, Executive Director of Macroeconomic Policy Bureau; Dr. Pimnara Hirankasi, Director of Economic Stability Analysis Division; for guidance and suggestions throughout this study. Though, the opinions in this article are the author's, they are not necessary to accord with Fiscal Policy Office's opinions.

- Going forward, Trump's administration would be the most concerning issue for the US, while geopolitics and instability would still play a major role on the other side of the Atlantic.

1. Introduction

According to the International Monetary Fund (IMF)¹, world Gross Domestic Product (GDP) was estimated to have grown by 3.8 percent in 2017 which was the strongest pace of expansion since the rebound from the global financial crisis in 2010. US economy grew at a quite impressive rate of 2.3 percent, while the Eurozone economy surpassed its own expectation earlier that year with the growth rate of 2.5 percent.

World economy seems to be promising in 2018. Only a few days into 2018, capital markets, both in developing and developed countries, made records high. Yet, the prominent economist like Joseph E. Stiglitz commented that "... The concentration of power in China, the Eurozone's failure to reform its flawed structure and Donald Trump's contempt for the international rule of law pose deep risks to the global economy²...". In 2015, the word "New Normal" characterized the world economy with slow economic growth. Will economic giants from both sides of the Atlantic present the world with the newer version of the New Normal in 2018?

2. North America: The US Goldilocks Year and Ahead

With the weight of the US as large as about a quarter of the world economy, the economic policies that the US government makes undoubtedly influence the direction to which the global economy would head towards. Ascension of Donald Trump to the US presidency brings significant changes, along with surprises, turmoils, and dramas, to the world. US economy grew at quite

impressive rate of 2.3 percent in 2017, in line with some international organizations' forecasts. The IMF³ and the World Bank⁴ estimated the 2017 growth at 2.2 and 2.3 percent, respectively. This is also in line with FPO forecast⁵ at 2.3 percent.

Despite the vibrant picture that the US economic indicators might be painting, some important parts are still lackluster. Inflation rate still remains low and below Federal Reserves' medium-term target at 2 percent. Moreover, Trump's administration has shown the signs of inconsistency and presented the world with unpremeditated policy in 2017. Therefore, the challenges that the US economy would be facing in 2018 are two-fold; the Trump's administration and the structural challenge that can be coined "Goldilocks economy"; low inflation, protectionism policy and financial instability.

Trump's policies reintroduce the idea of anti-globalization and protectionism that seemed to be in extinction decades ago. However, a few days after the presidential inauguration ceremony in 2017, Trump withdrew the US from the Trans-Pacific Partnership (TPP). In 2018, he might repeat his own footsteps with North American Free Trade Agreement (NAFTA). Since the pact came into effect in 1994, the US trade with Mexico and Canada has more than tripled, growing more rapidly than American trade with the rest of the world.⁶ Without NAFTA, the tariffs on Canadian, Mexican, and inevitably American goods would rise. The World Trade Organization (WTO) has estimated that the average Mexican and Canadian tariffs would hike to 7.1 and 4.2 percent respectively, compared to 3.5 percent of the US. This situation will exacerbate US trade deficits with those countries which currently are the second and third important trading partners of the US after China.

¹ IMF forecast in January 2018

² <http://www.livemint.com/Opinion/ME7iFtIBwiQzLkGjBBWqrN/Joseph-E-Stiglitz--The-global-economys-risky-recovery.html>

³ IMF forecast in October 2017

⁴ World Bank forecast in Global Economic Prospect in January 2018

⁵ FPO forecast in January 2018

⁶ <https://www.nytimes.com/2017/10/12/business/economy/what-would-happen-if-the-us-withdrew-from-nafta.html>

While stock market has been nothing short of spectacular, with Post-Great-Depression Dow Jones Industrial Index peaked in January 2018, real demand did not seem to catch up. PCE (Personal Consumption Expenditure) inflation in 2017 averaged at 1.5 percent, well below the Fed's target. This situation was a mild iconoclast to the Phillips curve concept that explains how inflation and unemployment trades off. Since the unemployment bottomed out with the 17-year low rate of 4.1 percent of total labor force – a proof that the US has already reached full employment – inflationary pressure remained benign. This scenario has taken US mysterious inflation lore into one of the structural challenges⁷. On the other hand, if inflation moves towards the Fed's 2-percent target at a satisfactory pace, the Fed has hinted that 4 rate hikes for 2018 is not impossible. This could easily transmit to the financial sector; hence, the third characteristic of the Goldilocks economy.

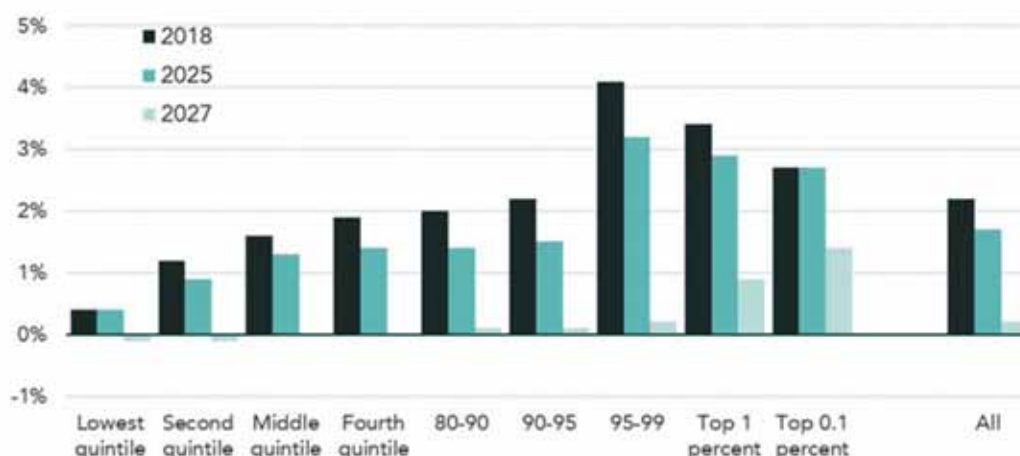
Trump's tax reform that mainly reduces corporate tax is criticized to be pro-rich policy⁸ and eventually creates more income inequality in the already highly divided American society⁹. Tax saving for companies are likely to be reinvested in the stock market.

The immediate result is the stock market boom in the beginning of 2018.

The configure of low inflation, protectionism and financial instability, creates a scenario that can be called 'Goldilocks Economy'. Derived from the 19th-Century fairytale, which was about a little girl named Goldilocks who tasted three different bowls of porridge in three cottages owned by the three bears. She found that she preferred porridge which was neither too hot nor too cold, but had just the right temperature.¹⁰ For the US economy, the three bears are analogous to inflation, risk of protectionism and financial instability. Neither extremes are good to American consumers, or Goldilocks.

Up to now, it is yet unclear how the US could achieve the targeted inflation while protecting their domestic industries with little or no instabilities in the financial markets. In the October 2017 World Economic Outlook, the IMF forecasted that the US economy in 2018 would grow 2.3 percent, while the World Bank showed more optimistic view with the growth rate at 2.5 percent. To be able to achieve that given the three bears or not, is the question.

Figure 1: Percentage Change in After-tax Income of the Conference Agreement for the Tax Cuts and Jobs Act

Source: Urban-Brookings Tax Policy Center Microsimulation Model

⁷ <http://fortune.com/2017/12/28/us-inflation-economists-2017/>

⁸ https://www.washingtonpost.com/blogs/plum-line/wp/2017/12/18/trump-and-the-gop-are-rigging-our-tax-system-for-the-rich-this-new-report-explains-how/?utm_term=.c70951c957e6

⁹ <https://www.vox.com/policy-and-politics/2017/12/20/16790606/gop-tax-vote-2017-income-inequality>

¹⁰ <https://www.forbes.com/sites/robertlenzner/2017/12/16/janet-yellen-leaves-us-with-goldilocks-economy/#7858632694b6>

3. Europe: The European Union

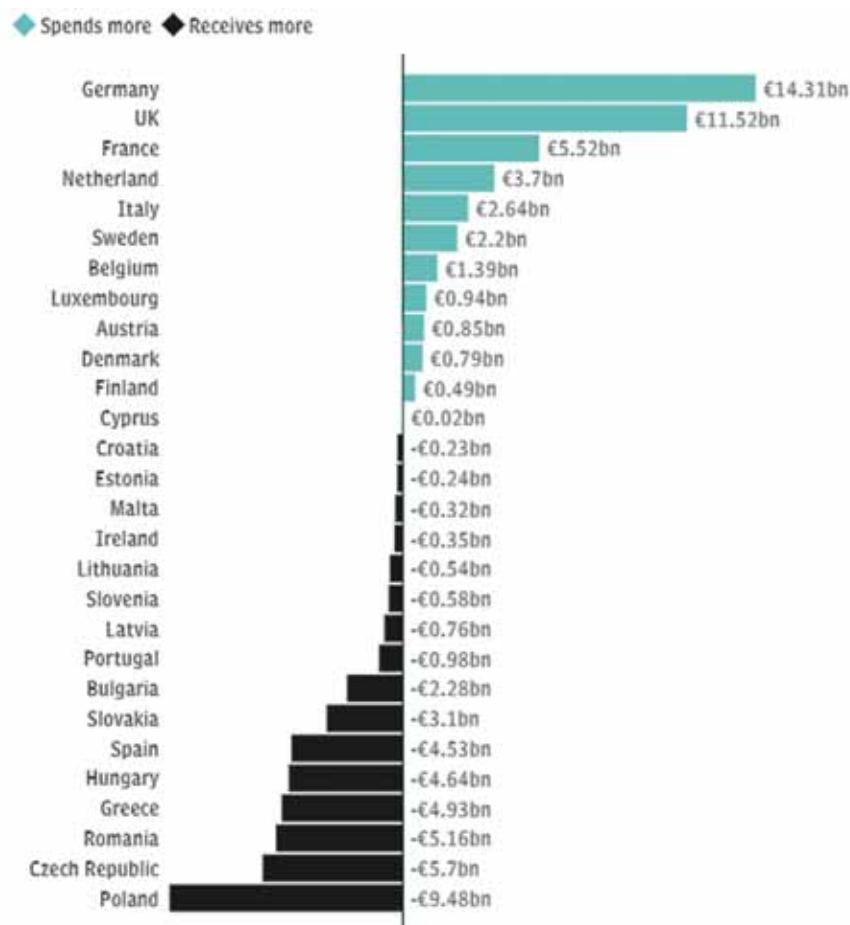
Officially formed by the Maastricht Treaty in 1992, the European Union has strived toward three pillars¹¹, of which the best known is the economic pillar. The EU has expedited itself to be the second-largest economy in 2017 behind the United States.

However, the path has not been rosy. The question about the stability and future of the EU has been raised numerous times since the Sovereign Debt Crisis during 2009-2012. The prospective withdrawal of the United Kingdom from the EU, or “Brexit” was the most obvious evidence. But what could be the root cause of failure of this economic integration prototype that many groups of nations once wanted to follow? Two possible answers: anti-globalization sentiment and the structural challenge.

Major European countries have adopted liberalism as an economic doctrine for almost half a century, and the result was more than satisfactory. Economic prosperity spread throughout the continent decades later. Then, at the time of sovereign debt crisis which was inflicted by the subprime crisis, globalization turned to be one of the main scapegoats. Some right-winged political parties proposed a set of policies clinging to nationalism and economic protectionism. The 2017 general election in many European countries such as the Netherlands, France and Germany showed that these parties are on the rise.

The momentum has become more evident in the 3 referenda – 2014 Scottish independence, 2016 UK European membership, and recently 2017 Catalonia independence – that shook the world. Moreover, in 2017 many of those right-winged political parties, for example,

Figure 2: Net spending by member nation, 2015

Source: European Commission

¹¹ They include European Communities, Common Foreign and Security Policy and also Police and Judicial Co-operation in Criminal Matters

the National Front in France, the Party for Freedom or PVV in the Netherlands and the Alternative for Germany or AfD in Germany, gained more seats in several general elections throughout Europe. Although the pro-EU and liberalism leaders are still in office, the potential European counterparts of Trump could emerge anytime.

Moreover, the economic fundamental structure of the EU is a challenge in itself. The European Union and the Eurozone is not the same entity. The EU constitutes of more countries in the European peninsular and adjacent islands. Some of them decided to adopt common currency despite different stages of economic development. As illustrated in Figure 2, each country contributes and receives different amount of money to and from the EU, depending on their stage of development. More advanced economies are subjected to larger monetary contribution, and to some extent they have been recognized more in the EU parliament. This creates disparity among countries in the region.

Immigration problem exacerbates both challenges. Basically more immigrants mean a larger pool of young and relatively cheaper labors the country could acquire. However, along with differences in ethnicity and cultures, immigrants have also brought concerns about religion and economic security to the European people.

Countries like Germany and France might be more willing to take more immigrants, yet other countries may not want to follow suit.

4. Conclusion

As the US and European economies have been growing under the 'New Normal' context since 2013, the outlook of these two advanced economies would not surprise us. They experience similar economic condition in terms of cyclical growth with monetary policy stance as a stabilizer. Although they have their particular challenges on politics and foreign affairs, they are faced with similar anti-globalization sense. The major concerns for the US is, sadly, the US president himself who has been called "unhinged" due to his unpredictability and the direction toward protectionist policy. Meanwhile, the EU has been facing prolonged conflicts about EU stability which are the root cause of other conflicts ranging from Brexit to the immigration problem. Just like the cold and turbulent water in the Atlantic, challenges that the two major economies on both sides of the ocean would encounter in 2018 are not different at all.

ภาพจาก: <https://fortunedom.files.wordpress.com/2017/11/brb-12-01-17-politics.jpg>

เงินสะสมของรัฐบาลท้องถิ่น* แท้จริงเป็นอย่างไร

นายมยุร บุญยะรัตน์ และ

นายชฎิล ไรจนานนท์

เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ

สำนักนโยบายการคลัง, สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

รัฐบาลท้องถิ่นหรือที่เรียกว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ปัจจุบันหากรวม อปท. ทั้งหมดในทุกประเภทจะมีจำนวนทั้งสิ้น 7,852 แห่ง ทั้งนี้ ปัจจุบัน อปท. ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจฐานราก โดยผ่านการใช้จ่ายเพื่อจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนของแต่ละท้องถิ่นซึ่งมีความแตกต่างกันในเชิงบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ความสำคัญของ อปท. ต่อระบบเศรษฐกิจสะท้อนได้จากวงเงินงบประมาณรายได้ในแต่ละปีที่มีอยู่ในระดับที่สูง ดังเช่น ในปีงบประมาณ 2561 อปท. มีวงเงินสูงถึง

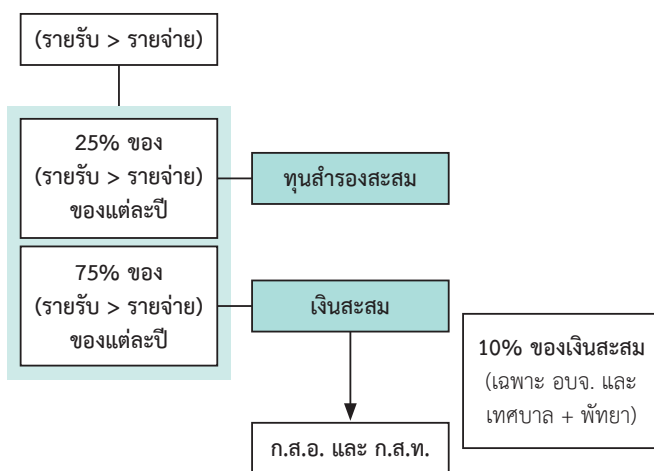
720,822 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.42 ของรายได้สุทธิของรัฐบาล สืบเนื่องจาก อปท. มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ถึง 17 ด้าน เช่น ถนน แหล่งน้ำ และการศึกษา เป็นต้น รวมภารกิจที่ อปท. ได้รับการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลาง เช่น การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ระบบประปาหมู่บ้าน และสถานีนันทมัย เป็นต้น หากเปรียบเทียบภารกิจดังกล่าวของงบประมาณของ อปท. ที่ได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลางอาจไม่เพียงพอต่อการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ 31 พฤษภาคม 2560 พบว่า อปท. มีปริมาณเงินฝากสุทธิในระบบสถาบันการเงินจำนวนสูงถึง 483,405 ล้านบาท ซึ่งวงเงินดังกล่าว

* ผู้เขียนขอขอบคุณ นายพหล แก้วเอียน ผู้อำนวยการส่วนนโยบายการคลังท้องถิ่น สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำหรับข้อมูลและคำแนะนำ
ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ถูกตีความว่าเป็นเงินสะสมของ อบท. และควรถูกนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ซึ่งแนวคิดนี้อาจมีความคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ดังนั้น การทำความเข้าใจความหมายและองค์ประกอบของเงินสะสมของ อบท. รวมทั้งแนวทางการใช้จ่ายเงินสะสมตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย ถือเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปควรทราบ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ อบท.

ความหมายของ “เงินสะสม” คือเงินที่เหลือจ่ายจากเงินรายรับตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีและหมายความรวมถึงเงินรายรับอื่นที่ อบท. ได้รับไว้ภายในวันสิ้นปีงบประมาณ

แผนภาพเงินสะสมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เงินสะสมของ อบท. แบ่งออก 2 ส่วนสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย

1) **ทุนสำรองเงินสะสม (ร้อยละ 25)** คือยอดเงินสะสมที่กักไว้จำนวนร้อยละ 25 ของยอดเงินสะสมประจำปีซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี จากข้อมูลกรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 30 กันยายน 2558 พบว่าเงินทุนสำรองสะสมมีจำนวนสูงถึง 122,911.0 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม อบท. จะสามารถใช้ได้เฉพาะกรณีที่เงินสะสมในส่วนที่เหลือมีไม่เพียงพอต่อการบริหาร โดยจะต้องขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น และขออนุมัติผู้ว่าราชการจังหวัด

2) **เงินสะสมส่วนที่เหลือ (ร้อยละ 75)** แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เงินสะสมที่ส่งเข้ากองทุนเพื่อให้ อบท. กู้ยืม ซึ่งบริหารโดยกระทรวงมหาดไทย เป็นเงินสะสมที่ อบจ. เทศบาล และเมืองพัทยา จะต้องกักไว้ในอัตราร้อยละ 10 ของเงินสะสมส่วนที่เหลือ โดยนำเงินสะสมดังกล่าวเข้าเงินทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ก.ส.อ.) และเงินทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (ก.ส.ท.) ทั้งนี้ เงินสะสมในส่วนนี้ อบท. (ยกเว้น อบต.) สามารถกู้เงินมาเพื่อใช้ในการจัดบริการสาธารณะ จากข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2560

พบว่าเงินสะสมที่ส่งเข้ากองทุนเพื่อให้ อบท. กู้ยืมมียอดรวมเป็นจำนวน 25,178.6 ล้านบาท แบ่งเป็น ก.ส.อ. และ ก.ส.ท. มียอดเงินสะสมจำนวน 5,757.6 ล้านบาท และ 19,421.0 ล้านบาท ตามลำดับ โดย อบจ. และเทศบาลได้กู้นำไปใช้เป็นจำนวน 1,755.9 ล้านบาทและ 3,853.1 ล้านบาท ตามลำดับ (ดูตารางที่ 1)

ตารางที่ 1: การกู้เงินสะสมและกองทุนเงินสะสม ณ 30 ก.ย. 2560

หน่วย : ล้านบาท

ประเภท	ยอดการกู้เงินสะสม	ยอดเงินสะสมที่ถูกนำเข้าไปกู้
ก.ส.อ.	1,755.9	5,757.6
ก.ส.ท.	3,853.1	19,421.0
ยอดรวม	5,609.0	25,178.6

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 เงินสะสมที่กักไว้เพื่อใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉิน (กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้ อบท. กักเงินสะสมเพิ่มเติมในกรณีปีที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการใช้เงินสะสมเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ) หาก อบท. มีรายได้ไม่พอต่อการจ่ายเงินเดือนเจ้าหน้าที่พนักงาน อบท. และการใช้จ่ายบริการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นต้น โดย อบท. จะต้องสำรองไว้ใช้จ่ายด้านบุคลากรประมาณ 6 เดือน และด้านรายจ่ายประจำปีให้ประชาชนประมาณ 3 เดือน เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและคนพิการ เป็นต้น หลังจากนั้นให้สำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินหรือเกิดสาธารณภัยไว้ร้อยละ 10 ของยอดวงเงินสะสมคงเหลือ (หลังหักค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรและด้านรายจ่ายประจำปีให้ประชาชน) สืบเนื่องจากขาดข้อมูลยอดเงินสะสมที่กักไว้เพื่อใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉิน (ส่วนที่ 2) ผู้เขียนจึงได้ใช้ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ณ 30 มิ.ย. 2560 ทำการประมาณยอดเงินดังกล่าว พบว่าเงินสะสมที่กักไว้เพื่อใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉินมีจำนวน 109,688.8 ล้านบาท

ส่วนที่ 3 เงินสะสมที่ อบท. สามารถใช้ได้ คือยอดคงเหลือของเงินสะสมที่กักไว้เพื่อใช้จ่าย (หลังจากหักส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2) ซึ่งถือเป็นเงินสะสมที่ อบท. สามารถนำไปใช้ในเบื้องต้นมีอยู่จำนวน 101,088.7 ล้านบาท แบ่งเป็นตามประเภทของ อบท. ได้แก่ อบจ. จำนวน 17,848.5 ล้านบาท เทศบาล จำนวน 40,313.5 ล้านบาท และ อบต. จำนวน 42,926.7 ล้านบาท ทั้งนี้ เงินสะสมดังกล่าวอาจมีภาระผูกพันอื่นๆ ที่อาจส่งผลให้ไม่สามารถนำเงินไปใช้ได้เต็มจำนวน เช่น โครงการที่ได้รับอนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมแล้วแต่ยังไม่ได้มีการเบิกจ่าย เป็นต้น (ดูตารางที่ 2)

ตารางที่ 2: ระดับเงินสะสมของ อปท.
ที่สามารถใช้ได้ ณ 30 ก.ย. 2560

หน่วย : ล้านบาท

ประเภท	เงินสะสมคงเหลือที่ อปท. สามารถจ่ายขาดได้
อปจ.	17,848.5
เทศบาล	40,313.5
อปต.	42,926.7
ยอดรวม	101,088.7

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

หมายเหตุ: เงินสะสมคงเหลือไม่ใช่ยอดเงินคงเหลือสุทธิที่สามารถนำไปใช้ได้และยังไม่รวมทุนสำรองเงินสะสม

การใช้จ่ายเงินสะสมของ อปท. (ส่วนที่ 3) จะต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 โดยกำหนดให้ อปท. สามารถนำมาใช้ได้ 3 กรณี ได้แก่ (1) การยืม (ข้อ 88 กรณีที่ไม่สามารถจัดเก็บรายได้เพียงพอ หรือกรณียังไม่ได้รับเงินอุดหนุนที่รัฐบาลระบุวัตถุประสงค์ หรือกรณีกิจการพาณิชย์ของ อปท. สามารถขอยืมเงินสะสมไปทอรองจ่าย) (2) การใช้ (ข้อ 89 อปท. สามารถใช้จ่ายเงินสะสมได้ โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น และต้องเป็นกิจการตามอำนาจหน้าที่ ดังนี้ กิจการเกี่ยวข้องกับด้านบริการชุมชนและสังคม หรือกิจการที่จัดทำเพื่อบำบัดความเดือดร้อนของประชาชน หรือกิจการที่เป็นการเพิ่มพูนรายได้) และ (3) การจ่ายขาด (ข้อ 90 กรณีที่ อปท. รับโอน เลื่อนระดับเลื่อนขึ้นเงินเดือนพนักงานส่วนท้องถิ่น)

ตัวเลขประมาณการยอดเงินสะสมในภาพรวมของ อปท. จะมีประมาณตั้งแต่ 358,867.08 ล้านบาทขึ้นไป (ผู้เขียนได้ทำการประมาณการ) แบ่งเป็น ทุนสำรองเงินสะสม (ร้อยละ 25) จำนวน 122,911.0 ล้านบาท และส่วนที่เหลือ (ร้อยละ 75) จำนวน 235,956.1 ล้านบาท แบ่งย่อยออกเป็น ส่วนที่ 1 เงินสะสมที่ส่งเข้ากองทุนเพื่อให้ อปท. ยืม จำนวน 25,178.6 ล้านบาท ส่วนที่ 2 เงินสะสมที่กันไว้เพื่อใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉิน จำนวน 109,688.8 ล้านบาท และส่วนที่ 3 เงินสะสมที่ อปท. สามารถใช้ได้ จำนวน 101,088.7 ล้านบาท
หมายเหตุ: ตัวเลขเงินสะสมที่ผู้เขียนได้ประมาณการขึ้นต่ำอยู่ที่ 358,867.08 ล้านบาท ซึ่งน้อยกว่าปริมาณเงินฝากสุทธิของ อปท. ซึ่งมีอยู่ที่ 483,405 ล้านบาท เนื่องจากทุนสำรองเงินสะสม (ร้อยละ 25) เป็นข้อมูลในปี 2558 (ตารางที่ 3)

ปริมาณเงินสะสมมีอยู่ในระดับสูงในปัจจุบัน โดยเฉพาะ “ปริมาณเงินทุนสำรองสะสม (ร้อยละ 25)” ที่มีจำนวนสูงถึง 122,911.0 ล้านบาท อาจมีสาเหตุจากการกำหนดให้ อปท. กันเงินสะสมเพื่อเป็นทุนสำรองสะสมไว้ในอัตราร้อยละ 25 ทุกปี ซึ่งทำให้ปริมาณเงินทุนสำรองสะสม

ตารางที่ 3: ภาพรวมเงินสะสมของ อปท.

หน่วย : ล้านบาท

ประเภท	จำนวนเงิน
1. ทุนสำรองสะสม ^{1/}	122,911.0
2. เงินสะสมที่กันไว้เพื่อใช้จ่าย	235,956.1
ส่วนที่ 1 เงินสะสมที่ส่งเข้ากองทุนเพื่อให้ อปท. ยืม ^{2/}	25,956.1
ส่วนที่ 2 เงินสะสมที่กันไว้เพื่อใช้จ่าย ในกรณีฉุกเฉิน	109,688.8 (ประมาณการ)
ส่วนที่ 3 เงินสะสมที่ อปท. สามารถใช้ได้ ^{2/}	101,088.7
3. ยอดรวมเงินสะสม (1+2)	358,867.1 (ประมาณการ)
4. ปริมาณเงินฝากสุทธิของ อปท. ในสถาบัน การเงิน ^{3/}	483,405.0

ที่มา: ^{1/} ข้อมูล ณ 30 ก.ย. 2558 จากกรมบัญชีกลาง

^{2/} ข้อมูล ณ 30 ก.ย. 2560 จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

^{3/} ข้อมูล ณ 31 พฤษภาคม 2560 ธนาคารแห่งประเทศไทย

ได้เพิ่มมากขึ้นจนเกินความจำเป็น ขณะที่การใช้จ่ายทุนสำรองเงินสะสมของ อปท. จะกระทำได้ ก็ต่อเมื่อยอดเงินสะสมที่เหลือไม่เพียงพอต่อการบริหาร โดย อปท. จะต้องขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นและขออนุมัติผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับ “เงินสะสมที่สามารถนำมาใช้จ่ายได้” (ส่วนที่ 3) ซึ่งมีจำนวนสูงถึง 101,088.7 ล้านบาท การใช้จ่ายของ อปท. มักถูกตีความหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายงบประมาณและเงินสะสมที่แตกต่างกันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นต้น รวมทั้ง การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินสะสมที่เข้มข้นจากหน่วยงานตรวจสอบ ซึ่งถือเป็นอุปสรรคต่อ อปท. ในการนำเงินสะสมไปใช้จัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในเบื้องต้น เพื่อเปิดโอกาสให้ อปท. สามารถนำเงินสะสมมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อลดปริมาณเงินสะสมที่มีอยู่มากจนเกินจำเป็น โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาทบทวนปรับลดสัดส่วนการกันเงินสะสมที่สูงถึงร้อยละ 25 เป็นทุนสำรองสะสม เพื่อให้สอดคล้องกับระดับกระแสเงินสดที่เพียงพอต่อการใช้จ่ายของแต่ละ อปท. ในยามขาดสภาพคล่อง นอกจากนี้ การจัดตั้ง กลไกในรูปแบบของคณะกรรมการเป็นการเฉพาะเพื่อกลั่นกรองพิจารณาและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหามาการใช้จ่ายงบประมาณและเงินสะสม เพื่อให้ อปท. สามารถใช้เบิกจ่ายเงินสะสมในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ อปท. มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนและสนับสนุนการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจฐานในภาพรวมได้อย่างยั่งยืน

ความเสี่ยงและการะทากการคลัง ของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ¹

นางสาวณัฏฐ์วี กรรณมาตร์
เศรษฐกรชำนาญการ
สำนักนโยบายการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

1. ความเป็นมา²

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2534 เห็นชอบให้ปรับปรุงระบบบำเหน็จบำนาญข้าราชการเป็นระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพกลาง (Central Provident Fund) ทำให้มีการจัดตั้งกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2540 เป็นต้นไป ดังนั้น ข้าราชการที่รับราชการก่อนวันที่ 27 มีนาคม 2540 มีสิทธิเลือกเป็นสมาชิก กบข. หรือเลือกอยู่ในระบบบำเหน็จบำนาญ โดยขึ้นอยู่กับความสมัครใจ แต่ข้าราชการ

ทุกประเภทที่เข้ารับราชการตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2540 ยกเว้นข้าราชการการเมือง ต้องเป็นสมาชิก กบข. ทุกคน

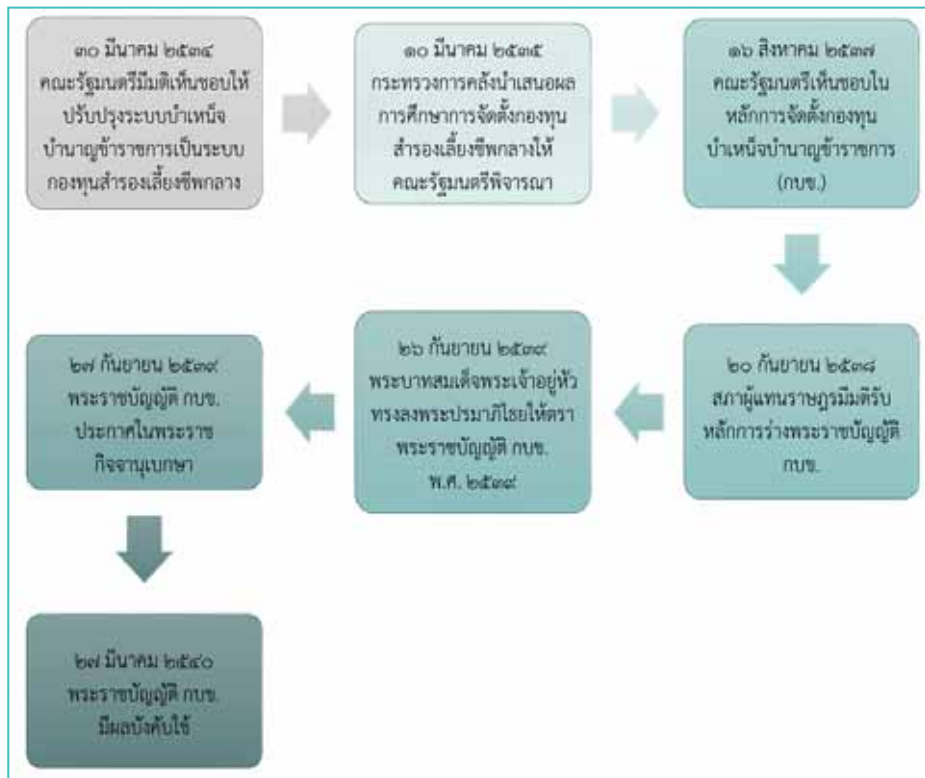
2. การดำเนินงานของ กบข.

กบข. จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีสถานะเป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันการจ่ายบำเหน็จบำนาญและให้ประโยชน์ตอบแทนการรับราชการแก่ข้าราชการเมื่อออกจากราชการ

¹ ผู้เขียนขอขอบคุณนางสาวศุภนันท์ ชุ่มใจ เศรษฐกรชำนาญการพิเศษและนายณรรพ พันธ์ตระกูล ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนานโยบายการคลังท้องถิ่น สำหรับคำแนะนำทั้งนี้ ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

² ที่มา: กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

ภาพที่ 1 แสดงความเป็นมาของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

ที่มา: กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)

ทั้งนี้ กองทุนไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และรายได้ของกองทุนไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน

โดย กบข. สามารถนำเงินกองทุนไปลงทุนหาผลประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539

3. ประเภทสมาชิกของ กบข.

3.1 สมาชิกประเภทสะสม ได้แก่ สมาชิกที่เป็นข้าราชการก่อนวันที่ 27 มีนาคม 2540 และเลือกเป็นสมาชิกประเภทสะสม และสมาชิกที่เป็นข้าราชการตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2540 ต้องเป็นสมาชิกประเภทสะสมเท่านั้น

3.2 สมาชิกประเภทไม่สะสม ได้แก่ สมาชิกที่เป็นข้าราชการก่อนวันที่ 27 มีนาคม 2540 และเลือกเป็นสมาชิกประเภทไม่สะสม

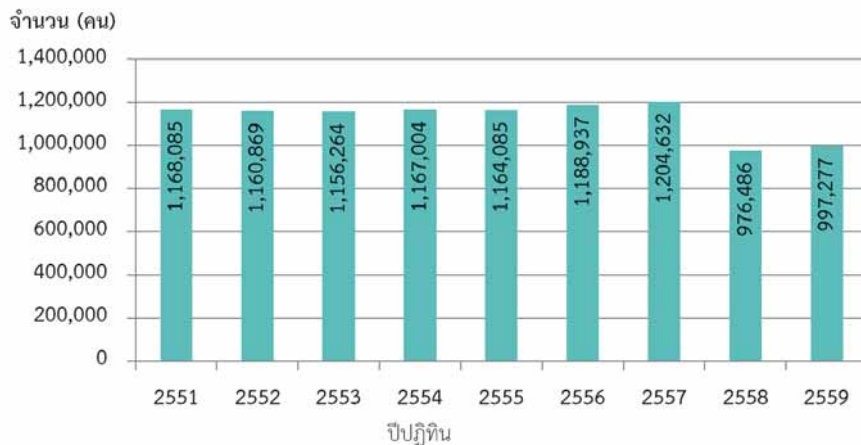
ปัจจุบันข้าราชการที่เป็นสมาชิก กบข. มี 12 ประเภท ได้แก่ 1) ข้าราชการพลเรือน 2) ข้าราชการฝ่ายตุลาการ 3) ข้าราชการฝ่ายอัยการ 4) ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย 5) ข้าราชการครู 6) ข้าราชการรัฐสภาสามัญ 7) ข้าราชการตำรวจ 8) ข้าราชการทหาร

9) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ 10) ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 11) ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และ 12) ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลปกครอง และข้าราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ในปี 2549 ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติ กบข. เพื่อให้ข้าราชการที่เป็นสมาชิก กบข. เดิมแต่ได้โอนย้ายไปปฏิบัติงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนด และข้าราชการในมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการแล้วแปรสภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ยังคงมีสิทธิเป็นสมาชิก กบข.

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี 2551 - 2557 สมาชิก กบข. มีจำนวนโดยเฉลี่ยที่ 1.1 ล้านคน และมีจำนวนสูงที่สุดในปี 2557 ซึ่งมีจำนวน 1,204,632 คน โดยเริ่มมีจำนวนลดลงเล็กน้อยในปี 2558 และปี 2559 ซึ่งมีจำนวนสมาชิกเฉลี่ยที่ 9 แสนคน โดย ณ สิ้นปี 2559 กบข. มีสมาชิกจำนวน 997,277 คน (ภาพที่ 2) และ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2560 กบข. มีสมาชิกจำนวน 1,028,961 คน โดยส่วนใหญ่เป็นข้าราชการพลเรือนจำนวน 336,872 คน คิดเป็นร้อยละ 32.74 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของ กบข. และเป็นข้าราชการครูจำนวน 334,759 คน คิดเป็นร้อยละ 32.53 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของ กบข. (ภาพที่ 3)

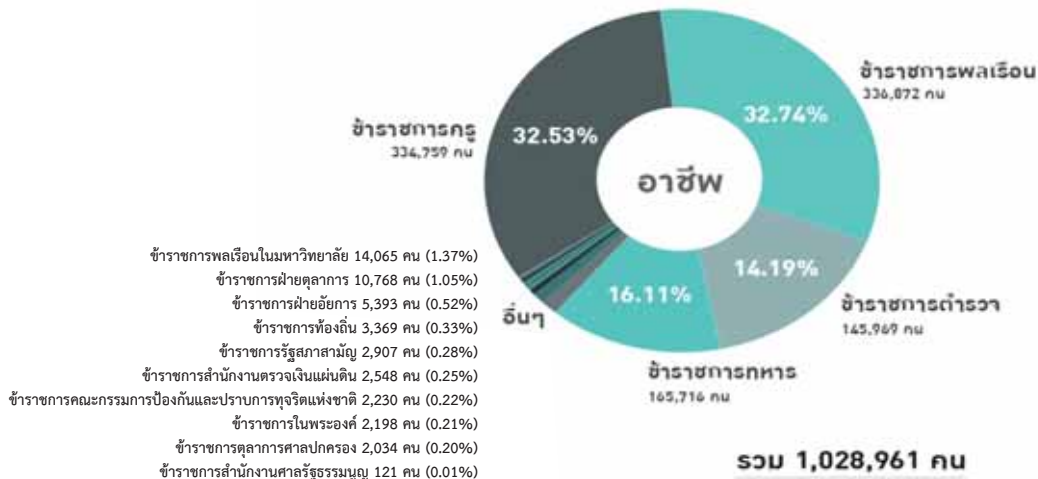
3 ที่มา: พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ภาพที่ 2 แสดงจำนวนสมาชิก กบข. ทั้งหมด (คน) ณ สิ้นปีปฏิทิน ตั้งแต่ปี 2551 - 2559⁴

ที่มา: กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ รวบรวมข้อมูลโดยผู้เขียน

ภาพที่ 3 แสดงจำนวนสมาชิก กบข. ทั้งหมด (คน) ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2560

ที่มา: กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

4. การจ่ายเงินสะสมของสมาชิก กบข.

4.1 สมาชิกประเภทสะสม ต้องส่งเงินสะสมเข้า กบข. ในอัตราร้อยละ 3 ของเงินเดือนก่อนหักภาษี โดยส่วนราชการต้นสังกัดจะหักจากเงินเดือนของสมาชิกเป็นรายเดือน พร้อมกับส่งเงินสมทบ⁵ และเงินชดเชย⁶ ในอัตราร้อยละ 3 และ 2 ของเงินเดือนก่อนหักภาษีส่งเข้า กบข. ทุกครั้งที่มีการจ่ายเงินเดือน

4.2 สมาชิกประเภทไม่สะสม โดยส่วนราชการต้นสังกัดจ่ายเงินชดเชยในอัตราร้อยละ 2 ของเงินเดือนก่อนหักภาษี ส่งเข้า กบข. เพียงอย่างเดียวทุกครั้งที่มีการจ่ายเงินเดือน

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมา สมาชิกสามารถส่งเงินสะสมเข้า กบข. ได้มากกว่าร้อยละ 3 ของเงินเดือนก่อนหักภาษี โดยเลือกส่งเงินสะสมได้ตั้งแต่อัตรา 1 - 12 ของเงินเดือน แต่เมื่อรวมกับเงินสมทบที่รัฐส่งแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินเดือนก่อนหักภาษี โดยรัฐยังคงส่งเงินสมทบและเงินชดเชยในอัตราร้อยละ 3 และ 2 ของเงินเดือนก่อนหักภาษี

4 ที่มา: รายงานประจำปีของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการตั้งแต่ปี 2551 ถึงปี 2559

5 เงินสมทบ หมายถึง เงินที่รัฐสมทบเข้ากองทุนให้สมาชิก กบข.

6 เงินชดเชย หมายถึง เงินที่รัฐนำส่งเข้ากองทุนเป็นประจำทุกเดือน โดยจ่ายเพิ่มให้แก่สมาชิก กบข. เพื่อชดเชยสูตรบำนาญที่เปลี่ยนแปลงไป

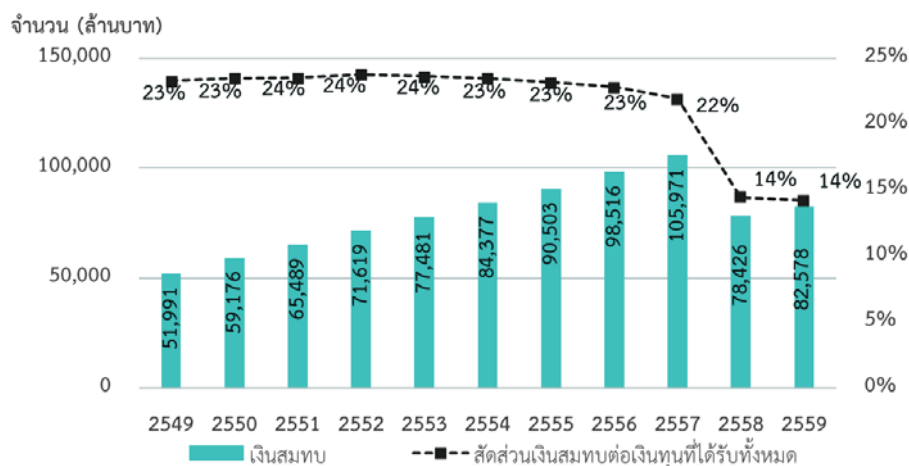
5. การทางการเงินคลังของรัฐบาลต่อ กบข.⁷

สามารถพิจารณาได้จากรายการเงินสมทบ เงินชดเชย และเงินสำรอง⁸ ซึ่งเป็นเงินที่รัฐบาลต้องจ่ายให้แก่ กบข. โดยส่งเงินสมทบและเงินชดเชยทุกครั้งที่มีการจ่ายเงินเดือน และจัดสรรเงินงบประมาณเป็นเงินสำรองเข้ากองทุนทุกปีซึ่งเป็นไปตามกฎหมาย สรุปได้ดังนี้ (ภาพที่ 4 - 6)

เมื่อพิจารณาภาพที่ 4 และภาพที่ 5 ซึ่งแสดงมูลค่าเงินสมทบและเงินชดเชยที่รัฐบาลนำส่งเข้า กบข. ตั้งแต่ปี 2549 ถึงปี 2559 พบว่า เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดย กบข. ได้รับเงินสมทบและ

เงินชดเชยเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นมาโดยตลอดตั้งแต่ปี 2549 ถึงปี 2557 แต่จำนวนเงินดังกล่าวได้ลดลงในปี 2558 และปี 2559 เนื่องจากโครงการ UNDO⁹ ทั้งนี้ ณ สิ้นปี 2559 กบข. ได้รับเงินสมทบจำนวน 82,578 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14 ของเงินทุนที่ได้รับ และเงินชดเชยจำนวน 55,197 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10 ของเงินทุนที่ได้รับ ซึ่งล่าสุด ณ วันที่ 30 กันยายน 2560 (สิ้นไตรมาส 3 ปี 2560) พบว่า กบข. มีเงินสมทบคงค้างจำนวน 89,537 ล้านบาท และมีเงินชดเชยคงค้างจำนวน 59,846 ล้านบาท

ภาพที่ 4 แสดงจำนวนเงินสมทบ (ล้านบาท) ณ สิ้นปี 2549 - 2559

ภาพที่ 5 แสดงจำนวนเงินชดเชย (ล้านบาท) ณ สิ้นปี 2549 - 2559

⁷ ที่มา: รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงินกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และบริษัทย่อย สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 ถึงสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

⁸ เงินสำรอง หมายถึง เงินที่รัฐต้องจัดสรรให้ กบข. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของงบประมาณรายจ่ายบำเหน็จบำนาญข้าราชการประจำปี จนกว่าเงินสำรองและดอกผลจะมีจำนวน 3 เท่าของงบประมาณรายจ่ายบำเหน็จ

⁹ โครงการ UNDO หมายถึง โครงการที่ให้ข้าราชการที่รับราชการก่อนวันที่ 27 มีนาคม 2540 และเลือกเป็นสมาชิก กบข. สามารถเลือกกลับไปใช้สิทธิในบำเหน็จบำนาญตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494

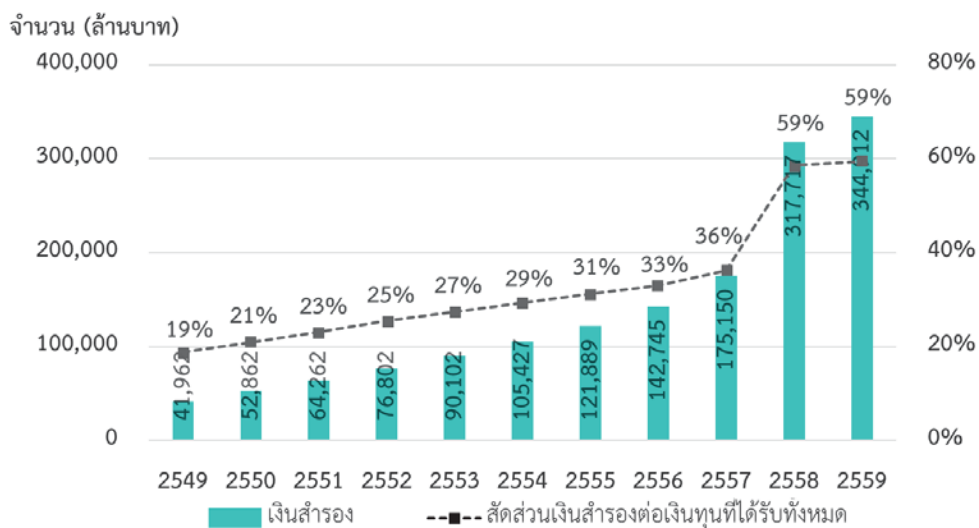
ในส่วนของเงินสำรองพบว่า รัฐบาลได้จัดสรรให้ กบข. เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนทุกปี โดยการจัดสรรเงินงบประมาณเป็นเงินสำรองให้แก่ กบข. ต้องจัดสรรไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของงบประมาณรายจ่าย บำเหน็จบำนาญข้าราชการประจำปี จนกว่าเงินสำรองและดอกผล จะมีจำนวน 3 เท่าของงบประมาณรายจ่ายบำเหน็จบำนาญข้าราชการประจำปี ซึ่งจำนวนเงินสำรองที่เพิ่มขึ้นในปี 2558 และ 2559 เนื่องจาก โครงการ UNDO ซึ่งมีข้าราชการเข้าร่วมโครงการกว่า 250,000 คน กลับมาใช้สิทธิบำเหน็จบำนาญแบบเดิม ทำให้รายจ่ายในส่วนเงิน บำนาญข้าราชการเพิ่มขึ้น ส่งผลให้รัฐต้องจัดสรรเงินสำรองให้แก่ กบข. เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังรวมเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่สมาชิก ที่เข้าโครงการ UNDO (แต่ไม่ได้จ่ายเนื่องจากมีการลาออก) ที่ได้ โอนเข้ามาอยู่ในส่วนของเงินสำรอง จึงทำให้มูลค่าเงินสำรองเพิ่มขึ้น อย่างมากในปี 2558 และ 2559 ซึ่งล่าสุด ณ วันที่ 30 กันยายน 2560 (สิ้นไตรมาส 3 ปี 2560) พบว่า กบข. มีเงินสำรองคงค้างจำนวน 366,513 ล้านบาท (ภาพที่ 6)

6. แหล่งเงินทุนของ กบข.

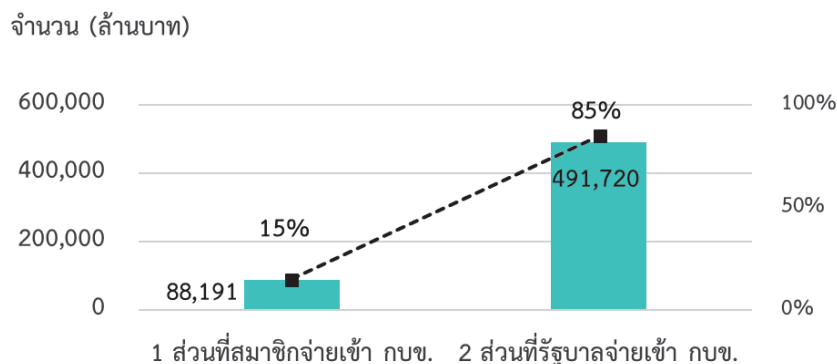
กบข. ได้รับเงินทุนจาก 1) เงินทุนส่วนที่สมาชิกจ่ายเข้า กบข. และ 2) เงินทุนส่วนที่รัฐบาลจ่ายเข้า กบข. ซึ่ง กบข. ได้นำเงินทุน เหล่านั้นไปลงทุนหาประโยชน์ให้กับสมาชิก ทั้งนี้ จากภาพที่ 7 เมื่อพิจารณาสัดส่วนเงินทุนที่ กบข. ได้รับพบว่า สัดส่วนเงินทุน ที่รัฐบาลจ่ายเป็นเงินประเดิม เงินสมทบ เงินชดเชย และเงินสำรอง สูงกว่าสัดส่วนเงินสะสมที่ได้รับจากสมาชิก โดยคิดเป็นร้อยละ 85 ของเงินทุนที่ได้รับ ในขณะที่เงินสะสมจากสมาชิกคิดเป็นร้อยละ 15 ของเงินทุนที่ได้รับ

เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนเงินงบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่ กบข. พบว่า ปี 2559 รัฐบาลจัดสรรเงินให้ กบข. ในส่วนของเงินสมทบ ในอัตราร้อยละ 17 ในส่วนของเงินชดเชยในอัตราร้อยละ 11 และ ในส่วนของเงินสำรองในอัตราร้อยละ 70 (แผนภาพที่ 8) ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อเป็นเงินสำรองที่รัฐบาล ต้องจ่ายให้ กบข. ตามกฎหมายมีสัดส่วนที่สูงที่สุด และเป็นภาระทาง การคลังที่รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณต่อไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ภาพที่ 6 แสดงจำนวนเงินสำรอง (ล้านบาท) ณ สิ้นปี 2549 - 2559

ภาพที่ 7 แหล่งเงินทุนของ กบข. (ล้านบาท) ณ สิ้นปี 2559

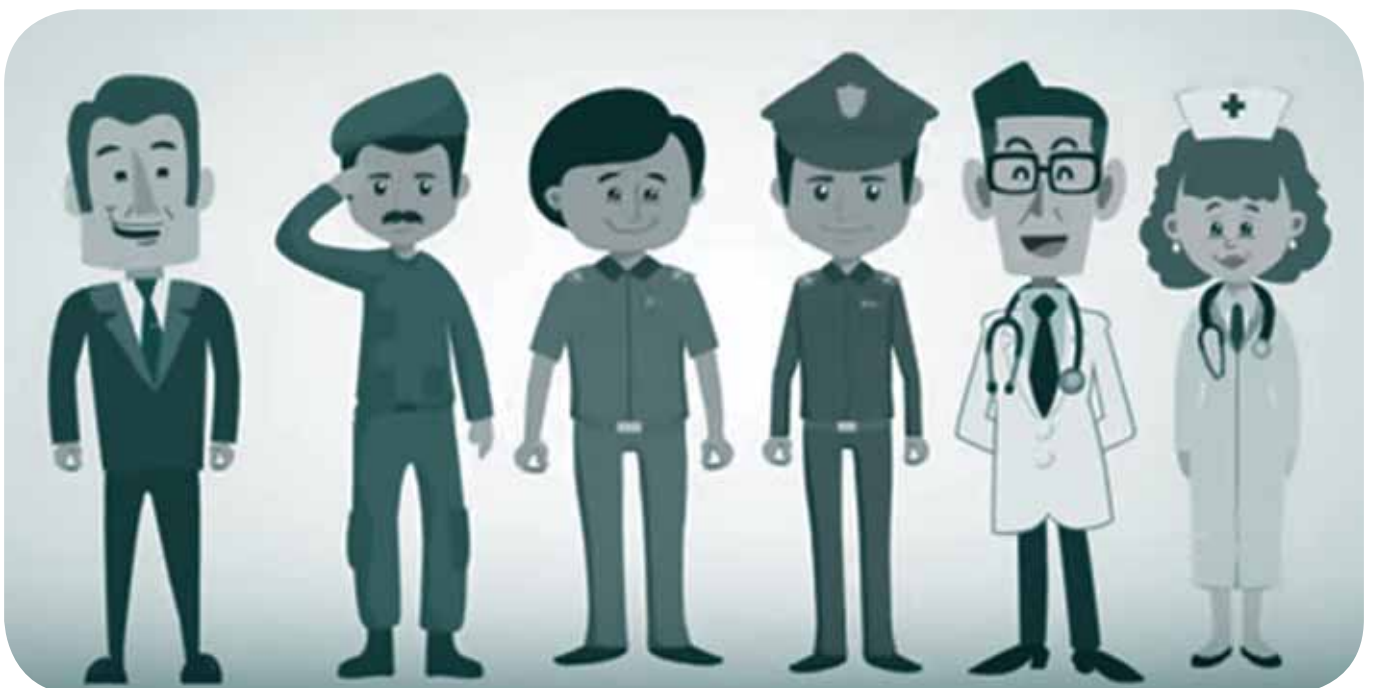

7. สรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กบข. เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันการจ่ายบำนาญบำนาญ และให้ผลประโยชน์ตอบแทนการรับราชการแก่ข้าราชการเมื่อออกจากราชการ ดังนั้น ในแต่ละเดือนสมาชิกที่เป็นข้าราชการจะต้องจ่ายเงินสะสมส่วนหนึ่ง โดยหักจากเงินเดือนเข้ากองทุน เพื่อให้ กบข. นำเงินไปลงทุน และหาผลประโยชน์จากเงินลงทุนแล้วจัดสรรเข้าสู่บัญชีสมาชิกรายบุคคล สำหรับเป็นเงินบำนาญหรือบำนาญจ่ายให้สมาชิกเมื่อเกษียณอายุราชการ ซึ่งก็เป็นนโยบายที่ดีเพราะเป็นการสนับสนุนให้สมาชิกมีการออมเงินเพื่อใช้จ่ายหลังเกษียณอายุราชการ โดย กบข. เป็นผู้บริหารเงินทุนเพื่อสร้างผลตอบแทนให้แก่สมาชิก

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลมีภาระในการจ่ายเงินให้ กบข. ซึ่งมี 3 ส่วน ได้แก่ เงินสมทบ เงินชดเชย และเงินสำรอง ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงภาระทางการคลังของรัฐบาลพบว่า เงินสำรองเป็นภาระทางการคลังของรัฐบาลมากที่สุด เนื่องจากตามที่พระราชบัญญัติกองทุนบำนาญบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 มาตรา 72 ซึ่งกำหนดให้รัฐตั้งงบประมาณ และจ่ายเข้ากองทุนเป็นรายปี เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของงบประมาณรายจ่ายบำนาญบำนาญของข้าราชการประจำปีทุกปี จนกว่าเงินสำรอง เงินกองกลาง และดอกผลของเงินดังกล่าวจะมีจำนวน 3 เท่าของงบประมาณรายจ่ายบำนาญบำนาญของข้าราชการประจำปีในแต่ละปี ซึ่งในปี 2558 และ 2559 เงินสำรองดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 59 และ 59 ของเงินทุนที่ได้รับทั้งหมดของ กบข. ตามลำดับ

จากที่กล่าวมาข้างต้น รัฐบาลมีภาระทางการคลังในการจ่ายเงินให้ กบข. ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเป็นภาระทางการคลังที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ในอนาคตอันใกล้ ซึ่งมีผลต่อจำนวนข้าราชการเกษียณอายุที่จะเพิ่มขึ้น ดังนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องพิจารณาดำเนินนโยบายเพื่อรองรับภาระทางการคลังที่จะเกิดขึ้นจาก กบข. ได้แก่ นโยบายด้านภาษี โดยอาจจะต้องมีการเก็บภาษีบางประเภทเพิ่มขึ้น หรือพิจารณาจัดเก็บภาษีประเภทใหม่ๆ ซึ่งประเทศที่มีการขึ้นภาษีเพื่อนำมาใช้จ่ายในส่วนของภาระทางการคลังจากระบบบำนาญตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ประเทศญี่ปุ่นที่มีการขึ้นภาษีการบริโภคจากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 8 และคาดว่าจะขึ้นเป็นร้อยละ 10 เพื่อนำเงินภาษีส่วนที่เก็บเพิ่มเติมมาใช้ในการจ่ายเงินในระบบบำนาญ เป็นต้น นอกจากนี้ การพิจารณาขยายอายุการเกษียณของข้าราชการเพื่อให้มีการจ่ายเงินสะสมได้ยาวนานขึ้น หรือการพิจารณาขยายเพดานเงินสะสมของสมาชิกให้เพิ่มมากขึ้นก็จะทำให้ กบข. มีเงินทุนในระยะยาวเพื่อนำไปลงทุนหาผลประโยชน์และสร้างความยั่งยืนทางด้านการคลังระยะยาวให้แก่ กบข. และเป็นการลดภาระทางการคลังแก่รัฐบาลได้

จริงหรือ...ที่กฎหมาย ทำให้การดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาไม่เป็นที่นิยม

นางสาวบุณทรีก์ ไม้ชิตานุกฤติ
ผู้อำนวยการส่วนนโยบายดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา
นางสาวบุษจิรา สุขใส เศรษฐกร
สำนักนโยบายระบบการคุ้มครองผลประโยชน์ทางการเงิน
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

Escrow

การดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (Escrow) เป็นธุรกรรมที่คู่สัญญามอบหมายให้บุคคลที่สามหรือผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (Escrow Agent) ทำหน้าที่เป็นคนกลาง เพื่อดูแลให้การปฏิบัติตามสัญญาของคู่สัญญาเป็นไปตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญาดูแลผลประโยชน์ โดยที่ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาจะเป็นผู้ดูแลรักษา เงิน ทรัพย์สิน หรือเอกสารหลักฐานไว้ และเมื่อสิ้นสุดสัญญาจะส่งมอบให้แก่คู่สัญญาตามที่ระบุไว้ในสัญญาดูแลผลประโยชน์ โดยการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาจะเป็นกลไกที่เสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่คู่สัญญา

ประเทศไทยได้มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาเป็นการเฉพาะ ได้แก่ พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์

ของคู่สัญญา พ.ศ. 2551 (พระราชบัญญัติฯ) ซึ่งในปี 2561 นี้ จะครบรอบ 10 ปี ที่พระราชบัญญัติฯ มีผลบังคับใช้ อย่างไรก็ตาม การดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาในประเทศไทยไม่ได้เป็นที่นิยม หรือแพร่หลายเหมือนในประเทศสหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย ซึ่งอาจเกิดจากตัวบทกฎหมายหรืออาจเกิดจากปัจจัยอื่น เพื่อศึกษาว่ากฎหมายในการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาของไทยเป็นปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้การดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาในประเทศไทยไม่เป็นที่นิยมหรือไม่ บทความนี้จะศึกษาวิเคราะห์ และเปรียบเทียบกฎหมายการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาของไทยและต่างประเทศที่มีการใช้การดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาอย่างแพร่หลาย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา

ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

1. กฎหมายเกี่ยวกับการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา

ประเทศที่มีการกำกับดูแล เกี่ยวกับการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) ประเทศที่มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาเป็นการเฉพาะ เช่น สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการตรากฎหมายระดับรัฐ (State Laws) และดูไบ เป็นต้น และ (2) ประเทศที่ไม่ได้มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาเป็นการเฉพาะ เช่น ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ เป็นต้น โดยในกรณีที่คู่สัญญาต้องการนาระบบการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญามาใช้ จะดำเนินการภายใต้กฎหมายทั่วไปเรื่องสัญญาหรือกฎหมายกำกับดูแลผู้ประกอบการ อาชีพนายหน้า และสำหรับบัญชีดูแลผลประโยชน์ (Escrow Account) จะอ้างอิงจากกฎหมายอื่น เช่น บัญชีทรัสต์ เป็นต้น

2. การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา

บทความนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบพระราชบัญญัติฯ ซึ่งเป็นกฎหมายการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาของไทยกับ The California Financial Code (Division 6) ของรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เป็นกฎหมายการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาโดยเฉพาะ และ Settlement Agents Act 1981 ของรัฐออสเตรเลียตะวันตก ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเป็นกฎหมายที่อาจเทียบเคียงได้กับกฎหมายการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา

ผู้เขียนเลือกศึกษากฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนีย เนื่องจาก การดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาได้รับความนิยมนอย่างมากสำหรับการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ในสหรัฐอเมริกา อีกทั้งกฎหมายการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาของรัฐแคลิฟอร์เนียมีการบังคับใช้มาเป็นเวลานาน และเป็นต้นแบบของพระราชบัญญัติฯ ของไทย และเลือกศึกษากฎหมายของประเทศออสเตรเลีย เนื่องจากการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ไม่ได้มีความซับซ้อนเช่นในสหรัฐอเมริกา และไม่ได้มีกฎหมายการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ผู้ซื้อและผู้ขายอสังหาริมทรัพย์ในออสเตรเลียไม่นิยมซื้อขายกันโดยตรง แต่จะทำธุรกรรมผ่านคนกลางที่มีความเชี่ยวชาญด้านอสังหาริมทรัพย์ หรือทนายความ โดยกฎหมายที่เทียบเคียงกฎหมายการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาของประเทศออสเตรเลียเป็นกฎหมายในระดับรัฐ ซึ่งผู้เขียนเลือกศึกษา Settlement Agents Act 1981 ของรัฐออสเตรเลียตะวันตก เนื่องจากมีการบังคับใช้มานานกว่ากฎหมายในลักษณะเดียวกันของรัฐอื่น นอกจากนี้ บทความและงานวิจัยหลายชิ้นเกี่ยวกับการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาได้มีการอ้างอิงกฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนีย และรัฐออสเตรเลียตะวันตกดังกล่าว

ผู้เขียนได้ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายทั้งสามฉบับ ใน 5 หัวข้อหลักได้แก่ (1) กฎหมายและหน่วยงานที่รับผิดชอบ (2) ลักษณะของผู้ประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ (3) หน้าที่ของผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (4) การกำกับดูแลผู้ประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ และ (5) ค่าบริการ สรุปได้ ดังนี้

2.1) กฎหมายและหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ประเทศไทยและรัฐแคลิฟอร์เนียมีการตรากฎหมายเกี่ยวกับการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาเป็นการเฉพาะ ได้แก่ พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. 2551 (พระราชบัญญัติฯ) และ California Financial Code (Division 6) ตามลำดับ โดยประเทศไทยมีสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบงานด้านนี้ ในขณะที่รัฐแคลิฟอร์เนียมี California Department of Business Oversight (DBO) ทำหน้าที่ดังกล่าว สำหรับรัฐออสเตรเลียตะวันตกไม่มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาเป็นการเฉพาะ แต่สามารถเทียบเคียงได้กับ Settlement Agents Act 1981 ซึ่งมี Department of Commerce เป็นหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ โดยทั้งสามประเทศได้มีการกำหนดความคุ้มครองแก่บัญชีดูแลผลประโยชน์ ทั้งนี้ กฎหมายของไทยได้มีการกำหนดรายการที่ต้องระบุไว้ในสัญญาดูแลผลประโยชน์ เช่น ชื่อและที่อยู่ของคู่สัญญาและผู้ดูแลผลประโยชน์ วันที่ทำสัญญาดูแลผลประโยชน์ สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบของคู่สัญญาและผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา และค่าตอบแทนและค่าบริการ เป็นต้น ซึ่งในกฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนียและรัฐออสเตรเลียตะวันตกไม่มีข้อกำหนดในเรื่องนี้

2.2) ลักษณะของผู้ประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์

ในประเทศไทยผู้ที่ประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์จะต้องเป็นสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และจะต้องเป็นนิติบุคคลสำหรับรัฐแคลิฟอร์เนีย อย่างไรก็ตาม รัฐแคลิฟอร์เนียได้มีข้อยกเว้นให้แก่ทนายความที่มีใบอนุญาตและตัวแทนนายหน้าอสังหาริมทรัพย์ที่มีใบอนุญาต ขณะที่รัฐออสเตรเลียตะวันตก บุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วน และบริษัท สามารถประกอบกิจการเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ได้

สำหรับประสบการณ์ของบุคลากรของผู้ประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ ประเทศไทยไม่มีข้อกำหนดในเรื่องดังกล่าว ในขณะที่รัฐแคลิฟอร์เนียกำหนดให้นิติบุคคลที่ประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์จะต้องมีบุคคลที่เป็นเจ้าของ กรรมการ หรือลูกจ้างที่มีประสบการณ์ในการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาไม่น้อยกว่า 5 ปี ในกรณีที่เป็น การปฏิบัติหน้าที่ ณ สำนักงานใหญ่ของนิติบุคคล และไม่น้อยกว่า

4 ปี ในกรณีที่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ ณ สำนักงานสาขา และบุคคลดังกล่าวต้องปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างเวลาทำการของนิติบุคคลด้วย สำหรับรัฐออสเตรเลียตะวันตก ผู้ที่จะทำงานเป็น Settlement Agent ต้องได้รับอนุญาตจาก Department of Mines, Industry Regulation and Safety ซึ่งผู้ที่ขอใบอนุญาต Settlement Agent จะต้องได้รับประกาศนียบัตรการโอนกรรมสิทธิ์ (Diploma of Conveyancing) และมีประสบการณ์การทำงานเป็น Settlement Agent เป็นเวลา 2 ปี ตามที่กำหนดไว้ใน Settlement Agents Regulations ทั้งนี้ หากผู้ประกอบการเป็นห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทที่มีกรรมการไม่เกินกว่า 3 คน จะต้องมีบุคลากรที่ได้รับใบอนุญาตอย่างน้อย 1 คน และหากมีกรรมการเกินกว่า 3 คน จะต้องมีบุคลากรที่ได้รับใบอนุญาตอย่างน้อย 2 คน

2.3) หน้าที่ของผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา

พระราชบัญญัติฯ กำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญามีหน้าที่ในการดูแลให้คู่สัญญาปฏิบัติตามภาระหนี้ตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาดูแลผลประโยชน์ และดูแลรักษาเงิน ทรัพย์สิน หรือเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ที่คู่สัญญาได้มอบให้อยู่ในความครอบครองของตน พร้อมทั้งดำเนินการส่งมอบเงินและจัดให้มีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในทรัพย์สินให้แก่คู่สัญญา ซึ่งผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาจะต้องดูแลทั้งเงิน และทรัพย์สิน ไม่สามารถดูแลเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งได้

California Financial Code (Division 6) กำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาได้รับเงินหรือทรัพย์สินเพื่อยึดถือไว้ในกรณีการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ของผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาจะเป็นผู้รับเงินที่ผู้ซื้อชำระเป็นรายงวดตามเงื่อนไขในสัญญาซื้อขายที่ดินหรือหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินของผู้ขาย และเมื่อคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาซื้อขายดังกล่าวครบถ้วนแล้ว ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาจะส่งมอบทรัพย์สินดังกล่าวให้แก่คู่สัญญาแต่ละฝ่าย สำหรับ Settlement Agents Act 1981 ของรัฐออสเตรเลียตะวันตกกำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญามีหน้าที่ในการรับเงินหรือเอกสารของคู่สัญญาเพื่อยึดถือไว้แทนคู่สัญญาและส่งมอบทรัพย์สินดังกล่าวให้แก่บุคคลที่มีสิทธิตามกฎหมายเมื่อมีการปฏิบัติตามข้อสัญญาแล้ว ทั้งนี้ คู่สัญญาในรัฐแคลิฟอร์เนียและรัฐออสเตรเลียตะวันตกอาจมีหน้าที่พิเศษ (เช่น การตรวจสอบกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ที่เป็นวัตถุแห่งสัญญาซื้อขาย การประสานงานกับผู้ซื้อในการจัดหาบริษัทอัยกัฏ การตรวจสอบกฎระเบียบของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น) ตามที่คู่สัญญาได้ตกลงกันและระบุไว้ในสัญญาผู้ดูแลผลประโยชน์

2.4) การกำกับดูแลผู้ประกอบการดูแลผลประโยชน์

กฎหมายทั้งสามฉบับในการศึกษานี้เป็นกฎหมายที่มีลักษณะของการใช้มาตรการในการอนุญาต (License) เพื่อควบคุมการทำธุรกรรมดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา ซึ่งประเทศไทยมีคณะกรรมการกำกับการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ (คณะกรรมการฯ) เป็นผู้พิจารณาให้ใบอนุญาตและกำกับการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ โดยพระราชบัญญัติฯ ไม่ได้มีการกำหนดข้อยกเว้นในการขอใบอนุญาตทั้งแก่นิติบุคคลและบุคคลธรรมดา และไม่ได้มีการกำหนดเรื่องการต่ออายุใบอนุญาต การวางประกันของผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา และกองทุนชดเชยค่าเสียหาย

กฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนียมีข้อยกเว้นให้บุคคลและนิติบุคคลบางประเภทที่มีกฎหมายอื่นรองรับ ได้แก่ ธนาคาร บริษัททรัสต์ บริษัทประกันภัย หน่วยงานที่มีใบอนุญาต และตัวแทนนายหน้าอสังหาริมทรัพย์ที่มีใบอนุญาตสามารถประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์โดยไม่ต้องขอใบอนุญาต โดยมี Commissioner of Corporation (Commissioner) ทำหน้าที่กำกับดูแลการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาต้องวางหลักประกัน (ได้แก่ เงินสด พันธบัตร ตราสาร การลงทุน และตราสาร) เพื่อเป็นการประกันว่าผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาจะปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายรวมถึงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ Commissioner กำหนด นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาต้องเป็นสมาชิกของกองทุนชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (Fidelity Corporation) โดยผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาจะต้องจ่ายค่าสมาชิกและค่าเบี้ยประกันรายปี ซึ่งกองทุนจะจ่ายชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา ในกรณีที่เงินหรือทรัพย์สินภายใต้สัญญาดูแลผลประโยชน์เจ้าหน้าที่ กรรมการ ทรัสต์ ผู้ถือหุ้น ผู้จัดการ หรือลูกจ้างของสมาชิกเหล่านั้นทำการทุจริตหรือยกยอกไป

สำหรับรัฐออสเตรเลียตะวันตก การกำกับดูแลการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ดำเนินการโดย The Settlement Agents Supervisory Board (SASB) โดยผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาจะต้องซื้อกรรมธรรม์ประกันความซื่อสัตย์และการปฏิบัติหน้าที่ (Fidelity Insurance and Professional Indemnity Insurance) เพื่อเป็นการวางหลักประกัน และมีการจัดตั้งกองทุนชดเชยค่าเสียหายด้วย ทั้งนี้ ผู้ประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ในรัฐออสเตรเลียตะวันตกจะต้องได้รับใบอนุญาต (License) และใบอนุญาตรายสามปี (Current Triennial Certificate) ซึ่งใบอนุญาตรายสามปี ดังกล่าวจะต้องมี

การต่ออายุทุก 3 ปี อย่างไรก็ตาม มีข้อยกเว้นในการขอใบอนุญาตให้แก่ตัวแทนนายหน้าอสังหาริมทรัพย์ (Real Estate Agent) และตัวแทนนายหน้าธุรกิจ (Business Agent) ที่ดำเนินการในฐานะตัวแทนนายหน้าอสังหาริมทรัพย์และนายหน้าธุรกิจภายใต้ Real Estate and Business Act 1978 ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาจาก SASB เป็นรายๆ ไป

2.5) ค่าบริการ

ประเทศไทยมีการกำหนดอัตราค่าบริการการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาตามประกาศคณะกรรมการฯ เรื่องค่าตอบแทนและค่าบริการในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา โดยกำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาสามารถเรียกเก็บค่าตอบแทนสำหรับธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์ในอัตราไม่เกินร้อยละศูนย์จุดสามต่อปีของจำนวนเงินทั้งหมดที่คู่สัญญาฝ่ายที่มีหนี้ในการชำระเงินตามสัญญาต้องชำระไว้ในบัญชีดูแลผลประโยชน์ (หรือมูลค่าของเงินดาวน์ในกรณีที่เป็นการผ่อนดาวน์) และสำหรับ

ธุรกรรมอื่นตามแต่ที่คู่สัญญาจะตกลงกัน ซึ่งผู้ซื้อและผู้ขายจะรับภาระค่าบริการการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาคนละครึ่ง เว้นแต่คู่สัญญาจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

สำหรับรัฐแคลิฟอร์เนียกฎหมายกำหนดให้ผู้ซื้อและผู้ขายรับภาระค่าบริการคนละครึ่ง เว้นแต่คู่สัญญาจะกำหนดภาระค่าบริการไว้เป็นอย่างอื่น แต่ไม่ได้มีการกำหนดอัตราค่าบริการการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา ซึ่งค่าบริการจะขึ้นอยู่กับต้นทุนและความซับซ้อนของธุรกรรม

รัฐออสเตรเลียตะวันตกมีการกำหนดอัตราค่าบริการไว้ใน Settlement Agents (Remuneration) Notice 2013 ซึ่งผู้ซื้อและผู้ขายจะรับภาระค่าบริการการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาในสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน

ทั้งนี้ การเปรียบเทียบกฎหมายการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาของประเทศไทย รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา และรัฐออสเตรเลียตะวันตก ประเทศออสเตรเลีย ดังตาราง

ตารางเปรียบเทียบกฎหมายการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาของประเทศไทย รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา และรัฐออสเตรเลียตะวันตก (Western Australia) ประเทศออสเตรเลีย

ประเด็น	ประเทศไทย	รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา	รัฐออสเตรเลียตะวันตก ประเทศออสเตรเลีย
กฎหมายและหน่วยงานที่รับผิดชอบ			
1. มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา เพื่อคุ้มครองประชาชนที่ใช้บริการธุรกรรมการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา	✓ (พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. 2551)	✓ (Division 6 of the California Financial Code)	✗ (มีกฎหมายที่อาจเทียบเคียงได้แก่ Settlement Agents Act 1981)
2. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำกับดูแลการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์	✓ (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง)	✓ (California Department of Business Oversight: DBO)	✓ (Department of Commerce)
3. มีการกำหนดความคุ้มครองแก่บัญชีดูแลผลประโยชน์	✓	✓	✓
4. มีการกำหนดรายการที่ต้องระบุไว้ในสัญญาดูแลผลประโยชน์	✓	✗	✗
ลักษณะของผู้ประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์			
5. นิติบุคคลสามารถประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ได้	✓ (สถาบันการเงิน หรือ นิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง)	✓ (นิติบุคคล)	✓ (บุคคลธรรมดา และนิติบุคคล)

ประเด็น	ประเทศไทย	รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา	รัฐออสเตรเลียตะวันตก ประเทศออสเตรเลีย
6. บุคคลธรรมดาสามารถประกอบกิจการผู้ดูแลผลประโยชน์	x	✓ (เฉพาะนายความที่มีใบอนุญาต และตัวแทนนายหน้าอสังหาริมทรัพย์ที่มีใบอนุญาต)	✓
7. มีข้อกำหนดเกี่ยวกับประสบการณ์ของบุคลากรของผู้ประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์	x	✓	✓
หน้าที่ของผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา			
8. ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาสามารถดูแลรักษาเงิน ทรัพย์สิน หรือเอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งหนี้ เพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งได้	x	✓	✓
9. ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาทำหน้าที่พิเศษเพิ่มเติม เช่น การตรวจสอบกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ที่เป็นวัตถุแห่งสัญญาซื้อขาย เป็นต้น ในกรณีที่มีการระบุไว้ในสัญญา	x	✓	✓
การกำกับดูแลผู้ประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์			
10. การใช้มาตรการอนุญาต (License) มาเป็นมาตรการควบคุมในการทำธุรกรรม การดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา	✓	✓	✓
11. ใบอนุญาตต้องมีการต่ออายุ	x	x	✓ (จะต้องได้รับใบอนุญาตและใบอนุญาตรายสามปี (Current Triennial Certificate) ซึ่งใบอนุญาตรายสามปีต้องมีการต่ออายุ)
12. กฎหมายยกเว้นให้บุคคลและนิติบุคคลบางประเภทที่มีกฎหมายอื่นรองรับสามารถประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์โดยไม่ต้องขออนุญาต	x	✓ (มีข้อยกเว้นให้แก่ ธนาคาร บริษัททรัสต์ บริษัทประกันภัย นายความที่มีใบอนุญาต และตัวแทนนายหน้าอสังหาริมทรัพย์ที่มีใบอนุญาต)	✓ (มีข้อยกเว้นให้แก่ ตัวแทนนายหน้าอสังหาริมทรัพย์ (Real Estate Agent) และตัวแทนนายหน้าธุรกิจ (Business Agent) ที่ดำเนินการในฐานะตัวแทนนายหน้าอสังหาริมทรัพย์ ภายใต้ Real Estate and Business Act 1978 ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการเป็นรายๆ ไป)
13. การกำกับ ดูแล กิจการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา ดำเนินการโดยคณะกรรมการภายใต้กฎหมายการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา	✓ (คณะกรรมการกำกับ การประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์)	✓ (Commissioner of Corporation)	✓ (The Settlement Agents Supervisory Board)

ประเด็น	ประเทศไทย	รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา	รัฐออสเตรเลียตะวันตก ประเทศออสเตรเลีย
14. กำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาต้องวางหลักประกัน	✗	✓ (เงินสด พันธบัตร ตราสาร การลงทุน และตราสาร)	✓ (กรรมธรรม์ประกันความซื่อสัตย์และและประกันการปฏิบัติหน้าที่)
15. มีกองทุนชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาในกรณีที่เงินหรือทรัพย์สินภายใต้สัญญาดูแลผลประโยชน์เจ้าหน้าที่ กรรมการ ทรสต์ ผู้ถือหุ้น ผู้จัดการหรือลูกจ้างของสมาชิกเหล่านั้นทำการทุจริตหรือยักยอกไป รวมไปถึงความบกพร่องในหน้าที่การดูแลเงินหรือทรัพย์สิน	✗	✓	✓
ค่าบริการ			
16. มีการกำหนดอัตราค่าบริการการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา	✓ (ตามประกาศคณะกรรมการกำกับการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ เรื่อง ค่าตอบแทนและค่าบริการในการปฏิบัติหน้าที่ดูแลผลประโยชน์)	✗	✓ (มาตรา 44 ของ Settlement Agents Act 1981 กำหนดให้ประกาศกำหนดอัตราค่าบริการไว้ใน Settlement Agents (Remuneration) Notice 2013)
17. ผู้ซื้อ ผู้ขาย จะรับภาระค่าบริการการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาคนละครึ่ง (เว้นแต่คู่สัญญาตกลงไว้เป็นอย่างอื่น)	✓	✓	✗ (มีการกำหนดไว้ใน Settlement Agents (Remuneration) Notice 2013 ซึ่งผู้ซื้อและผู้ขายจะรับภาระค่าบริการการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาในสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน)

3. วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาของประเทศไทย รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา และรัฐออสเตรเลียนตะวันตก ประเทศออสเตรเลีย ดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนเห็นว่าพระราชบัญญัติฯ ไม่ได้เป็นปัญหาอุปสรรค ที่ทำให้การดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาในประเทศไทยไม่เป็นที่ยอมรับ โดยหลักการและข้อกำหนดในการกำกับดูแลการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ภายใต้พระราชบัญญัติฯ ของไทยมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับกฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนียและรัฐออสเตรเลียนตะวันตก ถึงแม้ว่าจะมีประเด็นแตกต่างที่สำคัญ ได้แก่ (1) พระราชบัญญัติฯ ไม่มีข้อกำหนดให้บุคคลหรือนิติบุคคลสามารถประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์โดยไม่ต้องขออนุญาต (2) พระราชบัญญัติฯ กำหนดรายการที่ต้องระบุไว้ในสัญญาดูแลผลประโยชน์ (3) พระราชบัญญัติฯ ไม่อนุญาตให้บุคคลธรรมดาประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ (4) พระราชบัญญัติฯ ไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับประสบการณ์ของบุคลากรของผู้ประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ (5) ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาตามพระราชบัญญัติฯ จะต้องดูแลทั้งเงินและทรัพย์สิน ไม่สามารถดูแลเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งได้ (6) พระราชบัญญัติฯ ไม่ได้กำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาต้องวางหลักประกันและไม่ได้กำหนดให้มีกองทุนชดเชยค่าเสียหาย อย่างไรก็ตามประเด็นดังกล่าวมิได้ทำให้การกำกับดูแล หรือการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ระบบการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาในประเทศไทยมีน้อยกว่าในต่างประเทศ ดังนี้

ในเรื่องการกำหนดประสบการณ์ของผู้ประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์นั้น หากพิจารณาในรายละเอียด จะพบว่า รัฐออสเตรเลียนตะวันตกกำหนดให้ Settlement Agent จะต้องได้รับประกาศนียบัตรการโอนกรรมสิทธิ์ (Diploma of Conveyancing) และมีประสบการณ์การทำงานเป็น Settlement Agent เป็นเวลา 2 ปี ซึ่งในประเทศไทย การซื้อขายอสังหาริมทรัพย์และการโอนกรรมสิทธิ์เป็นธุรกรรมที่ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถดำเนินการกันได้เองโดยไม่ต้องผ่านนายหน้า ส่วนที่รัฐแคลิฟอร์เนียกำหนดให้นิติบุคคลที่ประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์จะต้องมีบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำหน้าที่การดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญามาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี ในกรณีที่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ ณ สำนักงานใหญ่ และไม่น้อยกว่า 4 ปี ในกรณีที่ปฏิบัติหน้าที่ ณ สำนักงานสาขา และบุคคลดังกล่าวต้องปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างเวลาทำการของนิติบุคคล หากนำมาใช้ในบริบทของประเทศไทยอาจก่อให้เกิดข้อติดขัดในทางปฏิบัติและเป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ เนื่องจากบุคลากรที่มีประสบการณ์ด้านนี้ของไทยมีน้อยมาก

ประเด็นที่ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาตามพระราชบัญญัติฯ จะต้องดูแลทั้งเงินและทรัพย์สิน ไม่สามารถดูแลเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งได้เป็นประเด็นที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาในการขยายขอบเขตการทำธุรกรรมดูแลผลประโยชน์ไปสู่ธุรกรรมที่ต้องการให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาดูแลเฉพาะเงินหรือทรัพย์สิน เช่น การรับฝากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Source Code Escrow) เป็นต้น ซึ่งสำนักงานเศรษฐกิจการคลังอยู่ระหว่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติฯ เพื่อให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาสามารถดูแลรักษาเงิน ทรัพย์สิน หรือเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนึ่งเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งได้ตามความต้องการของคู่สัญญา

สำหรับประเด็นที่พระราชบัญญัติฯ ไม่ได้กำหนดให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาต้องวางหลักประกันและไม่ได้กำหนดให้มีกองทุนชดเชยค่าเสียหายนั้น จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันในทางปฏิบัติเฉพาะนิติบุคคลที่เป็นสถาบันการเงินเท่านั้นจึงจะสามารถขอใบอนุญาตประกอบกิจการดูแลผลประโยชน์ได้ ซึ่งสถาบันการเงินต่างๆ ได้ถูกกำกับดูแลภายใต้มาตรฐานสากลโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ตลอดจนมีกลไกคุ้มครองผู้บริโภค และป้องกันความเสี่ยงและความเสียหายอยู่แล้ว และแม้ว่าพระราชบัญญัติฯ ได้กำหนดให้นิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงสามารถขอใบอนุญาตได้ แต่จนถึงปัจจุบันยังไม่ได้มีการออกกฎกระทรวงดังกล่าว โดยหากมีการออกกฎกระทรวง พระราชบัญญัติฯ ได้เปิดให้สามารถกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำรงฐานะการเงิน การวางหลักประกัน หรือหลักเกณฑ์อื่นใด เพื่อให้นิติบุคคลปฏิบัติเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้พระราชบัญญัติฯ ได้ จึงสามารถพิจารณากำหนดเรื่องการวางหลักประกันและหลักเกณฑ์อื่น เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นได้โดยไม่ต้องแก้ไขพระราชบัญญัติฯ

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า พระราชบัญญัติฯ หรือกฎหมายเกี่ยวกับการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาของไทยไม่ได้เป็นปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้การดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาในประเทศไทยไม่เป็นที่ยอมรับ รวมทั้งไม่ได้เป็นประเด็นที่ทำให้การกำกับดูแล หรือการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ระบบการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาในประเทศไทยมีน้อยกว่าในต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม การที่ธุรกรรมการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาในประเทศไทยไม่ได้เป็นที่ยอมรับหรือแพร่หลายเหมือนในต่างประเทศอาจเกิดจากลักษณะการประกอบธุรกิจหรือธุรกรรมในประเทศไทยที่มีความแตกต่างจากประเทศที่ธุรกรรมการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาเป็นที่ยอมรับ เช่น สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย เป็นต้น ซึ่งการทำสัญญาดูแลผลประโยชน์เป็นเรื่องที่จำเป็นและเป็นส่วนหนึ่งของธุรกรรมการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ ทำให้

มีทั้งอุปสงค์ (หรือผู้ที่ต้องการทำสัญญาดูแลผลประโยชน์) และอุปทาน (หรือผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา) จำนวนมากพอที่จะทำให้กลไกตลาดสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่การซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ของไทย ผู้ซื้อและผู้ขายนิยมซื้อขายกันโดยตรง ทำให้ไม่มีความคุ้นเคยกับการทำธุรกรรมดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา

บรรณานุกรม

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา.

(ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/4863/8/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%203.pdf> [27 กุมภาพันธ์ 2561]

ศิริพร เอี่ยมธงชัย อภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ. 2550. กฎหมายการจัดการดูแลรักษาผลประโยชน์ของคู่สัญญาของประเทศออสเตรเลีย. (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://web.krisdika.go.th/pdfPage.jsp?type=news&newsID=606> [19 กุมภาพันธ์ 2561]

สง่า อัครปรีดี. (2554). พระราชบัญญัติการจัดการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. 2551 : ศึกษาประโยชน์และการบังคับใช้. (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://digi.library.tu.ac.th/thesis/la/1680/> [22 กุมภาพันธ์ 2561]

California Financial Code. Division 6. (ออนไลน์) สืบค้นจาก [https://leginfo.ca.gov/faces/codes_displayexpandedbranch.xhtml?tocCode=FIN&division=6.&title=&part=&chapter=&article=\[22](https://leginfo.ca.gov/faces/codes_displayexpandedbranch.xhtml?tocCode=FIN&division=6.&title=&part=&chapter=&article=[22) กุมภาพันธ์ 2561]

Real Estate and Business Agents Act 1978. (ออนไลน์) สืบค้นจาก [https://www.slp.wa.gov.au/pco/prod/filestore.nsf/FileURL/mrdoc_32212.htm/\\$FILE/Real%20Estate%20and%20Business%20Agents%20Act%201978%20-%20%5B07-e0-00%5D.html?OpenElement](https://www.slp.wa.gov.au/pco/prod/filestore.nsf/FileURL/mrdoc_32212.htm/$FILE/Real%20Estate%20and%20Business%20Agents%20Act%201978%20-%20%5B07-e0-00%5D.html?OpenElement) [5 มีนาคม 2561]

Settlement Agents (Remuneration) Notice 2013. (ออนไลน์) สืบค้นจาก [http://cloud.mrlegal.com.au/mrhomepage.nsf/2feb10b38485dee648257b5400109ad6/efac82bb28e7dd6fc825750a0020157d/\\$FILE/Settlement%20Agents%20Renumeration%20Notice%202013.pdf](http://cloud.mrlegal.com.au/mrhomepage.nsf/2feb10b38485dee648257b5400109ad6/efac82bb28e7dd6fc825750a0020157d/$FILE/Settlement%20Agents%20Renumeration%20Notice%202013.pdf) [14 มีนาคม 2561]

Settlement Agents Act 1981. (ออนไลน์) สืบค้นจาก [https://www.slp.wa.gov.au/pco/prod/filestore.nsf/FileURL/mrdoc_32216.htm/\\$FILE/Settlement%20Agents%20Act%201981%20-%20%5B07-c0-00%5D.html?OpenElement](https://www.slp.wa.gov.au/pco/prod/filestore.nsf/FileURL/mrdoc_32216.htm/$FILE/Settlement%20Agents%20Act%201981%20-%20%5B07-c0-00%5D.html?OpenElement) [22 กุมภาพันธ์ 2561]

Settlement Agents Regulations 1982. (ออนไลน์) สืบค้นจาก [https://www.slp.wa.gov.au/pco/prod/filestore.nsf/FileURL/mrdoc_32188.htm/\\$FILE/Settlement%20Agents%20Regulations%201982%20-%20%5B07-b0-00%5D.html?OpenElement](https://www.slp.wa.gov.au/pco/prod/filestore.nsf/FileURL/mrdoc_32188.htm/$FILE/Settlement%20Agents%20Regulations%201982%20-%20%5B07-b0-00%5D.html?OpenElement) [7 มีนาคม 2561]

เรียนรู้เรื่องนี้ ให้จบครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้าย¹

น.ส. อภิญา เจนธัญญารักษ์
น.ส. อริสา แก้วสลับศรี
สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

1. บทนำ

นับตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นมา ระดับหนี้ภาคครัวเรือนมีการขยายตัวที่ค่อนข้างเป็นไปในทิศทางเดียวกับการขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยสัดส่วนของหนี้ครัวเรือนต่อ GDP เพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป จนกระทั่งถึงในปี 2554 สัดส่วนหนี้ครัวเรือนไทยต่อ GDP เติบโตสูงขึ้น ซึ่งมีสาเหตุจากหลายปัจจัย เช่น การก่อหนี้ที่เร่งตัวเร็วกว่ารายได้ที่เกิดขึ้นจริง มาตรการลดดอกเบี้ยทำให้เกิดการเร่งการกู้เพื่อซื้อรถยนต์ และสถานการณ์มหาอุทกภัยในปี 2554 ที่ทำให้ประชาชนต้องกู้ยืมเพื่อซ่อมแซมที่อยู่อาศัยและยานพาหนะ เป็นต้น ส่งผลให้สัดส่วน

หนี้ครัวเรือนตามนิยามของธนาคารแห่งประเทศไทยต่อ GDP สูงขึ้น โดยแต่ละระดับสูงสุดในไตรมาสที่ 4 ปี 2558 ที่ร้อยละ 81.2 ต่อ GDP (ภาพที่ 1)

ระดับหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ที่สูงเป็นประวัติการณ์ในเวลานั้น ทำให้ภาคครัวเรือนต้องปรับตัวเพื่อบริหารจัดการภาระหนี้ ประกอบกับที่ต่อมาระดับรายได้ที่สะท้อนโดยตัวเลข GDP ขยายตัวดีขึ้น ส่งผลให้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP มีแนวโน้มชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นปี 2559 เป็นต้นมา แม้จะปรับขึ้นเล็กน้อยในช่วง

¹ ผู้เขียนขอขอบคุณ ดร. พิมพ์นารา หิรัญกลี ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เสถียรภาพเศรษฐกิจ และ ดร. ศรพล ตูลยะเสถียร ผู้อำนวยการสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำหรับข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

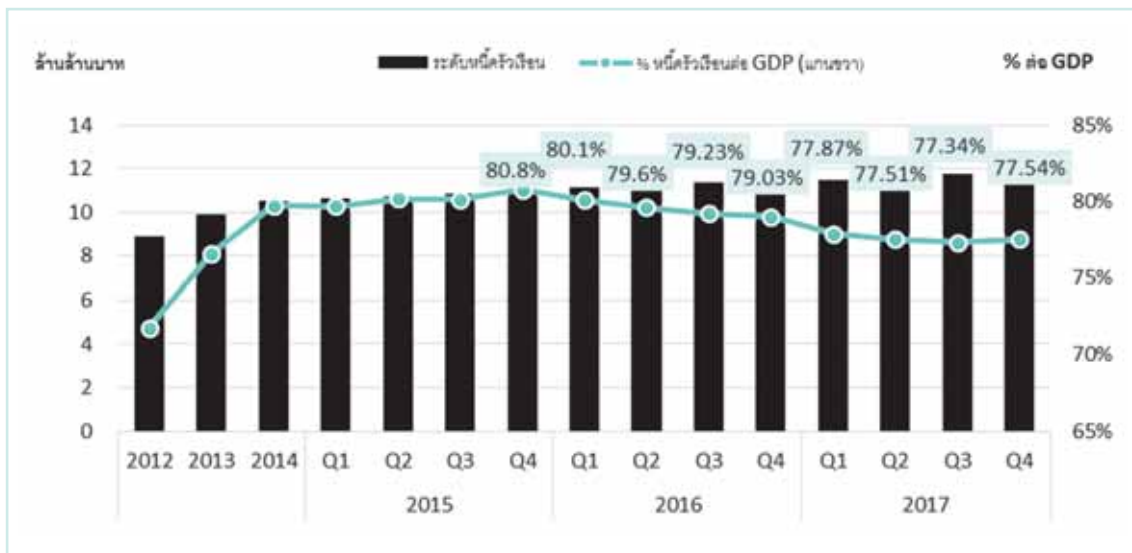
ไตรมาสสุดท้ายของปี 2560 อย่างไรก็ตาม ประเด็นหนี้ครัวเรือน ยังคงเป็นที่น่าสนใจของสังคม และมีภาคส่วนต่างๆ ตลอดจนนักวิเคราะห์ หลายต่อหลายสถาบันให้สัมภาษณ์แสดงความกังวลต่อปัญหา หนี้ครัวเรือนอยู่เป็นระยะๆ เนื่องจากภาวะหนี้ครัวเรือนที่สูงอาจ ส่งผลกระทบต่อการบริโภคภายในประเทศ รวมถึงเศรษฐกิจโดยรวม ของประเทศได้

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบภาพรวมของสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ของไทยกับประเทศอื่นๆ จะพบว่า หนี้ครัวเรือนต่อ GDP ณ ปี 2559 ของเกือบทุกประเทศสูงขึ้นจากปี 2554 (ภาพที่ 2) และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย พบว่า ไทยมีสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ต่ำกว่าประเทศที่พัฒนาแล้วโดยส่วนมากและมาเลเซีย อย่างไร

ก็ตาม สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ของไทยยังคงสูงกว่าหลายประเทศ อาทิ สิงคโปร์ ฮองกง ญี่ปุ่น จีน อินโดนีเซีย อินเดีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งบางประเทศมีสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ต่ำกว่าไทย แต่มี รายได้ต่อหัวที่สูงกว่า จึงทำให้เป็นประเด็นที่น่าจับตามองว่าระดับ หนี้ครัวเรือนที่ยังคงสูงจะส่งผลต่อเสถียรภาพการเงินของภาค ครัวเรือนจนถึงด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ หรือไม่

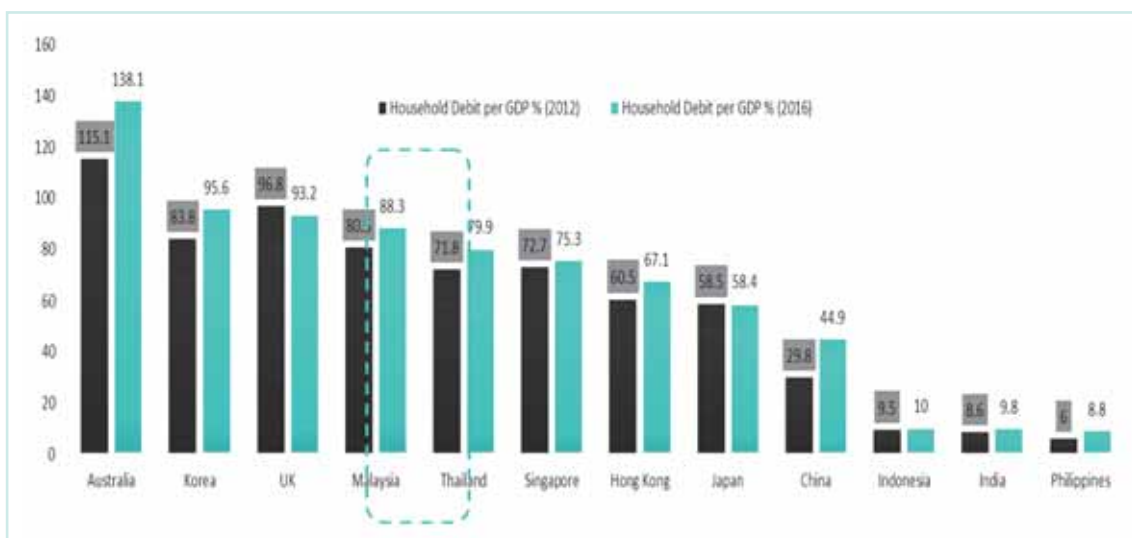
บทความนี้จะเปรียบเทียบนิยามของสถิติหนี้ครัวเรือนจาก แหล่งที่แตกต่างกัน และข้อคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้ง สรุปมาตรการแก้ไขปัญหานี้ครัวเรือนทั้งของภาครัฐและภาค เอกชน

ภาพที่ 1: หนี้ครัวเรือนต่อ GDP ตามนิยามของธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย รวบรวมและคำนวณโดยผู้เขียน

ภาพที่ 2: หนี้ครัวเรือนต่อ GDP ไทยและต่างประเทศ

ที่มา: CEIC ข้อมูลปี 2554 และ 2559

2. สถิติและข้อคิดเห็นของหน่วยงานหลักที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลหนี้ครัวเรือน

สถิติหนี้ครัวเรือนของไทยมีที่มาของข้อมูลจาก 3 หน่วยงาน อันได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยและหอการค้าไทย (UTCC) โดยข้อมูลล่าสุดของทั้ง 3 หน่วยงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือแม้ว่าหนี้ครัวเรือนในระบบต่อ GDP ในไตรมาสที่ 3 ปี 2560 จะลดลงอย่างต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 7 ก่อนที่จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 พบว่าอัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ ซึ่งนับรวมทั้งหนี้ในระบบและหนี้ในระบบในปีเดียวกันกลับเพิ่มขึ้น โดยมีข้อสังเกตว่าครัวเรือนที่มีรายได้สูงจะมีค่าใช้จ่ายและหนี้ที่สูงขึ้นเช่นกัน และจากข้อมูลของ สสช. ที่ทำการสำรวจทุก 2 ปีชี้ให้เห็นว่าระดับหนี้ครัวเรือนในครึ่งปีแรกของปี 2560 เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2558 จึงทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหนี้ครัวเรือนได้แสดงความกังวลต่อกำลังซื้อภายในประเทศที่อาจยังไม่กระจายตัวเท่าที่ควร ส่งผลให้การบริโภคยังไม่เร่งตัวขึ้นมากนัก

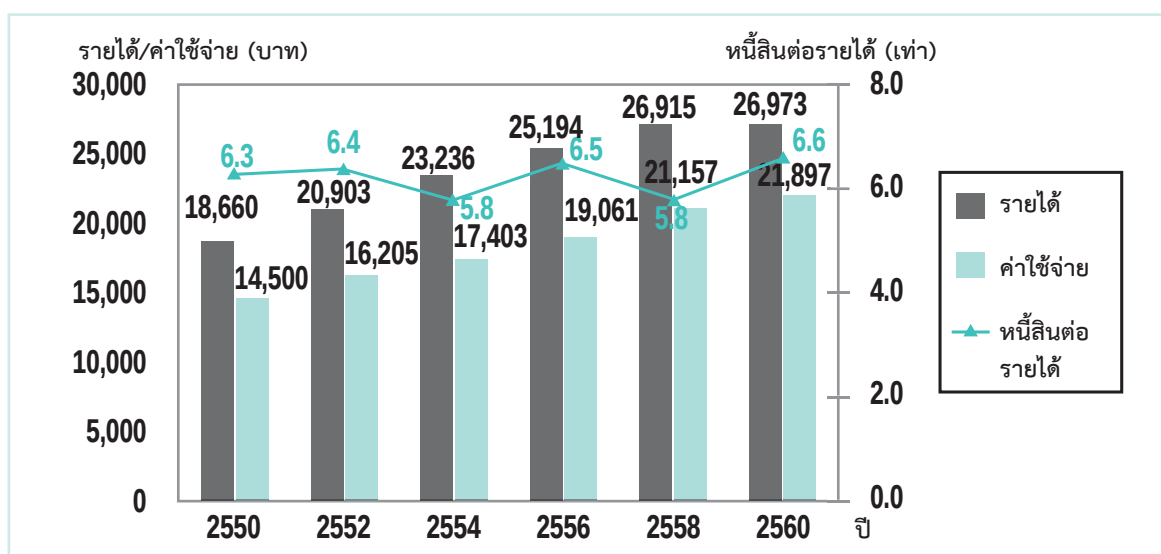
➤ **ธนาคารแห่งประเทศไทย** จัดทำข้อมูลหนี้ครัวเรือนที่ได้จากรายงานของสถาบันการเงิน อันประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ สหกรณ์ออมทรัพย์ บริษัทเครดิตส์ซิ่ง และสินเชื่อส่วนบุคคล ซึ่งจะจัดทำไตรมาสละ 1 ครั้ง จึงเป็นข้อมูลทุติยภูมิ โดยจะครอบคลุมเฉพาะหนี้ในระบบของภาคครัวเรือน กล่าวคือมาจากรายงานเงินกู้ยืมแก่ครัวเรือนของสถาบันการเงินต่างๆ ทั้งสถาบันการเงินที่รับฝากเงิน และสถาบันการเงินที่ไม่รับฝากเงิน ทั้งนี้ ธปท. จะรายงานข้อมูลดังกล่าวรายไตรมาส โดยรายงานสถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทยล่าสุดดังปรากฏในส่วนที่ 1

นอกจากนี้ ธปท. ยังให้ความเห็นว่า หนี้ภาคครัวเรือนมีแนวโน้มชะลอลงขณะที่ GDP ขยายตัวดีขึ้น ส่งผลให้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ทดสอบปรับลดลงตั้งแต่ต้นปี 2559 เป็นต้นมา ซึ่งถือเป็นสัญญาณที่ดีที่ภาคครัวเรือนเริ่มปรับตัวเพื่อลดความเปราะบางทางการเงิน อย่างไรก็ตาม การลดลงของหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ยังคงกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มครัวเรือนรายได้สูงเพียงบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มครัวเรือนในกรุงเทพฯ และภาคกลางเท่านั้น นอกจากนี้ในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ปรับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 77.54 ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นครั้งแรกในรอบ 2 ปี โดยเป็นผลมาจากสินเชื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อรถยนต์ และสินเชื่อบัตรเครดิตที่ขยายตัวดีเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ธปท. เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อประเภทดังกล่าวไม่น่ากังวลมากนัก เนื่องจากเมื่อขจัดผลทางฤดูกาลแล้ว สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ปรับลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า และในอนาคตเศรษฐกิจมีแนวโน้มขยายตัวดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ลดลงด้วย

➤ **สำนักงานสถิติแห่งชาติ** จัดทำข้อมูลหนี้ครัวเรือนโดยการออกภาคสนามสำรวจภาคครัวเรือนโดยตรง จึงเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่ง สสช. ทำการสำรวจจำนวนตัวอย่างครัวเรือนไตรมาสละ 13,000 ครัวเรือน รวม 52,000 ครัวเรือนต่อปี โดยจะครอบคลุมหนี้สินของภาคครัวเรือนทั้งหมด ซึ่งรวมหนี้ในระบบเข้าไว้ด้วย ทั้งนี้ สสช. จะจัดทำแบบสำรวจด้านรายได้และหนี้สินของครัวเรือนทุก 2 ปี

ทั้งนี้ สสช. เปิดเผยผลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2560 ซึ่งจากการสำรวจครัวเรือนจำนวน 26,000 ครัวเรือน พบว่าจำนวนครัวเรือนที่มีภาวะการเป็นหนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยแม้ครัวเรือนไทยทั่วประเทศจะมีรายได้เฉลี่ยที่

ภาพที่ 3: รายได้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือน (ปี 2550 - 2560)

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

26,973 บาทต่อเดือน ซึ่งมากกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่ 21,897 บาทต่อเดือน หรือคิดเป็นสัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ราวร้อยละ 81.2 แต่สัดส่วนดังกล่าวสูงขึ้นจากสัดส่วนในปี 2558 ที่อยู่ที่ร้อยละ 78.6 เนื่องจากค่าใช้จ่ายมีอัตราเร่งขึ้นมากกว่ารายได้ นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนในรอบ 11 ปี (2550-2560) พบว่าหนี้สินต่อรายได้รายเดือนในครึ่งปีแรกของปี 2560 มีสัดส่วนสูงสุดที่ 6.6 เท่า ขณะที่ปี 2554 และ 2558 มีสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้รายเดือนต่ำสุดเท่ากันที่ 5.8 เท่า

ทั้งนี้ ครัวเรือนที่ไม่มีหนี้มีสัดส่วนร้อยละ 49.0 ของครัวเรือนทั้งหมด ขณะที่ครัวเรือนที่เป็นหนี้มีสัดส่วนร้อยละ 51.0 และเมื่อเปรียบเทียบการเป็นหนี้ในระบบและนอกระบบของครัวเรือนใน 6 เดือนแรกของปี 2560 พบว่าครัวเรือนกว่าร้อยละ 89.2 เป็นหนี้ในระบบอย่างเดียว ส่วนครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบอย่างเดียวมีเพียงร้อยละ 6.2 และครัวเรือนที่มีหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 4.6 ยิ่งไปกว่านั้นคือจำนวนเงินเฉลี่ยของหนี้ในระบบสูงกว่าหนี้ในระบบถึง 35 เท่า ทั้งนี้ แหล่งเงินกู้ในระบบที่ได้รับ

ความนิยมมากของกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ได้แก่ กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งมีสัดส่วนรวมกันคิดเป็นร้อยละ 54.5 สะท้อนให้เห็นว่าแหล่งเงินกู้ที่เป็นองค์กรภาครัฐหรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีความสำคัญในการช่วยเหลือให้ผู้มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้อย่างมีนัยสำคัญ

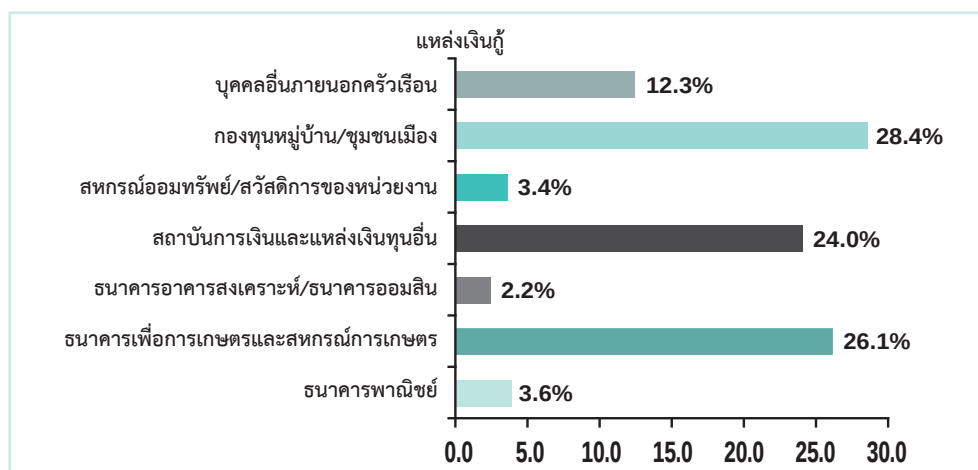
➤ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยและหอการค้าไทย ใช้ข้อมูลจากการสำรวจเช่นเดียวกับ สสช. แต่มีขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพียง 1,191 คน โดยผลสำรวจเกี่ยวกับสถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทย ปี 2560 พบว่า สาเหตุที่ยอดหนี้โดยรวมเพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากหลายปัจจัย อาทิ การซื้อสินค้าคงทนที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะรถยนต์ รายได้ที่ลดลง ขณะที่ค่าครองชีพและค่าเล่าเรียนบุตรหลานปรับตัวสูงขึ้น การผ่อนสินค้าที่มากขึ้น และการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ครัวเรือนยังขาดรายได้เนื่องจากถูกให้ออกจากงาน เกษตรกรไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้จากความไม่แน่นอนของภัยธรรมชาติ และมีหนี้จากการพนันบอลเล็กน้อย ด้านการกู้ยืมและภาระหนี้สินครัวเรือนกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบร้อยละ 91.4 และเป็นการกู้

ภาพที่ 4: ร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบและนอกระบบ (ปี 2560)

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ภาพที่ 5: เงินกู้ยืมของครัวเรือนที่มีรายได้น้อย จำแนกตามแหล่งเงินกู้หลัก (ปี 2560)

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากแหล่งเงินนอกระบบร้อยละ 8.6 ซึ่งตัวเลขการกู้ยืมนอกระบบดังกล่าวถือว่าเป็นสถิติต่ำสุดในรอบ 10 ปี โดยวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน 5 อันดับแรก คือ หนี้เพื่อใช้จ่ายทั่วไป เพื่อชำระหนี้เก่า หนี้ซื้อทรัพย์สิน (รถยนต์) หนี้ซื้อบ้าน และหนี้เพื่อลงทุนประกอบธุรกิจ²

ทั้งนี้ หากเราต้องการเปรียบเทียบหนี้ครัวเรือนตามนิยามของทั้ง 3 หน่วยงาน จะต้องคำนวณให้อยู่บนฐานเดียวกันก่อน กล่าวคือ บนฐานรายได้รายปีหรือ GDP โดยเราสามารถใช้อัตราส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ของ ธปท. ได้ทันที ขณะที่ข้อมูลของ สสช. และ UTCC จะต้องนำมาคำนวณใหม่เพื่อให้ได้ผลลัพธ์เป็นหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ซึ่งต้องนำตัวเลขหนี้สินต่อครัวเรือนและจำนวนครัวเรือนที่เป็นหนี้มาคำนวณเพื่อหาจำนวนครัวเรือนทั้งหมด จากนั้นนำมาหารด้วย GDP แล้วจึงได้ผลลัพธ์ตามภาพที่ 6

จากภาพที่ 6 จะเห็นได้ว่า สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ของ UTCC มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นค่อนข้างเร็วกว่าและเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าระดับหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ของ ธปท. และ สสช. เนื่องจาก UTCC ใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กกว่าของข้อมูลของอีกสองหน่วยงาน ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลเพียงเล็กน้อยสามารถทำให้เกิดความผันผวนที่สูงได้ ส่วนของหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ของ ธปท. ที่สูงกว่าของ สสช. เป็นผลมาจากที่ข้อมูลของ ธปท. ได้รวมยอดหนี้คงค้างในระบบทั้งหมด ซึ่งรวมไปถึงการกู้ยืมเพื่อการดำเนินธุรกิจด้วย โดยหนี้ที่ครัวเรือนกู้เพื่อใช้ในการประกอบธุรกิจมีสัดส่วนถึงร้อยละ 17.5 ของหนี้ครัวเรือนทั้งหมดตามข้อมูลของ ธปท. นอกจากนี้ อีกเหตุผลหนึ่งที่สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ของ สสช. น้อยกว่าของ ธปท. อาจมาจากการเก็บข้อมูลโดยผ่านการสอบถามครัวเรือน ทำให้บางครัวเรือนตอบสถานะหนี้ในแบบสอบถามต่ำกว่าความเป็นจริง

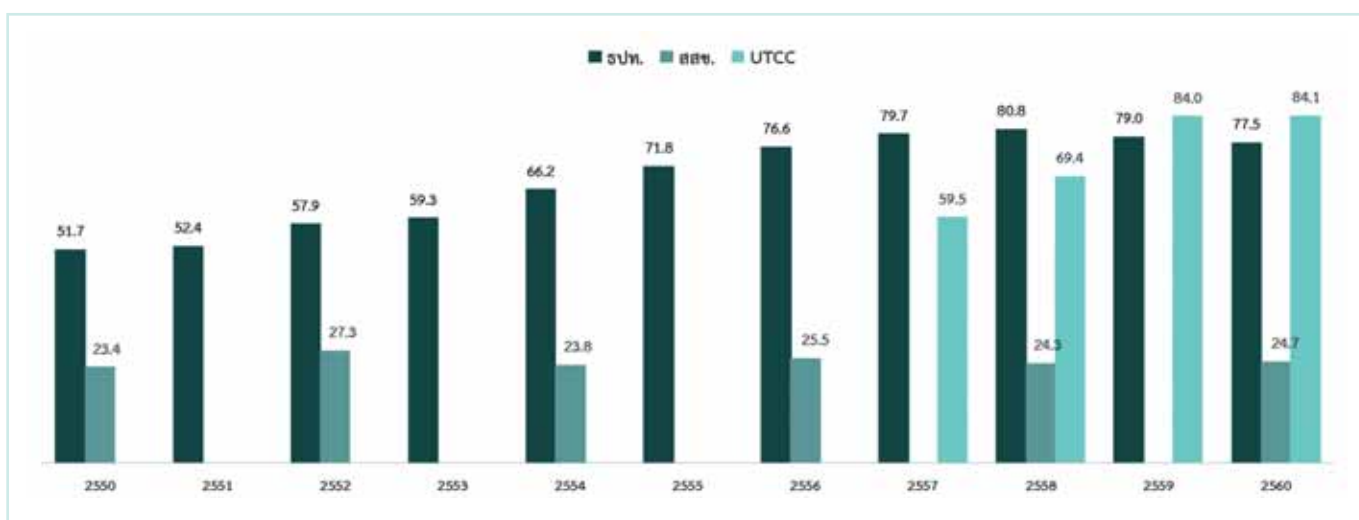
3. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน

จากตัวเลขหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูง ตลอดจนการแสดงถึงความกังวลต่อปัญหาหนี้ครัวเรือนของภาคส่วนต่างๆ นั้น ภาครัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ได้นิ่งนอนใจต่อปัญหาดังกล่าว และได้ออกมาตรการต่างๆ เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาหนี้ครัวเรือน ทั้งนี้ เราสามารถแบ่งมาตรการออกได้เป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ มาตรการช่วยป้องกันการเกิดหนี้และมาตรการช่วยเหลือผู้ที่มีหนี้ครัวเรือนแล้ว

3.1 มาตรการช่วยป้องกันการเกิดหนี้

ในช่วงปี 2560 ที่ผ่านมา ธปท. และสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินมาตรการช่วยป้องกันการเกิดหนี้ อาทิ นโยบายคัดกรองลูกค้าอย่างเข้มงวดของสถาบันการเงิน และมาตรการดูแลสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ (มาตรการสินเชื่อบัตรเครดิต) เนื่องจากสถิติของ ธปท. ชี้ให้เห็นว่าสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นมากในไตรมาสที่ 3 ปี 2560 โดยที่อัตราการขยายตัวของสินเชื่อบัตรเครดิตอยู่ที่ร้อยละ 7.7 จากช่วงเดียวกันปีก่อน เติบโตขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ที่ร้อยละ 6.1 และการขยายตัวของสินเชื่อส่วนบุคคลอยู่ที่ร้อยละ 5.9 จากช่วงเดียวกันปีก่อน เติบโตขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ที่ร้อยละ 4.0 (ภาพที่ 5) นอกจากนี้ สินเชื่อประเภทดังกล่าวเป็นสินเชื่อที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ค่อนข้างง่าย ธปท. จึงได้ปรับเปลี่ยนเกณฑ์การให้สินเชื่อบัตรเครดิต จากวงเงินสูงสุด 5 เท่าต่อรายได้มาอยู่ที่ไม่เกิน 1.5 เท่าของรายได้สำหรับผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาทต่อเดือน และไม่เกิน 3 เท่าของรายได้สำหรับผู้ที่มีรายได้ 30,000 - 50,000 บาทต่อเดือน พร้อมกับปรับเพดานอัตราดอกเบี้ยบัตรเครดิตลงจากร้อยละ 20 มาอยู่ที่ร้อยละ 18

ภาพที่ 6: หนี้ครัวเรือนต่อ GDP จากข้อมูล ธปท. สสช. และ UTCC

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

² หอการค้าไทย (2560) “ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย แฉลงข่าว 3 ประเด็น” <https://www.thaichamber.org/th/news/view/234/>

เพื่อให้สอดคล้องกับต้นทุนทางการเงินที่ต่ำลง ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2560³

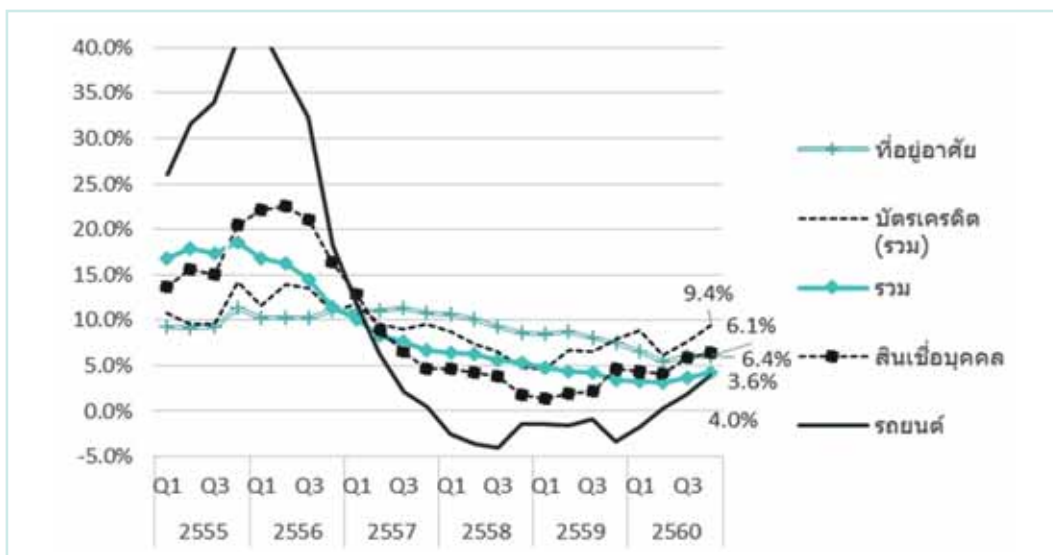
นอกจากนี้ ผลสำรวจขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (The Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ชี้ว่าคนไทยมีคะแนนด้านความรู้ทางการเงินเพียง 12.8 คะแนนจากคะแนนเต็ม 21 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยที่อยู่ 13.2 คะแนน⁴ ดังนั้น เพื่อยกระดับความรู้ทางการเงินให้กับประชาชน สมัชชาธนาคารไทยจึงได้จัดทำ “โครงการเทรนนิ่ง”⁵ เพื่อให้ภาคประชาชนทั้งกลุ่มเด็ก กลุ่มวัยทำงานและกลุ่มวัยเกษียณมีความรู้ทัศนคติ และวินัยทางการเงินที่ถูกต้อง โดยมี “บัวขาว บัญชาเมฆ” นักมวยชื่อดังเป็นพรีเซนเตอร์ และมีสโลแกนของโครงการว่า “ให้ภาระผ่อนหนี้ไม่เกินร้อยละ 40 ของรายได้ต่อเดือน” ซึ่งแม้ว่าที่ผ่านมาหนี้ในระบบของสถาบันการเงินเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 30 ต่อ GDP แต่ตัวเลขดังกล่าวยังไม่ได้รวมหนี้นอกระบบและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของครัวเรือน ดังนั้น โครงการให้ความรู้ดังกล่าวภายใต้ความร่วมมือของธนาคารสมาชิกที่มีจำนวนสาขารวมกันถึงกว่า 7,000 สาขา จะมีส่วนสำคัญในการช่วยทำให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหานี้ครัวเรือนและสร้างพฤติกรรมทางการเงินที่ดีขึ้นได้อย่างเหมาะสม⁶

3.2 มาตรการช่วยเหลือผู้ที่มีหนี้ครัวเรือนแล้ว

สำหรับผู้ที่มีหนี้สินแล้ว ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินมาตรการช่วยเหลือ อาทิ โครงการแก้ไขหนี้นอกระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืนและโครงการแก้ไขปัญหานี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน หรือ “คลินิกแก้หนี้” โดยมาตรการแรกเน้นที่การแก้ไขปัญหานี้นอกระบบ ขณะที่มาตรการที่สองเน้นการแก้ไขปัญหานี้ในระบบเป็นหลัก

ในปี 2560 กระทรวงการคลังได้ดำเนินการโครงการแก้ไขหนี้นอกระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืน และตั้งเป้าหมายให้หนี้นอกระบบเป็นศูนย์ด้วยการจัดการใน 5 มิติ⁷ ประกอบด้วย (1) การออกพระราชบัญญัติห้ามเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 โดยเพิ่มโทษกับเจ้าหนี้ที่คิดอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละ 15 (2) การเพิ่มช่องทางการเข้าถึงสินเชื่อในระบบให้กับลูกหนี้นอกระบบและประชาชนทั่วไป โดยให้เจ้าหนี้นอกระบบขออนุญาตเข้ามาเป็นผู้ประกอบธุรกิจนาโนไฟแนนซ์และฟิโกไฟแนนซ์ โดยปัจจุบันมีผู้ได้รับใบอนุญาตแล้ว 25 ราย และ 279 ราย (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2561)⁸ ตามลำดับ (3) การลดภาระหนี้นอกระบบโดยการไถ่ถอน

ภาพที่ 7: อัตราการขยายตัวของสินเชื่อประเภทต่างๆ

ที่มา: รวบรวมโดยผู้เขียน

³ ธนาคารแห่งประเทศไทย (2560) “มาตรการการดูแลสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ” <https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/News2560/n3660t.pdf>

⁴ OECD (2559) “OECD/INFE International Survey of Adult Financial Literacy Competencies”, page 7-8, <https://www.oecd.org/daf/fin/financial-education/OECD-INFE-International-Survey-of-Adult-Financial-Literacy-Competencies.pdf>

⁵ ผู้จัดการ Online (2560) “สมาคมแบงก์กำหนดแนวทางสร้าง และส่งเสริมให้คนไทยมีวินัยการเงิน” <http://www.manager.co.th/ibizchannel/viewnews.aspx?NewsID=9600000020742>

⁶ มติชน (2560) “สมาคมธนาคารไทยเปิดตัวเทรนนิ่ง ดึงบัวขาวเป็นดีไวเตอร์ หวังคนไทยมีวินัยทางการเงิน” <https://www.matichon.co.th/news/479947>

⁷ กระทรวงการคลัง (2560) “เดินทางจัดหนี้นอกระบบเป็นศูนย์” <https://www.mof.go.th/home/eco/060360.pdf>

⁸ แนวหน้า (2560) “คลังลุยแก้หนี้นอกระบบ ผูกอาชีพ ชาวบ้านสร้างรายได้” <http://www.ryt9.com/s/nnd/2759862>

ประนอมหนี้ ที่ภาครัฐได้จัดตั้งคณะกรรมการไกล่เกลี่ยประนอมหนี้ ในทุกจังหวัด โดยที่ประชาชนสามารถเข้ารับคำปรึกษาเรื่องหนี้ในระบบได้ที่ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร (ธ.ก.ส.) ทุกสาขาทั่วประเทศ ทั้งนี้ ภาครัฐได้ดำเนินการใน จังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดนำร่องสำหรับการจัดการหนี้ในระบบ และจังหวัดนครราชสีมาเป็นโครงการนำร่องเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ นอกระบบสำหรับผู้มีรายได้น้อย ซึ่งจากข้อมูลการลงทะเบียนเพื่อ รับสวัสดิการรัฐ ปี 2560 พบว่า ผู้ที่มาลงทะเบียนแจ้งว่ามีปัญหา หนี้ในระบบจำนวน 1.3 ล้านราย ใกล้เคียงกับปี 2559 ขณะที่ มูลหนี้ในระบบปี 2560 มีจำนวน 7 หมื่นล้านบาท ลดลงจากปีก่อนที่มี มูลหนี้ในระบบ 9 หมื่นล้านบาท (4) การเพิ่มศักยภาพของลูกหนี้ นอกระบบด้วยการพัฒนาอาชีพและมีมือแรงงาน เพื่อให้ลูกหนี้มีรายได้ ที่เพียงพอต่อการชำระหนี้และการดำรงชีวิต และ (5) การร่วมมือกัน อย่างบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การพัฒนาเครือข่าย องค์การการเงินชุมชนให้สามารถทำหน้าที่แทนเจ้าหนี้ในระบบ และให้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (ธนาคารออมสิน และ ธ.ก.ส.) เป็นหน่วยงาน สนับสนุนเงินทุนให้กับองค์กรดังกล่าว และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดทำฐานข้อมูลหนี้ในระบบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ การกำหนดนโยบายให้ตรงจุดต่อไปในอนาคตด้วย

นอกจากนี้ ยังมี “โครงการแก้ไขปัญหาหนี้ส่วนบุคคลที่ ไม่มีหลักประกัน” หรือ “คลินิกแก้หนี้” ซึ่งบริษัท บริหารสินทรัพย์ สุขุมวิท จำกัด (SAM) เป็นตัวกลางเจรจากับลูกหนี้ของสถาบันการเงิน ทั้ง 17 แห่ง เพื่อให้ลูกหนี้ที่สุจริตและตั้งใจที่จะออกจากวงจรหนี้ โดยที่ SAM จะช่วยในด้านการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้แบบเบ็ดเสร็จ ด้วยอัตราดอกเบี้ยและระยะเวลาชำระหนี้ที่เหมาะสมกับความสามารถ ในการชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละราย พร้อมทั้งใช้โอกาสนี้ปลูกฝัง ความรู้ความเข้าใจและวินัยทางการเงินให้แก่ประชาชนกลุ่มนี้ด้วย โดยผู้เข้าร่วมโครงการต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (1) เป็นบุคคล ธรรมดาที่มีรายได้ประจำ (2) อายุไม่เกิน 65 ปี (3) มีหนี้กับธนาคาร ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป (4) มีหนี้ที่เกิดจากการค้างชำระเกิน 3 เดือน (90 วัน) ก่อนวันที่ 1 พฤษภาคม 2560 (5) ต้องไม่เป็นผู้ที่ถูกฟ้องร้อง ดำเนินคดี และ (6) มีหนี้รวมไม่เกิน 2 ล้านบาท ทั้งนี้ นับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน - 31 ธันวาคม 2560 มีผู้สนใจเข้าร่วมโครงการดังกล่าว กว่า 55,400 ราย อย่างไรก็ตาม จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการที่ได้รับการอนุมัติและเริ่มปรับโครงสร้างหนี้ได้ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก กลุ่มที่ไม่เข้าเกณฑ์คุณสมบัติส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ยังไม่เป็นหนี้เสีย กลุ่มที่ผู้ให้บริการสินเชื่อไม่ใช้สถาบันการเงิน และมีบางส่วนที่ไม่เข้าข่ายคุณสมบัติ เนื่องจากไม่มีรายได้ประจำ จึงขาดความสามารถ ในการชำระหนี้ ดังนั้นตั้งแต่ 1 มกราคม 2561 จึงมีการปรับคุณสมบัติ ใหม่โดยเริ่มเปิดรับกลุ่มลูกหนี้รายย่อยซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาทั้งที่มี รายได้ประจำและกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่มีรายได้ไม่ประจำหรือ รายได้อื่น ให้สามารถสมัครเข้าร่วมโครงการได้ พร้อมทั้งปรับปรุง หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ตรงกับข้อเท็จจริงมากยิ่งขึ้น อาทิ ในบางกรณี ลูกหนี้ในนามอาจมีผู้ช่วยผ่อนชำระหนี้ด้วย ซึ่งอาจทำให้เข้าข่าย ผู้มีความสามารถในการชำระหนี้ได้ จึงต้องพิจารณาเป็นรายกรณี

ทั้งนี้ คาดว่าการผ่อนคลายนโยบายคุณสมบัติและการพิจารณาดังกล่าว จะช่วยส่งผลให้มีผู้ได้รับการช่วยเหลือในการวางแผนและผ่อนชำระหนี้ ได้มากยิ่งขึ้น

4. สรุป

แม้ว่าสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ได้ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง มา 7 ไตรมาส (ไตรมาสที่ 1 ปี 2559 - ไตรมาสที่ 3 ปี 2560) ก่อนที่จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในไตรมาสล่าสุด (ไตรมาสที่ 4 ปี 2560) และ นอกจากผลสำรวจครัวเรือนบ่งชี้ว่านอกจากที่หนี้ครัวเรือนต่อ GDP ของไทยจะสูงกว่าในหลายประเทศแล้ว หนี้ครัวเรือนที่ลดลงกลับ กระจุกตัวอยู่ในเพียงบางพื้นที่เท่านั้น และประชาชนโดยเฉลี่ยยังมี หนี้สินต่อรายได้ที่เพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งหากไม่รีบแก้ไขปัญหานี้ อาจส่ง ผลกระทบต่อทั้งภาคการบริโภคและภาคการเงินได้ ดังนั้น ภาครัฐและ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องจึงได้จัดทำมาตรการเพื่อช่วยบรรเทาและแก้ไข ปัญหาหนี้ครัวเรือน ซึ่งสามารถแบ่งมาตรการออกได้เป็นสองส่วนหลัก ได้แก่ มาตรการช่วยป้องกันการเกิดหนี้และมาตรการช่วยเหลือผู้ที่มี หนี้ครัวเรือนแล้ว

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนได้ อย่างถาวร จำเป็นต้องกลับไปดูที่ต้นตอของปัญหา ซึ่งหากไม่รวมปัจจัย พิเศษต่างๆ อาทิ การกู้ยืมเพื่อซ่อมแซมบ้านเรือนและยานพาหนะ ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัยแล้ว ปัญหาหนี้ครัวเรือนนั้น ส่วนหนึ่ง เกิดจากการขาดความรู้และการวางแผนทางการเงิน ซึ่งหากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนมุ่งเน้นให้ความรู้ด้านการเงินให้แก่ เยาวชนในวัยเรียนแล้ว ย่อมสามารถแก้ปัญหานี้ได้ หนี้ครัวเรือนได้ ในอนาคต เพราะหากประชาชนที่ทั้งมีหนี้แล้วและยังไม่ได้ก่อหนี้ มีความเข้าใจในด้านการบริหารจัดการหนี้อย่างแท้จริงแล้ว ก็จะไม่ทำให้ปัญหานี้ครัวเรือนเป็นสิ่งที่น่ากลัว

ทั้งนี้ หากคนเป็นหนี้ยังมีคุณภาพ หรือเป็นการกู้ยืมเพื่อ การลงทุน เช่น กู้ยืมเงินเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยหรือลงทุนหาริมทรัพย์ โดยสามารถนำทรัพย์สินเหล่านี้มาแปลงเป็นรายได้และสินทรัพย์ใน อนาคตได้ หรือ ก่อหนี้เพื่อไปพัฒนาตนเองหรือเพื่อประกอบสัมมาชีพ แล้ว จะทำให้มีรายได้และสามารถนำมาชำระหนี้ได้ การเป็นหนี้ ประเภทนี้จะไม่น่ากังวลเท่ากับการเป็นหนี้ที่ไม่มีคุณภาพ กล่าวคือ การกู้ยืมเพื่อการบริโภคเพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจนำไปสู่การเป็นหนี้ เพิ่มขึ้น และมีความเสี่ยงที่จะกลายเป็นหนี้เสียในอนาคตได้

นอกจากนี้ การแก้ปัญหานี้ครัวเรือนควรน้อมนำเอาปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นความพอประมาณ การมีเหตุผล และ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี มาใช้ในการบริหารจัดการทางการเงินภาคครัวเรือน จะช่วยทำให้ครัวเรือนรู้จักประมาณตนและไม่ประมาทในการก่อหนี้ ที่ไม่จำเป็นเพิ่มเติม พร้อมทั้งสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงิน เพื่อไม่ให้กลับไปเป็นผู้ที่มีหนี้ล้นพ้นตัวได้ ส่งผลให้ชีวิตปลอดภัยได้ ในที่สุด

เศรษฐกิจภาคตะวันออก พื้นที่ยุทธศาสตร์ด้านการลงทุน¹

ดร.กุลมา ดงฤทธิ์

เศรษฐกรชำนาญการ สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

บทนำ

ภาคตะวันออกของประเทศไทยตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่ดีที่สุดของภูมิภาคอาเซียนสามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศจีนและอินเดียที่มีประชากรจำนวนมากและมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง โดยสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (Gross Domestic Product: GDP) ของภูมิภาคเอเชียและประเทศแถบแปซิฟิก คิดเป็น 1 ใน 3 ของมูลค่า GDP ของโลก นอกจากนี้ สามจังหวัดของภาคตะวันออก ซึ่งได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ยังเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรม

ที่สำคัญของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน อีกทั้งยังมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ประกอบด้วย ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (มอเตอร์เวย์) รถไฟฟ้าทางคู่และสนามบินอู่ตะเภา มีเมืองพัทยาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก รวมทั้งยังมีพื้นที่เพียงพอสำหรับรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม จึงสามารถพัฒนาต่อยอดสู่การเป็น “ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)”

¹ ผู้เขียนขอขอบคุณ ดร.ศรพล ตูลยะเสถียร ผู้อำนวยการสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค ดร.พิสิทธิ์ พัวพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเศรษฐกิจมหภาค และนายพงศ์นคร โภชากรณ์ ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค สำหรับข้อเสนอแนะ และขอขอบคุณข้อมูลและภาพประกอบจากส่วนวิเคราะห์และสถาบันสัมพันธ์ ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ทั้งนี้ แผนการลงทุนภายใต้แผนงานพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้แบ่งระยะเวลาดำเนินงานเป็น 3 ระยะ² ได้แก่

ระยะสั้น (พ.ศ. 2559 - 2560) ซึ่งเป็นการเร่งรัดโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมที่อยู่ระหว่างดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมาย เช่น การก่อสร้างถนนมอเตอร์เวย์ (พญา - มาบตาพุด) การก่อสร้างรถไฟทางคู่ฉะเชิงเทรา - คลองสิบเก้า - แก่งคอย การพัฒนาศูนย์การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟที่ท่าเรือแหลมฉบัง เป็นต้น

ระยะกลาง (พ.ศ. 2561 - 2563) ซึ่งครอบคลุมการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ 3 ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุดระยะที่ 3 รถไฟความเร็วสูง (กรุงเทพฯ - ระยอง) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในสนามบินอู่ตะเภา ศูนย์ซ่อมอากาศยาน (Maintenance, Repair and Operations: MRO) โดยมีรูปแบบการลงทุนที่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนร่วมลงทุน

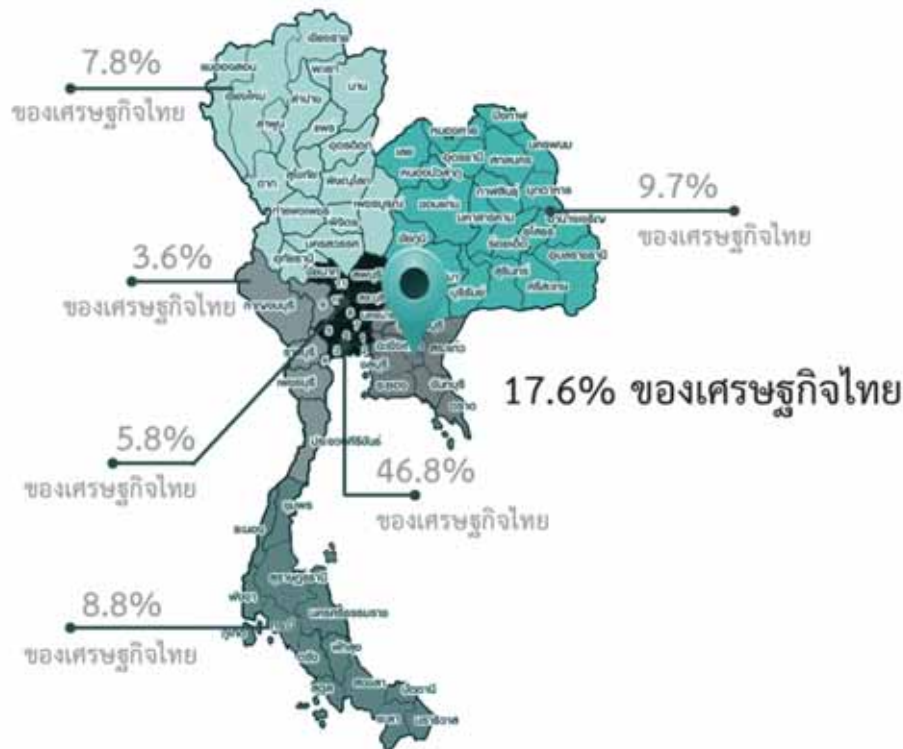
ระยะยาว (พ.ศ. 2564 เป็นต้นไป) ซึ่งครอบคลุมการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภา ท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ 3 ท่าเรือมาบตาพุดระยะที่ 3 และระบบราง ให้เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงทั้งระบบไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

จะเห็นว่า ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่มีศักยภาพในการยกระดับให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำของเอเชีย ที่จะสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชน ดังนั้น บทความนี้จะขอนำเสนอศักยภาพของเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยเริ่มฉายภาพจากสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศ หลังจากนั้นจะเป็นการเจาะลึกถึงสถานการณ์เศรษฐกิจภาคตะวันออก แนวทางการสนับสนุนการค้าการลงทุนจากภาครัฐ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะที่นำไปสู่การเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ด้านการลงทุน

1. สถานการณ์เศรษฐกิจภาคตะวันออก

ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์การลงทุนและเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมชั้นนำของประเทศ เช่น ปิโตรเคมี อุตสาหกรรมยานยนต์ พลังงาน เป็นต้น ซึ่งทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคของภาคตะวันออก (Gross Regional Product: GRP) มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 17.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ หรือกล่าวได้ว่าขนาดเศรษฐกิจภาคตะวันออกใหญ่เป็นลำดับที่ 2 รองจากกรุงเทพฯ และปริมณฑลที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมคิดเป็นร้อยละ 46.8 ของ GDP (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 บทบาทเศรษฐกิจภาคตะวันออกต่อเศรษฐกิจไทย

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) วิเคราะห์โดยผู้เขียน

² อ้างอิงจาก รายงานหลักแผนงานพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พุทธศักราช 2559

ในพ.ศ. 2558 GRP ของภาคตะวันออกซึ่งประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง จันทบุรี ตราด สระแก้ว นครนายก และปราจีนบุรี ขยายตัวร้อยละ 1.8 ต่อปี โดยสาขาการผลิตที่สำคัญของภาคตะวันออก 3 อันดับแรก ได้แก่ อุตสาหกรรม (สัดส่วนร้อยละ 49.6) การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน (สัดส่วนร้อยละ 10.3) การขายส่ง การขายปลีก (สัดส่วนร้อยละ 8.9) ซึ่งทั้ง 3 สาขายังคงมีการขยายตัวเป็นบวกที่ร้อยละ 0.9 ร้อยละ 1.1 และร้อยละ 2.5 ตามลำดับ (ภาพที่ 2)

ทั้งนี้ เศรษฐกิจภาคตะวันออกมีโอกาสขยายตัวต่อเนื่องจากการเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สามารถเชื่อมต่อกับภูมิภาคอาเซียน และมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับที่ดี นอกจากนี้ การที่ 3 จังหวัดของภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ และมีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ประกอบด้วย ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (มอเตอร์เวย์) รถไฟฟ้าราง และสนามบินอู่ตะเภา มีเมืองพัทยาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก จากการที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกมีความพร้อมในหลายๆ ด้าน ทำให้พื้นที่เศรษฐกิจในภูมิภาคนี้มีศักยภาพในการเป็นเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย

2. ปี 2561 ปีแห่งการขับเคลื่อน EEC

โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) เป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 โดยการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ต่อยอดความสำเร็จมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกหรือ Eastern Seaboard ซึ่งดำเนินมาตลอดกว่า 30 ปีที่ผ่านมา โดยในครั้งนี้สำนักงานเพื่อพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ) มีเป้าหมายหลักในการเติมเต็มภาพรวมในการส่งเสริมการลงทุนซึ่งจะเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และทำให้เศรษฐกิจของไทยเติบโตได้ในระยะยาว โดยในระยะแรกจะเป็นการยกระดับพื้นที่ในเขต 3 จังหวัดคือ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ให้เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเพื่อรองรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ผ่านกลไกการบริหารจัดการภายใต้การกำกับดูแลของ คณะกรรมการนโยบายพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกโดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน สำหรับภารกิจหลักของ EEC ประกอบไปด้วย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเชิงพื้นที่ และการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปรับโครงสร้างประเทศไทยสู่ Thailand 4.0 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2 สัดส่วนและอัตราการขยายตัวของภาคตะวันออก

สาขาการผลิต	ค่าเฉลี่ย 5 ปี ย้อนหลัง	สัดส่วน (%)	อัตราการขยายตัว (%byoy)									
			2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	
ภาคเกษตร	94,909.8	6.3	1.8	8.0	-6.0	7.7	8.1	-2.1	2.2	2.9	-2.8	
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	72,924.0	4.8	1.9	7.5	-7.6	8.6	8.2	-1.7	4.6	3.9	-2.8	
การประมง	21,297.8	1.4	1.4	11.3	6.9	1.2	7.0	-6.0	-17.4	-6.9	-2.5	
นอกภาคเกษตร	1,418,139.0	93.8	10.2	2.5	-2.6	10.3	-2.4	10.3	0.4	0.5	2.1	
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	155,687.4	10.3	2.0	8.9	-2.0	4.2	-0.3	9.9	0.5	-2.0	1.1	
อุตสาหกรรม	749,334.8	49.6	13.5	1.6	-2.9	12.3	-7.9	10.5	-1.6	0.6	0.9	
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	89,144.2	5.9	10.5	1.7	2.1	2.3	11.1	7.2	6.6	3.7	9.4	
การก่อสร้าง	28,211.2	1.9	11.2	-1.9	-1.6	11.8	2.3	6.6	14.3	-5.9	18.9	
การขายส่ง การขายปลีก	134,624.2	8.9	15.4	-2.0	-7.7	15.3	0.8	-0.7	1.0	3.6	2.5	
โรงแรมและภัตตาคาร	29,115.6	1.9	-0.6	0.0	-3.9	11.7	15.4	8.3	6.3	-2.4	23.4	
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	66,078.4	4.4	2.0	2.9	-4.9	14.5	-0.7	9.4	3.6	-1.0	1.4	
ตัวกลางทางการเงิน	26,275.4	1.7	5.4	-1.0	11.3	-1.0	7.4	17.2	14.3	15.2	7.5	
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	69,368.4	4.6	7.2	4.2	-5.6	5.9	44.7	30.3	-0.6	4.6	0.5	
การบริหารราชการและป้องกันประเทศ	39,473.2	2.6	-0.8	15.1	2.2	5.9	1.8	33.7	-2.5	-12.5	-8.2	
การศึกษา	15,045.2	1.0	5.2	0.3	2.4	-3.6	5.8	8.9	2.0	2.0	-1.7	
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	12,939.0	0.9	7.6	3.3	7.8	10.8	3.1	11.4	1.6	6.4	3.8	
การให้บริการด้านชุมชน	5,348.2	0.4	-18.6	7.1	4.3	2.6	9.2	18.0	-4.9	1.7	5.9	
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	943.8	0.1	14.1	3.4	-11.5	26.2	-24.1	32.2	-13.0	-10.7	-3.2	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค (ปริมาณถูกใจ)	1,511,820.2	100.0	9.7	2.9	-2.8	10.1	-1.6	9.2	0.5	0.6	1.8	

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) วิเคราะห์โดยผู้เขียน

1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในภาคตะวันออก เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายคมนาคมระหว่างภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย และประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคมขนส่ง ซึ่งจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศโดยเฉพาะโอกาสเข้าสู่ตลาดประเทศกลุ่ม CLMV ด้วยการให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางผ่านการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีโครงการก่อสร้างสำคัญ ได้แก่ **โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อมต่อ 3 สนามบิน** ได้แก่ สนามบินดอนเมือง สนามบินสุวรรณภูมิ และสนามบินอู่ตะเภา แบบไร้รอยต่อ ทั้งนี้ แนวเส้นทางโครงการผ่านพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และ ระยอง เริ่มต้นที่บริเวณท่าอากาศยานดอนเมือง วิ่งขนานไปตามเขตทางรถไฟปัจจุบัน ในส่วนเส้นทางจากสถานีสุวรรณภูมิจะใช้แนวเส้นทางของโครงการรถไฟความเร็วสูง สายกรุงเทพ - ระยอง เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งใช้แนวเส้นทางเรียบทางรถไฟสายตะวันออกในปัจจุบัน (ภาพที่ 3)

โครงการรถไฟทางคู่เชื่อมโยงแหล่งอุตสาหกรรมและท่าเรือ (แหลมฉบัง, มาบตาพุด และสัตหีบ) โดยมีเส้นทางผ่าน 3 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา นครนายก และสระบุรี ระยะทางประมาณ 106 กิโลเมตร **โครงการทางพิเศษสายบูรพาวิถี - พัทยา** เพื่อเชื่อมระบบขนส่งจากท่าเรือแหลมฉบังไปยังการขนส่งทางรางและทางถนน **โครงการมอเตอร์เวย์พัทยา - มาบตาพุด** เพื่อส่งเสริมการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของนิคมอุตสาหกรรมด้านตะวันออก เชื่อมกับสนามบินสุวรรณภูมิ ท่าเรือแหลมฉบัง และนิคมอุตสาหกรรม

มาบตาพุด **โครงการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภา** เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกและการท่องเที่ยว **โครงการศูนย์ซ่อมอากาศยานท่าอากาศยานอู่ตะเภา** เพื่อรองรับการคมนาคมขนส่งทางอากาศที่ขยายตัวและเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมการผลิต และซ่อมบำรุงอากาศยานของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ **โครงการขยายท่าเรือมาบตาพุดระยะที่ 3** เพื่อรองรับการขนส่งสินค้าจากรถไฟความเร็วสูง และรถไฟทางคู่ในอนาคต **โครงการขยายท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ 3** เพื่อเพิ่มศักยภาพในการขนส่งสินค้า

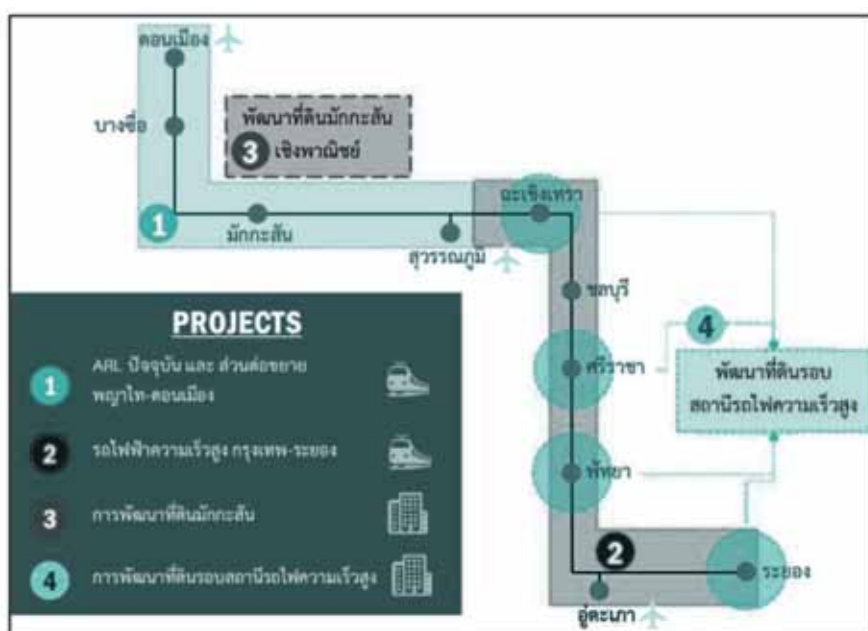
2) การพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์ใน EEC แบ่งเป็น 3 พื้นที่หลัก ครอบคลุมบริเวณกว่า 1 แสนไร่ ได้แก่

2.1) การพัฒนาพื้นที่เฉพาะบริเวณชุมชนโดยรอบท่าอากาศยานอู่ตะเภา โดยมีสนามบินเป็นศูนย์กลางของเมือง แบ่งพื้นที่เป็น 3 ชั้น คือ 1) ย่านพาณิชย์ชั้นใน และศูนย์กลางคมนาคม 2) ย่านสำนักงาน และที่พักอาศัย สาธารณูปการ 3) ย่านพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม การบินและศูนย์ประชุม - แสดงสินค้า โดยมีโครงข่ายเชื่อมโยงระบบคมนาคมในเมืองด้วยถนน Aerolane มีจุดรวมการจราจรขนส่งระบบราง (High Speed Rail: HSR/rail) - ถนน

2.2) การพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์รอบสถานีรถไฟความเร็วสูงของพัทยา โดยใช้การจัดรูปที่ดินแบบจากประเทศญี่ปุ่นมาเป็นต้นแบบ พื้นที่ 7,500 ไร่

2.3) การพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์รอบนอกท่าเรือจุลเสม็ด ซึ่งเป็นพื้นที่ของทหารเรือ

ภาพที่ 3 แนวทางการพัฒนาโครงการรถไฟความเร็วสูง เชื่อม 3 สนามบิน

ที่มา: สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก www.eeco.or.th

3) การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจตามแนวนโยบาย Thailand 4.0 โดยมี EEC เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ โดยอุตสาหกรรมเป้าหมายประกอบด้วย 5 อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S-curve) และ 5 อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-curve) เพื่อเป็นการสนับสนุนอุตสาหกรรมที่เป็น New Engine of Growth ซึ่งรัฐบาลได้สนับสนุนโดยให้สิทธิประโยชน์พิเศษ เช่น ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุดไม่เกิน 15 ปี การจัดตั้งกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย (Competitiveness Enhancement Fund)

ทั้งนี้ ในพ.ศ. 2560 มีการขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ทั้งสิ้น 1,456 โครงการ มีมูลค่าเงินลงทุน 641,980 ล้านบาท และเมื่อพิจารณาเฉพาะการขอรับการส่งเสริมใน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายพบว่า มีจำนวน 748 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 51 ของจำนวนโครงการที่ขอรับการส่งเสริมทั้งสิ้น และมีมูลค่าทั้งสิ้น 392,142 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 61 ของมูลค่าการขอรับการส่งเสริมทั้งสิ้น หากพิจารณาในแง่ของจำนวนโครงการพบว่า ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนกิจการพัฒนาซอฟต์แวร์ในอุตสาหกรรมดิจิทัล ส่วนในด้านมูลค่าของเงินลงทุนพบว่าในอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์มีเงินลงทุนสูงที่สุด

ตารางที่ 1: 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริม

ต่อยอด S-Curve เดิม	เสริมสร้าง S-Curve ใหม่
อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่	อุตสาหกรรมหุ่นยนต์
อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ	อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ
อุตสาหกรรมเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ	อุตสาหกรรมดิจิทัล
อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร	อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร

ตารางที่ 2: ค่าขอรับการส่งเสริมการลงทุนจำแนกตามอุตสาหกรรมเป้าหมายเปรียบเทียบ พ.ศ. 2559 และ พ.ศ. 2560

หมวดประเภทกิจการ	จำนวนโครงการ			เงินลงทุน (ล้านบาท)		
	2559	2560	ร้อยละเปลี่ยนแปลง	2559	2560	ร้อยละเปลี่ยนแปลง
5 อุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่						
ดิจิทัล	309	196	-37	5,085	6,091	+20
การแพทย์	21	52	+148	7,815	13,099	+68
ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	74	72	-3	22,254	128,178	+467
เครื่องจักรอัตโนมัติและหุ่นยนต์	12	21	+75	1,304	1,830	+40
อากาศยาน	7	7	0	2,916	1,889	-35
รวม	423	348	-18	39,374	151,087	+248
5 อุตสาหกรรมเป้าหมายเดิม						
การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ	92	153	+66	25,840	52,458	+103
อิเล็กทรอนิกส์	86	92	+7	48,468	53,562	+11
ยานยนต์	50	51	+2	77,809	76,578	-2
การท่องเที่ยว	24	38	+58	21,306	37,487	+76
การแปรรูปอาหาร	71	66	-7	18,798	20,970	+12
รวม	323	400	+24	192,221	241,055	+25
รวมทั้งหมด	746	748	0	231,595	392,142	+69

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สำหรับการขอรับการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ EEC ใน พ.ศ. 2560 มีจำนวน 388 โครงการ เงินลงทุน 296,890 ล้านบาท จำแนกได้เป็น จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 58 โครงการ เงินลงทุน 39,239 ล้านบาท จังหวัดชลบุรี จำนวน 188 โครงการ เงินลงทุน 67,876 ล้านบาท และจังหวัดระยอง จำนวน 142 โครงการ เงินลงทุน 189,775 ล้านบาท (ภาพที่ 4)

4) นโยบายอื่นๆ ที่จะช่วยสนับสนุนการลงทุนในพื้นที่ภาคตะวันออก และ EEC ได้แก่

4.1) การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล โดยรัฐบาลได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินของไทยผ่านโครงการ National e-Payment ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้การดำเนินธุรกรรมทางการเงินและกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยรวม ลดต้นทุนการดำเนินธุรกิจ โดยมีโครงการย่อย ได้แก่

o โครงการบริการโอนเงิน และรับโอนเงินแบบ “พร้อมเพย์-PrompPay” ซึ่งเป็นทางเลือกใหม่ในการโอนเงิน และรับเงินที่สะดวกมากขึ้น โดยการใช้เลขบัตรประจำตัวประชาชนหรือหมายเลขโทรศัพท์ และมีค่าธรรมเนียมที่ถูกกว่าบริการโอนเงินข้ามธนาคารแบบเดิม

o โครงการขยายการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ โดยการขยายการใช้บัตรเดบิต ซึ่งภาครัฐได้วางเครื่องอุปกรณ์รับชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ (เครื่อง EDC) ตามร้านค้าต่างๆ ซึ่งเป็นการเพิ่มทางเลือกในการชำระเงินที่สะดวกปลอดภัยให้กับประชาชน และเป็นการเตรียมพร้อมเข้าสู่สังคมไร้เงินสด (Cashless Society) ซึ่งปัจจุบันมีรูปแบบหลากหลายในการชำระเงินไม่ว่าจะเป็นการชำระเงินผ่าน QR Code หรือการชำระเงินแบบ Face Pay

o โครงการระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นการพัฒนาการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice) และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Receipt) เพื่ออำนวยความสะดวก

ความสะดวกและลดขั้นตอนในการจัดทำ รวมทั้งการนำส่งรายงานการทำธุรกรรมทางการเงินและการนำส่งภาษีเมื่อมีการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment

o โครงการ e-Payment ภาครัฐ ซึ่งเป็นการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม และพัฒนาระบบการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยส่งเสริมการรับจ่ายเงินของหน่วยงานภาครัฐผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมให้มีฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับสวัสดิการของภาครัฐ ควบคู่กับการจ่ายเงินให้แก่ประชาชนโดยตรงผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

4.2) การส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนในภูมิภาค โดยการให้สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุนในสำนักงานใหญ่ข้ามประเทศ (International Headquarter: IHQ) และบริษัทการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Centre: ITC) นอกจากนี้ยังได้มีการยกระดับการจัดอันดับความยาก - ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) เพื่อลดขั้นตอน ระยะเวลาการให้บริการ และต้นทุนค่าใช้จ่าย และปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ของรัฐ เพื่อสนับสนุนและลดอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ อาทิ การแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านระบบ National Single Window (NSW) การตรวจสอบสินค้าร่วมกันระหว่างกรมศุลกากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (One Stop Inspection) เพื่อลดระยะเวลาในการเตรียมเอกสาร และกระบวนการในการตรวจสอบสินค้าสำหรับการนำเข้า - ส่งออก การออกพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 13 พฤศจิกายน 2560 โดยกฎหมายศุลกากรฉบับนี้ ได้สนับสนุนนโยบายหลักๆ ของรัฐบาล 3 เรื่อง คือ การอำนวยความสะดวกทางการค้า การสร้างความโปร่งใสในการทำงานของเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร การสนับสนุนส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการลงทุนและโลจิสติกส์ในภูมิภาค รวมทั้งได้ปรับปรุงเรื่องการจัดตั้งเขตปลอดอากรให้มีความทันสมัย คล่องตัว สะดวก รวดเร็ว ดึงดูดนักลงทุนให้มาลงทุนในระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC)

ภาพที่ 4 สถิติการขอรับการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ EEC ใน พ.ศ. 2560

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

3. บทสรุป

จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่มีความแข็งแกร่ง เนื่องจากมีพื้นฐานที่ดีจากการเป็นจุดที่ตั้งสำคัญของอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูงอย่างอุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมยานยนต์ นอกจากนี้ ยังได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในการพัฒนา EEC เพื่อสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมสำคัญและอุตสาหกรรมใหม่ๆ ที่ประเทศไทยมีความต้องการ เช่น อุตสาหกรรมอากาศยาน เป็นต้น รวมทั้งยังมีการพัฒนาท่าอากาศยานอู่ตะเภาให้เป็นท่าอากาศยานพาณิชย์ ที่มีศักยภาพทัดเทียมกับท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และท่าอากาศยานดอนเมือง ซึ่งจะส่งเสริมให้ในอนาคตเศรษฐกิจภาคตะวันออกจะไม่เป็นเพียงพื้นที่ยุทธศาสตร์ในการดึงดูดนักลงทุนจากทั่วโลกมายังประเทศไทย แต่จะเป็นประตูที่เชื่อมต่อไปยังการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย (ภาพที่ 5)

อย่างไรก็ดี เพื่อเป็นการรองรับการลงทุนที่มีแนวโน้มขยายตัวในอนาคต ประเด็นท้าทายประเด็นหนึ่งที่ประเทศไทยจะต้องเตรียมพร้อมก็คือ การพัฒนาแรงงานมีทักษะ ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ ปัจจุบันประเทศไทยมีขนาดตลาดแรงงานใหญ่เป็นลำดับ 4 ของอาเซียน รองจากอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม

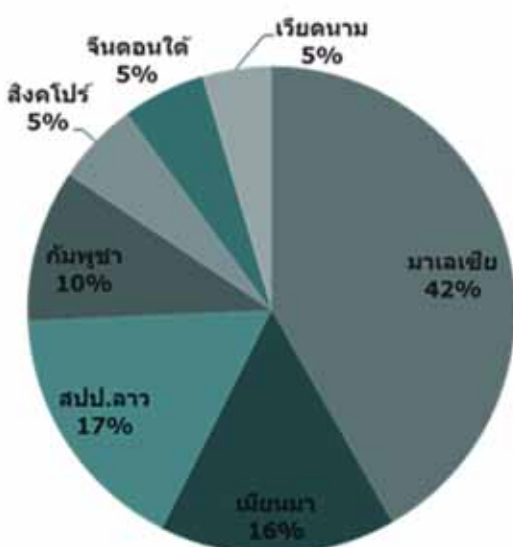
ซึ่งประเทศไทยเริ่มมีกำลังแรงงานลดลงโดยใน พ.ศ. 2559 มีกำลังแรงงาน 38.70 ล้านคน ปัจจุบันเหลือเพียง 37.79 ล้านคน หายไปจากตลาดประมาณ 1 ล้านคน ซึ่งประเทศในอาเซียนที่กล่าวถึงข้างต้นกลับมีจำนวนกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น โดยสาเหตุหลักที่ส่งผลให้แรงงานของไทยลดลงคือแรงงานไทยไม่ทำงานในกลุ่มที่เรียกว่า 3 D คือ 1) Dirty 2) Dangerous และ 3) Difficult แต่กลับเลือกทำงานหรือเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ ประเทศไทยยังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุส่งผลให้ภาคธุรกิจเกิดการขาดแคลนแรงงาน ดังนั้น การให้ความสำคัญกับนโยบายการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน และการสนับสนุนการลงทุนด้านงานวิจัยและพัฒนาของประเทศให้เพิ่มขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมด้านแรงงานให้สอดคล้องกับแนวโน้มการลงทุนและอุตสาหกรรมในอนาคต จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้เศรษฐกิจภาคตะวันออกของประเทศไทยกลายเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ด้านการลงทุนแห่งภูมิภาคเอเชียได้อย่างเต็มภาคภูมิ

ภาพที่ 5 สถานการณ์การค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน

มูลค่าการค้าชายแดน/ผ่านแดนรวม พ.ศ. 2559

= 1,200,835 ล้านบาท ขยายตัว 1.8% จาก ปี 58

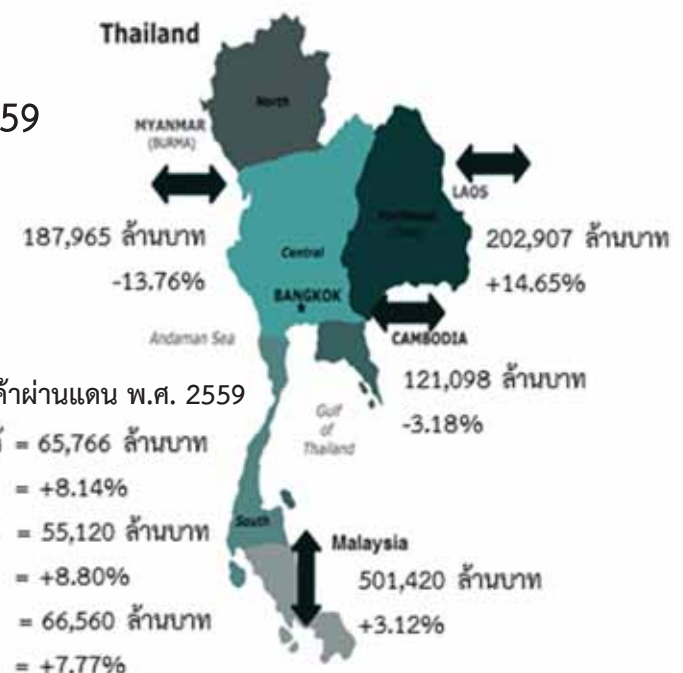
สัดส่วนการค้าชายแดน/ผ่านแดนรวม พ.ศ. 2559

หมายเหตุ: คำนวณจากมูลค่าการค้า

ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

มูลค่าการค้าชายแดน พ.ศ. 2559

มูลค่าการค้าผ่านแดน พ.ศ. 2559

จีนตอนใต้ = 65,766 ล้านบาท
= +8.14%
เวียดนาม = 55,120 ล้านบาท
= +8.80%
สิงคโปร์ = 66,560 ล้านบาท
= +7.77%

เจาะลึกสถานการณ์เศรษฐกิจภูมิภาคไทยในปี 2560¹

นางสาวกาญจนา จันทรชิต เศรษฐกรชำนาญการ และ
นางสาวสลิลา พึ่งวัฒนานุกูล เศรษฐกรปริญญาตรี
สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

1. บทนำ

ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2561 สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประกาศอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยในปี 2560 ขยายตัวร้อยละ 3.9 ต่อเนื่องจากปี 2559 ที่ขยายตัวร้อยละ 3.3 โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจาก 1) การขยายตัวของอุปสงค์จากต่างประเทศ ทำให้การส่งออกขยายตัวสูงสุดเป็นประวัติการณ์ และ 2) การขยายตัวอย่างแข็งแกร่งของอุปสงค์ภายในประเทศ โดยเฉพาะการบริโภคภาคเอกชน และการใช้จ่ายภาครัฐที่ได้รับแรงขับเคลื่อนจากมาตรการต่างๆ ที่ออกมาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการลงทุนภาคเอกชนมีสัญญาณฟื้นตัวชัดเจน

แต่หากจะพิจารณาว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยที่ขยายตัวนั้น มีการขยายตัวเหมือนกันทุกภาคหรือไม่ จะพบว่าจากการพิจารณาเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจของเศรษฐกิจแต่ละภูมิภาคจะมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับขนาดและโครงสร้างเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาค ที่ส่งผลให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกัน ดังนั้นบทความฉบับนี้จะเป็นการวิเคราะห์เจาะลึกถึงสถานการณ์เศรษฐกิจรายภูมิภาค รวมถึงประเมินว่าเศรษฐกิจแต่ละภูมิภาคมีสถานะเป็นเช่นใด

¹ ผู้เขียนขอขอบคุณ ดร.นรพัชร อัครวัชรกุล ผู้อำนวยการส่วนวิเคราะห์และสถาบันสัมพันธ สำนักงานนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำหรับข้อเสนอแนะทั้งนี้ ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

2. สถานการณ์เศรษฐกิจภูมิภาคปี 2560²

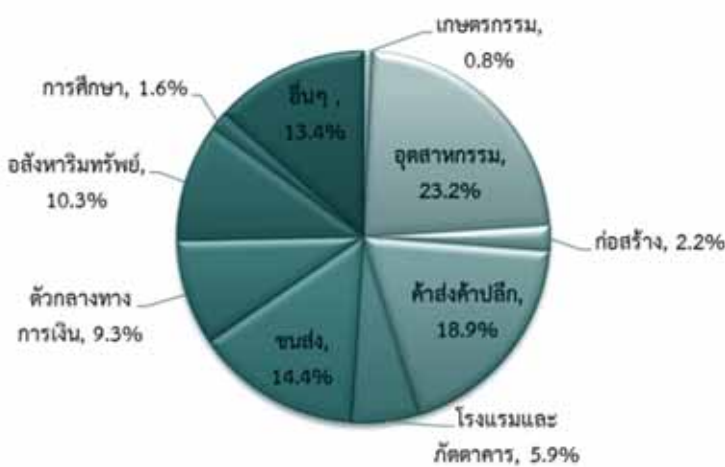
2.1 กรุงเทพฯ และปริมณฑล มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.8 ของเศรษฐกิจไทยในปี 2558: ปี 2560 เศรษฐกิจขยายตัวต่อเนื่อง โดยได้รับปัจจัยบวกจากการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน รวมถึงภาคการท่องเที่ยว เป็นสำคัญ

ภาพรวมเศรษฐกิจกรุงเทพฯ และปริมณฑล ในปี 2560 ได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอกชน สะท้อนจากภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาครั้งที่ 1 กลับมาขยายตัวที่ร้อยละ 1.8 ต่อปี จากปี 2559 ที่หดตัวร้อยละ -0.8 ต่อปี สอดคล้องกับการบริโภคสินค้าในหมวดสินค้าคงทนขยายตัวต่อเนื่อง สะท้อนจากยอดรถยนต์นั่งจดทะเบียนใหม่และยอดรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ที่ขยายตัวร้อยละ 14.9 และ 5.0 ต่อปี ตามลำดับ จากการขยายตัวดีในเกือบทุกจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดสมุทรปราการ นครปฐม และกรุงเทพฯ เป็นต้น สอดคล้องกับการลงทุนภาคเอกชน สะท้อนจากยอดรถบรรทุกจดทะเบียนใหม่ที่ขยายตัวต่อเนื่องจากปีก่อนหน้าที่ร้อยละ 4.5 ต่อปี นอกจากนี้เงินทุนของโรงงานที่เริ่มประกอบกิจการในปี 2560 มีมูลค่า 50,154 ล้านบาท โดยเป็นการลงทุนในจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรปราการ และปทุมธานี เป็นสำคัญ ในขณะที่ยอดรถบรรทุกจดทะเบียนใหม่หดตัวในอัตราชะลอที่ร้อยละ -2.0 ต่อปี สำหรับภาคการท่องเที่ยว ในปี 2560 ขยายตัวได้ดี โดยจำนวนผู้เยี่ยมเยือนขยายตัวร้อยละ 4.0 ต่อปี จากการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ร้อยละ 5.7 และ 3.6 ต่อปี ตามลำดับ สอดคล้องกับรายได้จากการเยี่ยมเยือนรวมขยายตัวในระดับสูงที่ร้อยละ 13.6 ต่อปี (ภาพที่ 1)

2.2 ภาคตะวันออก มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.6 ของเศรษฐกิจไทยในปี 2558: ในปี 2560 เศรษฐกิจขยายตัวในอัตราเร่ง โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน รวมถึงภาคการท่องเที่ยว เป็นสำคัญ

ภาพรวมเศรษฐกิจภาคตะวันออก ในปี 2560 ขยายตัวในอัตราเร่งจากการบริโภคภาคเอกชน จากภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาครั้งที่ 1 กลับมาขยายตัวที่ร้อยละ 10.0 ต่อปี จากปี 2559 ที่หดตัวร้อยละ -1.3 ต่อปี สอดคล้องกับการบริโภคในหมวดสินค้าคงทน สะท้อนจากยอดรถยนต์นั่งและยอดรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ที่ขยายตัวร้อยละ 11.8 และ 1.1 ต่อปี ตามลำดับ ตามการขยายตัวในจังหวัดสระแก้ว ชลบุรี และปราจีนบุรี เป็นต้น สะท้อนการบริโภคภายในภูมิภาคที่ขยายตัวอย่างแข็งแกร่ง สอดคล้องกับการลงทุนภาคเอกชนในปี 2560 ที่กลับมาขยายตัว สะท้อนจากยอดรถบรรทุกและยอดบรรทุกจดทะเบียนใหม่ที่ขยายตัวต่อเนื่องร้อยละ 1.4 และ 3.5 ต่อปี ตามลำดับ จากปี 2559 ที่หดตัวร้อยละ -6.9 และ -1.3 ต่อปี ตามลำดับ นอกจากนี้ เงินทุนของโรงงานที่เริ่มประกอบกิจการในปี 2560 มีมูลค่า 33,508.5 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในจังหวัดชลบุรี และปราจีนบุรี เป็นสำคัญ เช่นเดียวกับภาคการท่องเที่ยวที่ขยายตัวได้ดี โดยจำนวนผู้เยี่ยมเยือนขยายตัวร้อยละ 5.1 ต่อปี จากการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ร้อยละ 4.3 และ 4.4 ต่อปี ตามลำดับ สอดคล้องกับรายได้จากการเยี่ยมเยือนรวมขยายตัวในระดับสูงที่ร้อยละ 13.6 ต่อปี แบ่งเป็นรายได้จากการเยี่ยมเยือนของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ขยายตัวร้อยละ 9.7 และ 16.0 ต่อปี ตามลำดับ (ภาพที่ 2)

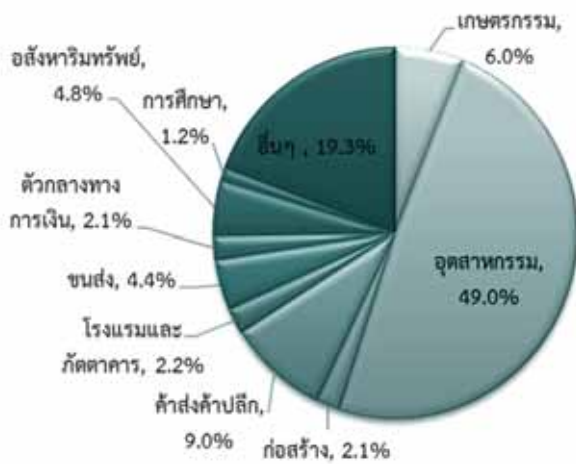
ภาพที่ 1 โครงสร้างเศรษฐกิจปี 2558 และเครื่องชี้เศรษฐกิจ กรุงเทพฯและปริมณฑล ในปี 2560

ที่มา: คำนวณและรวบรวมโดยผู้เขียน

² เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจรายภูมิภาค จากการศึกษาและรวบรวมเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Indicators)

ภาพที่ 2 โครงสร้างเศรษฐกิจปี 2558 และเครื่องชี้เศรษฐกิจภาคตะวันออก ในปี 2560

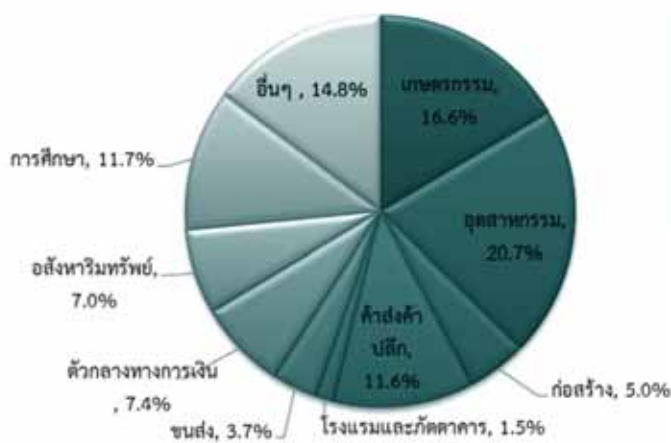
ที่มา: คำนวณและรวบรวมโดยผู้เขียน

2.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.7 ของเศรษฐกิจไทยในปี 2558: ในปี 2560 เศรษฐกิจขยายตัวได้ดี จากการบริโภคภาคเอกชนในหมวดสินค้าคงทน และการลงทุนภาคเอกชน รวมถึงภาคการท่องเที่ยว ที่ยังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนเศรษฐกิจในภูมิภาคได้ดี

ภาพรวมเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปี 2560 ขยายตัวได้ดี จากการบริโภคภาคเอกชน โดยเฉพาะการบริโภคสินค้าคงทน สะท้อนจากยอดขายรถยนต์นั่งและมอเตอร์จักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ ขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 14.4 และ 3.9 ต่อปี ตามลำดับจากปี 2559 ที่ขยายตัวร้อยละ 5.2 และ 0.7 ต่อปี ตามลำดับตามการขยายตัวของจังหวัดเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดเลย นครพนม นครราชสีมา และบึงกาฬ เป็นต้น ขณะที่การบริโภคภาคเอกชน จากภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาครั้งที่ ขยายตัวในอัตราชะลอ

จากปีก่อนหน้าที่ร้อยละ 0.4 ต่อปี สอดคล้องกับการลงทุนภาคเอกชน ยังคงขยายตัวได้ดี พิจารณาจากยอดรถปิกอัพจดทะเบียนใหม่ กลับมาขยายตัวร้อยละ 5.1 ต่อปี จากปี 2559 ที่หดตัวร้อยละ -8.8 ต่อปี นอกจากนี้ เงินทุนของโรงงานที่เริ่มประกอบกิจการในปี 2560 มีมูลค่า 13,030.6 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในจังหวัดกาฬสินธุ์ นครราชสีมา และขอนแก่น เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ยอดรถบรรทุกจดทะเบียนใหม่กลับหดตัวต่อเนื่องจากปีก่อนหน้าที่ร้อยละ -8.5 ต่อปี สำหรับภาคการท่องเที่ยวยังคงขยายตัวต่อเนื่อง โดยจำนวนผู้เยี่ยมเยือนขยายตัวร้อยละ 4.9 ต่อปี จากการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ร้อยละ 4.1 และ 5.0 ต่อปี ตามลำดับ สอดคล้องกับรายได้จากการเยี่ยมเยือนรวมขยายตัวร้อยละ 9.7 ต่อปี แบ่งเป็นรายได้จากการเยี่ยมเยือนของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ขยายตัวร้อยละ 8.1 และ 8.7 ต่อปี ตามลำดับ (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 โครงสร้างเศรษฐกิจปี 2558 และเครื่องชี้เศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปี 2560

ที่มา: คำนวณและรวบรวมโดยผู้เขียน

2.4 ภาคใต้ มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.8 ของเศรษฐกิจไทยในปี 2558: ในปี 2560 เศรษฐกิจขยายตัวได้ดี จากการบริโภคภาคเอกชนในหมวดสินค้าคงทน และการลงทุนภาคเอกชน รวมถึงภาคการท่องเที่ยว ที่ยังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนเศรษฐกิจในภูมิภาคได้ดี

ภาพรวมเศรษฐกิจภาคใต้ในปี 2560 ขยายตัวได้ดี จากการบริโภคภาคเอกชนในหมวดสินค้าคงทน สะท้อนจากยอดขายรถยนต์นั่งและยอดรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ ขยายตัวในอัตราเร่งจากปีก่อนหน้าที่ร้อยละ 25.1 และ 13.4 ต่อปี ตามลำดับ ตามการขยายตัวของจังหวัดเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดพังงา ระนอง และนครศรีธรรมราช เป็นต้น ขณะที่การบริโภคภาคเอกชนจากภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาครั้งที่ขยายตัวในอัตราชะลอจากปีก่อนหน้าที่ร้อยละ 3.7 ต่อปี สอดคล้องกับการลงทุนภาคเอกชนยังคงขยายตัวได้ดี พิจารณาจากยอดรถปิกอัพจดทะเบียนใหม่ กลับมาขยายตัวในอัตราเร่งที่ร้อยละ 29.3 ต่อปี จากปี 2559 ที่หดตัวร้อยละ -0.7 ต่อปี นอกจากนี้ เงินทุนของโรงงานที่เริ่มประกอบกิจการในปี 2560 มีมูลค่า 8,877.8 ล้านบาท จากการลงทุนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สงขลา และภูเก็ต เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ยอดรถบรรทุกจดทะเบียนใหม่ กลับหดตัวร้อยละ -0.8 ต่อปี สำหรับภาคการท่องเที่ยวยังคงขยายตัวได้ดี โดยจำนวนผู้เยี่ยมเยือนขยายตัวร้อยละ 3.0 ต่อปี จากการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ร้อยละ 4.0 และ 2.0 ต่อปี ตามลำดับ สอดคล้องกับรายได้จากการเยี่ยมเยือนรวมขยายตัวในระดับสูงที่ร้อยละ 12.6 ต่อปี แบ่งเป็นรายได้จากการเยี่ยมเยือนของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ขยายตัวร้อยละ 8.5 และ 8.1 ต่อปี ตามลำดับ (ภาพที่ 4)

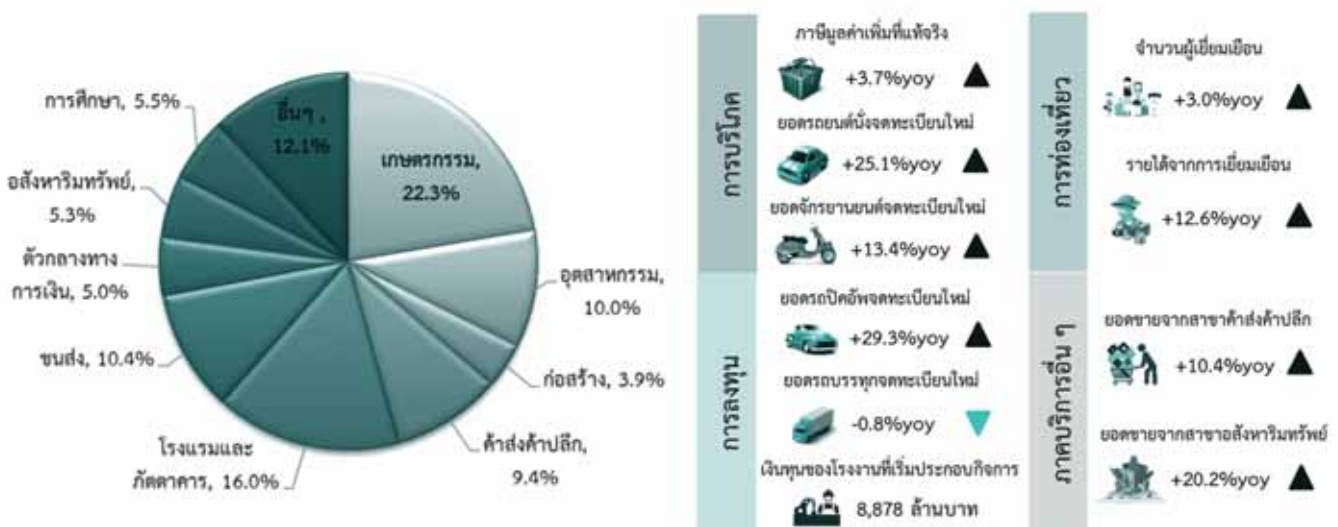
2.5 ภาคเหนือ มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.8 ของเศรษฐกิจไทยในปี 2558: ในปี 2560 เศรษฐกิจขยายตัวต่อเนื่อง โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอกชนและภาคการท่องเที่ยว

ภาพรวมเศรษฐกิจภาคเหนือในปี 2560 ขยายตัวต่อเนื่อง โดยได้แรงสนับสนุนมาจากการใช้จ่ายใช้สอยของประชาชน โดยเฉพาะการบริโภคสินค้าคงทน สะท้อนจากยอดขายรถยนต์นั่งและยอดรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ ขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 14.5 และ 2.2 ต่อปี ตามลำดับ จากปี 2559 ขยายตัวที่ร้อยละ 3.8 และร้อยละ 3.4 ต่อปี ตามลำดับ ในขณะที่ยอดการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ระดับราคาคงที่ ขยายตัวเล็กน้อยที่ร้อยละ 1.0 ต่อปี สำหรับการลงทุนภาคเอกชนเริ่มปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อน สะท้อนจากยอดรถปิกอัพและยอดรถบรรทุกจดทะเบียนใหม่ กลับมาขยายตัวร้อยละ 5.7 และ 8.0 จากปี 2559 ที่หดตัวร้อยละ -7.5 และร้อยละ -4.6 ตามลำดับ นอกจากนี้ ขณะที่เงินลงทุนใหม่ในโรงงานที่เริ่มประกอบกิจการในปี 2560 มีมูลค่าประมาณ 13,131 ล้านบาท ตามการลงทุนในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์และนครสวรรค์ เป็นสำคัญ สอดคล้องกับภาคการท่องเที่ยวที่ยังคงขยายตัวต่อเนื่อง สะท้อนจากจำนวนและรายได้จากการเยี่ยมเยือนของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ ในปี 2560 ซึ่งขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 4.0 และ 5.6 ต่อปี ตามลำดับ (ภาพที่ 5)

2.6 ภาคกลาง มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.8 ของเศรษฐกิจไทยในปี 2558: ในปี 2560 เศรษฐกิจภาคกลางขยายตัว โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอกชน และภาคการท่องเที่ยว

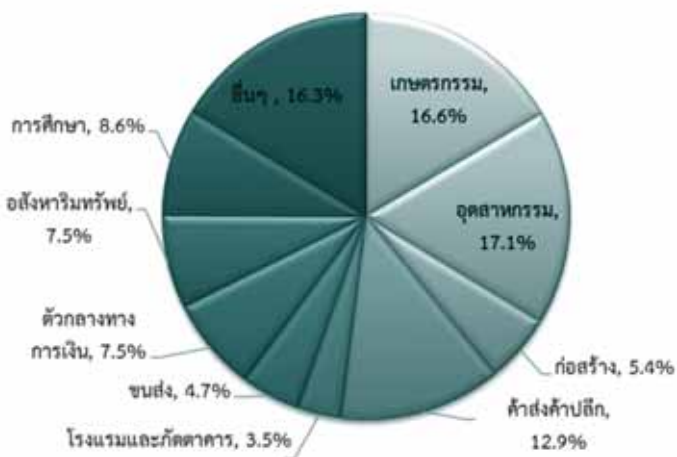
ภาพรวมเศรษฐกิจภาคกลาง ในปี 2560 ได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะการบริโภคใน

ภาพที่ 4 โครงสร้างเศรษฐกิจปี 2558 และเครื่องชี้เศรษฐกิจภาคใต้ ในปี 2560

ที่มา: คำนวณและรวบรวมโดยผู้เขียน

ภาพที่ 5 โครงสร้างเศรษฐกิจปี 2558 และเครื่องชี้เศรษฐกิจภาคเหนือ ในปี 2560

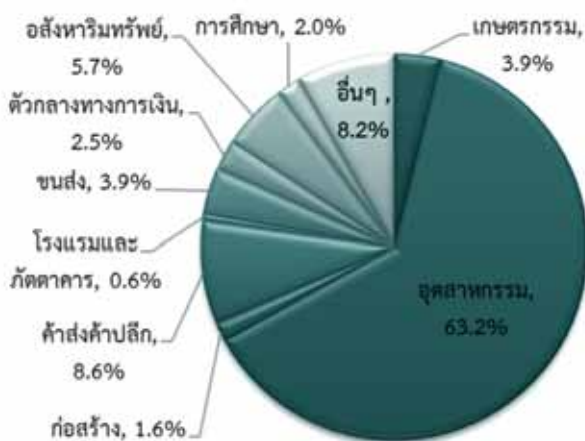
ที่มา: คำนวณและรวบรวมโดยผู้เขียน

หมวดสินค้าคงทน สะท้อนจากยอดขายรถยนต์นั่งและรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ ขยายตัวในอัตราเร่งที่ร้อยละ 17.3 และ 5.6 ต่อปี ตามลำดับจากปี 2559 ที่ขยายตัวร้อยละ 10.3 และร้อยละ 2.0 ต่อปี ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม การชะลอตัวลงของภาคบริการยังคงเป็นข้อจำกัดต่อการขยายตัวในภาคกลาง สะท้อนจากยอดขายรถจักรยานยนต์และรถบรรทุกจดทะเบียนใหม่ กลับมาขยายตัวในอัตราเร่งที่ร้อยละ 11.5 และ 18.6 ต่อปี ตามลำดับ จากปี 2559 ขยายตัวที่ร้อยละ 3.3 และหดตัวที่ร้อยละ -18.2 ต่อปี ตามลำดับ เช่นเดียวกับเงินลงทุนใหม่ในโรงงานที่เริ่มประกอบกิจการ ในปี 2560 มีมูลค่าประมาณ 16,148.69 ล้านบาท ตามการลงทุนในโรงงานอุตสาหกรรม

ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสระบุรี เป็นสำคัญ ในขณะที่ภาคการท่องเที่ยว ที่วัดจากจำนวนผู้เยี่ยมชม ในปี 2560 ขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 3.9 แบ่งเป็นการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติที่ร้อยละ 4.6 และ 3.5 ต่อปี ตามลำดับ สอดคล้องกับรายได้รวมจากการท่องเที่ยวในภาคกลางที่ขยายตัวร้อยละ 7.4 ต่อปี แบ่งเป็นการขยายตัวของรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติที่ร้อยละ 8.2 และ 6.8 ต่อปี ตามลำดับ (ภาพที่ 6)

2.7 ภาคตะวันตก มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.6 ของเศรษฐกิจไทยในปี 2558: ในปี 2560 เศรษฐกิจทรงตัว การลงทุนภาคเอกชนและภาคการท่องเที่ยวช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจภายในภูมิภาค

ภาพที่ 6 โครงสร้างเศรษฐกิจปี 2558 และเครื่องชี้เศรษฐกิจภาคกลาง ในปี 2560

ที่มา: คำนวณและรวบรวมโดยผู้เขียน

ภาพรวมเศรษฐกิจภาคตะวันตก ในปี 2560 ทรงตัวจากปี 2559 แต่มีการลงทุนภาคเอกชนช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจภายในภูมิภาค สะท้อนจากยอดรถยนต์ปีคอปที่กลับมาขยายตัวร้อยละ 5.2 ต่อปี จากปี 2559 ที่หดตัวร้อยละ -16.2 ต่อปี สอดคล้องกับยอดรถบรรทุกจดทะเบียนใหม่ที่ยังคงขยายตัวในเกณฑ์ที่ร้อยละ 6.2 ต่อปี จากปี 2559 ที่ขยายตัวร้อยละ 16.0 ต่อปี เช่นเดียวกันกับเงินลงทุนใหม่ในโรงงานที่เริ่มประกอบกิจการในปี 2560 มีมูลค่าประมาณ 16,376.53 ล้านบาท ตามการลงทุนในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดราชบุรี และสุพรรณบุรี เป็นสำคัญ สอดคล้องกับการท่องเที่ยวที่ขยายตัวดี ทั้งจำนวนผู้เยี่ยมเยือนและรายได้จากการเยี่ยมเยือน โดยในปี 2560 จำนวนผู้เยี่ยมเยือนขยายตัวที่ร้อยละ 5.4 ต่อปี โดยเป็นการขยายตัวของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย และชาวต่างชาติที่ร้อยละ 5.4 และ 4.0 ต่อปี ตามลำดับ ส่วนรายได้จากการเยี่ยมเยือนในปี 2560 ขยายตัวร้อยละ 8.1 ต่อปี จากการขยายตัวของรายได้จากผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างประเทศ ร้อยละ 8.6 และ 5.2 ต่อปี ตามลำดับ ในขณะที่การบริโภคสินค้าภาคเอกชนยังคงทรงตัวจากปี 2559 สะท้อนจากภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ระดับราคาคงที่และยอดรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ หดตัวร้อยละ -3.3 และ -3.2 ต่อปี ตามลำดับ (ภาพที่ 7)

3. วิเคราะห์สถานะเศรษฐกิจภูมิภาค

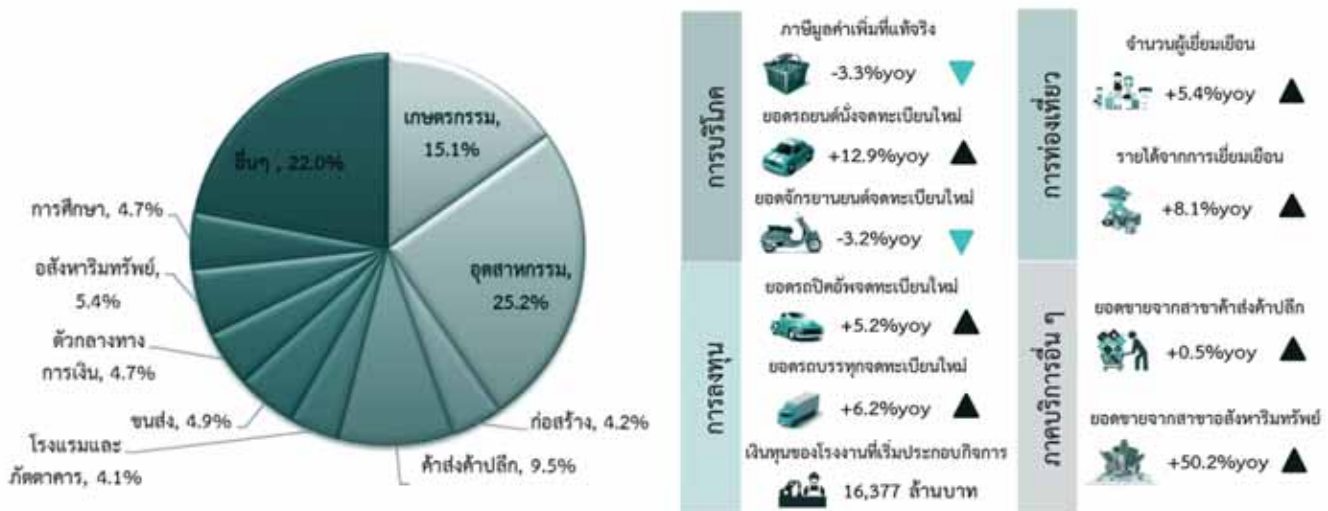
วิธีการวิเคราะห์สถานะเศรษฐกิจภูมิภาค จากการผสมผสานการนำข้อมูลเครื่องชี้เศรษฐกิจในรายภูมิภาคข้างต้นมาประมวลผล

ตามโครงสร้างเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจจริงภายในภูมิภาค เพื่อใช้ในการประมาณการเศรษฐกิจรายภูมิภาค เนื่องจากข้อมูลเศรษฐกิจรายภูมิภาค (Gross Regional Product: GRP) ที่ประกาศโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานข้อมูลล่าสุดในปี 2558 เท่านั้น โดยวิธี BCG Analysis จะเป็นการวิเคราะห์ที่สะท้อนถึงสถานะและอัตราการเติบโต รวมถึงผลิตภาพของเศรษฐกิจภายในภูมิภาค ซึ่งจะพิจารณาขนาดของเศรษฐกิจและอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคในปี 2560 ที่แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ Stars³, Cash Cows⁴, Question Marks⁵ และ Dogs⁶ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 เศรษฐกิจ กรุงเทพฯ และปริมณฑล จัดอยู่ในกลุ่ม Stars:

เศรษฐกิจกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีขนาดของเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 1 ของประเทศ ด้วยสัดส่วนร้อยละ 46.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (Gross Domestic Product: GDP) และหากพิจารณาในด้านอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2558 จะพบว่าเศรษฐกิจในภูมิภาคขยายตัวต่อเนื่องจากปี 2557 จากการขยายตัวของภาคบริการ โดยเฉพาะสาขาการเงิน สาขาค้าส่งค้าปลีก และสาขาโรงแรมและภัตตาคาร และภาคอุตสาหกรรม เป็นสำคัญ ขณะที่ในปี 2558 ภาคเกษตรยังคงหดตัว อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาเครื่องชี้เศรษฐกิจล่าสุดกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่าปี 2560 เศรษฐกิจขยายตัวต่อเนื่อง โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอกชน โดยเฉพาะการบริโภคในหมวดสินค้าคงทน ประกอบกับการขยายตัว

ภาพที่ 6 โครงสร้างเศรษฐกิจปี 2558 และเครื่องชี้เศรษฐกิจภาคกลาง ในปี 2560

ที่มา: คำนวณและรวบรวมโดยผู้เขียน

³ Stars คือ ภูมิภาคที่มีขนาดของเศรษฐกิจใหญ่กว่าค่าเฉลี่ยและมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

⁴ Cash Cows คือ ภูมิภาคที่มีขนาดของเศรษฐกิจใหญ่กว่าค่าเฉลี่ยของประเทศแต่อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

⁵ Question Marks คือ ภูมิภาคที่มีขนาดของเศรษฐกิจเล็กกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศแต่อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

⁶ Dogs คือ ภูมิภาคที่มีขนาดของเศรษฐกิจเล็กกว่าค่าเฉลี่ยและอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

ต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยว ภาคค้าปลีกค้าส่ง รวมถึงภาค อสังหาริมทรัพย์ ทำให้คาดว่าเศรษฐกิจกรุงเทพฯ และปริมณฑล จะยังคงอยู่ในกลุ่ม Stars ต่อไป

3.2 เศรษฐกิจภาคตะวันออก จัดอยู่ในกลุ่ม Cash Cows: เศรษฐกิจภาคตะวันออกมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ของประเทศรองจากกรุงเทพฯ และปริมณฑล ด้วยสัดส่วนร้อยละ 17.6 ของ GDP นอกจากนี้ ยังมีโครงสร้างเศรษฐกิจที่พึ่งพาเศรษฐกิจ ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ โดยเฉพาะสาขาค้าส่งค้าปลีก และสาขาคมนาคมขนส่ง ขณะที่อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2558 ขยายตัวร้อยละ 1.8 (ต่ำกว่าการขยายตัวเฉลี่ยของทั้ง ประเทศที่อยู่ร้อยละ 2.3) ต่อเนื่องจากปี 2557 ตามการขยายตัวของ ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ โดยเฉพาะสาขาโรงแรมและ ภัตตาคาร และสาขาก่อสร้าง เป็นสำคัญ ทำให้ในปี 2558 เศรษฐกิจ ภาคตะวันออกจัดอยู่ในกลุ่ม Cash Cows อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณา เครื่องชี้เศรษฐกิจล่าสุดของภาคตะวันออก พบว่าปี 2560 เศรษฐกิจ ขยายตัวในอัตราเร่ง โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอกชน และการลงทุนภาคเอกชน โดยเฉพาะการลงทุนภาคเอกชนที่มีการลงทุนใหม่เพิ่มขึ้น สอดรับกับนโยบายระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ประกอบกับการขยายตัวต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยว ภาคค้าปลีกค้าส่ง และ ภาคอสังหาริมทรัพย์ ทำให้คาดว่าเศรษฐกิจภาคตะวันออกจะขยับมา อยู่ในกลุ่ม Stars

3.3 เศรษฐกิจภาคใต้และภาคกลาง จัดอยู่ในกลุ่ม Question Marks: เศรษฐกิจภาคใต้และภาคกลางมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็น อันดับี่ 4 และ 6 ของประเทศ ด้วยสัดส่วนร้อยละ 8.8 และ 5.8 ของ GDP ตามลำดับ โดยโครงสร้างทางเศรษฐกิจของภาคใต้ จะพึ่งพา ภาคเกษตร และภาคบริการ โดยเฉพาะสาขาโรงแรมและภัตตาคาร และสาขาค้าส่งค้าปลีก เป็นสำคัญ ขณะที่โครงสร้างทางเศรษฐกิจ ของภาคกลาง พึ่งพาภาคอุตสาหกรรม เป็นหลัก ด้วยสัดส่วนเกินครึ่ง ของขนาดเศรษฐกิจภาคกลาง (หรือร้อยละ 59.1 ของขนาดเศรษฐกิจ ภาคกลาง) อย่างไรก็ดี หากพิจารณาถึงอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ของทั้ง 2 ภูมิภาคในปี 2558 พบว่า มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ภาคใต้และภาคกลาง ในปี 2558 กลับมาขยายตัวที่ร้อยละ 4.1 และร้อยละ 2.6 ต่อปี ตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเครื่องชี้เศรษฐกิจ ล่าสุดของภาคใต้และภาคกลาง พบว่าปี 2560 เศรษฐกิจขยายตัวโดย ได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอกชนและการลงทุนภาค เอกชน โดยเฉพาะการลงทุนภาคเอกชนที่มีการลงทุนใหม่เพิ่มขึ้นใน ภาคกลาง ประกอบกับการขยายตัวต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยว ในภาคใต้ ขณะที่ภาคค้าปลีกค้าส่งและภาคอสังหาริมทรัพย์ของทั้ง 2 ภาค ยังขยายตัวได้ดี ทำให้คาดว่าเศรษฐกิจภาคกลางและภาคใต้ จะอยู่ในกลุ่ม Question Marks ต่อไป

3.4 เศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาค ตะวันตก จัดอยู่ในกลุ่ม Dogs: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคตะวันตก มีขนาดของเศรษฐกิจที่ร้อยละ 9.7 7.8 และ 3.6 ของ GDP ตามลำดับ (ซึ่งอยู่ระดับที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ที่อยู่ร้อยละ 14.3) โดยทั้ง 3 ภูมิภาค มีโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่ พึ่งพาภาคบริการเป็นสำคัญ ด้วยสัดส่วนที่เกินครึ่งของขนาดเศรษฐกิจ ในภูมิภาค แต่แรงงานส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตร ขณะที่เมื่อพิจารณา ในด้านอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2558 พบว่า เศรษฐกิจ ทั้ง 3 ภูมิภาค มีอัตราการขยายตัวที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยที่อัตราการขยายตัวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวัน ตก และภาคเหนือ ขยายตัวที่ร้อยละ 2.28 2.1 และ -0.9 ต่อปี ตาม ลำดับ และเมื่อพิจารณาเครื่องชี้เศรษฐกิจล่าสุดทั้ง 3 ภาค ในปี 2560 พบว่าเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ยังขยายตัว (โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอกชนและการลงทุน ภาคเอกชน และภาคการท่องเที่ยว) แต่น้อยกว่าภาคตะวันออก กรุงเทพฯ และปริมณฑล ภาคใต้และภาคกลาง ในขณะที่เศรษฐกิจ ภาคตะวันตก มีแนวโน้มทรงตัวจากปี 2559 ทำให้คาดว่าเศรษฐกิจ ทั้ง 3 ภาค จะอยู่ในกลุ่ม Dogs ต่อไป

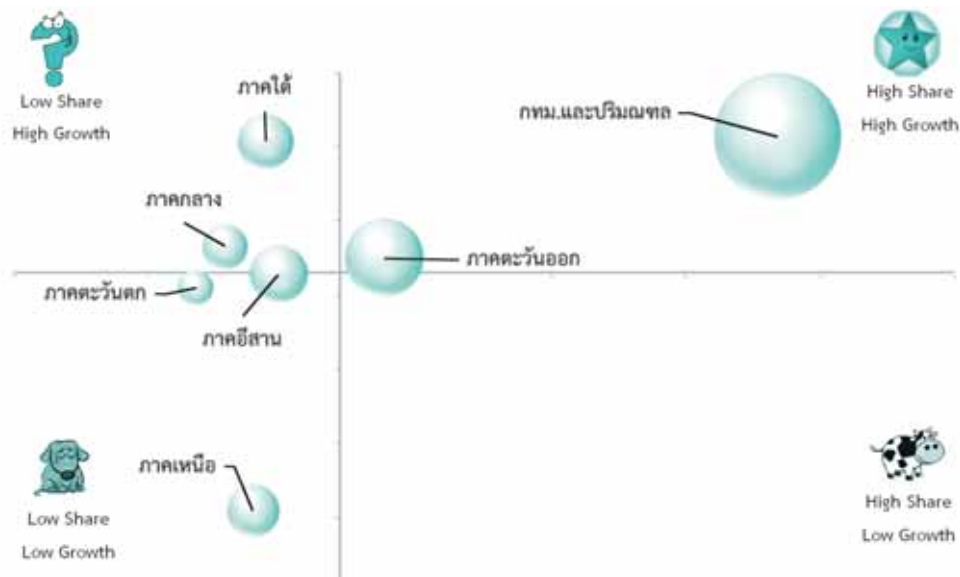
โดยสรุป ในปี 2560 กรุงเทพฯ และปริมณฑล และภาค ตะวันออก คาดว่าจะขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงกว่าอัตราการขยายตัว ของทั้งประเทศ และเป็นภูมิภาคหลักที่ขยายตัวได้โดดเด่นในปี 2560 ในขณะที่อีก 5 ภูมิภาคที่เหลือ ได้แก่ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวัน ออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคตะวันตก ยังคงมีแนวโน้มที่จะมี ขยายตัวได้ในอนาคต เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะ ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ประกอบกับยังได้รับปัจจัยสนับสนุนจาก ความต่อเนื่องของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ (ภาพที่ 8)

4. นโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการขยายตัวทาง เศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาค

ในปี 2560 เศรษฐกิจรายภูมิภาคของไทยขยายตัวต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการขับเคลื่อนนโยบายของภาครัฐ เช่น โครงการจัดทำตามแผนงานบูรณาการสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืน ให้กับเศรษฐกิจในประเทศ วงเงินรวม 1.15 แสนล้านบาท โครงการ ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560 โครงการลงทุนโครงสร้าง พื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งระยะเร่งด่วน (Action Plan) เพื่อขับเคลื่อน การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เป็นต้น

1) โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560 หรือ บัตรสวัสดิการแห่งรัฐระยะที่ 1 เม็ดเงินดำเนินโครงการ 42,000 ล้านบาท เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย ผ่านการบรรเทาภาระค่าครองชีพต่างๆ อาทิ 1) ใช้ลดค่าใช้จ่ายใน ชีวิตประจำวัน ได้แก่ ค่าเดินทาง (วงเงินค่าโดยสารสำหรับรถเมล์/

ภาพที่ 8 สถานะเศรษฐกิจรายภูมิภาคในปี 2560 จากการวิเคราะห์ BCG Analysis

ที่มา: คำนวณและรวบรวมโดยผู้เขียน

รถไฟฟ้า 500 บาท รถ ขส. 500 บาท รถไฟฟ้า 500 บาท) และค่าก๊าซหุงต้ม 2) ใช้สำหรับซื้อสินค้าต่างๆ จากร้านธงฟ้า และร้านค้าที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด โดยผู้มีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาทต่อปีจะได้วงเงิน 200 บาทต่อเดือน และผู้มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาทต่อปีจะได้วงเงิน 300 บาทต่อเดือน โดยเปิดให้ลงทะเบียนระหว่างวันที่ 3 - 28 เมษายน 2560 โดยผู้ลงทะเบียนทั้งหมดทั่วประเทศอยู่ที่ 14,178,869 คน ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติและผ่านคุณสมบัติทั้งสิ้น 11,469,175 คน และได้แจกจ่ายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐไปแล้วกว่าร้อยละ 95 ของผู้ผ่านคุณสมบัติทั้งหมด โดยสถานะล่าสุดของการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2560 ถึงเดือนมกราคม 2561 เป็นเม็ดเงิน 20,863.9 ล้านบาท แบ่งเป็นการใช้จ่ายใช้สอยซื้อสินค้าต่างๆ จากร้านธงฟ้า 20,665.4 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายที่ผ่านร้านก๊าซหุงต้ม 20.55 ล้านบาท และค่าโดยสารรถสาธารณะ 177.95 ล้านบาท ซึ่งแบ่งเป็นค่าโดยสารรถไฟ 110.84 ล้านบาท และค่าโดยสาร รถขส. 67.11 ล้านบาท

2) โครงการด้านคมนาคมขนส่งระยะเร่งด่วน เพื่อขับเคลื่อนการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ (Action Plan ปี 2559) การลงทุนที่เริ่มมาตั้งแต่ปี 2558 ได้มีส่วนช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจรายภูมิภาค เช่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง มีโครงการรถไฟทางคู่ ช่วงชุมทางถนนจิระ - ขอนแก่น เม็ดเงินลงทุน 24,000 ล้านบาท โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางปะอิน - สระบุรี - นครราชสีมา เม็ดเงินลงทุน 84,600 ล้านบาท ในขณะที่ภาคตะวันออก มีโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายพัทยา - มาบตาพุด เม็ดเงินลงทุน 20,200 ล้านบาท และโครงการพัฒนาศูนย์การขนส่งสินค้าทางรถไฟที่ทำเรือแหลมฉบัง ระยะที่ 1 เม็ดเงินลงทุน 2,031 ล้านบาท ส่วนภาคตะวันตกและภาคใต้ มีโครงการ Eastern Economic Corridor รถไฟฟ้าทางคู่ ช่วงประจวบคีรีขันธ์ - ชุมพร เม็ดเงินลงทุน 17,290 ล้านบาท ขณะที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล มีโครงการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ระยะที่ 2 เม็ดเงินลงทุน 51,607 ล้านบาท และโครงการระบบรถไฟ

ตารางที่ 1 ภาพรวมการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2560 - มกราคม 2561

ประเภท	1-31 ต.ค. 60		1-31 พ.ย. 60		1-31 ธ.ค. 60		1-31 ม.ค. 61		รวม	
	รายการ	มูลค่า (บ.)	รายการ	มูลค่า (บ.)	รายการ	มูลค่า (บ.)	รายการ	มูลค่า (บ.)	รายการ	มูลค่า (บ.)
ร้านธงฟ้าประชารัฐ	10,610,036	2,716,141,790	11,517,832	3,167,473,555	11,357,562	2,959,605,479	44,862,216	11,822,197,479	78,347,646	20,665,418,303
ร้านก๊าซหุงต้ม	227	10,215	1,299	58,366	136,377	6,125,353	319,509	14,357,300	457,412	20,551,234
รถ ขส.	21,282	7,232,215	33,050	12,463,882	27,222	9,171,327	109,057	38,244,083	190,611	67,111,506
รถไฟฟ้า	1	391	197,401	25,978,596	202,767	19,471,453	606,644	65,384,751	1,006,813	110,835,191
รวม	10,631,546	2,723,384,610	11,749,582	3,205,974,399	11,723,928	2,994,373,612	45,897,426	11,940,183,613	80,002,482	20,863,916,234

ที่มา: กรมบัญชีกลาง

ชานเมือง สายสีแดงอ่อน ช่วงบางซื่อ – พญาไท – มักกะสัน - หัวหมาก
เม็ดเงินลงทุน 44,157 ล้านบาท เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีโครงการใหม่ๆ ที่จะเข้ามามีบทบาท
เพิ่มเติมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจรายภูมิภาคในปี 2561 ต่อไป ได้แก่

**1. มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการ
แห่งรัฐระยะที่ 2** หรือโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ
ระยะที่ 2 เม็ดเงินดำเนินโครงการ 35,679 ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐตาม
ความจำเป็นอย่างรอบด้าน อันจะทำให้การพัฒนาผู้มีบัตรสวัสดิการ
แห่งรัฐเป็นไปอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการสร้างโอกาสใน 4 มิติ ได้แก่

- 1) การมีงานทำ โดยการจัดหางานที่เหมาะสมและส่งเสริมการ
ประกอบสัมมาชีพ 2) การฝึกอบรมอาชีพและการศึกษา เช่น ฝึกทักษะ
ให้ความรู้และทำให้เข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม 3) การเข้าถึงแหล่ง
เงินทุนในระบบ และ 4) การเข้าถึงสิ่งจำเป็นพื้นฐาน โดยสนับสนุนให้
เข้าถึงสิ่งจำเป็นในชีวิต เช่น ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน การออมเพื่อการ
เกษียณ เป็นต้น โดยจะมีมาตรการจูงใจสำหรับผู้ถือบัตรสวัสดิการ
แห่งรัฐ ที่มาเข้าโครงการในระยะที่ 2 ในกรณีที่รายได้ไม่ถึง 30,000
บาทต่อปี จะได้วงเงินช่วยเหลือเพิ่มอีก 200 บาทต่อเดือน จากปัจจุบัน
300 บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้นเป็น 500 บาทต่อเดือน ส่วนในกรณีที่รายได้
ตั้งแต่ 30,000 บาทต่อปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี จะได้
วงเงินช่วยเหลือเพิ่มอีก 100 บาทต่อเดือนโดยเพิ่มจาก 200 บาทต่อเดือน
เป็น 300 บาทต่อเดือน

2. โครงการไทยนิยม ยั่งยืน เป็นโครงการที่ต่อยอดมา
จากแนวคิด “โครงการประชารัฐ” ที่จะช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนา
ความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างยั่งยืน ในทุกๆ ด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ
สังคม รวมถึงความมั่นคง โดยคาดว่าจะมีเม็ดเงินประมาณ 9.95
หมื่นล้านบาท แบ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก 3.5 หมื่นล้านบาท
การพัฒนาเชิงพื้นที่ ชุมชน การท่องเที่ยว และกองทุนหมู่บ้าน
3.45 หมื่นล้านบาท และการปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตร
3.0 หมื่นล้านบาท ครอบคลุมครบทั้ง 76 จังหวัดทั่วประเทศ รวม
ทั้งหมด 878 อำเภอ 7,463 ตำบล/เทศบาล 81,084 หมู่บ้าน/ชุมชน
รวมถึง 50 เขตในกรุงเทพมหานคร ซึ่งแนวโน้มแนวทางดำเนินงาน
จะเน้นลงพื้นที่รับฟังความต้องการของประชาชน แล้วประชุมร่วมกับ
หน่วยงานต่างๆ เพื่อออกนโยบายช่วยเหลือประชาชนต่อไป

โดยระยะดำเนินการ โครงการไทยนิยม ยั่งยืน แบ่งเป็น 3 ช่วง

ช่วงที่ 1 ขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็น เริ่มลงพื้นที่ไป
แล้วตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2561 และทยอยรับฟังความคิดเห็น
ให้ครบทั่วประเทศ จนถึงวันที่ 20 มีนาคม 2561 โดยเน้นลงพื้นที่เพื่อ
วิเคราะห์ปัญหาความเดือดร้อนเป็นรายครัวเรือน รายบุคคล

**ช่วงที่ 2 ขั้นตอนการสร้างความรู้และปฏิบัติตาม
สัญญาประชาคม** ในระหว่างวันที่ 21 มีนาคม จนถึง 10 เมษายน
2561 ซึ่งจะเป็นการลงพื้นที่ไปสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างรัฐกับ
ประชาชน โดยการเปิดรับฟังเสียงสะท้อนของคนในชุมชน แล้วกำหนด
เป็นความตกลงของการอยู่ร่วมกัน เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ

**ช่วงที่ 3 ขั้นตอนสร้างการรับรู้ ปรับความคิด เพื่อ
การมีส่วนร่วมในการพัฒนา** โดยระหว่างวันที่ 11 - 30 เมษายน
2561 จะเป็นการสร้างการรับรู้ ปรับความคิดตามวิถีไทย วิถีพอเพียง
และระหว่างวันที่ 1 - 20 พฤษภาคม 2561 จะเป็นการร่วมกัน
แก้ปัญหา รู้เท่าทันยาเสพติด

**3. โครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง
ตามแผนปฏิบัติการ (Action Plan)⁷ ด้านคมนาคมขนส่ง พ.ศ. 2561**
ซึ่งมีทั้งสิ้น 44 โครงการ วงเงินลงทุน 2,021,283.52 ล้านบาท
โดยมีการจัดกลุ่มและตั้งเป้าหมายตามขั้นตอนการดำเนินงานที่
สามารถดำเนินการได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

- 1) กลุ่มโครงการที่คณะกรรมการ PPP เห็นชอบ หรือ
คณะรัฐมนตรีอนุมัติได้ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 21
โครงการ วงเงินลงทุนรวม 914,012.34 ล้านบาท อาทิ โครงการ
ก่อสร้างรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพฯ - เชียงใหม่ โครงการก่อสร้าง
ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายนครปฐม - ชะอำ โครงการก่อสร้าง
รถไฟฟ้ามหานคร สายสีม่วง ช่วงเตาปูน - ราษฎร์บูรณะ โครงการก่อสร้าง
ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายหาดใหญ่ - ชายแดนไทย/มาเลเซีย
โครงการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพฯ - หัวหิน และ
โครงการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพฯ - หัวหิน เป็นต้น

- 2) กลุ่มโครงการที่ประกวดราคาแล้วเสร็จ หรือเริ่ม
ดำเนินการก่อสร้างได้ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน
23 โครงการ วงเงินลงทุนรวม 1,107,271.18 ล้านบาท อาทิ โครงการ
รถไฟความเร็วสูงเชื่อมต่อ 3 สนามบินแบบไร้รอยต่อ (ดอนเมือง -
สุวรรณภูมิ - อุตะเถา) โครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่ง
ราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ใน
การพัฒนาขบวนรถไฟความเร็วสูง เพื่อเชื่อมโยงภูมิภาค ช่วงกรุงเทพฯ -
หนองคาย (ระยะที่ 1 ช่วงกรุงเทพฯ - นครราชสีมา) โครงการก่อสร้าง
รถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ โครงการ
ก่อสร้างรถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงบ้านไผ่ - นครพนม โครงการก่อสร้าง
รถไฟทางคู่ช่วงสุราษฎร์ธานี - หาดใหญ่ - สงขลา

นโยบายต่างๆ ของรัฐบาลที่ออกมานั้น คาดว่าจะเป็นปัจจัย
หลักที่จะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันและสนับสนุน
การเจริญเติบโตของภายในภูมิภาคและเศรษฐกิจไทยได้อย่างต่อเนื่อง
และยั่งยืน

⁷ ที่มา: แผนปฏิบัติการด้านคมนาคมขนส่ง ระยะเร่งด่วน พ.ศ. 2561 (Action Plan) เพื่อขับเคลื่อนการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ สำนักงานนโยบายและ
แผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม

5. สรุป

○ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2561 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ประกาศอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยในปี 2560 ขยายตัวร้อยละ 3.9 ต่อเนื่องจากปี 2559 ที่ขยายตัวร้อยละ 3.3 โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจาก 1) การขยายตัวของอุปสงค์จากต่างประเทศ และ 2) การขยายตัวอย่างแข็งแกร่งของอุปสงค์ภายในประเทศ

○ จากการวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจของภูมิภาคในปี 2560 พบว่า เศรษฐกิจกรุงเทพฯ และปริมณฑล และภาคตะวันออก เป็นภูมิภาคหลักที่ขยายตัวได้อย่างโดดเด่น และช่วยสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยในปี 2560 จากการขยายตัวต่อเนื่องของการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน รวมถึงภาคการท่องเที่ยว ในขณะที่อีก 5 ภูมิภาค อันได้แก่ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคตะวันตก ยังคงมีแนวโน้มที่จะขยายตัวได้ในอนาคต เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะศักยภาพ

ด้านการท่องเที่ยว ประกอบกับยังได้รับปัจจัยสนับสนุนจากความต่อเนื่องของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ

○ นโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาค อาทิ โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2560 หรือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐระยะที่ 1 และระยะที่ 2 รวมถึงโครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งตามแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ด้านคมนาคมขนส่ง พ.ศ. 2561 วงเงินลงทุน 2,021,283.52 ล้านบาท จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพในด้านต่างๆ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค ตลอดจนนำไปสู่การเจริญเติบโตในแต่ละภูมิภาคอย่างยั่งยืนต่อไป

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2568 และก้าวต่อไป (AEC 2025 and Beyond)

นายเกริกฤทธิ์ ดายศิริกุล
นักวิชาการตุลาการชำนาญการ กรมตุลาการ

AEC 2025 and Beyond

ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) โดยมีการจัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2558 หรือประมาณ 1 ปี 10 เดือน (ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2560) ท่านผู้อ่านหลายท่านอาจยังมีความสงสัยว่า AEC ประสบความสำเร็จเสร็จสมบูรณ์แล้วหรือไม่ เมื่อเข้าสู่ AEC แล้ว วิถีชีวิตของเราๆ ท่านๆ ทั้งหลายมีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือไม่อย่างไร หรืออาจมีคำถามต่อมาว่า เมื่อเราเป็น AEC แล้วจะเดินหน้ากันอย่างไรกันต่อไปสำหรับประเทศไทย ผู้เขียนจึงขอชวนอาสาในการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมและได้สรุปอย่างง่ายให้ท่านผู้อ่านได้เข้าใจมากขึ้น

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กล่าวได้ว่าเป็นพัฒนาการจากการรวมกลุ่มทางการค้าในระดับภูมิภาค (Regional bloc) และ

มีต้นกำเนิดจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Agreement: AFTA) ในปี 2536 หรือ ระยะเวลา 26 ปี หลังจากการจัดตั้ง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) เมื่อปี 2510 และมีพัฒนาการของความร่วมมือและการเปิดเสรีการค้าโดยลำดับ โดยในปี 2546 ในการประชุมสุดยอดอาเซียนที่เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ได้มีการตกลงจัดตั้งประชาคมอาเซียน 2563 (ASEAN Community 2020) ประกอบด้วย ประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community: ASC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ขึ้น อย่างไรก็ตาม ได้มีมติเห็นชอบร่วมกันของเหล่าผู้นำอาเซียน

ให้มีการเลื่อนระยะเวลาให้เร็วขึ้นเป็นปี 2558 ด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการสร้างความได้เปรียบทางการค้าและเพิ่มอำนาจการต่อรองทางเศรษฐกิจในตลาดโลกจากการเร่งรัดให้ AEC มีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและเปิดเสรีการค้าอย่างเต็มรูปแบบ ด้วยแนวคิดการมีตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) เป็นที่รู้จักและพูดถึงในวงกว้าง ด้วยเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มีการเจริญเติบโตเร็วที่สุดในโลก โดยเฉลี่ย 5.3% ต่อปี มี GDP รวมสูงเป็นอันดับ 6 ของโลกและอันดับ 3 ของเอเชีย¹ และมีมูลค่าการค้าใหญ่เป็นอันดับ 4 ของโลก² จากรายงานของ ASEAN Business Outlook Survey 2017 ระบุว่า AEC จะเป็นหนึ่งในตลาดการค้าที่มีความสำคัญที่สุดของโลกในอีก 2 ปีข้างหน้า ด้วยปัจจัยหลัก 3 ด้าน คือ การเติบโตของเศรษฐกิจที่รวดเร็ว การมีจำนวนประชากรอายุต่ำกว่า 30 ปี และเป็นชนชั้นกลางมากกว่าครึ่งของประชากรรวม และการเร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมโยงซึ่งกันและกันมากขึ้น ในกลุ่มประเทศอาเซียน นอกจากนี้ รายงานเรื่อง A Blueprint for Growth ASEAN Economic Community 2015 : Progress and Achievements เมื่อเดือนตุลาคม ปี 2558 ได้กล่าวถึงความก้าวหน้าของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและสรุปได้ว่า อาเซียนใช้ AEC Scorecard เป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานและรายงานความคืบหน้าการรวมตัวเป็น AEC ในภาพรวมของการดำเนินงาน พบว่า การรวมตัวตาม AEC Blueprint 2015 ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก โดยสามารถดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 486 มาตรการ จาก 611 มาตรการ หรือ คิดเป็น 79.54% ของเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ ในส่วนของมาตรการที่มีความสำคัญระดับสูง (High Priority Measures: HPMS) อาเซียนสามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายแล้วจำนวน 469 มาตรการ จาก 506 มาตรการ คิดเป็น 92.68% หรือคงเหลือเพียง 37 มาตรการ หรือร้อยละ 7.32 ที่ยังคงต้องดำเนินการต่อเนื่องให้แล้วเสร็จ โดยเป็น HPMS ในเสาที่หนึ่ง คือ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (Single Market and Production Base) และเสาที่สอง ซึ่งมุ่งเน้นในการเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง (Competitive Economic Region) ในขณะที่มาตรการในเสาที่สาม ในเรื่องของความเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน (Equitable Economic Development) และเสาที่สี่ ด้านการเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก (Integration into the Global Economy)

ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และเป็นที่คาดหวังว่าอาเซียนในอีก 10 ปีข้างหน้า จะเป็นภูมิภาคที่มีความเชื่อมโยงกันแท้จริงทั้งในด้านเครือข่ายโครงสร้างพื้นฐาน (Hard Infrastructure) และเครือข่ายด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร Soft Infrastructure Networks สำหรับการสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลทั้งภายในประเทศสมาชิกและระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกัน รวมทั้งยังประเมินว่าจะมีการร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจมากขึ้นและมีการพัฒนาเข้าสู่การเป็น Digital Economy อีกด้วย

รายงานฉบับเดียวกันยังได้กล่าวถึง ผลของการเข้าสู่ AEC ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมโยงตลาดภายในภูมิภาคได้เป็นอย่างดี โดยสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ ประกอบด้วย ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และบรูไน มีอัตราภาษีร้อยละ 0 ในสัดส่วนร้อยละ 99.20 ของรายการสินค้าที่มีทั้งหมด และกลุ่ม CLMV มีอัตราภาษีร้อยละ 0 ในสัดส่วนร้อยละ 95.99 ซึ่งสนับสนุนให้เกิดการค้าระหว่างกันได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณา GDP ของอาเซียน พบว่าเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวภายหลังการเข้าสู่ AEC จาก 1.33 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 2.54 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2557 และมูลค่าการค้าระหว่างประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นมากจาก 1.6 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 2.5 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2557 และยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ปัจจัยของความสำคัญที่สำคัญมาจากมาตรการเปิดเสรีทางการค้าและการอำนวยความสะดวกทางการค้า ซึ่งส่งผลให้ภาคธุรกิจเกิดความคล่องตัวสามารถลดระยะเวลา ลดเอกสารและต้นทุนทางการค้าที่ไม่จำเป็นออกจากระบบการนำเข้า - ส่งออก รวมถึงการค้าชายแดนและการค้าระหว่างประเทศได้มาก

ตัวอย่างที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนและมีผลกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบัน กล่าวคือ ท่านผู้อ่านในฐานะผู้บริโภค มีตัวเลือกสำหรับการบริโภคสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและมีความหลากหลายมากขึ้น ในขณะที่ราคาจำหน่ายถูกลง เกิดความสะดวกรวดเร็วในการเลือกซื้อสินค้าและบริการด้วยรูปแบบธุรกรรมออนไลน์อย่างครบวงจรเริ่มตั้งแต่การเลือกซื้อจนถึงการชำระเงิน การเดินทางที่สะดวกสบายใครๆ ก็บินได้ มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลที่มีประโยชน์ต่างๆ มากขึ้นและตัดสินใจได้ดีขึ้นด้วยฐานข้อมูลที่เพียงพอและเหมาะสม ปัจจัยเหล่านี้ช่วยให้ประชาชนอาเซียนในภาพรวมมีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่ดี (Standard of Living) มีความกินดีอยู่ดี (Well-Being)

¹ ASEAN Fact Sheet 2016: Top 10 World Economy Ranking - USA, China, Japan, Germany, UK, ASEAN, France, India, Italy, and Brazil

² ASEAN Fact Sheet 2016: Top Global Trader in the world - China, USA, Germany, ASEAN

ตารางที่ 1: ความคืบหน้าการรวมตัวเป็น AEC 2015

ที่มา: ASEAN Secretariat, 2558

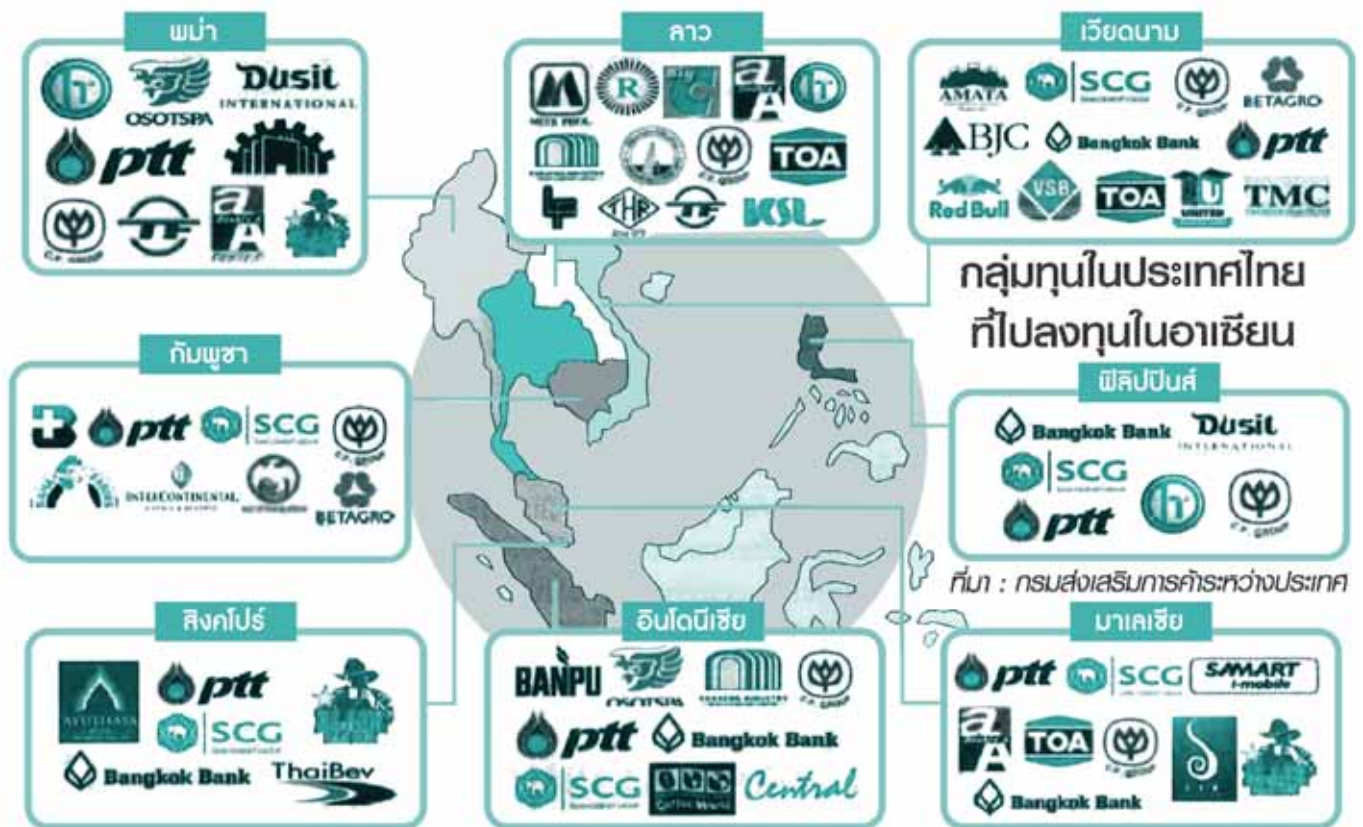
และมีความสุข (Happiness) สำหรับตัวอย่าง กลุ่มธุรกิจจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาลงทุนในไทย เช่น กลุ่ม Lazada Group ประเทศสิงคโปร์ เปิดบริการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ในหลายประเทศ กลุ่มบริษัท Agoda ประเทศสิงคโปร์ เปิดบริการจองที่พักออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ กลุ่มบริษัท Super Group ประเทศสิงคโปร์ เข้ามาตั้งสำนักงานขาย และจำหน่ายผลิตภัณฑ์กาแฟยี่ห้อ Super Coffee กลุ่มบริษัทดาวเรือง ประเทศ สปป.ลาว เข้ามาลงทุนเปิดสาขาร้านกาแฟ Dao Coffee ในหลายจังหวัดทางภาคเหนือและภาคอีสานของไทย กลุ่มบริษัท MBI Group ประเทศมาเลเซีย ลงทุนประกอบกิจการโรงแรมและสวนสนุกครบวงจรในพื้นที่อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา หรือกรณีกลุ่มทุนไทยเข้าไปลงทุนในต่างประเทศ ทั้งในกลุ่มอาหาร เครื่องดื่ม สินค้าอุปโภคบริโภค ค่าปลีก ท่องเที่ยว โรงแรม โรงพยาบาลและศูนย์การแพทย์ พลังงาน ก่อสร้าง การเงินการธนาคารพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ยกตัวอย่างเช่น บริษัท แบล็คแคนยอน (ประเทศไทย) จำกัด และ Amazon Coffee ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ขยายกิจการไปยังประเทศเพื่อนบ้านในหลายประเทศ รวมถึงปรากฏการณ์สายการบินต้นทุนต่ำ เช่น สายการบินแอร์เอเชีย จากประเทศมาเลเซีย สายการบินไทยไลอ้อนแอร์จากประเทศอินโดนีเซีย สายการบินนกแอร์จากประเทศไทย ที่นอกจากจะให้บริการด้านการบินภายใน 10 ประเทศสมาชิกอาเซียนแล้วยังให้บริการด้านการบินไปยังประเทศนอกอาเซียนอีกด้วย เช่น ญี่ปุ่น อินเดีย เกาหลีใต้ ฮองกง เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย จากรายงานเรื่อง พัฒนาการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ

เมื่อเดือนเมษายน 2560 พบว่า ประเทศไทยสามารถดำเนินการตาม AEC Blueprint 2015 ณ เดือนธันวาคม 2558 ได้ถึงร้อยละ 96.00 โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ เช่น จัดตั้งระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (National Single Window: NSW) และได้นำร่องทดสอบการเชื่อมโยงข้อมูล ATIGA Form D กับประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม ผ่านระบบการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN Single Window: ASW) โครงการนำร่องการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง (Self-Certification) และเตรียมความพร้อมในการเริ่มใช้งานระบบ ASEAN Self-Certification Scheme โครงการนำร่องระบบศุลกากรผ่านแดนอาเซียน (ASEAN Customs Transit System: ACTS) โครงการคลังข้อมูลทางการค้า (National Trade Repository) เพื่อเชื่อมโยงกับการจัดตั้งคลังข้อมูลทางการค้าอาเซียน (ASEAN Trade Repository) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการระหว่างประเทศ โครงการความร่วมมือด้านพลังงานและพลังงานหมุนเวียนกับกลุ่มประเทศอาเซียน การเป็นผู้ประสานงานการเจรจาความตกลง/พิธีสาร ยกระดับความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - จีน และความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ฮ่องกง ฯลฯ

จากข้อมูลข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปัจจุบันนั้น ยังไม่เสร็จสมบูรณ์หรือเสร็จสิ้นแบบร้อยเปอร์เซ็นต์ ยังคงมีพันธกิจและมาตรการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องจากปี 2015 ต่อไปอีกในอนาคต รวมถึง AEC เป็นกระบวนการเปิดเสรีทางการค้าและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่มีพลวัต จึงเปรียบได้กับการรวมกลุ่มของสหภาพยุโรป (European Union: EU) ที่พัฒนา

ภาพที่ 1: กลุ่มทุนจากประเทศไทยขยายการลงทุนในอาเซียน

ที่มา: กรมธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ, 2556

ไปสู่สหภาพเศรษฐกิจ (Economic Union) ตั้งแต่ปี 2535 ซึ่งถือเป็นขั้นสูงสุดของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ และในปัจจุบัน EU ยังคงมีพัฒนาการด้านการเปิดเสรีทางการเงินอย่างต่อเนื่อง

เมื่ออาเซียนมองเห็นถึงความสำคัญของการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนร่วมกัน จึงนำไปสู่การมองภาพอนาคตในอีก 10 ปีข้างหน้า เพื่อขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนให้มีความเข้มแข็งต่อไป จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์อาเซียน 2568 (ASEAN COMMUNITY VISION 2025) ขึ้นในการประชุมสุดยอดอาเซียนเมื่อวันที่ 21 - 22 พฤศจิกายน 2558 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย โดยประเทศสมาชิกอาเซียนได้กำหนดวิสัยทัศน์หลักของอาเซียน คือ การปรับปรุงประชาคมอาเซียนให้มีบูรณาการในเชิงลึกมากขึ้นด้วยการส่งเสริมความร่วมมือทั้งในเชิงลึกและในเชิงกว้าง การทำให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและการทำให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางของสถาปัตยกรรมในภูมิภาค และได้ร่วมกันประกาศปฏิญญากรุงกัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยอาเซียน 2568: มุ่งหน้าไปด้วยกัน (Kuala Lumpur Declaration on the ASEAN 2025: Forging Ahead Together) ซึ่งถือเป็นการประกาศรับรองวิสัยทัศน์อาเซียน 2568 และแผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2568 (AEC Blue-

print 2025) โดยแผนงานดังกล่าวได้กำหนดทิศทางการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียนในระยะ 10 ปีข้างหน้า (2559 - 2568) มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของมาตรการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน มีแนวทางการรับมือต่อประเด็นความท้าทายใหม่ๆ และสามารถนำอาเซียนเข้าไปเป็นส่วนสำคัญของห่วงโซ่มูลค่าโลก (Global Value Chains : GVCs) หรือที่รู้จักกันในนาม เครือข่ายห่วงโซ่การผลิตของโลก (Global Production Networks) ซึ่งเป็นแนวโน้มรูปแบบการค้าระหว่างประเทศยุคใหม่

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบ AEC Blueprint 2025 กับ AEC Blueprint 2015 พบว่า มีการจัดกลุ่มองค์ประกอบใหม่เพื่อให้แผนงาน AEC มีความชัดเจนยิ่งขึ้น มีการพัฒนาและสานต่อแผนงานฉบับเดิม โดยปรับจาก 4 เสาหลัก เป็นองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน และมีที่เพิ่มขึ้นมาใหม่ คือ การขยายความร่วมมือและการรวมตัวรายสาขา และมี AEC Blueprint 2025 Monitoring & Evaluation (M&E) Framework เป็นแนวทางใหม่ในการประเมินความก้าวหน้าและผลสำเร็จของโครงการอย่างเป็นระบบ ด้วยการเพิ่มศักยภาพการติดตามผลผลิตที่ได้ (Output) และการได้ผลประโยชน์ (Outcome) จากการดำเนินโครงการ รวมถึงการประเมินผลกระทบ

ตารางที่ 2: เปรียบเทียบ AEC 2015 (2008-2015) กับ AEC 2025 (2016-2025)

AEC 2015	AEC 2025
การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว	เศรษฐกิจที่มีการรวมตัวและเชื่อมโยงในระดับสูง
การสร้างเสริมขีดความสามารถแข่งขัน	มีความสามารถในการแข่งขัน มีนวัตกรรมและมีพลวัต
	การขยายความร่วมมือและการรวมตัวรายสาขา
การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค	ความสามารถในการปรับตัว ครอบคลุมทุกภาคส่วน และมีประชาคมเป็นศูนย์กลาง
การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก	การเป็นส่วนสำคัญของประชาคมโลก

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2559

ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินการโครงการต่างๆ ของ AEC มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เมื่อ AEC Blueprint 2025 กำหนดว่า AEC จะต้องเป็นภูมิภาคที่มีการรวมตัวและเชื่อมโยงในระดับสูง จึงสามารถคาดการณ์ได้ว่าจะเกิดการเปิดเสรีการค้าและบริการอย่างเต็มรูปแบบให้มีความสำคัญกับการอำนวยความสะดวกทางการค้า ยกเลิก/ลดมาตรการที่มีโทษภาษี ปรับปรุงกระบวนการนำเข้า - ส่งออกและพิธีการศุลกากร ปรับประสานมาตรฐานให้สอดคล้องกัน ปรับประสานกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมสภาพแวดล้อมด้านการลงทุน การเปิดเสรีด้านการเงิน การพัฒนาและรวมตัวของตลาดทุน การอำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีฝีมือ ผู้เชี่ยวชาญและนักธุรกิจ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประเทศสมาชิกอาเซียนในห่วงโซ่มูลค่าโลก

ในส่วนของมาตรการด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า ซึ่งเกี่ยวข้องกับกรมศุลกากร พบว่า มีแนวโน้มการดำเนินการที่เข้มข้นอย่างต่อเนื่องตลอดแผนงาน AEC Blueprint 2025 โดยผลักดันผ่านโครงการต่างๆ เช่น ASEAN Single Window, ASEAN-wide Self-Certification, Tariff Finder, ASEAN Customs Transit System และ ASEAN Trade Repository รวมถึง สร้างกลไกและมาตรการในการบริหารจัดการกับการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่มาตรการภาษี (Non-tariff barriers: NTBs) หรือผลจากการกีดกันของมาตรการ NTBs ซึ่งจะส่งผลให้ภาคธุรกิจเกิดความสะดวกและคล่องตัวมากขึ้น เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรม ทุกภาคส่วนสามารถได้รับประโยชน์จากการเข้าสู่ AEC 2025 ได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ อดีตเลขาธิการ การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (UNCTAD) และอดีต

ผู้อำนวยการใหญ่ องค์การการค้าโลก (WTO) ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้อย่างน่าสนใจจากการบรรยายในหัวข้อ “ประเทศไทยกับทศวรรษใหม่แห่งการพลิกโฉมเศรษฐกิจ ภายใต้ความร่วมมือ AEC” ในงานสัมมนาธนาคารกรุงเทพ ประจำปี 2559 เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2559 ที่ผ่านมาสรุปลได้ว่า สิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาของอาเซียนเพื่อขับเคลื่อนไปข้างหน้า คือ “สำนึกความเป็นอาเซียน” สำคัญที่สุดต้องสร้างให้การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เป็นตลาดเดียวที่มีพัฒนาการในรูปแบบที่ก้าวไปพร้อมกันและสร้างบทบาทอาเซียนในเวทีโลกให้ได้ นอกจากนี้ กระบวนการที่จะพลิกโฉมประชาคมอาเซียนได้นั้น มีอยู่ด้วยกัน 5 ประการ ได้แก่

1. Digitization ในปัจจุบันนั้นไม่สามารถเลี่ยงดิจิทัลได้ ซึ่งแม้จะมีข้อดีอยู่มาก แต่ต้องพึงระวังในเรื่องความปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคล และเทคโนโลยีในอาเซียนที่ยังไม่ทัดเทียมกัน และหากไม่มีการรองรับที่ดีอาจกลายเป็นความเสี่ยงได้เช่นเดียวกัน

2. Connectivity รัฐบาลประเทศอาเซียนควรมีนโยบายกำหนดส่งเสริมความเชื่อมโยงของภูมิภาค ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเคลื่อนไหวของสินค้า เงินทุน และแรงงาน ดังเช่นวิสัยทัศน์ของอาเซียน

3. Productivity การสร้างผลผลิตให้มีประสิทธิภาพ จะต้องเน้นการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยี และส่งเสริมการศึกษา นอกจากนี้ ยังต้องสนับสนุนประเทศ CLMV เพราะการเชื่อมโยงเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศเหล่านี้ ที่จะเชื่อมโยงต่อไปยังจีน จะเป็นประโยชน์กับประเทศไทย

4. Global Integration การบูรณาการเข้ากับโลก ประเทศสมาชิกไม่ควรที่จะแข่งขันกันเอง หรือไม่แบ่งกรอบการเจรจาการค้าออกเป็นหลายกรอบ โดยความร่วมมือระหว่างกันจะช่วยสร้างอำนาจทางเศรษฐกิจ “Power of Economies” ให้กับภูมิภาคอาเซียน

5. Currency Regime ครม.มีข้อตกลง หรือ Code of Conduct ป้องกันการเปลี่ยนแปลงค่าเงินมากเกินไปปัจจุบันจะเห็นการแข่งขันกันลดค่าเงิน ลดอัตราดอกเบี้ย หรือมีนโยบายดอกเบี้ยติดลบ ซึ่งกระทบต่อเศรษฐกิจโลก

กล่าวโดยสรุป การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC เมื่อปลายปี 2015 ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทางระยะไกลในการรวมตัวกัน ผู้เขียนมีความเห็นว่า ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นและดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยจะต้องเตรียมความพร้อมและพัฒนาประเทศด้วยมุมมองและทิศทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการมุ่งสู่ตะวันออก (Look East, Act East) มากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่ม CLMV ได้แก่ กัมพูชา (Cambodia) สปป.ลาว (Laos PDR) เมียนมา (Myanmar) และเวียดนาม (Vietnam) ที่ถือเป็นพันธมิตรของอาเซียน เนื่องจากมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงอย่างต่อเนื่อง มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ค่าแรงต่ำ รัฐบาลมีนโยบายเปิดเสรีการค้า ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากประเทศพัฒนาแล้ว (GSP) และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับไทย

เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว การให้ความสำคัญกับภาพรวมในการเป็นองค์ประกอบสำคัญของ AEC มากขึ้น ทั้งในเรื่องของการค้าขาย แลกเปลี่ยน การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนในภูมิภาค การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้เป็นหนึ่งเดียวกัน มุ่งมั่นพัฒนาเทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์ การส่งเสริมการเรียนรู้และเข้าใจภาษาและวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึง ใช้ศักยภาพในความเป็นภูมิรัฐศาสตร์ของไทยพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจไปสู่ระดับโลก และสามารถก้าวพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำของ ความมั่งคั่ง และกับดักความไม่สมดุลในการพัฒนา พร้อมกับเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของการปฏิวัติอุตสาหกรรมยุคที่ 4 หรือ ประเทศไทย 4.0 ด้วยระบบเศรษฐกิจใหม่ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value-Based Economy) นั้นเอง

เทคนิคการประเมินมูลค่าสัญญาเช่าอสังหาริมทรัพย์อย่างง่าย กรณีศึกษาสหราชอาณาจักร Lease Valuation Approaches: A Case Study in the United Kingdom

นายกัณตวัฒน์ สุวรรณเลข¹

เจ้าหน้าที่จัดผลประโยชน์ปฏิบัติการ
สำนักพัฒนาธุรกิจและศักยภาพที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์

บทนำ

อสังหาริมทรัพย์จัดได้ว่าเป็นสินทรัพย์ประเภทหนึ่งที่นักลงทุนสามารถเข้าซื้อเพื่อกระจายความเสี่ยงในการลงทุนได้ เนื่องจากอสังหาริมทรัพย์มีลักษณะที่สำคัญสองประการคือ

(1) Providing Income Stream หรือสามารถสร้างกระแสเงินสดให้กับผู้ถือครองได้ โดยอยู่ในรูปของค่าเช่า (Rent)

(2) Capital Gain หรือการเพิ่มขึ้นของมูลค่าทุนตามเวลา เนื่องจากที่ดินเป็นปัจจัยการผลิตที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้การถือครอง

ที่ดินในอนาคตเป็นไปได้ยากขึ้น ส่งผลให้มีการเพิ่มขึ้นของมูลค่าในเวลาต่อมา ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประเภทของอสังหาริมทรัพย์ (Real Estate Categories) ทำเลที่ตั้ง (Locality) และปัจจัยภายนอก อาทิ เศรษฐกิจในภาพรวม เป็นต้น

บทความนี้จะเน้นการนำรายได้หรือค่าเช่ามาคำนวณหรือประเมินมูลค่าสัญญาเช่าอย่างง่ายโดยเทคนิคที่ใช้กันทั่วไปในสหราชอาณาจักร ทั้งนี้ หากมีข้อขัดแย้งกับภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย ผู้เขียนต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

¹ นักเรียนทุนรัฐบาล ก.พ. (ไทยพัฒนา) ระดับปริญญาตรีและโท สาขาวิชาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

Bachelor of Business (Property), University of South Australia, Australia

Master of Science (Real Estate Investment), CASS Business School, University of London, United Kingdom.

1. แนวคิดเรื่องค่าเช่าทางเศรษฐศาสตร์ที่ดิน

1.1 ประเภทของกรรมสิทธิ์หรือสิทธิต่างๆ ในอสังหาริมทรัพย์

ในสหราชอาณาจักร กรรมสิทธิ์และสิทธิต่างๆ ในที่ดินถูกจำแนกเป็นประเภทต่างๆ ตามกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) อย่างไรก็ตาม สิทธิเหล่านี้สามารถจำแนกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ดังนี้ (Harvey & Josey 2013)

- Freehold หรือกรรมสิทธิ์ เป็นสิทธิในการครอบครองใช้ประโยชน์ และส่งต่อเป็นมรดก ผู้ถือครองสิทธิประเภทนี้มีสิทธิอย่างสมบูรณ์แบบ (Absolute Right)เหนือที่ดินของตนตามกฎหมาย การประเมินมูลค่าทรัพย์สินแล้ว จะถือว่าสิทธิประเภท Freehold มีมูลค่าสูงที่สุด

- Leasehold หรือสิทธิการเช่า เป็นสิทธิที่มีลักษณะเทียบเคียงได้กับ Freehold Estate แต่ผู้ถือครองสิทธิประเภทนี้มีเพียงสิทธิในการเช่าอสังหาริมทรัพย์ระยะยาวเท่านั้น โดยมีระยะเวลาแตกต่างกันออกไป เช่น 25, 30, 50 หรือ 99 ปี สิทธิประเภทนี้มักพบได้ทั่วไปในสหราชอาณาจักร ในกรณีที่ดินเป็นของรัฐบาล (เทียบเคียงกับที่ราชพัสดุหรือที่ดินส่วนพระองค์) ซึ่งไม่สามารถทำการโอนกรรมสิทธิ์ด้วยการขายได้ ทางหน่วยงานจึงจัดให้ผู้เช่าเช่าในระยะเวลายาวแทน

- Freehold Ground Rents (FGRs) หรือสิทธิในการเช่าที่ดินระยะยาว มีลักษณะเทียบเคียงได้กับ Leasehold แต่เนื่องจากสิทธิการเช่าประเภทนี้อ่อนญาติให้ผู้เช่าสามารถดำเนินการปลูกสร้างอาคารต่างๆ ได้ เช่นเดียวกับสิทธิประเภท Freehold ทั้งนี้ ค่าเช่า FGRs มีลักษณะเช่นเดียวกับพันธบัตรรัฐบาล (Gilts)

- Mortgage หรือสิทธิเนื่องจากการจำนองอันเกิดจากการก่อหนี้ โดยนำอสังหาริมทรัพย์เป็นทรัพย์สินในการค้ำประกัน หากไม่มีการชำระหนี้ดังกล่าว เจ้าหนี้มีสิทธิในการยึดหลักประกันดังกล่าวได้

1.2 ค่าเช่าทางเศรษฐศาสตร์ที่ดิน

เนื่องจากที่ดินเป็นหนึ่งในปัจจัยการผลิตพื้นฐาน (Sloman & Garette 2013) การใช้ประโยชน์ในที่ดินจึงได้รับผลตอบแทนในรูปของค่าเช่า (ในลักษณะเดียวกันที่แรงงานได้รับค่าตอบแทนในรูปของค่าจ้าง) ทั้งนี้ นักเศรษฐศาสตร์ที่ดินมีความเห็นว่า ในความเป็นจริงแล้ว ค่าเช่าคือรายได้ส่วนเพิ่มที่เจ้าของที่ดินได้รับนอกเหนือจากการผลิตสินค้าประเภทต่างๆ ดังปรากฏในภาพ

ดังนั้น ในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันสมบูรณ์ ค่าเช่าจะเป็นปัจจัยในการกำหนด (Determinant) การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use) ซึ่งในระยะยาวการใช้ประโยชน์ลักษณะต่างๆ จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบการใช้ที่ดินในภาพรวมของเมืองต่างๆ เช่น ย่านศูนย์กลางธุรกิจ (Central Business District: CBD) ย่อมเป็นพื้นที่ที่มีมูลค่าค่าเช่าทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Rent) สูงที่สุด อันเป็นผลมาจากทำเลที่ตั้งที่สามารถเข้าถึงด้วยการเดินทางทุกรูปแบบ ทั้งถนน ทางหลวง การขนส่งสาธารณะ เป็นต้น

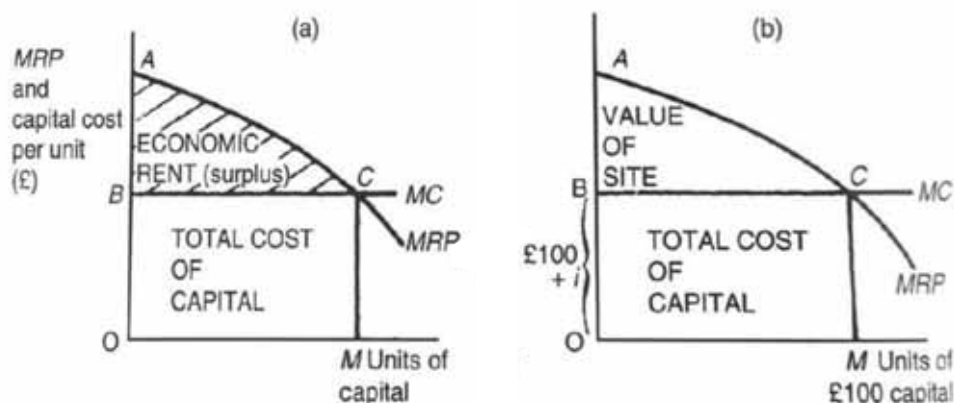
สำหรับการประเมินมูลค่าสัญญาเช่า ค่าเช่าคือเงินที่ผู้เช่า (Tenant) ชำระให้กับเจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ (Landlord) เป็นข้อแลกเปลี่ยนในการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้นๆ อันเป็นค่าเช่าที่มีการชำระขึ้นจริงหรือ Passing Rent ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ให้ถือว่าค่าเช่าดังกล่าวเป็นการจ่ายค่าเช่าที่เทียบเท่ากับค่าเช่าตลาด (Wyatt 2013)

2. ลักษณะสัญญาเช่าอสังหาริมทรัพย์ในสหราชอาณาจักร

• อสังหาริมทรัพย์ประเภทที่อยู่อาศัย (Residential Real Estate)

สัญญาเช่าอสังหาริมทรัพย์ประเภทที่อยู่อาศัยในสหราชอาณาจักรมีอยู่สองลักษณะคือ แบบระบุอายุสัญญา (Fixed Term)

ภาพที่ 1 แสดงแนวคิดเรื่องค่าเช่าทางเศรษฐศาสตร์ที่ดิน (Harvey & Josey 2013)

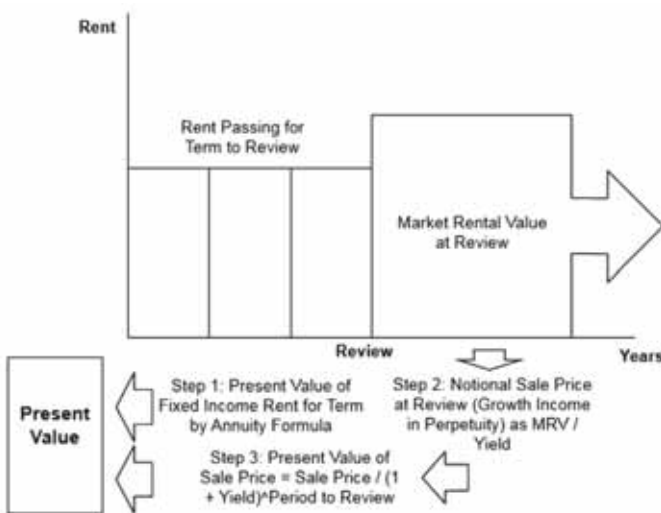

3.3 เทคนิคการประเมินมูลค่าสัญญาเช่า กรณีค่าเช่าปัจจุบันเทียบเท่ากับค่าเช่าตลาด (Rack Rented)

3.3.1 การคำนวณแบบ Term & Reversion

เทคนิคการคำนวณแบบ Term & Reversion ตั้งอยู่บนสมมติฐานว่าสัญญาเช่านั้นมีกำหนดอายุสัญญาจนถึงปีที่ n (Term) โดยหลังจากระยะเวลาดังกล่าวอัตรา ค่าเช่าจะถูกทบทวนและอสังหาริมทรัพย์จัดให้เช่าที่อัตราราคาค่าเช่าตลาดในอนาคตตลอดไป โดยเราสามารถนำอัตราค่าเช่าตลาดนั้นมาคิดเทียบเคียงได้กับเงินงวดที่มีงวดเวลาไม่สิ้นสุด (Perpetuity - Reversion)

ภาพที่ 2 แสดงแนวคิดของการคำนวณแบบ Term & Reversion (Key, 2017)

ดังนั้น

$$\text{Term} = \frac{a [1 - (1+r)^{-n}]}{r}$$

โดย a คือ ค่าเช่าที่ชำระจริง
 n คือ จำนวนปีของการชำระค่าเช่าก่อนการทบทวนค่าเช่าครั้งถัดไป
 r คือ Yield ของอสังหาริมทรัพย์นั้นๆ ที่มีลักษณะทำเล หรือ มีลักษณะอาคารใกล้เคียงกัน

และ

$$\text{Reversion} = [m / r] * [1 / (1 + r)^n]$$

m คือ ค่าเช่าตลาดในอนาคต
 n คือ จำนวนปีของการชำระค่าเช่าก่อนการทบทวนค่าเช่าครั้งถัดไป
 r คือ Yield ของอสังหาริมทรัพย์นั้นๆ ที่มีลักษณะทำเล หรือ มีลักษณะอาคารใกล้เคียงกัน
 $[1 / (1 + r)^n]$ คือ การคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบัน

ดังนั้น มูลค่าสัญญาเช่าจึงหมายถึง

$$\text{Value} = \text{Term} + \text{Reversion}$$

อย่างไรก็ดี เนื่องจาก Yield ที่ใช้ในการคำนวณเป็นเพียงภาพสะท้อนของรายได้ ณ จุดเวลาหนึ่งๆ เท่านั้น นักวิเคราะห์จึงนิยมใช้วิธี Split Yield เพื่อสะท้อนความเสี่ยงที่ต่างกันของสองช่วงเวลา โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (Baum 2007)

- ระยะที่ 1 (Term) เป็นระยะเวลาที่ผู้เช่าชำระเงินค่าเช่าอย่างต่อเนื่อง และหากยังไม่มีกรณีผิดสัญญา ความเสี่ยงในการผิดนัดชำระ (Default) จึงลดลง ดังนั้นนักวิเคราะห์จะลด Yield ของสินทรัพย์ลง (Discounting) เพื่อสะท้อนถึงรายได้ที่คงที่ และมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของทรัพย์สินๆ

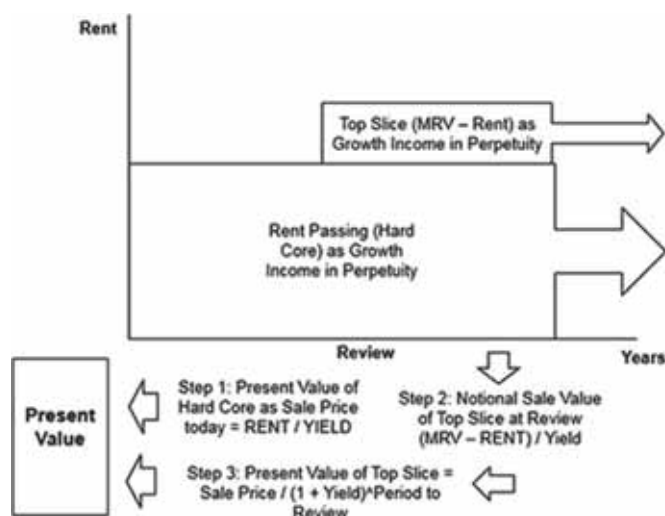
- ระยะที่ 2 (Reversion) เป็นระยะเวลาในการทบทวนค่าเช่าให้เทียบเท่ากับค่าเช่าตลาด และเนื่องจากอนาคตเป็นสิ่งที่คาดการณ์ได้ยาก (ไม่สามารถรับรองได้ว่าจะได้รับค่าเช่าในจำนวนที่คาดหวังไว้) นักวิเคราะห์จึงเพิ่ม Yield ให้สูงขึ้นจากเดิม (Premium Added) เพื่อสะท้อนถึงความเสี่ยงดังกล่าว

3.3.2 การคำนวณแบบ Layer

เทคนิคการคำนวณลักษณะนี้พัฒนามาจากการคำนวณแบบ Term & Reversion โดยมีลักษณะสมมติฐานที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ สัญญาเช่ามีกำหนดอายุสัญญาจนถึงปีที่ n (Core) โดยหลังจากระยะเวลาดังกล่าว อัตราค่าเช่าจะถูกทบทวน และอสังหาริมทรัพย์นั้นจะถูกจัดให้เช่าในราคาที่สูงขึ้น (อัตราค่าเช่าตลาดในอนาคต - อัตราค่าเช่าปัจจุบัน) และอัตราค่าเช่าดังกล่าวจะคงที่ตลอดไป ดังนั้นเราจึงสามารถนำค่าเช่าส่วนเพิ่มนั้นมาคิดเทียบเคียงได้กับเงินงวดที่มีงวดเวลาไม่สิ้นสุด (Perpetuity - Top Slide) เช่นเดียวกันกับวิธี Term & Reversion

ภาพที่ 3 แสดงแนวคิดการคำนวณแบบ Layer (Key, 2017)

ดังนั้น

$$\text{Core} = [a / r]$$

โดย a คือ ค่าเช่าที่ชำระจริง

คือ Yield ของอสังหาริมทรัพย์นั้นๆ ที่มีลักษณะ
ทำเล หรือ ลักษณะอาคารใกล้เคียงกัน

ແລະ

$$\text{Top Slide} = [(m-a) / r] * [1 / (1 + r)^n]$$

โดย a คือ ค่าเช่าที่ชำระจริง

m คือ ค่าเช่าตลาดในอนาคต

n คือ จำนวนปีของการชำระค่าเช่าก่อน
การทบทวนค่าเช่าครั้งสุดท้าย

คือ Yield ของอสังหาริมทรัพย์นั้นๆ ที่มีลักษณะ
ทำเล หรือ ลักษณะอาคารใกล้เคียงกัน

$[1 / (1 + R)^n]$ คือ การคิดลดให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน

ดังนั้นมูลค่าสัญญาเช่าจึงหมายถึง

$$\text{Value} = \text{Core} + \text{Top Slide}$$

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของอัตราค่าเช่า
ในอนาคตเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน เป็นไปตามปัจจัยของตลาด ไม่สามารถ
รับรองได้ว่าจะได้รับค่าเช่าในจำนวนที่คาดหวังไว้ นักวิเคราะห์
จึงเพิ่ม Yield ให้สูงขึ้นจากเดิม (Premium Added) เพื่อสะท้อนถึง
ความเสี่ยงดังกล่าว

การคำนวณทั้งสองแบบข้างต้นจะให้ผลลัพธ์ออกมาค่อนข้างใกล้เคียงกัน เหมาะสำหรับการคำนวณหามูลค่าสัญญาอย่างง่าย

3.3.3 การคำนวณมูลค่าสัญญาด้วยวิธีกระแสเงินสดอย่างง่าย โดยใช้รูปแบบ Term & Reversion

เนื่องจากการคำนวณทั้งสองแบบข้างต้น อาศัย Yield อันเป็นผลตอบแทนที่เกิดจากอาคารหรือสินทรัพย์ในลักษณะเดียวกันเท่านั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นการประเมินราคาสัญญาเช่าที่ เทียบเท่ากับตลาด (Market Valuation) แต่ในความเป็นจริงแล้ว นักลงทุนมักมีอัตราผลตอบแทนที่ตนคาดหวัง (Required Rate of Return) ดังนั้น ในสหราชอาณาจักรจึงมีการประยุกต์วิธี DCF ให้เข้ามาใช้กับรูปแบบ Term and Reversion ด้วย ดังนี้

ส่วนที่ 1

$$\text{Term} = \frac{a [1-(1+r)^n]}{r}$$

โดย a คือ ค่าเช่าที่ชำระจริง

ก คือ จำนวนปีของการชำระค่าเช่าก่อนการทบทวนค่าเช่าครั้งถัดไป

r คือ อัตราผลตอบแทนที่ตนคาดหวัง (Required Rate of Return)

ส่วนที่ 2

อัตราค่าเช่าที่เติบโตขึ้น ไม่ได้เพิ่มขึ้นไปตามตลาดเท่านั้น แต่ยังเพิ่มขึ้นจากความคาดหวังของผู้ลงทุนอีกด้วย ดังนั้น จึงต้องมีการคำนวณอัตราการเติบโตของอัตราค่าเช่าที่แตกต่างออกไป ดังนี้ (Baum 2007)

(1) กรณีทบทวนอัตราค่าเช่าทุกปี

$$G = R - Y$$

โดย G คือ อัตราการเติบโตของอัตราค่าเช่า

R คือ อัตราผลตอบแทนที่ตนคาดหวัง (Required Rate of Return)

Y คือ Yield ของอสังหาริมทรัพย์นั้นๆ ที่มีลักษณะทำเล หรือ มีลักษณะอาคารใกล้เคียงกัน

(2) กรณีความถี่ของทบทวนอัตราค่าเช่ามากกว่า 1 ปี

$$G = \frac{[(R-Y)(1+R)^p + Y]^{1/p}}{R} - 1$$

โดย G คือ อัตราการเติบโตของอัตราค่าเช่า

R คือ อัตราผลตอบแทนที่ตนคาดหวัง (required rate of return)

Y คือ yield ของอสังหาริมทรัพย์นั้นๆ ที่มีลักษณะทำเล หรือ มีลักษณะอาคารใกล้เคียงกัน

P คือ ความถี่ของการทบทวนอัตราค่าเช่า เช่น ทบทวนค่าเช่า
ทุก 3 ปี $p = 3$ เป็นต้น

เมื่อหาอัตราการเติบโตของอัตราค่าเช่าจากอัตราผลตอบแทนที่ตนคาดหวัง (Required Rate of Return) และ Yield ของอสังหาริมทรัพย์นั้นๆ จึงนำอัตราดังกล่าวมาคำนวณค่าเช่าตลาดที่แท้จริงและหามูลค่า ดังนี้

$$\text{Reversion} = [m (1 + g)^n / y] * [1 / (1 + r)^n]$$

- m คือ ค่าเช่าตลาดในอนาคต
- $(1 + g)^n$ คือ อัตราการเติบโตตามความคาดหวังของนักลงทุนที่อัตรา g
- n คือ จำนวนปีของการชำระค่าเช่าก่อนการทบทวนค่าเช่าครั้งถัดไป
- y คือ Yield ของอสังหาริมทรัพย์นั้นๆ ที่มีลักษณะทำเลใกล้เคียงกันหรืออาคารในลักษณะเดียวกัน
- $[1 / (1 + r)^n]$ คือ การคิดลดให้เป็นมูลค่าปัจจุบันตามอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง

มูลค่าสัญญาเช่าจึงหมายถึง

$$\text{Value} = \text{Term} + \text{Reversion}$$

3.4 กรณีอื่นๆ: การหามูลค่าสัญญาเช่าที่อัตราค่าเช่าไม่เทียบเท่ากับอัตราค่าเช่าตลาด

ตลาดอสังหาริมทรัพย์เป็นตลาดที่ไม่สมบูรณ์ เนื่องจากสินค้าในตลาดมีความแตกต่างกันเนื่องจากปัจจัยต่างๆ เช่น ทำเล ข้อบังคับทางกฎหมาย ข้อกำหนดทางผังเมือง เป็นต้น ทำให้ในหลายๆ ครั้งการจัดให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ไม่ได้ถูกเช่าในอัตราค่าเช่าเดียวกันกับอัตราตลาด แต่อาจจะสูงกว่า (Overrented) หรือมีการลดค่าเช่าไว้ในระยะสั้น (Incentives/Rent Free Period) วิธีที่ง่ายที่สุดในการวิเคราะห์กรณีดังกล่าวคือการหาค่าเช่าสุทธิที่ได้รับแล้ว (Net Cash Flow) และค่อยวิเคราะห์ตามแบบการคำนวณทั้งสามข้างต้น อย่างไรก็ตาม ยังมีการพัฒนาเทคนิคอื่นๆ ในการประเมินมูลค่าสัญญาเช่าลักษณะนี้เป็นพิเศษอีกด้วย โดยผู้เขียนจะนำเสนอในบทความครั้งถัดๆ ไป

3.5 ความคลาดเคลื่อน

ในสหราชอาณาจักร การประเมินมูลค่าสัญญาเช่าอาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้ โดยผู้วิเคราะห์อาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างเกี่ยวกับอัตราค่าเช่าตลาดในอนาคต อัตราการเติบโตของอัตราค่าเช่า อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังและปัจจัยอื่นๆ ทำให้ในการวิเคราะห์ซึ่งแม้ว่าจะได้รับข้อมูลเบื้องต้นมาในลักษณะเดียวกัน

แต่ก็อาจมีมูลค่าต่างกันตามความเห็นของผู้วิเคราะห์แต่ละท่าน เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า Margin of Errors ควรอยู่ระหว่างร้อยละ 10 - 15 เป็นต้น โดยอาศัยความเห็นของคำพิพากษาในกรณีต่างๆ เช่น South Australian Asset Management Corp. v York Montague [1995] UKHL 10 หรือ Banque Bruxelles Lambert SA v Eagle Star Insurance Co Ltd [1996] UKHL 10 เป็นต้น

4. บทสรุป

การจัดให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ถือว่าเป็นการหารายได้ให้กับเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ได้ทางหนึ่ง การประเมินมูลค่าสัญญาเช่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจในการกำหนดว่าอัตราค่าเช่าระดับใดจึงจะเหมาะสมกับประเภทอสังหาริมทรัพย์ทำเลที่ตั้ง และอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง ข้อควรระวังในการใช้เทคนิคเหล่านี้คือ นักวิเคราะห์ควรตั้งสมมติฐานว่าอัตราค่าเช่าที่มีการชำระในปัจจุบันไม่ต่างจากอัตราค่าเช่าในตลาดมากนัก อีกทั้งตลาดมีประสิทธิภาพ ไม่อยู่ในสภาวะที่ตึงเครียดมากเกินไปจนอาจทำให้อัตราค่าเช่าไม่สะท้อนความเป็นจริงในปัจจุบัน และทำให้การประเมินมูลค่าสัญญาเช่าตลาดเคลื่อน เป็นต้น ผู้วิเคราะห์ควรใช้เทคนิคในการคำนวณทั้งสามรูปแบบควบคู่กันไปเพื่อเป็นการตรวจสอบความคลาดเคลื่อนในเบื้องต้นอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- Slooman, J. & Garratt, D. (2013), *Essentials of Economics*, 6th Edition, Pearson Education, United Kingdom.
- Harvey, J. & Jowsey, E. (2004), *Urban Land Economics* (6th Edition), Palgrave Macmillan, Hampshire.
- Fujita, M. (1989), *Urban Economic Theory: Land Use and City Size*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Key, T (2017), *Real Estate Investment And Financial Analysis*, Cass Business School, City University Of London, London United Kingdom.
- Baum, A & Crosby, N 2007, *Real Estate Investment Appraisal*, 3rd Editions, Blackwell Publishing, United Kingdom.
- Wyatt, P 2013, *Property Valuation*, 2nd Editions, Blackwell Publishing, London, United Kingdom
- Blackledge, M 2017, *Introducing Property Valuation*, 2nd Edition, Routledge, Oxon, United Kingdom.

สถานการณ์ด้าน เศรษฐกิจการคลังที่สำคัญ*

สถานการณ์ด้านการคลัง

หน่วย: พันล้านบาท

	รวมทั้งปี งบประมาณ 2560	ปีงบประมาณ 2561					ปีงบประมาณ 2561 (ต.ค. 60 - มี.ค. 61)
		Q1	ม.ค. 61	ก.พ. 61	มี.ค. 61	Q2	
I รายได้							
1. ตามหน่วยงาน							
1.1 กรมสรรพากร	1,792.9	370.7	137.8	127.2	133.9	398.9	769.7
(อัตราเพิ่มจากปีที่แล้ว%)	2.0	1.1	4.6	9.1	3.4	3.3	3.3
1.2 กรมสรรพสามิต	562.4	117.7	53.3	49.4	48.6	151.3	269.0
(อัตราเพิ่มจากปีที่แล้ว%)	8.6	(10.9)	15.9	10.9	(12.4)	(3.3)	(3.3)
1.3 กรมศุลกากร	104.8	28.5	9.2	8.4	8.8	26.3	54.9
(อัตราเพิ่มจากปีที่แล้ว%)	(6.1)	11.0	2.8	10.2	(15.0)	4.4	4.4
1.4 รัฐวิสาหกิจ	162.3	43.4	7.3	13.9	3.6	24.8	68.1
(อัตราเพิ่มจากปีที่แล้ว%)	21.3	(4.0)	63.3	7.6	(50.3)	(2.4)	(2.4)
1.5 หน่วยงานอื่น	169.8	65.2	18.9	10.1	12.6	41.6	106.8
(อัตราเพิ่มจากปีที่แล้ว%)	(41.9)	21.9	13.7	(19.7)	34.4	16.0	16.0
- ส่วนราชการอื่น	159.3	61.8	18.7	9.4	12.3	40.3	102.2
- กรมธนารักษ์	10.5	3.4	0.2	0.7	0.4	1.3	4.6
1.6 รวมรายได้จัดเก็บ	2,792.1	625.5	226.4	209.0	207.6	642.9	1,268.4
(อัตราเพิ่มจากปีที่แล้ว%)	(0.7)	0.4	9.0	7.6	(2.1)	2.5	2.5
1.7 รวมรายได้สุทธิ (หลังหักการจัดสรรให้ อปท.)	2,355.0	547.5	192.1	169.1	166.3	527.4	1,075.0
(อัตราเพิ่มจากปีที่แล้ว%)	(1.7)	(0.1)	8.7	8.2	(0.5)	2.5	2.5
2. ตามฐานภาษี							
2.1 ฐานจากเงินได้	980.3	159.8	62.5	58.1	64.6	185.2	345.0
(อัตราเพิ่มจากปีที่แล้ว%)	1.0	(4.6)	0.3	9.9	7.5	0.7	0.7
2.2 ฐานจากการบริโภค	1,373.6	328.1	126.7	118.3	117.8	362.8	690.9
(อัตราเพิ่มจากปีที่แล้ว%)	5.3	(0.9)	9.8	9.4	(5.6)	1.7	1.7
2.3 ฐานจากการค้าระหว่างประเทศ	101.3	27.5	9.1	8.2	8.7	25.9	53.4
(อัตราเพิ่มจากปีที่แล้ว%)	(6.9)	9.2	3.5	13.7	(7.8)	5.7	5.7

* ที่มา: สำนักงานนโยบายการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

	รวมทั้งปี งบประมาณ 2560	ปีงบประมาณ 2561					ปีงบประมาณ 2561 (ต.ค. 60 - มี.ค. 61)
		Q1	ม.ค. 61	ก.พ. 61	มี.ค. 61	Q2	
II รายจ่าย							
1. รายจ่ายรัฐบาลจากงบประมาณ (อัตราเพิ่มจากปีที่แล้ว%)	2,807.5	967.5	244.6	166.0	220.2	630.7	1,598.2
	7.9	(25.1)	(4.1)	5.1	(5.3)	0.9	(0.5)
1.1 งบประมาณปีปัจจุบัน (อัตราเพิ่มจากปีที่แล้ว%)	2,578.8	897.8	226.8	147.1	198.9	572.8	1,470.6
	8.4	2.5	(1.3)	3.0	(2.6)	0.7	1.2
1.2 งบประมาณปีก่อน	228.5	69.7	17.7	18.9	21.3	57.9	127.6
2. รายจ่ายของกองทุนนอกงบประมาณ (15 กองทุน) ^{1/}	302.6	111.0	39.6	14.6	18.7	72.9	183.9
- รายจ่าย	295.6	96.0	39.4	13.7	16.9	70.0	166.0
- เงินให้กู้ยืมสุทธิ	7.0	15.0	0.2	0.9	1.8	2.9	17.9
3. รายจ่ายจากเงินกู้ต่างประเทศ (อัตราเพิ่มจากปีที่แล้ว%)	2.1	0.4	-	-	-	-	0.4
	-	(99.6)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(99.5)
4. รายจ่ายของอปท.	570.2	143.4	38.1	43.4	n/a	n/a	n/a
5. รายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจ	325.9	63.5	14.9	70.1	17.4	102.4	165.9
III ดุลการคลัง							
1. ดุลการคลังตามระบบกระแสเงินสด	(374.9)	(503.9)	(22.5)	(23.0)	2.7	(42.7)	(546.6)
2. ดุลการคลังภาครัฐบาลตามระบบ สศค. ^{2/}	(149.8)	(278.9)	10.3	22.6	n/a	n/a	n/a
- รัฐบาล	(203.2)	(352.8)	(0.2)	27.3	(36.9)	(9.7)	(362.5)
- อปท.	53.3	73.9	10.5	(4.7)	n/a	n/a	n/a
3. เงินคงคลัง ณ สิ้นเดือน ^{3/}	441.3	180.9	188.7	189.3	262.6	262.6	262.6
IV ยอดหนี้สาธารณะ							
1. หนี้รัฐบาลโดยตรง	4,959.2	5,027	5,121.4	5,135.1	5,145.0	n/a	n/a
2. หนี้รัฐวิสาหกิจ	1,396.5	1,333	1,310.3	1,319.3	1,299.9	n/a	n/a
3. หนี้ของหน่วยงานภาครัฐอื่น	13.6	11	9.6	9.2	9.2	n/a	n/a
4. หนี้ FIDF	-	-	-	-	-	n/a	n/a
5. รวม	6,369.3	6,371	6,441.4	6,463.7	6,454.2	n/a	n/a
6. หนี้คงค้าง/GDP	41.9	41.2	41.4	41.3	41.0		

หมายเหตุ 1/ ประกอบด้วย กองทุนประกันสังคม กองทุนเงินทดแทน กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง กองทุนหมุนเวียนการผลิตเหรียญกษาปณ์และการทำของ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กองทุนเงินทุนค่าธรรมเนียมผ่านทาง กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจ กองทุนอ้อยและน้ำตาล กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน กองทุนเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กองทุนช่วยเหลือเกษตรกร กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกองทุนสนับสนุนการวิจัย

2/ ดุลการคลังภาครัฐบาลตามระบบสถิติเพื่อการศึกษาและวิเคราะห์นโยบายการคลัง (สศค.) เป็นผลรวมของดุลการคลังรัฐบาล และดุลการคลังของ อปท.

3/ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2551 เงินคงคลังจะไม่รวมเงินอื่น (บัตรภาษี) และเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

รวบรวมโดย: ส่วนวางแผนการคลังและงบประมาณ สำนักนโยบายการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ตารางผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลเบื้องต้น เดือนมีนาคม 2561^{1/}

หน่วย: ล้านบาท

ที่มาของรายได้	ปี	ปีแล้ว	เปรียบเทียบกับปีที่แล้ว		ปมก.ตามเอกสาร งบป.ทั้งปีเท่ากับ 2,450,000 ล้านบาท	เปรียบเทียบกับปี ปมก. เอกสาร งบป.	
			จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
1. กรมสรรพากร	133,920	129,532	4,388	3.4	133,900	20	0.0
1.1 ภาษีมูลค่าเพิ่ม	62,829	63,206	(377)	(0.6)	67,482	(4,653)	(6.9)
1.2 ภาษีเงินได้บุคคล	28,772	24,200	4,572	18.9	23,299	5,473	23.5
1.3 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	35,872	35,938	(66)	(0.2)	36,130	(258)	(0.7)
1.4 ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	4	3	1	33.3	-	4	-
1.5 ภาษีสรรพสามิต	5,102	4,853	249	5.1	5,528	(426)	(7.7)
1.6 ภาษีการรับมรดก	11	-	11	-	-	11	-
1.6 อากรแสตมป์	1,278	1,269	9	0.7	1,420	(142)	(10.0)
1.7 รายได้อื่น	52	63	(11)	(17.5)	41	11	26.8
2. กรมสรรพสามิต	48,649	55,513	(6,864)	(12.4)	51,768	(3,119)	(6.0)
2.1 ภาษีสรรพสามิต	16,832	20,130	(3,298)	(16.4)	19,655	(2,823)	(14.4)
2.2 ภาษีสรรพสามิต	10,810	8,950	1,860	20.8	9,661	1,149	11.9
2.3 ภาษีสรรพสามิต	5,641	10,126	(4,485)	(44.3)	7,606	(1,965)	(25.8)
2.4 ภาษีสรรพสามิต	7,171	6,999	172	2.5	6,463	708	11.0
2.5 ภาษีสรรพสามิต	5,532	6,620	(1,088)	(16.4)	5,803	(271)	(4.7)
2.6 ภาษีสรรพสามิต	1,801	2,004	(203)	(10.1)	1,902	(101)	(5.3)
2.7 ภาษีสรรพสามิต	396	286	110	38.5	291	105	36.1
2.8 ภาษีสรรพสามิต	238	213	25	11.7	212	26	12.3
2.9 ภาษีสรรพสามิต	161	127	34	27	120	41	34.2
2.10 รายได้อื่น	67	58	9	15.5	55	12	21.8
3. กรมศุลกากร	8,777	10,332	(1,555)	(15.1)	9,600	(823)	(8.6)
3.1 อากรขาเข้า	8,652	9,393	(741)	(7.9)	9,400	(748)	(8.0)
3.2 อากรขาออก	7	2	5	250.0	15	(8)	(53.3)
3.3 รายได้อื่น	118	937	(819)	(87.4)	185	(67)	(36.2)
รวมรายได้ 3 กรม	191,346	195,377	(4,031)	(2.1)	195,268	(3,922)	(2.0)
4. รัฐวิสาหกิจ	3,588	7,224	(3,636)	(50.3)	8,317	(4,729)	(56.9)
5. หน่วยงานอื่น	12,643	9,409	3,234	34.4	10,996	1,647	15.0
5.1 ส่วนราชการอื่น	12,259 ^{2/}	8,719	3,540	40.6	10,641	1,618	15.2
5.2 กรมธนารักษ์	384	690	(306)	(44.3)	355	29	8.2
รวมรายได้จัดเก็บ (Gross)	207,577	212,010	(4,433)	(2.1)	214,581	(7,004)	(3.3)
หัก	33,072	35,966	(2,894)	(8.0)	37,359	(4,287)	(11.5)
1. คืนภาษีของกรมสรรพากร	29,000^{3/}	32,356	(3,356)	(10.4)	33,130	(4,130)	(12.5)
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม	17,000	17,602	(602)	(3.4)	20,000	(3,000)	(15.0)
- ภาษีสรรพสามิต	12,000	14,754	(2,754)	(18.7)	13,130	(1,130)	(8.6)
2. อากรถอนคืนกรมศุลกากร	1,498	726	772	106.3	900	598	66.4
2. จัดสรรรายได้จาก VAT ให้ อบจ.	1,374^{4/}	1,341	33	2.5	1,607	(233)	(14.5)
3. เงินกันทดเหนียวสำหรับสินค้าส่งออก	1,200^{5/}	1,543	(343)	(22.2)	1,722	(522)	(30.3)
รวมรายได้สุทธิก่อนการจัดสรร อบท.	174,505	176,044	(1,539)	(0.9)	177,222	(2,717)	(1.5)
หักเงินจัดสรรจาก VAT ให้ อบท. ตาม พรบ. กำหนดแผนฯ	8,251	9,011	(760)	(8.4)	9,090	(839)	(9.2)
รวมรายได้สุทธิ (Net)	166,254	167,033	(779)	(0.5)	168,132	(1,878)	(1.1)

หมายเหตุ ^{1/} ตัวเลขเบื้องต้น ณ วันที่ 9 เมษายน 2561^{2/} ภาษีเครื่องไฟฟ้า ไฟ แก้วลดครีस्टัลและแก้วคริสตัลอื่นๆ เครื่องหอม เรือ พรม สนามม้า สนามกอล์ฟ สารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน ไนท์คลับและดิสโก้สถานอาบน้ำหรือ อบต.และนวด และโทรคมนาคม^{3/} ตัวเลขจากระบบ GFMS (ณ วันที่ 9 เมษายน 2561)^{4/} ตัวเลขคาดการณ์^{5/} รายได้สุทธิก่อนการจัดสรรให้ อบท.ที่มา: กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมธนารักษ์ กรมบัญชีกลาง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
จัดทำโดย: ส่วนนโยบายรายได้ สำนักนโยบายการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สถานการณ์ด้านหนี้สาธารณะ

หน่วย: ล้านบาท

	28 กุมภาพันธ์ 2561	31 มีนาคม 2561
1. รวมหนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง	5,135,084	5,145,029
หนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง-ต่างประเทศ	94,121	94,207
หนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง-ในประเทศ	5,040,963	5,050,822
2. รวมหนี้ของรัฐวิสาหกิจ	1,319,362	1,299,945
หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน-ต่างประเทศ	80,645	79,492
หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน-ในประเทศ	720,196	714,642
หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน-ต่างประเทศ**	100,900	96,303
หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน-ในประเทศ**	417,622	409,508
3. หนี้ของหน่วยงานภาครัฐอื่น *	9,246	9,195
หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน-ในประเทศ	-	-
หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน-ในประเทศ	9,246	9,195
4. หนี้กองทุนเพื่อการฟื้นฟู FIDF	0.0	0.0
5. ยอดหนี้สาธารณะคงค้างรวม (1+2+3+4)	6,463,692	6,454,169
GDP***	15,635,360	15,727,980
หนี้สาธารณะคงค้างรวมต่อ GDP (%)	41.3	41.0

หมายเหตุ * หน่วยงานภาครัฐอื่น ได้แก่ สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน

** ไม่รวมหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน

*** สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะได้ปรับวิธีการคำนวณ GDP ในแต่ละเดือน

โดย GDP ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาสิ้นสุด ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2561 ดังนี้ (GDP ไตรมาส 1 ปี 60/3) + GDP ไตรมาส 2 - 4 ปี 60 + (ประมาณการ GDP ปี 61/12)*2 เท่ากับ 15,635.36 พันล้านบาท และในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาสิ้นสุด ณ เดือนมีนาคม 2561 ดังนี้ GDP ไตรมาส 2 - 4 ปี 60 + (ประมาณการ GDP ปี 61/12)*3 เท่ากับ 15,727.98 พันล้านบาท

ที่มา: สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

รวบรวมโดย: ส่วนวางแผนการคลังและงบประมาณ สำนักนโยบายการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ดุลการคลังตามระบบกระแสเงินสด

หน่วย: ล้านบาท

	ในช่วงครึ่งปีแรกของปีงบประมาณ		เปรียบเทียบ	
	2561	2560	จำนวน	ร้อยละ
รายได้	1,081,120	1,040,020	41,100	4.0
รายจ่าย	1,598,194	1,605,672	(7,478)	(0.5)
ปีปัจจุบัน	1,470,559	1,452,770	17,789	1.2
ปีก่อน	127,635	152,902	(25,267)	(16.5)
ดุลเงินงบประมาณ	(517,074)	(565,652)	48,578	8.6
ดุลเงินนอกงบประมาณ	(29,537)	(29,629)	92	0.3
ดุลเงินสดก่อนกู้	(546,611)	(595,281)	48,670	8.2
เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล	285,408	295,592	(10,184)	(3.4)
ดุลเงินสดหลังกู้	(261,203)	(299,689)	38,486	12.8
เงินคงคลังปลายงวด	262,555	141,611	120,944	85.4

ที่มา: กรมบัญชีกลางและสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

จัดทำโดย: ส่วนวางแผนการคลังและงบประมาณ สำนักนโยบายการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ข้อมูลเศรษฐกิจไทย*

		ปีงบประมาณ.60	Q4/	Q1 / FY 60	Q2 / FY 60	มี.ค. 60 FY 60	เม.ย. 60 FY 60	YTD / FY 60
การคลัง (พันล้านบาท)	รายได้สุทธิรัฐบาล (หลังหักจัดสรร)	2,355.7	617.5	547.6	203.8	191.0	169.6	908.2
	%y-o-y	-1.7	3.1	-0.1	12.5	8.1	8.5	3.1
	- รายได้จัดเก็บ 3 กรม	2,460.7	672.3	516.9	188.4	200.3	184.8	902.0
	%y-o-y	3.1	4.1	-1.5	1.4	7.3	9.6	2.5
	รายจ่ายรวม	2,890.5	633.1	967.5	288.9	224.6	166.0	1,378.0
	%y-o-y	3.0	13.3	-0.2	-19.3	-4.1	5.1	-0.3
	- รายจ่ายประจำ	2,305.8	502.8	810.6	226.8	200.4	119.0	1,130.0
	%y-o-y	4.1	17.4	3.4	-13.6	-5.1	4.6	1.9
	- รายจ่ายลงทุน	380.8	106.3	87.2	35.8	26.5	28.1	141.7
	%y-o-y	4.4	6.1	-5.4	-16.4	41.6	-3.1	1.3
	ดุลงบประมาณ	-541.7	-21.6	-416.1	-85.1	-51.4	-10.6	-484.0
		ปี 60	Q4/60	Q1/61	ม.ค. 61	ก.พ. 61	มี.ค. 61	YTD
Real GDP	อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ (%yoy)	3.8	4.0	-	-	-	-	-
	อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ (%qoq_sa)	-	0.5	-	-	-	-	-
อุปทาน (%y-o-y)	ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร	5.9	-1.5	-	13.0	7.1	-	10.1
	ดัชนีราคาสินค้าเกษตร	-2.8	-6.0	-	-14.6	-13.6	-	-14.1
	รายได้เกษตรกรที่แท้จริง	3.0	-7.8	-	-3.9	-7.6	-	-5.8
	ดัชนีผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม	2.5	4.3	-	4.7	4.7	-	4.7
	- อาหาร (สัดส่วน 16.4%)	4.6	6.3	-	6.3	0.3	-	3.3
	- ฮาร์ดิสไดฟ์ (สัดส่วน 10.8%)	7.3	3.7	-	4.6	5.4	-	5.0
	- เครื่องปรับอากาศ (สัดส่วน 2.2%)	7.2	-9.5	-	11.3	0.2	-	5.3
	- ยานยนต์ (สัดส่วน 16.9%)	3.8	7.7	-	9.9	13.9	-	12.0
	ดัชนีความเชื่อมั่นอุตสาหกรรม (ระดับ)	85.9	87.3	-	91.0	89.9	-	90.5
	จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ	8.8	19.5	15.4	10.9	19.3	16.3	15.4
การบริโภคเอกชน (%y-o-y)	ภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาสินค้าที่แท้จริง	3.8	5.0	-	6.9	7.2	-	7.1
	ยอดจำหน่ายรถยนต์นั่ง	23.7	33.9	-	27.3	10.9	-	18.0
	ยอดรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่	4.5	6.5	-1.7	3.5	-5.3	-2.9	-1.7
	ปริมาณนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคในรูป USD	4.7	10.0	-	15.8	8.9	-	12.4
	ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค (ระดับ)	64.0	65.2	66.7	67.0	66.2	66.8	66.7
การลงทุนเอกชน (%y-o-y)	ปริมาณนำเข้าสินค้าทุนในรูป USD	6.4	6.5	-	30.6	1.8	-	14.4
	ยอดจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์	7.5	9.5	-	10.2	9.9	-	10.0
	- รถบรรทุกขนาด 1 ตัน	8.9	13.2	-	7.1	7.9	-	7.5
	ภาษีธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์	0.9	3.1	-	23.8	10.3	-	16.6
	ยอดขายปูนซีเมนต์	1.3	3.1	1.6	1.1	-0.4	3.8	1.6
	ยอดขายเหล็ก	0.8	-4.2	-	0.9	-3.2	-	-1.2
	ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง	1.9	3.6	2.8	2.8	2.9	2.7	2.8

* ที่มา: สำนักงานนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

		ปี 59	Q4/59	Q1/60	มี.ค. 59	เม.ย. 60	พ.ค. 60	YTD
การค้าระหว่างประเทศ (%y-o-y)	มูลค่าการส่งออกสินค้าในรูป USD	9.9	11.7	-	17.6	10.3	-	13.8
	- อิเล็กทรอนิกส์ (สัดส่วน 15.5%)	13.7	18.4	-	20.0	10.9	-	15.4
	- เครื่องใช้ไฟฟ้า (สัดส่วน 9.9%)	6.5	2.6	-	9.4	5.7	-	7.5
	- ยานยนต์ (สัดส่วน 14.5%)	5.6	18.0	-	26.4	31.8	-	29.2
	- อุตสาหกรรมเกษตร (สัดส่วน 7.1%)	-1.6	-1.2	-	22.8	0.2	-	10.7
	- เกษตรกรรม (สัดส่วน 9.7%)	17.8	11.9	-	12.4	0.4	-	6.1
	- สินแร่และเชื้อเพลิง (สัดส่วน 3.7%)	29.5	24.7	-	28.9	34.6	-	31.4
	ราคาส่งออกสินค้า	3.5	4.0	-	4.8	4.5	-	4.6
	ปริมาณส่งออกสินค้า	6.1	7.1	-	12.2	5.5	-	8.7
	มูลค่าการนำเข้าสินค้าในรูป USD	14.7	14.6	-	24.3	16.0	-	20.1
	- วัตถุดิบ (สัดส่วน 41.0%)	18.7	14.9	-	12.4	21.9	-	16.9
	- ทุนและเครื่องจักร (สัดส่วน 27.3%)	8.1	8.3	-	34.3	4.8	-	17.7
	- อุปกรณ์บริโภค (สัดส่วน 11.3%)	6.4	13.2	-	19.5	12.4	-	16.0
	- สินแร่และเชื้อเพลิง (สัดส่วน 14.1%)	30.4	32.5	-	48.1	21.0	-	33.9
	ราคานำเข้าสินค้า	5.5	4.2	-	6.7	6.2	-	6.5
	ปริมาณนำเข้าสินค้า	8.7	8.3	-	16.4	9.2	-	12.8
การเงิน	อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (%)	1.5	1.5	-	1.5	1.5	1.5	1.5
	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR ธนาคารพาณิชย์ (เฉลี่ย) (%)	6.32	6.32	-	6.32	6.32	-	6.32
	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน ธนาคารพาณิชย์ (เฉลี่ย) (%)	1.40	1.40	-	1.40	1.4	-	1.40
	อัตราการขยายตัวของสินเชื่อ (%y-o-y)	4.1	3.5	-	4.1	4.3	-	4.2
	อัตราการขยายตัวของเงินฝาก (%y-o-y)	5.4	4.7	-	5.3	5.2	-	5.3
เสถียรภาพเศรษฐกิจ	ดุลการค้าตามระบบกรมศุลฯ (พันล้าน USD)	13.9	1.7	-	-0.1	-	-	-0.1
	ดุลบัญชีเดินสะพัด (ล้าน USD)	49,279	12,676	-	5,210.6	6,157.2	-	11,367.8
	ทุนสำรองระหว่างประเทศ (พันล้านUSD)	213.8	202.5	-	214.7	212.7	215.6	215.9*
	อัตราการว่างงาน (%)	1.2	1.1	1.3	1.3	1.3	1.2	1.3
	อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (%y-o-y)	0.7	0.9	0.6	0.68	0.42	0.79	0.63
	อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (%y-o-y)	0.6	0.6	0.6	0.58	0.63	0.63	0.62
	หนี้สาธารณะต่อ GDP (%)	41.8	41.8	-	41.4	41.3	-	41.3

* ข้อมูลทุนสำรองระหว่างประเทศ วันที่ 6 เม.ย. 61 โดยฐาน Forward สู่อยู่ที่ 35.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

** ณ สิ้นเดือน ก.พ. 61 ทุนสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ต่างประเทศระยะสั้นอยู่ที่ 3.3 เท่า ขณะที่ทุนสำรองระหว่างประเทศต่อมูลค่านำเข้าเฉลี่ยรายเดือนอยู่ที่ 9.9 เดือน

ข้อมูลเศรษฐกิจคู่ค้าไทย 15 ประเทศ

		ปี 60	Q4/60	Q1/61	ม.ค. 61	ก.พ. 61	มี.ค. 61	YTD
สหรัฐฯ	- Real GDP (%yoy)	2.3	2.6	-	-	-	-	-
	- Real GDP (%qoq_sa)	2.6	0.7	-	-	-	-	-
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (%yoy)	6.5	7.8	-	5.8	7.2	-	5.9
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (%yoy)	7.0	9.0	-	9.5	10.7	-	9.4
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (CPI) (%yoy)	2.1	2.1	2.2	2.1	2.2	2.4	2.1
	- การจ้างงานนอกภาคเกษตร (พันตำแหน่ง)	2,188	662	605	176	326	103	552
	- ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค (ระดับ)	120.5	126.0	127.3	124.3	130.0	127.7	127.3
	- ยอดค้าปลีก (%yoy)	4.2	5.0	4.8	5.2	4.0	5.1	4.7
ยูโรโซน (EZ18)	- Real GDP (%yoy)	2.5	2.8	-	-	-	-	-
	- Real GDP (%qoq_sa)	2.8	0.7	-	-	-	-	-
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (%yoy)	7.1	6.1	-	9.0	3.0	-	6.0
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (%yoy)	9.9	7.5	-	5.8	1.6	-	3.7
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (HICP) (%yoy)	0.2	1.4	1.2	1.3	1.1	1.3	1.2
	- อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Refinancing)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	- อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Overnight Call)	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1
ญี่ปุ่น	- Real GDP (%yoy)	1.7	2.0	-	-	-	-	-
	- Real GDP (%qoq_sa)	2.1	0.4	-	-	-	-	-
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (%yoy)	11.8	13.0	4.9	12.3	1.8	2.1	4.9
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (%yoy)	14.1	17.0	7.4	7.8	16.6	-0.6	7.4
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (CPI) (%yoy)	0.5	0.6	1.3	1.4	1.5	1.1	1.3
	- อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Overnight Call)	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1
จีน	- Real GDP (%yoy)	6.9	6.8	6.8	-	-	-	6.8
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (%yoy)	6.7	9.9	13.0	9.7	42.9	-3.6	13.0
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (%yoy)	15.9	13.0	19.1	37.1	6.7	14.3	19.1
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (CPI) (%yoy)	1.6	1.8	2.2	1.5	2.9	2.1	2.2
	- อัตราเงินสัดที่อ้างอิงตามกฎหมาย (RRR): Large	17.0	17.0	17.0	17.0	17.0	17.0	17.0
ฮ่องกง	- Real GDP (%yoy)	3.8	3.4	-	-	-	-	-
	- Real GDP (%qoq_sa)	3.4	0.8	-	-	-	-	-
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (%yoy)	8.0	6.8	-	18.1	1.7	-	10.7
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (%yoy)	8.7	8.5	-	23.8	-3.2	-	10.5
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (CPI) (%yoy)	1.5	1.6	-	1.7	3.1	-	2.4
เกาหลีใต้	- Real GDP (%yoy)	3.1	2.8	-	-	-	-	-
	- Real GDP (%qoq_sa)	2.8	-0.2	-	-	-	-	-
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (%yoy)	15.8	8.4	10.1	22.3	3.3	6.1	10.1
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (%yoy)	17.8	11.6	13.5	21.4	15.2	5.2	13.5
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (CPI) (%yoy)	1.9	1.5	1.3	1.0	1.4	1.3	1.3
	- อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Overnight Call)	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50
ไต้หวัน	- Real GDP (%yoy)	2.9	3.3	-	-	-	-	-
	- Real GDP (%qoq_sa)	3.3	1.1	-	-	-	-	-
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (%yoy)	13.2	10.4	10.6	15.3	-1.2	16.7	10.6
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (%yoy)	12.4	6.9	11.0	22.0	0.04	10.4	11.0
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (CPI) (%yoy)	0.6	0.4	1.5	0.9	2.2	1.6	1.5
	- อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Rediscount)	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375
สิงคโปร์	- Real GDP (%yoy)	3.6	3.6	-	-	-	-	-
	- Real GDP (%qoq_sa)	3.6	2.1	-	-	-	-	-
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (SGD) (%yoy)	10.3	6.6	2.4	9.2	-1.0	-0.8	2.4
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (SGD) (%yoy)	12.1	9.1	2.9	4.8	4.8	-0.3	2.9
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (CPI) (%yoy)	-0.5	0.5	-	0.0	0.5	-	0.2
	- อัตราดอกเบี้ย (SIBOR) (SGD 3 Months)	0.0100	1.1250	0.4750	0.5500	0.5900	0.4750	0.4750

		ปี 60	Q4/60	Q1/61	ม.ค. 61	ก.พ. 61	มี.ค. 61	YTD
อินโดนีเซีย	- Real GDP (%yoy)	5.1	5.2	-	-	-	-	-
	- Real GDP (%qoq_sa)	5.2	1.3	-	-	-	-	-
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (%yoy)	16.3	13.4	8.8	8.6	12.0	6.1	8.8
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (%yoy)	15.7	20.2	20.2	27.9	24.9	9.1	20.2
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (CPI) (%yoy)	3.5	3.5	3.3	3.3	3.2	3.4	3.3
	- อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Referene)	4.75	4.25	4.25	4.25	4.25	4.25	4.25
มาเลเซีย	- Real GDP (%yoy)	5.9	5.9	-	-	-	-	-
	- Real GDP (%qoq_sa)	5.8	0.9	-	-	-	-	-
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (MYR) (%yoy)	18.9	12.4	-	17.9	-2.0	-	7.8
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (MYR) (%yoy)	19.9	14.4	-	11.6	-2.8	-	4.6
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (CPI) (%yoy)	3.8	3.6	1.8	2.7	1.4	1.3	1.8
	- อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Overnight)	3.00	3.00	3.25	3.25	3.25	3.25	3.25
ฟิลิปปินส์	- Real GDP (%yoy)	6.7	6.6	-	-	-	-	-
	- Real GDP (%qoq_sa)	6.6	1.5	-	-	-	-	-
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (%yoy)	19.7	13.4	-	-4.0	-9.6	-	-6.8
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (%yoy)	14.3	21.1	-	7.7	13.2	-	10.4
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (CPI) (%yoy)	3.2	3.3	4.4	4.0	4.5	4.8	4.4
	- อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Overnight)	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
เวียดนาม	- Real GDP (%yoy)	6.8	7.7	7.4	-	-	-	7.4
	- Real GDP (%qoq_sa)	7.5	1.9	-0.1	-	-	-	-0.1
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (%yoy)	21.4	24.8	22.1	41.6	9.5	15.4	22.1
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (%yoy)	21.0	16.5	13.8	53.1	-7.3	3.1	13.8
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (CPI) (%yoy)	3.5	2.7	2.8	2.6	3.2	2.7	2.8
	- อัตราดอกเบี้ยนโยบาย	6.50	6.25	0.25	6.25	6.25	6.25	6.25
อินเดีย	- Real GDP (%yoy)	6.4	7.2	-	-	-	-	-
	- Real GDP (%qoq_sa)	7.3	1.8	-	-	-	-	-
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (%yoy)	12.8	13.5	4.6	9.1	4.5	-0.6	4.6
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (%yoy)	23.7	16.8	13.9	26.1	10.4	7.1	13.9
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (WPI) (%yoy)	3.5	3.6	2.7	2.8	2.5	2.5	2.7
	- อัตราดอกเบี้ยนโยบาย	6.0	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00
ออสเตรเลีย	- Real GDP (%yoy)	2.3	2.4	-	-	-	-	-
	- Real GDP (%qoq_sa)	2.4	0.4	-	-	-	-	-
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (%yoy)	16.5	-1.1	-	5.7	3.0	-	4.3
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (%yoy)	7.9	8.1	-	8.8	12.4	-	10.5
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (CPI) (%yoy)	1.9	1.9	-	-	-	-	-
	- อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Repo rate)	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50
สหราชอาณาจักร	- Real GDP (%yoy)	1.8	1.4	-	-	-	-	-
	- Real GDP (%qoq_sa)	1.4	0.4	-	-	-	-	-
	- มูลค่าการส่งออกสินค้า (%yoy)	13.2	2.2	-	4.0	0.8	-	2.4
	- มูลค่าการนำเข้าสินค้า (%yoy)	5.7	5.6	-	13.0	-1.7	-	5.7
	- อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (CPI) (%yoy)	2.7	3.0	2.7	3.0	2.7	2.5	2.7
	- อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Repo Rate)	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50

หมายเหตุ: ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในรูปการขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน $\%(y-o-y)$ ยกเว้นตามที่ระบุไว้

* ที่มา: สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ASEAN+3 MAJOR MACROECONOMIC INDICATORS

REAL GDP GROWTH RATE (Percentage)							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017F	2018F
บรูไนดารุสซาลาม	0.9	(2.1)	(2.5)	(0.4)	(2.5)	0.5	1.0
กัมพูชา	7.3	7.4	7.1	7.0	7.0	6.9	6.9
สาธารณรัฐประชาชนจีน	7.9	7.8	7.3	6.9	6.7	6.9	6.6
เขตเศรษฐกิจพิเศษฮ่องกง	1.7	3.1	2.8	2.4	2.1	3.8	3.6
อินโดนีเซีย	6.0	5.6	5.0	4.9	5.0	5.1	5.3
ญี่ปุ่น	1.5	2.0	0.4	1.4	0.9	1.7	1.2
สาธารณรัฐเกาหลี	2.3	2.9	3.3	2.8	2.8	3.1	3.0
สปป.ลาว	7.8	8.0	7.6	7.3	7.0	6.8	6.8
มาเลเซีย	5.5	4.7	6.0	5.0	4.2	5.9	5.3
สหภาพเมียนมาร์	7.3	8.4	8.0	7.0	5.9	6.7	6.9
ฟิลิปปินส์	6.7	7.1	6.1	6.1	6.9	6.7	6.7
สิงคโปร์	4.1	5.1	3.9	2.2	2.4	3.6	2.9
ไทย	7.2	2.7	1.0	3.0	3.3	4.0*	4.2*
เวียดนาม	5.2	5.4	6.0	6.7	6.2	6.8	6.6

INFLATION RATE – CONSUMER PRICE INDEX (Percentage Change YoY)							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017F	2018F
บรูไนดารุสซาลาม	0.1	0.4	(0.2)	(0.4)	(0.7)	(0.1)	0.1
กัมพูชา	2.9	3.0	3.9	1.2	3.0	2.9	3.3
สาธารณรัฐประชาชนจีน	2.6	2.6	2.0	1.4	2.0	1.6	2.5
เขตเศรษฐกิจพิเศษฮ่องกง	4.1	4.3	4.4	3.0	2.4	1.5	2.2
อินโดนีเซีย	4.0	6.4	6.4	6.4	3.5	3.8	3.5
ญี่ปุ่น	(0.1)	0.3	2.8	0.8	(0.1)	0.5	1.1
สาธารณรัฐเกาหลี	2.2	1.3	1.3	0.7	1.0	1.9	1.7
สปป.ลาว	4.3	6.4	4.1	1.3	1.6	0.8	2.3
มาเลเซีย	1.7	2.1	3.1	2.1	2.1	3.8	3.2
สหภาพเมียนมาร์	2.8	5.7	5.1	10.0	6.8	5.1	5.5
ฟิลิปปินส์	3.2	2.9	4.2	1.4	1.8	3.2	4.2
สิงคโปร์	4.6	2.4	1.0	(0.5)	(0.5)	0.6	1.2
ไทย	3.0	2.2	1.9	(0.9)	0.2	0.6*	0.8*
เวียดนาม	9.1	6.6	4.1	0.6	2.7	4.9	5.0

ที่มา: กองทุนการเงินระหว่างประเทศ รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

*จากการประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ณ เดือนเมษายน 2560

UNEMPLOYMENT RATE (Percentage)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017F	2018F
บรูไนดารุสซาลาม	8.5	7.7	6.9	6.9	6.9	6.9	6.9
กัมพูชา	-	-	-	-	-	-	-
สาธารณรัฐประชาชนจีน	4.1	4.1	4.1	4.1	4.0	3.9	4.0
เขตเศรษฐกิจพิเศษฮ่องกง	3.3	3.4	3.3	3.3	3.4	3.1	3.1
อินโดนีเซีย	6.1	6.3	5.9	6.2	5.6	5.4	5.2
ญี่ปุ่น	4.3	4.0	3.6	3.4	3.1	2.9	2.9
สาธารณรัฐเกาหลี	3.2	3.1	3.5	3.6	3.7	3.7	3.6
สปป.ลาว	-	-	-	-	-	-	-
สหภาพเมียนมาร์	2.9	3.3	2.9	3.2	3.5	3.4	3.2
มาเลเซีย	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0
ฟิลิปปินส์	7.0	7.1	6.8	6.3	5.5	5.7	5.5
สิงคโปร์	2.0	1.9	2.0	1.9	2.1	2.2	2.1
ไทย	0.7	0.7	0.8	0.9	0.8	0.7	0.7
เวียดนาม	2.7	2.8	2.1	2.3	2.3	2.2	2.2

ที่มา: กองทุนการเงินระหว่างประเทศ รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

CURRENT ACCOUNT BALANCE (Percentage of GDP)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017F	2018F
บรูไนดารุสซาลาม	29.8	20.9	30.7	16.0	9.6	6.1	5.0
กัมพูชา	(8.2)	(13.0)	(9.8)	(9.3)	(8.8)	(8.8)	(10.7)
สาธารณรัฐประชาชนจีน	2.5	1.5	2.2	2.7	1.8	1.4	1.2
เขตเศรษฐกิจพิเศษฮ่องกง	1.6	1.5	1.4	3.3	4.0	3.0	3.1
อินโดนีเซีย	(2.7)	(3.2)	(3.1)	(2.0)	(1.8)	(1.7)	(1.9)
ญี่ปุ่น	1.0	0.9	0.8	3.1	3.8	4.0	3.8
สาธารณรัฐเกาหลี	4.2	6.2	6.0	7.7	7.0	5.1	5.5
สปป.ลาว	(26.0)	(28.4)	(20.0)	(18.0)	(12.0)	(13.0)	(14.9)
มาเลเซีย	5.2	3.5	4.4	3.0	2.4	3.0	2.4
สหภาพเมียนมาร์	(4.0)	(4.9)	(2.2)	(5.1)	(3.9)	(5.3)	(5.4)
ฟิลิปปินส์	2.8	4.2	3.8	2.5	(0.3)	(0.4)	(0.5)
สิงคโปร์	17.0	16.5	18.7	18.6	19.0	18.8	18.9
ไทย	(0.4)	(1.2)	3.7	8.0	11.7	10.8	9.3
เวียดนาม	6.0	4.5	4.9	(0.1)	3.1	4.1	3.0

ที่มา: กองทุนการเงินระหว่างประเทศ รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

CONSOLIDATED FISCAL BALANCE (Percentage of GDP)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017F	2018F
บรูไนดารุสซาลาม	-	-	-	-	-	-	-
กัมพูชา	(6.8)	(6.9)	(4.6)	(2.7)	0.4	-	-
สาธารณรัฐประชาชนจีน	(1.5)	(2.0)	(2.1)	(2.4)	(2.9)	-	-
เขตเศรษฐกิจพิเศษฮ่องกง	3.8	3.1	1.0	3.2	0.6	4.4	-
อินโดนีเซีย	(1.8)	(2.2)	(2.1)	(2.6)	(2.5)	-	-
ญี่ปุ่น	(8.7)	(9.6)	(9.5)	(7.4)	(6.9)	(7.3)	(6.2)
สาธารณรัฐเกาหลี	1.3	1.0	0.6	(0.0)	1.0		
สปป.ลาว	(0.7)	(5.1)	(2.5)	(4.3)	-	-	-
สหภาพเมียนมาร์	(4.8)	(4.6)	(6.0)	(7.8)	-	-	-
มาเลเซีย	(3.7)	2.7	(1.3)	(1.2)	-	-	-
ฟิลิปปินส์	(2.3)	(1.4)	(0.6)	(0.9)	(2.4)	-	-
สิงคโปร์	7.8	6.9	6.6	5.7	2.7	2.7	
ไทย	(3.4)	(1.8)	(0.6)	-	-	-	-
เวียดนาม	(5.4)	(6.6)	(6.3)	-	-	-	-

ที่มา: CEIC รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

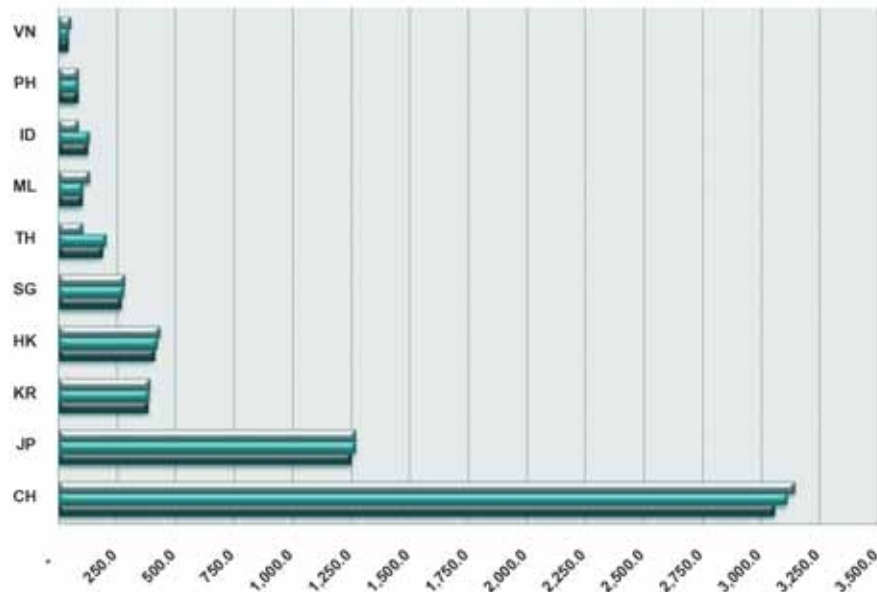
GENERAL GOVERNMENT GROSS DEBT (Percentage of GDP)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017F	2018F
บรูไนดารุสซาลาม	2.1	2.2	3.2	3.0	3.0	2.7	2.5
กัมพูชา	34.7	35.4	34.1	32.5	33.7	35.1	35.8
สาธารณรัฐประชาชนจีน	34.3	37.0	39.9	41.1	44.3	47.8	51.2
เขตเศรษฐกิจพิเศษฮ่องกง	0.5	0.5	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
อินโดนีเซีย	23.0	24.8	24.7	27.5	28.3	28.9	29.6
ญี่ปุ่น	229.0	232.5	236.1	231.3	235.6	236.4	236.0
สาธารณรัฐเกาหลี	32.2	35.4	37.3	39.5	40.0	39.8	38.9
สปป.ลาว	55.2	54.3	58.6	58.1	58.4	62.8	65.5
มาเลเซีย	54.6	56.4	56.2	57.9	56.2	54.2	53.6
สหภาพเมียนมาร์	40.7	33.2	29.9	34.5	35.7	34.7	35.6
ฟิลิปปินส์	47.9	45.7	42.1	41.5	39.0	37.8	37.3
สิงคโปร์	105.1	101.5	96.6	100.5	106.8	110.9	110.2
ไทย	41.9	42.2	43.3	42.5	41.8	41.9	41.6
เวียดนาม	48.4	51.8	55.0	57.0	59.8	58.2	58.4

ที่มา: กองทุนการเงินระหว่างประเทศ รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ASEAN+3 VULNERABILITY INDICATORS

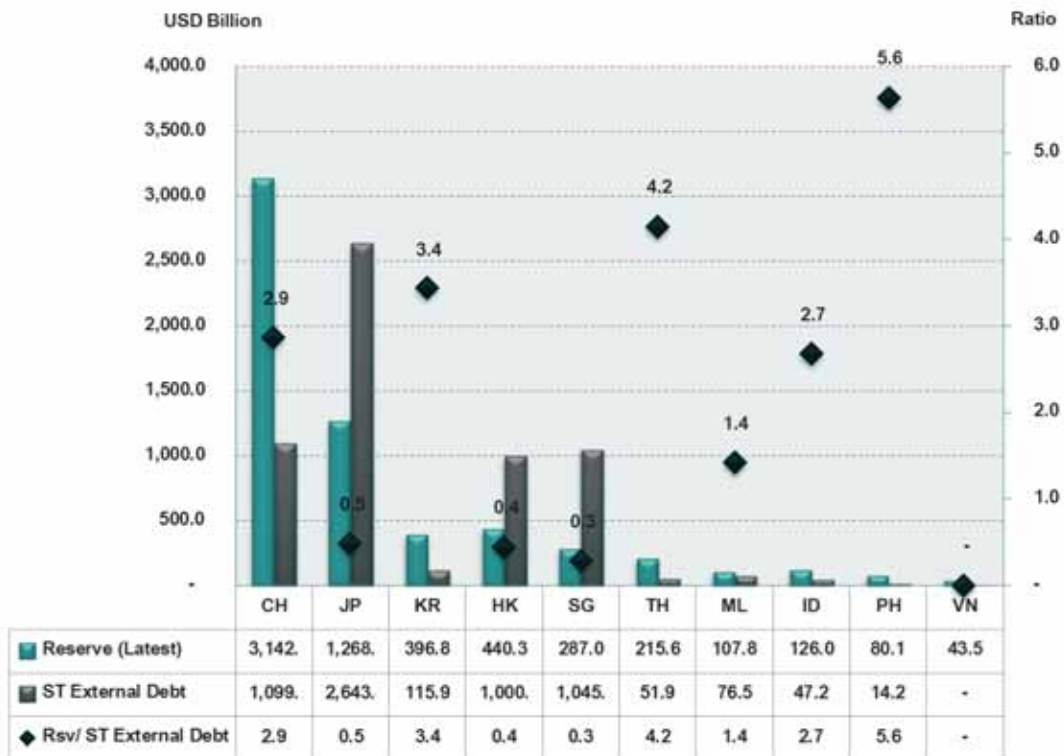
INTERNATIONAL RESERVE (USD Billion)

	CH	JP	KR	HK	SG	TH	ML	ID	PH	VN
31-Dec-17	3,140.0	1,264.3	389.3	431.4	279.9	102.4	130.2	81.6	81.6	48.7
30-Sep-17	3,108.5	1,266.3	384.7	419.3	275.4	199.3	101.2	129.4	81.0	41.0
30-Jun-17	3,056.8	1,249.8	380.6	408.0	266.3	185.6	98.9	123.1	81.3	38.8

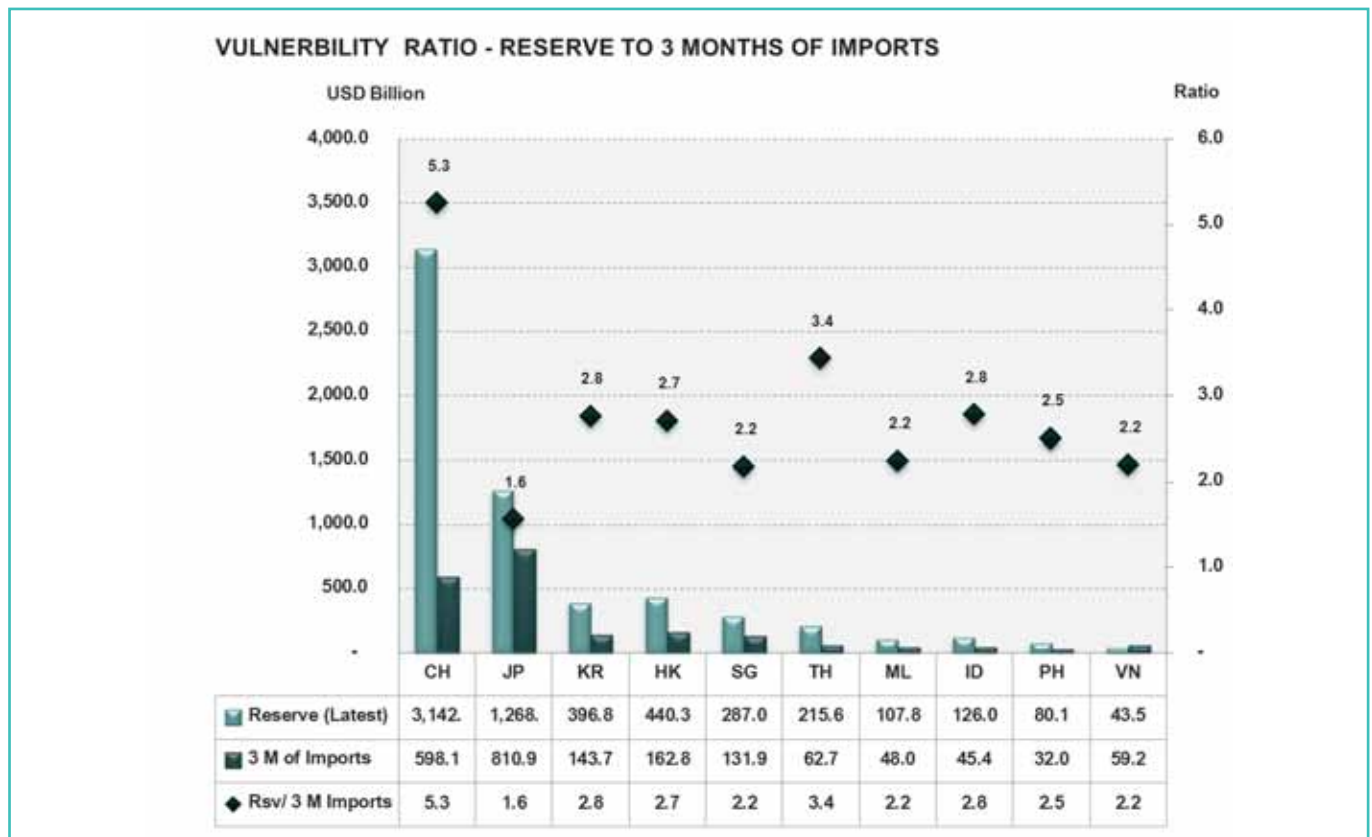
ที่มา: สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจมหภาคของภูมิภาคอาเซียน+3 รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

VULNERABILITY RATIO - RESERVE TO SHORT TERM EXTERNAL DEBT

ที่มา: จากข้อมูลล่าสุด สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจมหภาคของภูมิภาคอาเซียน+3 รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ASEAN+3 VULNERABILITY INDICATORS

ที่มา: จากข้อมูลล่าสุด สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจมหภาคของภูมิภาคอาเซียน+3 รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ใบสมัครสมาชิกวารสารการเงินการคลัง

ใบสมัครสมาชิก

00

สมัครใหม่ เป็นสมาชิก 1 ปี

ตั้งแต่วันที่ _____

ต่ออายุ (หมายเลขสมาชิก _____)

ตั้งแต่วันที่ _____

ข้อมูลสมาชิก

ชื่อ _____

นามสกุล _____

วัน/เดือน/ปีเกิด _____

อายุ _____ เพศ 0 ชาย 0 หญิง

อาชีพ _____

สถานที่จัดส่งวารสาร

เลขที่ _____ บริษัท/อาคาร _____

ตึก/ซอย _____ ถนน _____

แขวง/ตำบล _____ เขต/อำเภอ _____

จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____

โทรศัพท์ _____ โทรศัพท์มือถือ _____

โทรสาร _____ E-mail _____

อัตราค่าสมาชิก

1 ปี 4 ฉบับ ราคา 280 บาท (อัตรานี้ได้รวมค่าจัดส่ง)

ชำระค่าสมัครโดย

000

ธนาคาร

สั่งจ่ายในนาม "วารสารการเงินการคลัง"

สั่งจ่าย ปณ. กระทรวงการคลัง เลขที่ _____

ตัวแลกเงินไปรษณีย์

เช็คขีดคร่อม

ธนาคาร _____ สาขา _____

เลขที่ _____ วันที่ _____

0

โอนเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์

ธนาคารกรุงไทย สาขาย่อยกระทรวงการคลัง

ชื่อบัญชี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (วารสารการเงินการคลัง)

เลขที่บัญชี 068 - 1 - 07140 - 0

****กรุณาส่งสำเนาใบโอนเงินพร้อมกับใบสมัครให้กับวารสารฯ เพื่อเป็นหลักฐานทางการเงินที่ โทรสาร 02-618-3394****

ส่งใบสมัครมาที่

คุณขวัญเรือน ทองเปี่ยม

วารสารการเงินการคลัง (สมัครสมาชิก)

ห้องสมุด สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กระทรวงการคลัง ถนนพระราม 6 กทม. 10400

โทรศัพท์ 02-273-9020 ต่อ 3577, 3609 โทรสาร 02-618-3394

E-mail: fiscaljournal@gmail.com

การเงินการคลัง

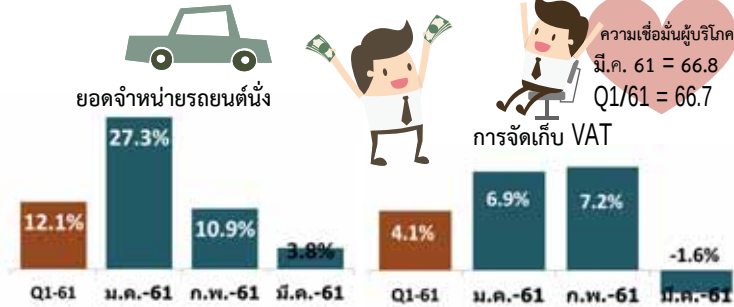
วารสารด้านการเงิน การคลัง และเศรษฐกิจของกระทรวงการคลัง

“เศรษฐกิจไทยในเดือนมีนาคม และไตรมาสที่ 1 ปี 2561 ขยายตัวได้ต่อเนื่อง โดยเฉพาะในอุปสงค์จากต่างประเทศ ขยายตัวได้ดีจากการส่งออกสินค้า และอุปสงค์ในประเทศจากการลงทุนภาคเอกชนที่ขยายตัวได้ต่อเนื่อง สำหรับด้านอุปทานพบว่า นักท่องเที่ยวต่างประเทศ และดัชนีผลผลิตการเกษตรขยายตัวได้ต่อเนื่อง นอกจากนี้ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคและดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรมปรับตัวเพิ่มขึ้น”

1. การบริโภคภาคเอกชน

การบริโภคภาคเอกชน ณ มี.ค. 61 ส่งสัญญาณอ่อนแรงลงบ้าง ขณะที่ไตรมาสที่ 1 ปี 61 (Q1/61) ยังขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง สะท้อนจากปริมาณการจำหน่ายรถยนต์นั่งเดือนมี.ค. 61 ขยายตัว 3.8% และ Q1/61 ขยายตัว 12.1% สำหรับ VAT เดือนมี.ค. 61 หดตัว -1.6% แต่ Q1/61 ขยายตัว 4.1%

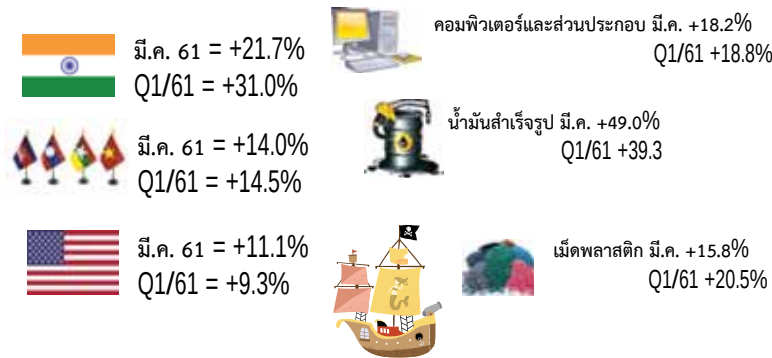
2. การลงทุนภาคเอกชน

การลงทุนภาคเอกชนในเดือนมี.ค. และ Q1/61 ขยายตัวต่อเนื่อง จากการลงทุนในหมวดเครื่องจักร สะท้อนจากยอดขายรถยนต์เชิงพาณิชย์เดือนมี.ค. 61 ขยายตัวในระดับสูงที่ 17.5% ส่งผลให้ยอดรถยนต์เชิงพาณิชย์ Q1/61 ขยายตัว 13.0% สำหรับการลงทุนในหมวดก่อสร้าง ยอดขายปูนซีเมนต์ในประเทศในเดือนมี.ค. 61 กลับมาขยายตัว 3.8% ทำให้ Q1/61 ยอดขายปูนขยายตัว 1.1%

3. การส่งออก-นำเข้า

การส่งออกสินค้าในเดือน มี.ค. 61 ขยายตัวต่อเนื่องที่ 7.1% ส่งผลให้มูลค่าส่งออกใน Q1/61 ขยายตัว 11.3% ตลาดที่ขยายตัวได้ดี ได้แก่ อินเดีย CLMV สหรัฐฯ และสินค้าที่ขยายตัวได้ดี ได้แก่ คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ น้ำมันสำเร็จรูป เม็ดพลาสติก สำหรับมูลค่าการนำเข้าขยายตัวต่อเนื่องที่ 9.5% ส่งผลให้มูลค่านำเข้าใน Q1/61 ขยายตัว 16.2%

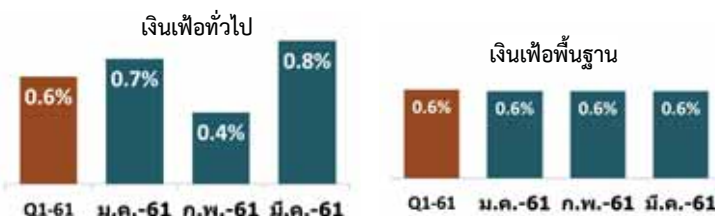

ทั้งนี้ ดุลการค้าในเดือนมี.ค. 61 เกิดดุลจำนวน 1.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และไตรมาสที่ 1 ปี 61 เกิดดุลจำนวน 1.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

5. เสถียรภาพเศรษฐกิจ

เสถียรภาพเศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศอยู่ในระดับที่มั่นคง

อัตราการว่างงาน มี.ค. 61 = 1.2% ของกำลังแรงงานรวม Q1/61 = 1.3% ของกำลังแรงงานรวม
หนี้สาธารณะ ณ สิ้นเดือน ก.พ. 61 = 41.3% ของ GDP
ทุนสำรองระหว่างประเทศ มี.ค. 61 (หรือ Q1/61) อยู่ที่ 215.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

4. เครื่องชี้ด้านการผลิต

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรในเดือน มี.ค. 61 ขยายตัว 5.1% เป็นผลจากหมวดพืชผลสำคัญ หมวดปศุสัตว์ และหมวดประมง ขยายตัว 5.4% 2.6% และ 16.9% ตามลำดับ เป็นผลให้ใน Q1/61 ขยายตัว 8.5%

อุตสาหกรรม

ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม (TISI) ในเดือน มี.ค. 61 อยู่ที่ 90.7 เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนที่อยู่ 89.9 เนื่องจากยอดคำสั่งซื้อ ยอดขาย ปริมาณการผลิต และผลประกอบการที่ดีขึ้น ทั้งนี้ Q1/61 TISI อยู่ที่ระดับ 90.5 สูงขึ้นจะไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ระดับ 87.3

ท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางเข้าประเทศไทยในเดือน มี.ค. 61 มีจำนวน 3.5 ล้านคน ขยายตัว 16.3% โดยนักท่องเที่ยวที่ขยายตัวได้ดีมาจาก จีนฮ่องกง รัสเซีย ส่งผลให้ Q1/61 นักท่องเที่ยวต่างชาติมีจำนวน 10.6 ล้านคน ขยายตัว 15.4% สร้างรายได้จำนวน 5.73 แสนล้านบาท ขยายตัว 19.0%

“เศรษฐกิจภูมิภาคในเดือนมีนาคม และไตรมาสที่ 1 ปี 2561 ขยายตัวอย่างทั่วถึงในทุกภูมิภาค นำโดยภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการฟื้นตัวของภาคบริการและการลงทุนภาคเอกชน สอดคล้องกับการขยายตัวต่อเนื่องของภาคการท่องเที่ยว สำหรับเสถียรภาพเศรษฐกิจทุกภูมิภาคยังอยู่ในเกณฑ์ดี ”

ภาคเหนือ

เศรษฐกิจฟื้นตัว โดยมีการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน และภาคการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยขับเคลื่อนหลัก โดยเฉพาะการบริโภคภายในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดตาก เป็นต้น นอกจากนี้ ภาคการท่องเที่ยวในภูมิภาคขยายตัวได้ดี

↑					
มี.ค. 61	+1.7%	+21.2%	3,020 ล้านบาท	+5.3%*	+9.2%*
ไตรมาส 1	+3.4%	+20.9%	527 ล้านบาท	+4.0%**	+8.6%**

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เศรษฐกิจส่งสัญญาณขยายตัว โดยมีการบริโภคภาคเอกชน โดยเฉพาะการบริโภคในหมวดสินค้าคงทน ในจังหวัดขอนแก่น และมุกดาหาร เป็นต้น สอดคล้องกับการลงทุนภาคเอกชน นอกจากนี้ การท่องเที่ยวในภูมิภาคยังขยายตัวได้ดีเช่นกัน

↑					
มี.ค. 61	+23.3%	1,047 ล้านบาท	582 ล้านบาท	+6.8%*	+11.8%*
ไตรมาส 4	+22.9%	1,789 ล้านบาท	12,640 ล้านบาท	+5.7%**	+11.3%**

ภาคกลาง

เศรษฐกิจส่งสัญญาณขยายตัว โดยได้รับแรงขับเคลื่อนจากการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน โดยเฉพาะการบริโภคภายในจังหวัดอยุธยา และลพบุรี เป็นสำคัญ สอดคล้องกับการลงทุนในจังหวัดอยุธยา นอกจากนี้ การท่องเที่ยวภายในภูมิภาค ยังคงขยายตัวได้ดีเช่นกัน

↑					
มี.ค. 61	+22.2%	+31.5%	+12.1%	+10.5%*	+13.4%*
ไตรมาส 1	+9.9%	+32.0%	+24.1%	+7.4%**	+11.1%**

ภาคตะวันออก

เศรษฐกิจขยายตัว จากการบริโภคภาคเอกชน โดยเฉพาะการบริโภคสินค้าคงทน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี เป็นสำคัญ สอดคล้องกับการลงทุนภาคเอกชนในจังหวัดระยองและปราจีนบุรี สำหรับการท่องเที่ยว ยังคงเป็นตัวขับเคลื่อนหลักที่ดี

↑					
มี.ค. 61	+23.4%	+3.1%	6,411 ล้านบาท	+11.5%*	+23.9%*
ไตรมาส 1	+23.2%	+1.7%	10,469 ล้านบาท	+8.2%**	+19.4%**

ภาคตะวันตก

เศรษฐกิจฟื้นตัว โดยได้รับแรงสนับสนุนหลักจากการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน ตามการขยายตัวในจังหวัดกาญจนบุรี และสมุทรสงคราม เป็นต้น นอกจากนี้ การลงทุนภาคเอกชนและการท่องเที่ยวยังขยายตัวต่อเนื่อง

↑					
มี.ค. 61	+4.4%	+18.5%	2,111 ล้านบาท	+8.4%*	+13.0%*
ไตรมาส 1	+7.1%	+18.4%	2,461 ล้านบาท	+14.2%**	+17.1%**

กทม.และปริมณฑล

เศรษฐกิจขยายตัว จากการบริโภคภาคเอกชน โดยเฉพาะในจังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี นอกจากนี้ การลงทุนภาคเอกชนและการท่องเที่ยวยังคงขยายตัวได้ดีเช่นกัน

↑					
มี.ค. 61	+9.4%	2,456 ล้านบาท	4,530 ล้านบาท	+16.8%*	+32.1%*
ไตรมาส 1	+14.8%	6,645 ล้านบาท	10,939 ล้านบาท	+9.7%**	+23.2%**

ภาคใต้

เศรษฐกิจขยายตัว จากการบริโภคภาคเอกชน ตามการขยายตัวของภาคบริการในจังหวัดภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และสงขลา เป็นต้น นอกจากนี้ ภาคการท่องเที่ยวขยายตัวได้ดีเช่นกัน โดยเฉพาะจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี และระนอง เป็นสำคัญ

↑					
มี.ค. 61	+8.8%	+21.1%	+25.7%	+9.0%*	+20.1%*
ไตรมาส 1	+9.9%	+26.1%	+34.6%	+6.5%**	+17.7%**

	ภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาจริง		รถปิคอัพจดทะเบียนใหม่		ผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม		รายได้เกษตรกร
	รถยนต์นั่งจดทะเบียนใหม่		รถบรรทุกจดทะเบียนใหม่		ความเชื่อมั่นอุตสาหกรรม		จำนวนนักท่องเที่ยว
	รถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่		เงินทุนของโรงงานที่เริ่มประกอบกิจการ		ผลผลิตเกษตร		รายได้จากท่องเที่ยว
	ความเชื่อมั่นผู้บริโภค		เงินทุนของโรงงานที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการ		ราคาพืชผล		

ดาวน์โหลดได้ที่:

ดัชนีความเชื่อมั่นอนาคตเศรษฐกิจภูมิภาค (Thai Regional Economic Sentiment Index: RSI) ประจำเดือนเมษายน 2561

ดัชนี RSI เดือนเมษายน 2561 ชี้แนวโน้มอนาคตเศรษฐกิจที่ยังอยู่ในเกณฑ์ดีทั่วทุกภูมิภาค
นำโดยภาคกลาง ตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคเหนือ 81.3

แนวโน้มความเชื่อมั่นเศรษฐกิจส่งสัญญาณที่ดีต่อเนื่อง โดยได้รับ
ปัจจัยสนับสนุนจากภาคอุตสาหกรรมและเกษตร เป็นหลัก

93.4

89.9

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 84.4

แนวโน้มเศรษฐกิจยังมีทิศทางที่ดี ตามแนวโน้มที่ดีขึ้นของการ
ผลิตภาคอุตสาหกรรมและการลงทุน เป็นสำคัญ

96.3

86.5

ภาคกลาง 92.1

เศรษฐกิจในอนาคต มีแนวโน้มดีขึ้นต่อเนื่อง จากการ
ปรับตัวดีขึ้นของความเชื่อมั่นในภาคอุตสาหกรรมและ
บริการ

99.2

97.7

กทม.และปริมณฑล 77.6

แนวโน้มที่ดีในภาคบริการและการลงทุน ส่งผล
ให้ ความเชื่อมั่นเศรษฐกิจในอีก 6 เดือนข้างหน้า ยัง
อยู่ในเกณฑ์ดี

84.7

80.3

ภาคตะวันตก 78.2

เศรษฐกิจจะมีทิศทางที่ดีต่อไป เนื่องจากภาคบริการและ
อุตสาหกรรม มีแนวโน้มดีขึ้นต่อเนื่อง

91.8

84.7

ภาคใต้ 80.0

เศรษฐกิจในอีก 6 เดือนข้างหน้ามีแนวโน้มที่ดีกว่าปัจจุบัน
ตามการปรับขึ้นของความเชื่อมั่นในภาคบริการและอุตสาหกรรม

89.5

82.6

ภาคตะวันออก 89.6

แนวโน้มเศรษฐกิจส่งสัญญาณที่ดี โดยได้รับปัจจัยสนับสนุน
จากภาคอุตสาหกรรมและภาคการลงทุน เป็นสำคัญ

99.6

99.2

> 50 แนวโน้มความเชื่อมั่น “ดีขึ้นกว่าปัจจุบัน”
< 50 แนวโน้มความเชื่อมั่น “ชะลอกว่าปัจจุบัน”
= 50 แนวโน้มความเชื่อมั่น “ทรงตัว”

***ขอขอบคุณสำนักงานคลังจังหวัด 76 จังหวัด กรมบัญชีกลาง
สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ที่ให้ความร่วมมือในการจัดทำดัชนีความเชื่อมั่นอนาคตเศรษฐกิจภูมิภาค
(RSI)

ดัชนีความเชื่อมั่นอนาคต
เศรษฐกิจภูมิภาค

ดัชนีแนวโน้ม
ภาคเกษตร

ดัชนีแนวโน้ม
ภาคอุตสาหกรรม

ดัชนีแนวโน้ม
ภาคบริการ

ดัชนีแนวโน้ม
การจ้างงาน

ดัชนีแนวโน้ม
การลงทุน

ส่วนวิเทศและสถาบันสัมพันธ์ สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง โทร 02 2739020 ต่อ 3215

ดาวน์โหลดได้ที่:
<https://bit.ly/2qIDc09>

ประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2561

4.2%

2561f
(ม.ค. 61)

4.2%

2561f
(เม.ย. 61)

ดาวน์โหลดเอกสารที่นี่

รายละเอียด

การบริโภค

3.5% 3.5%
2561f 2561f
(ม.ค. 61) (เม.ย. 61)

ภาคเอกชน

การลงทุน

3.8% 3.8%
2561f 2561f
(ม.ค. 61) (เม.ย. 61)

การบริโภค

3.4% 3.0%
2561f 2561f
(ม.ค. 61) (เม.ย. 61)

ภาครัฐ

การลงทุน

11.8% 8.9%
2561f 2561f
(ม.ค. 61) (เม.ย. 61)

ส่งออก

มูลค่าสินค้า 6.6% 8.0%
ปริมาณ 4.6% 5.5%
สินค้า & บริการ 2561f 2561f
(ม.ค. 61) (เม.ย. 61)

ภาคต่างประเทศ

นำเข้า

มูลค่าสินค้า 8.6% 12.5%
ปริมาณ 5.1% 5.8%
สินค้า & บริการ 2561f 2561f
(ม.ค. 61) (เม.ย. 61)

พื้นฐาน

0.8% 0.7%
2561f 2561f
(ม.ค. 61) (เม.ย. 61)

อัตราเงินเฟ้อ

ทั่วไป

1.2% 1.2%
2561f 2561f
(ม.ค. 61) (เม.ย. 61)

หมายเหตุ: ข้อมูลเป็นอัตราการขยายตัวของมูลค่าที่แท้จริง (Real term) ยกเว้น

อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกและนำเข้าสินค้าที่คิดจาก USD term ตามระบบ BOP

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

SMEs ไม่มีหลักประกัน ก็ส่งออกได้

บริการ
สินเชื่อส่งออกสุขใจ

EXIM HAPPY CREDIT

- วงเงินสูงสุด **500,000** บาทต่อราย **แถม** วงเงิน Forward Contract
- อัตราดอกเบี้ยพิเศษ ในปีแรก **4.50%** ต่อปี สำหรับนิติบุคคลจดทะเบียนชื้อเดียว
- อนุมัติภายใน **7** วันทำการ
- **ไม่ต้องมีหลักประกัน** ใช้เพียงบุคคลค้ำประกันเท่านั้น

เงื่อนไขเป็นไปตามที่ธนาคารกำหนด

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)
อาคารเอ็กซิม 1193 ถนนพหลโยธิน พญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2271 3700, 0 2617 2111 ต่อ 2802, 2410 หรือสาขาทุกแห่ง

EXIMBankofThailand

www.exim.go.th

"ลดเค็ม" ลดโรค*

ปัจจุบันนี้มีคนเป็นโรคอ้วนและอ้วนลงพุงจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งนั้นเกิดจากการทานอาหารมากเกินไป และรสชาติของอาหารที่ส่งผลกระทบต่อร่างกายมากที่สุดคือ “รสเค็ม”

แม้ว่าโซเดียมจะมีความจำเป็นต่อร่างกาย แต่หากมีมากเกินไปก็จะทำให้เกิดการคั่งของเกลือและน้ำในร่างกาย ซึ่งพฤติกรรมทานอาหารของคนไทยที่ส่งผลเสียต่อร่างกายคือการทานเค็มเกินความจำเป็น ส่งผลให้มีสถิติของผู้ป่วยโรคต่างๆ มากขึ้น ทำให้ในปัจจุบันมีการรณรงค์เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทานอาหารโดยการลดเค็ม

การลดเค็มเป็นพฤติกรรมสำคัญที่ควรปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งสามารถทำได้โดยง่าย และช่วยลดการเกิดโรคร้ายต่างๆ

ได้หลายโรคด้วยกัน พฤติกรรมการทานอาหาร อาทิเช่น การเติมพริกน้ำปลา การจิ้มซอส หรือน้ำจิ้มที่มีส่วนประกอบของเกลือ ทำให้ร่างกายได้รับโซเดียมส่วนเกิน จากผลสำรวจพบว่าคนไทยมีการทานโซเดียมมากเกินไปความต้องการสูงถึง 2 เท่า

ปริมาณเกลือโซเดียมในสิ่งปรุงรสในชีวิตประจำวัน

- เกลือ 1 ช้อนชา เท่ากับ โซเดียม 2,000 มิลลิกรัม
- น้ำปลา 1 ช้อนโต๊ะ เท่ากับ โซเดียม 1,160 - 1,420 มิลลิกรัม
- ซีอิ๊ว 1 ช้อนโต๊ะ เท่ากับ โซเดียม 690 - 1,420 มิลลิกรัม
- ซอสปรุงรส 1 ช้อนโต๊ะ เท่ากับ โซเดียม 1,150 มิลลิกรัม
- กะปิ 1 ช้อนโต๊ะ เท่ากับ โซเดียม 1,430 - 1,490 มิลลิกรัม
- ซอยหอยนางรม 1 ช้อนโต๊ะ เท่ากับ โซเดียม 420 - 490 มิลลิกรัม

การลดเค็มสามารถทำได้โดยการลดการปรุงลงทีละน้อย เพราะหากลดครั้งละมากๆ จะทำให้รู้สึกทานอาหารไม่อร่อยและไม่อยากทาน สุดท้ายการปรับเปลี่ยนก็จะไม่สัมฤทธิ์ผล จึงต้องค่อยๆ ลดความเค็มลงทีละน้อย ซึ่งโดยปกติลิ้นของเราก็จะสามารถปรับตัวหากมีการลดความเค็มลง 10% เพื่อความสุขในการบริโภคที่เหมือนเดิม

สิ่งที่แสดงว่าคุณอาจได้รับความเค็มมากเกินไป

- ชอบทานอาหารแปรรูปเป็นประจำ ยิ่งหากกินทุกวันยิ่งเสี่ยงต่อการได้รับโซเดียมมากเกินไป ในกลุ่มอาหารแปรรูปจะมีโซเดียมเป็นส่วนประกอบและมีปริมาณที่มากกว่าอาหารในกลุ่มของผัก ผลไม้สด รวมถึงกลุ่มข้าว ธัญพืช จากผลการศึกษา พบว่าคนไทยทางตะวันตกได้รับเกลือเกือบ 80% จากอาหารแปรรูป การที่อาหารแปรรูปเค็มเกินไปนั้นก็เพื่อให้รสชาติเข้มข้น ยืดอายุการเก็บรักษา ผู้ที่ชอบทานอาหารแปรรูปมักจะชอบทานอาหารรสชาติเค็มมากกว่าผู้ที่ไม่ชอบทานอาหารแปรรูป

- เมื่อตรวจเลือดจะพบภาวะโซเดียมสูงในเลือด คือ สูงมากกว่า 145 mmol/L อาการที่สามารถสังเกตได้ เช่น คอแห้ง กระหายน้ำ ปวดศีรษะ อารมณ์หงุดหงิด หากวัดความดันโลหิต จะพบว่ามีความดันโลหิตสูง ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อการไหลเวียนของเลือด หรือหมดสติได้
- บวม เนื่องจากเกลือทำให้เกิดการกักน้ำในร่างกายเพื่อใช้ในการละลายความเข้มข้นของโซเดียม สามารถสังเกตได้จาก ท้องป่อง หน้าบวม แขนบวม
- เมื่อนึกถึงอาหารที่มีรสชาติเค็มจะมีน้ำลายผลิออกมาในปาก และอยากอาหารขึ้นมา
- ชอบรับประทานอาหารรสจัด และอาหารส่วนใหญ่ที่มีรสจัด เช่น เผ็ดจัด จะมีความเค็มตามมาด้วย
- ขนมหือของว่างที่ชอบกินมักจะอยู่ในรูปของขนมกรุบกรอบ ขนมกระป๋อง เช่น มันฝรั่งทอดกรอบ ปลาหมึกกรอบ ถั่วทอด ขนมปังกรอบ เป็นต้น
- ชอบเติมเกลือ ซีอิ๊ว น้ำปลา หรือซอสต่างๆ ในอาหาร ก่อนทาน

ในผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง ไตยังสามารถกำจัดเกลือและน้ำส่วนเกินได้ทัน แต่สำหรับคนที่มีสุขภาพไม่แข็งแรงนั้น ไตมักจะไม่สามารถกำจัดเกลือและน้ำส่วนเกินในร่างกายได้ ทำให้เกิดภาวะคั่งของเกลือและน้ำในอวัยวะต่างๆ เช่น แขน ขา หัวใจ ปอด เป็นต้น ทำให้แขน ขา บวม เหนื่อยง่าย แน่นหน้าอก นอนราบไม่ได้ ในผู้ป่วยโรคหัวใจ น้ำที่คั่งในร่างกายจะทำให้เกิดภาวะหัวใจวายได้ง่ายขึ้น

ทำให้ความดันโลหิตสูง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง คนอ้วน และผู้ป่วยโรคเบาหวาน โดยภาวะความดันโลหิตสูงทำให้เกิดผลเสียต่อหลอดเลือดในอวัยวะต่างๆ เช่น หัวใจ สมอง เกิดโรคหลอดเลือดหัวใจตีบตัน โรคอัมพฤกษ์ อัมพาต ตามมา

เกิดผลเสียต่อไต การคั่งของน้ำและความดันโลหิตสูง ทำให้ไตทำงานหนักขึ้น เพื่อเพิ่มการกรองโซเดียมและน้ำส่วนเกินของร่างกาย ผลที่ตามมาคือการเกิดความดันในหน่วยไตสูงขึ้น และเกิดการรั่วของโปรตีนในปัสสาวะมากขึ้น นอกจากนี้ ยังกระตุ้นให้ร่างกายสร้างสารบางอย่างซึ่งมีผลทำให้ไตเสื่อมเร็วขึ้น

โรคหัวใจ การที่เรามีปริมาณเลือดในร่างกายสูงจนนำมาสู่ความดันโลหิตสูงนั้น ย่อมทำให้หัวใจเกิดการสูบฉีดเลือดที่หนัก และมีภาวะหัวใจเต้นเร็วกว่าเดิม นอกจากทำให้เกิดโรคความดันโลหิตสูงแล้ว ปริมาณของโซเดียมที่มากเกินไปจนความจำเป็นยังทำให้เกิดภาวะร่างกายบวม น้ำ และมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจขาดเลือด ซึ่งหากเป็นมากๆ ก็อาจจะหนักถึงขั้นหัวใจวายได้

อัมพฤกษ์ อัมพาต หากผู้ป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูงนาน และไม่ได้ได้รับการรักษาอย่างถูกต้องจนอาการทุเลาลง ฉะนั้นหลอดเลือดก็จะได้รับการถูกทำลายจนนำมาสู่การทำลายอวัยวะในส่วนอื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อมา โดยเฉพาะสมอง ทำให้มีโอกาสรุนแรงในการเกิดอัมพฤกษ์ อัมพาตมากที่สุด เนื่องจากโรคหลอดเลือดในสมองแตก

หรือเราจะอ้วนเพราะ... ชอบ กินเค็ม

สิ่งที่คุณควรรู้ว่าตัวเองได้รับความเค็มเกิน

1. ชอบกินอาหารแปรรูปเป็นประจำ
2. ตรวจพบภาวะโซเดียมสูงในเลือด คือสูงกว่า 145 mmol/L
3. บวม
4. เมื่อนึกถึงอาหารที่มีรสชาติเค็มจะมีน้ำลายผลิออกมาในปาก
5. ชอบรับประทานอาหารรสจัด
6. ชอบกินขนมหรือของว่างประเภท ขนมกรุบกรอบ
7. เติมเกลือ ซีอิ๊ว น้ำปลา ก่อนกิน

วิธีปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้กินเค็มลดลง

1. เลือกทานอาหารสด ลดอาหารแปรรูป
2. อ่านฉลากโภชนาการ เลือกกินค่าที่มีค่า Low sodium
3. เลือกน้ำเปล่าแทนน้ำหวาน/น้ำผลไม้
4. ปรุงรสอาหารก่อนปรุง
5. ตั้งเป้าหมายในการกินเพื่อลดเค็ม โดยลดการเติมเครื่องปรุงในอาหาร
6. เลือกกินอาหารนอกบ้าน อาจขอแยกซอสปรุงรส / สิ่งเค็มบ่อย

กินเค็มมากๆ เสี่ยงโรค

ความดันโลหิตสูง หัวใจและหลอดเลือด กระดูกพรุน เบื่อรับประทานอาหาร

พ.ร.บ.อาหาร พ.ศ. 2551
อาหารแปรรูปที่ควรหลีกเลี่ยง: ขนมกรุบกรอบ, ขนมขบเคี้ยว, ขนมกรุบกรอบ, ขนมขบเคี้ยว

XX คนไทยไร้พุง

โรคอ้วน การรับประทานอาหารรสเค็มจะทำให้หิวน้ำบ่อย และหากดื่มน้ำอัดลม น้ำหวาน หรือน้ำผลไม้ จะทำให้น้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นจากพลังงานส่วนเกิน

โรคหอบหืด พบว่า การกำเริบของโรคหอบหืดสัมพันธ์กับการทานเค็ม หากลดเค็มก็จะลดการกำเริบของโรคหอบหืดได้

ปัจจุบันมีคนไทยป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 21.4 หรือ 11.5 ล้านคน โรคไต ร้อยละ 17.5 หรือ 7.6 ล้านคน โรคหัวใจขาดเลือด ร้อยละ 1.4 หรือ 0.75 ล้านคน โรคหลอดเลือดสมอง โรคอัมพฤกษ์ อัมพาต ร้อยละ 1.1 หรือ 0.5 ล้านคน โดยโรคกลุ่มนี้เกิดจากพฤติกรรมกรรมการบริโภคที่ไม่ถูกต้อง ทานอาหารรสเค็มจัดเป็นประจำ คือ การบริโภคอาหารที่มีเกลือหรือโซเดียมสูง โดยเฉพาะจากเครื่องปรุงรสเค็ม ได้แก่ น้ำปลา กะปิ ซีอิ๊วขาว เกลือ ผงชูรส และผงปรุงรสต่างๆ ซึ่งจากการสำรวจพบว่า คนไทยบริโภคโซเดียมสูงเกินปริมาณแนะนำถึง 2 เท่า หรือโซเดียม 4,320 มิลลิกรัม หรือเปรียบเทียบกับเกลือ 10.8 กรัมต่อวัน

นพ.พรเทพ ศิริวนารังสรรค์ อธิบดีอธิบดีกรมอนามัย ได้แถลงเมื่อปี 2560 ว่า การบริโภคอาหารเค็มจัดเสี่ยงทำให้เกิดโรคไตสูง โดยพบว่าคนไทยป่วยเป็นโรคไตเรื้อรังประมาณ 8 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นผู้ป่วยระยะสุดท้ายถึง 2 แสนคน และยังป่วยเพิ่มอีกปีละ 7,800 คน รอการผ่าตัดเปลี่ยนไต 40,000 คน แต่ได้รับการเปลี่ยนถ่ายไตเพียง 400 คนเท่านั้น ทั้งนี้ ผู้ป่วยโรคไตจะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 2 แสนบาทต่อคน เมื่อป่วยเป็นโรคไตเรื้อรัง ผู้ป่วยจะต้องได้รับการฟอกไตด้วยวิธีฟอกเลือด หรือล้างไตผ่านหน้าท้อง ซึ่งเป็นวิธีที่มีค่าใช้จ่ายสูง ทำให้แต่ละปีต้องใช้งบประมาณของรัฐสูงถึง 3,000 ล้านบาท และปัจจุบันภาครัฐให้สิทธิผู้ป่วยโรคไตทุกคนในการฟอกไตผ่านช่องท้องฟรี

วิธีการลดปริมาณเกลือสามารถทำได้ดังนี้

- เน้นทานอาหารสดให้มากกว่าอาหารที่ผ่านกระบวนการแปรรูป และหันมาใช้สมุนไพรในการประกอบอาหาร จะช่วยให้รสชาติอาหารดีขึ้น โดยไม่ต้องเติมเกลือลงไป
- หลีกเลี่ยงหรือบริโภคแต่น้อยสำหรับอาหารที่มีรสเค็มมาก และเครื่องจิ้มประเภทต่างๆ
- ชิมอาหารก่อนปรุง และถ้าหากจะต้องใส่เครื่องปรุงก็ควรใส่ทีละน้อย

- อ่านฉลากโภชนาการเพื่อดูปริมาณของโซเดียมทั้งหมด หากพบว่ามีปริมาณมากก็ควรหลีกเลี่ยง
- เลือกดื่มน้ำเปล่าแทนน้ำหวานหรือน้ำผลไม้ เนื่องจากในปัจจุบันมีการเติมเกลือลงไปเพื่อเพิ่มรสชาติในบางครั้ง
- ตั้งเป้าหมายในการทานอาหารที่เค็มลดลง โดยลดการเติมเครื่องปรุงในอาหาร
- เมื่อรับประทานอาหารนอกบ้าน อาจขอแยกซอสปรุงรสต่างๆ หรือขอให้ปรุงอาหารเค็มน้อยแทน

ลดเค็มห่างโรคไต
ใน 1 วันไม่ควรกินโซเดียมเกิน 2,400 มิลลิกรัม

เกลือ ไม่เกิน 1 ช้อนชา	น้ำปลา ไม่เกิน 2 ช้อนโต๊ะ
ผงปรุงรส ไม่เกิน 1 ช้อนโต๊ะ	ซีอิ๊วขาว ไม่เกิน 2 ช้อนโต๊ะ
น้ำมันหอย ไม่เกิน 5 ช้อนโต๊ะ	

LINE @ramathibodi
ข้อมูลโดย: พ.ท. นวพรทิพย์ ภิรมย์รัตน์ ภาควิชาเวชศาสตร์
ศูนย์สุขภาพและสิ่งแวดล้อม รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
<http://www.ramathibodi.ac.th/infographic>

*ขอบคุณที่มาจาก:

1. เครือข่ายไร้พุง ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย
2. คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
3. กรมอนามัย
4. สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล

ศูนย์กลางการขนส่งทางน้ำและโลจิสติกส์ เชื่อมโยงเศรษฐกิจไทยสู่อาเซียน

To be the hub of waterway transport and logistics
linking the Thai economy to ASEAN

ร้อนนี้ ทานอะไรดี

หน้าร้อนแบบนี้ มามองหาอาหารคลายร้อนเติมความสดชื่นให้ร่างกายกันดีกว่า แต่ละท่านนึกถึงเมนูไหนกันบ้าง? ในครั้งนี้จะขอชวนให้นึกถึงเมนูคลายร้อนแบบไทยๆ ที่นิยมทานกันหน้าร้อน ซึ่งมีให้เลือกหลากหลายเมนูทั้งอาหารคาวและหวาน มาดูกันว่าเมนูไหนโดนใจบ้าง

ยำส้มโอ

เมนูหนึ่งที่หลายคนนึกถึงในช่วงอากาศร้อนๆ ด้วย “ส้มโอ” เป็นผลไม้ที่มีน้ำเยอะช่วยดับกระหายได้ดี ทำให้สดชื่น นิยมนำมาทำเป็นอาหารหรือของทานเล่น อย่างเมนูที่พูดถึง “ยำส้มโอ” เป็นเมนูที่ทานแล้วชื่นใจ และอร่อยครบ ด้วยส้มโอมีรสชาติเปรี้ยวหวาน ตัดกับน้ำยำที่คลุกเคล้าด้วย ไส้มะพร้าวคั่ว และสมุนไพรต่างๆ เช่น ตะไคร้ ใบมะกรูด หอมแดง กุ้งแห้งป่น เพื่อเพิ่มกลิ่นหอมๆ บางร้านอาจใส่กุ้งสดเพิ่ม

รู้หรือไม่ ... “ส้มโอ” เป็นผลไม้ที่อุดมไปด้วยวิตามินซีและวิตามินบี มีสรรพคุณช่วยแก้ไอ ทำให้ชุ่มคอ มีเส้นใยอาหารสูง ดีต่อลำไส้ ช่วยกระตุ้นระบบขับถ่าย แก้อาการจุกเสียด ท้องอืด รวมถึงขับสารพิษในร่างกาย

ข้าวแช่

เมนูในหน้าร้อนที่ไม่พูดถึงไม่ได้ เป็นเมนูที่อร่อยสวยๆ สดชื่นขาวว้าง มีกลิ่นหอมๆ เย็นๆ ช่วยเติมความสดชื่น ในวันที่อากาศร้อนๆ ได้ดีด้วยข้าวสวยแช่น้ำลอยดอกมะลิ จะใส่น้ำแข็งหรือจะแช่เย็นก็ได้ หอมเย็นชื่นใจ ทานคู่กับเครื่องเคียง ซึ่งโดยทั่วไปจะประกอบด้วย ลูกกะปิทอด พริกหยวกหั่นสไลด์สดใส่หมูและกุ้ง หัวไชโป๊ผัดหวาน หัวหอมสดใส่ปลาแห้ง ปลาช่อนผัดหวาน หมูสับ-ปลากระเทียมแห้งเค็ม บางร้านก็จะเพิ่มปลายี่สนผัดหวาน วิธีทานข้าวแช่ ควรตักเครื่องเคียงเข้าปากก่อน แล้วค่อยตามด้วยข้าว และน้ำลอยดอกมะลิเย็นๆ ตามลำดับ

รู้หรือไม่ ... “ข้าวแช่” เป็นอาหารพื้นบ้านที่ชาวมอญนิยมทำขึ้นในวันสงกรานต์ โดยคนมอญโบราณจะทำข้าวแช่ถวายพระสงฆ์ เพื่อเป็นสิริมงคล และคนมอญเรียกข้าวแช่ว่า “เป็งดัจก” แปลว่า “ข้าวน้ำ” ข้าวแช่เริ่มเข้ามาในวังโดยเจ้าจอมมารดาอ่อนกลั่น พระสนมเอกในรัชกาลที่ 4 ซึ่งมีเชื้อสายมอญ ได้ทำข้าวแช่ขึ้นโต๊ะเสวย โดยมีการประดิษฐ์ประดอย แกะสลักผักเครื่องแนมข้าวแช่ ทำเครื่องประกอบการรับประทานข้าวแช่เพิ่มขึ้น เรียกว่า “ข้าวแช่ขาววัง” และเมื่อรัชกาลที่ 4 เสด็จไปประทับที่พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี ทรงถามหาข้าวแช่แต่ไม่มีใครทำเป็น หวังเครื่องจึงรับชาวบ้านที่สนใจเข้ามาหัดทำข้าวแช่แบบต่างๆ มีลูกกะปิ ปลายี่สน ผัดหวาน ไชโป๊หวานเป็นเครื่องข้าวแช่ เป็นที่มาของ “ข้าวแช่เพชรบุรี” ส่วนหัวหอมยัดไส้พริกหยวกยัดไส้และผักนั้นไม่มี ว่ากันว่า มีมาเพิ่มในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยเฉพาะมะม่วงดิบ และด้วยเหตุคนมอญกับคนไทยมีการติดต่อแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกันมาอย่างยาวนาน ทำให้ข้าวแช่ได้เข้ามาสู่สำรับอาหารไทยได้อย่างกลมกลืน นอกจากนี้ ปรากฏหลักฐาน “ตำนานธรรมกุฎเกี่ยวกับข้าวแช่” ที่รัชกาลที่ 3 โปรดให้จารึกบนแผ่นศิลา ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม และบทประพันธ์ “รำพันพิลาป” ของสุนทรภู่ กวีสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งได้กล่าวถึง “ข้าวแช่” ว่าเป็นของรับประทานในฤดูร้อนที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ขนมจีนชาน้ำ

อีกหนึ่งเมนูที่เหมาะสมสำหรับทานกันในช่วงหน้าร้อน มีรสชาติที่หวานอมเปรี้ยวจากมะนาวและสับปะรด และมีสัดส่วนของน้ำมาก ทานแล้วจะรู้สึกสดชื่นและได้วิตามินซี เมนูนี้ประกอบด้วย ตัวขนมจีนที่ทำมาจากแป้งข้าวเจ้า หัวกะทิ สับปะรดหั่นฝอยและน้ำมะนาว มีgingerฝอยที่ช่วยขับลม กุ้งแห้งตำที่ให้อาหารโปรตีน และกระเทียมซอยที่ช่วยลดคอเลสเตอรอล

รู้หรือไม่ ... “ขนมจีน” เป็นอาหารของชาวมอญมาตั้งแต่โบราณ “ขนมจีน” มาจากภาษามอญเรียกว่า “คะนอม” คำว่า จีน มีความหมายว่า “สุข” มีการสันนิษฐานว่าไทยรับการทำขนมจีนเข้ามาในราชสำนักในสมัยรัชกาลที่ 4 ขนมจีนชาน้ำน่าจะเป็นอาหารที่คนภาคกลางคิดสร้างสรรค์ขึ้นในฤดูร้อนเพื่อทานแก้ร้อน

ข้าวเหนียวมะม่วง

เมนูสุดท้ายที่อยากนำเสนอให้มาทานในหน้าร้อน เป็นเมนูของหวานดั้งเดิมของไทยทำมาจากผลไม้ไทยยอดนิยม แม้แต่คนต่างชาติเมื่อมาประเทศไทยก็ชื่นชอบ ด้วยหน้าร้อนจะเป็นช่วงฤดูกาล “มะม่วงสุก” สีเหลืองสวย ทั้งหอมและหวานฉ่ำ เมื่อนำมาทานกับข้าวเหนียวมูนที่นุ่มละมุน มีรสชาติหวานมันเค็ม จะเพิ่มความสดชื่นได้เป็นอย่างดี

รู้หรือไม่ ... “มะม่วง” เป็นผลไม้ที่มีวิตามินซี และเบต้าแคโรทีน มีสรรพคุณในการลดอาการกระหาย ช่วยละลายเสมหะ แก้อาการคลื่นไส้อาเจียน

แหล่งข้อมูล:

บทความ 15 อาหารคลายร้อนสุดเด็ด จัดด่วนๆ ก่อนร่างกายจะเพลียหนัก สืบค้นที่ <https://health.kapook.com/view116597.html>

บทความ ข้าวแช่ สืบค้นที่ <https://board.postjung.com/872378.html>

บทความ เสิร์ฟ 6 เมนูไทยโบราณคลายร้อนสดชื่นต้องลอง! สืบค้นที่ <https://www.thairath.co.th/content/912017>

บทความ หน้าร้อน ควรกินอะไร เพื่อร่างกายสุขภาพดี สืบค้นที่ <http://www.manager.co.th/goodhealth/ViewNews.aspx?NewsID=9580000014553>

บทความ 44 สรรพคุณ...ประโยชน์ของส้มโอ ผลไม้มีดีทั้งเนื้อ ทั้งเปลือก สืบค้นที่ <http://sukkaphap-d.com>

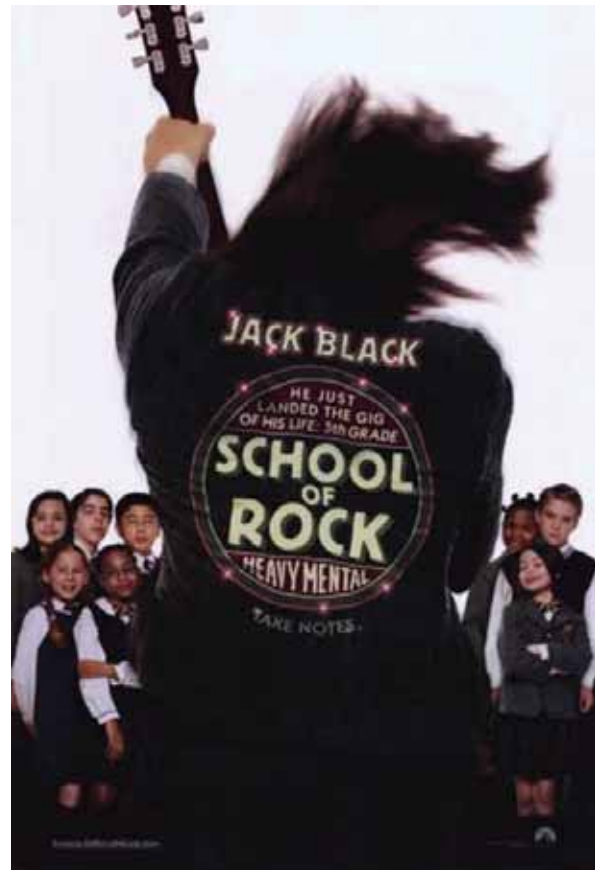
บทความ ขนมจีนชาน้ำ สืบค้นที่ <http://www.thaistreetfood.net>

บทความ ข้าวเหนียวมะม่วง สืบค้นที่ <http://www.thaistreetfood.net>

คิดถึง Richard Linklater ย้อนดู School of Rock

วณิช บัณฑิตาโสภณ
เศรษฐกรปฏิบัติการ
สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค

ภาพโปสเตอร์โปรโมตภาพยนตร์ School of Rock (2003)

ผมรู้จัก Richard Linklater ผ่านการดูภาพยนตร์ Trilogy ของเขาเรื่อง Before Sunrise, Before Sunset และ Before Midnight เซ็ตของภาพยนตร์นี้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวทั้งเนื้อเรื่องที่จัดได้ว่าเป็นภาพยนตร์สนทนา (Dialogue Movie) และวิธีการถ่ายทำที่ Richard ใช้เวลาถ่ายทำแต่ละเรื่องต่างกันราว 9 ปีเพื่อให้นักแสดงนำทั้งชายหญิงได้เติบโตตามเวลาในโลกจริง ภาพยนตร์อีกเรื่องที่ใช้เทคนิคทำนองเดียวกันก็คือเรื่อง Boyhood ที่ใช้เวลาถ่ายทำถึง 12 ปีเพื่อให้นักแสดงนำเติบโตจากเด็กเป็นวัยรุ่นเต็มตัว

Richard Linklater ยังมีเอกลักษณ์อีกอย่างหนึ่งคือเขามักจะสอดแทรกประเด็นทางสังคมลงไปในภาพยนตร์ของเขาได้อย่างแนบเนียนหรือถ้าเป็นบทสนทนาจึงเป็นการสนทนากันที่มีสาระ

อย่างยิ่งจนบางคนกล่าวว่าเป็น ‘การบำบัดความใคร่ทางสติปัญญา (Sapiosexual)’ กันเลยทีเดียว แต่มนุษย์เราเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีหลายมิติ เหมือนสีที่มีหลายเฉดซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็น Bipolar หรือ Multipolar เสมอไป มนุษย์เรามีความสนใจหลากหลาย มีความทรงจำในหลายช่วงของชีวิต Richard เองก็เช่นกัน สำหรับผู้กำกับภาพยนตร์แล้วว่ากันว่าภาพยนตร์ที่พวกเขาสร้างออกมามักแสดงตัวตนของผู้กำกับไม่มากนักน้อย ซึ่งภาพยนตร์อีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจของ Richard ก็คือเรื่อง School of Rock

School of Rock ออกฉายครั้งแรกในปี 2003 ในตอนนั้นผมยังเป็นเด็กน้อยที่วิ่งเล่น หรือไม่กี่ปีติดการเล่นเกมส์และดูการ์ตูนญี่ปุ่นอยู่ จะว่าไปถ้าผมได้ดูหนังเรื่องนี้ตั้งแต่ตอนนั้นผมก็อาจจะเอาตัวเองไปอยู่ในจุดที่เป็นนักเรียนของวง School of Rock ก็เป็นไปได้

ภาพยนตร์เรื่องนี้มีฉากหลังเป็นโรงเรียนประถมศึกษา (ประถมฯ) ที่เคร่งครัดในสหรัฐอเมริกา ความรู้สึกคล้ายกับโรงเรียนในเรื่อง Dead Poet Society (1989) หรือเรื่อง Scent of a Woman (1992) แต่เป็นโรงเรียนที่ทันสมัยใกล้เคียงกับโรงเรียนประถมฯ ในปัจจุบันมากกว่า

Finn (แสดงโดย Jack Black) นักร้องเพลงร็อกผู้ตกอับ มีความเป็นตัวของตัวเองสูงจนเข้ากับเพื่อนร่วมวงไม่ได้และต้องออกจากวง Finn มาขออาศัยอยู่กับ Ned เพื่อนสนิทที่เคยทำดนตรีด้วยกันเมื่อครั้งวัยรุ่น แต่ Ned ก็แต่งงานมีภรรยาเป็นตัวเองแล้ว ถึงแม้ว่า Ned จะเต็มใจช่วยเหลือเพื่อนแต่ภรรยาของตนก็ไม่ชอบใจนักที่มีคนอื่นมาอยู่ร่วมชายคา

วันหนึ่งมีโทรศัพท์จากโรงเรียนประถมฯ โทรมาทาบถาม Ned ไปเป็นอาจารย์ช่วยสอนชั่วคราว ตอนนั้นมีเพียง Finn ที่อยู่บ้านประกอบกับความขัดสนทางการเงิน Finn จึงปลอมตัวเป็นเพื่อนซี้ ตอบตกลงเป็นอาจารย์ช่วยสอนเสียเอง

สไตล์การสอนของ Finn ในร่าง Ned นั้นแปลกประหลาด และจะยิ่งแปลกเมื่อมองจากมุมมองของเด็กนักเรียนที่โตมากับค่านิยมของโรงเรียนแบบอนุรักษนิยม Finn ไม่สนใจกฎระเบียบเท่าใดนัก พูดจาโผงผาง คิดจะทำอะไรก็ทำ สิ่งเหล่านี้อยู่ตรงกันข้ามกับความมีวินัย การแข่งขัน ที่โรงเรียนพร่ำสอน

“คุณต้องแพ้ โลกนี้ถูกควบคุมไว้แล้วด้วยพีใหญ่”

Finn อธิบายให้เด็กนักเรียนฟังว่าไม่ว่าแต่ละคนจะมีเป้าหมายอะไร จบออกไปทำอาชีพอะไร วงการในแต่ละวงการ ก็จะถูกควบคุมไว้ด้วยคนบางกลุ่ม กลุ่มคนเหล่านี้เชื่อมโยงกันหมด อาทิเช่น นักการเงินในวอลล์สตรีทกับนักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง

สิ่งที่แสดงถึงทัศนคติของ Finn ได้ดีที่สุดคือบทสนทนา ระหว่างเขากับคนอื่นๆ ขณะกำลังรับประทานอาหารกลางวัน ร่วมกับอาจารย์คนอื่นๆ ในโรงเรียน อาจารย์คนหนึ่งถามเขาว่า “สอบบแบบไหนดีที่สุดครับ” เขาตอบ “ไม่สอบบเลยดีที่สุด เด็กๆ คืออนาคตของชาติ เราต้องปล่อยให้เขาคิดเองบ้าง” หรือจะเป็นตอนที่เด็กนักเรียนในห้องถามเขาว่าวิชาอะไรบ้างที่สำคัญ “แล้วเลอะละคะ” Finn ตอบ “ไม่เรียนไม่สำคัญ” เด็กอีกคนถาม “สังคมวัฒนธรรมละคะ” Finn ตอบเช่นเดิม “ไม่เรียนไม่สำคัญ”

ว่ากันว่าดนตรีเป็นเครื่องมือปลดปล่อยอิสรภาพอย่างหนึ่ง เมื่อมาถึงวิชาดนตรี เด็กนักเรียนได้เล่นดนตรีในแบบที่เคยถูกสอนให้ฟัง ซึ่งจะเป็นดนตรีบรรเลงหรือเพลงคลาสสิกเสียเป็นส่วนใหญ่

ภาพ Finn ในฐานะอาจารย์ช่วยสอนชั่วคราว

Finn หงุดหงิดอย่างมากและได้ใช้ลีลา ความสนุกสนาน และการมีอิสระเสรีของเพลงร็อกให้เด็กนักเรียนได้ฟังอย่างมหัศจรรย์ ถึงจุดนั้นผมคิดว่าคงไม่มีคำอธิบายใดจะอธิบายได้ดีไปกว่าการเปิดภาพยนตร์ขึ้นมาดูเอง เพลงที่ Finn เล่นให้เด็กนักเรียนฟังมันน่าดึงดูดและสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดของพวกเขาเกี่ยวกับเพลงร็อกได้เลยทีเดียว

Finn ใส่เรียงประวัติเพลงร็อกให้เด็กนักเรียนฟัง เพลงร็อกโดยเฉพาะร็อกแอนด์โรลนั้นเคยถูกเรียกว่าเป็น “ดนตรีของปิศาจ” จังหวะที่รุนแรง เสียงกีตาร์ที่ดัง กลองที่เร็วและเร็ว ได้ส่งผลต่อวัยรุ่นมาแล้วหลายยุคหลายสมัย ทั้งภาษา การพูดจา การแต่งกาย และการไว้ผมทรงแปลกๆ Finn บอกเด็กนักเรียนว่า

“ถ้าพวกเธออยากร็อกก็ต้องแหกกฎระเบียบ ต้องโมโห ลูกพี่ หัดด่าออกมาซะบ้างสิ”

ทันใดนั้นเด็กๆ เริ่มด่า “หุบปากไปเลย Finn”

“เธอเกลียดอะไรที่สุดในโลก” อาจารย์ Finn ถาม “ไม่ได้ค่าขนม”

ภาพ Finn กับ Zack

ภาพ วง School of Rock ขณะอยู่บนเวทีประกวดเพลงร็อก

“เธอเบื่ออะไรบ้างในชีวิต” อาจารย์ถามอีก “งานบ้าน”

“ถ้ามีคนมาจู๋จี้กับเธอ เธอจะทำอะไร” “เดินหนีมั้ง”

เห็นได้ว่าคำตอบของเด็กนักเรียนล้วน หัวน กระซิบ จากเด็กที่เคยถูกสอนมาแบบอนุรักษนิยมในบ้านที่มีอันจะกิน จิตใจของพวกเขาได้ถูกดนตรีของปีศาจกลืนกินไปทีละน้อย

“เรามีภารกิจต้องทำ โชว์ดีๆ (เพลงร็อก) สามารถเปลี่ยนโลกได้” Finn พุดตบท้าย

Finn เกิดความคิดว่า “เอ! หรือเราจะสร้างวงร็อกสักวงหนึ่งขึ้นมาในโรงเรียนดิเนะ” พอสอนไปหลายครั้งเข้า เด็กนักเรียนแต่ละคนเริ่มสนใจการเล่นดนตรีกับ Finn และขอเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวง เด็กนักเรียนแต่ละคนถนัดกันคนละด้านและมีหน้าที่แตกต่างกันไปในวง เช่น เล่นเปียโน เล่นเบส เป็นนักร้องซัดหรือเป็นผู้จัดการวงที่คอยประสานงานเพื่อนแต่ละคน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ภาพยนตร์ไม่ได้ดำเนินไปอย่างราบเรียบ เด็กนักเรียนที่เคยอยู่ในกฎเกณฑ์สามารถสวมบทบาทในวงดนตรีร็อกได้อย่างยอดเยี่ยม Zack ก็ตาร์ลีดของวงสามารถแต่งเพลงร็อกของตนขึ้นมาได้ แต่เมื่อทางบ้านของ Zack เห็นว่าเขาเอาแต่พุดและซ้อมเรื่องเพลงร็อกก็ถูกทางบ้านสั่งห้ามเล่นเพลงร็อกทันที

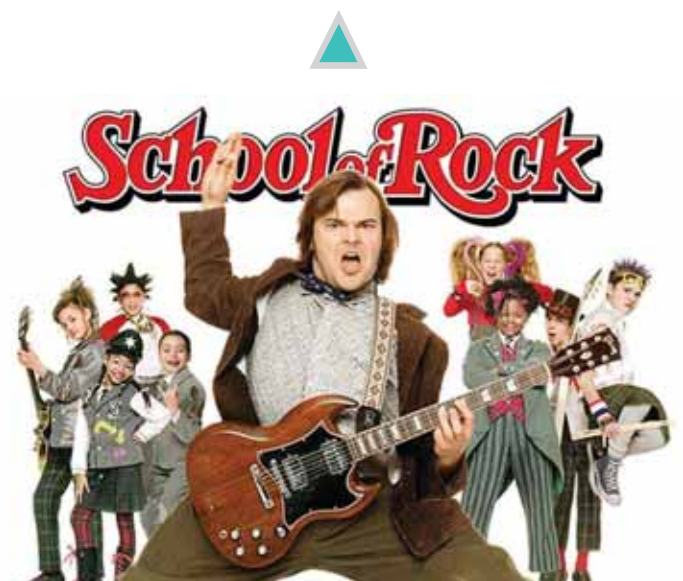
ความขัดแย้งทำให้ภาพยนตร์ดำเนินต่อไปและเข้าใกล้จุดคลี่คลายมากขึ้นเรื่อยๆ Finn พาเด็กนักเรียนในวงออกนอกโรงเรียนโดยให้เหตุผลว่าไปทัศนศึกษา แต่แท้จริงแล้ว Finn พาเด็กนักเรียนในวงไปสมัครเข้าแข่งขันเพลงร็อก!!

“เราไม่ได้ต้องการชนะ แต่เราต้องทำออกมาให้ดี ขอคุณพระเจ้าเพลงร็อกที่มอบพลังให้กับเรา” Finn บอกกับเด็กนักเรียนในวงก่อนขึ้นแสดง

วง School of Rock เล่นเพลงที่ Zack เป็นคนแต่งการแสดงเป็นไปอย่างเฟลิดเฟลินและเรียกเสียงปรบมือจากผู้ชม ซึ่งก็คือผู้ปกครองที่ตอนแรกพยายามจะมาเอาตัวลูกๆ ของพวกเขาคืนได้เป็นอย่างดีล้มหลาม ปรากฏว่าสุดท้ายวง School of Rock ไม่ชนะบนเวทีการประกวด แต่พวกเขาชนะใจคนดูได้เกือบทั้งงานราวกับผู้กำกับต้องการจะยืนยันจุดยืนตั้งต้นของ Finn ที่ว่า “คนเราต้องเกิดมาพ่ายแพ้”

ผมคิดว่าตัวเองได้ “อะไร” จากภาพยนตร์เรื่องนี้หลายอย่าง การเล่นดนตรีเป็นเครื่องมือปลดปล่อยอิสรภาพของมนุษย์ก็เรื่องหนึ่ง แต่ผมก็ถูกคิดว่า “อะไรกันคือคุณสมบัติที่คนเป็นอาจารย์ควรมี” ผมย้อนนึกไปถึงภาพยนตร์เรื่อง Dead Poet Society (1989) ซึ่ง Robin Williams เล่นเป็นอาจารย์ที่มอบความกล้าและพลังในการตั้งคำถามให้กับเด็กนักเรียน ส่วนในเรื่อง School of Rock นี้ Finn มอบความกล้าคิดกล้าพูดกล้าแสดงออกให้กับเด็กนักเรียนผ่านดนตรีร็อก อาจารย์มิได้หลากหลายประเภทและไม่จำเป็นต้องเป็นอาจารย์ที่อยู่ในโรงเรียน อาจารย์ควรเป็นคนที่มีสายตาเฉียบคม มองเห็นจุดเด่นของนักเรียนและสามารถดึงมันออกมาให้เต็มศักยภาพ เวลาเราอยู่กับคนบางคนเราจะรู้สึคว่าอะไรก็สามารถเป็นไปได้ โดยสรุป อาจารย์คือผู้ที่ทำให้ลูกศิษย์ปราศจากความกลัวและทำให้ลูกศิษย์แสดงออกอย่างที่ต้องการจากส่วนลึกได้

ภาพยนตร์เรื่อง School of Rock จึงเป็นทั้งภาพยนตร์ที่ดูแล้วสนุก ดูแล้วมันส์ ดูแล้ว Feel good แถมยังให้ข้อคิดที่ลึกซึ้งตามแบบฉบับของ Richard Linklater เรียกได้ว่าพอดูจบผมหาคิดถึงคนคนนี้ไปได้อีกนาน

บทก. ต้อนรับตลาดรองสินค้าที่อยู่อาศัยประเทศญี่ปุ่น

**Japan Housing
Finance Agency**

Secondary Mortgage Corporation
www.smc.com

บท. พร้อมด้วยคณะผู้บริหารให้การต้อนรับ Mr. Fumio Ikenoya, Member of the Board of Japan Housing Finance Agency (JHF) Mr. Masahiro Kobayashi และ Mr. Osuma Takahashi คณะผู้บริหารระดับสูงจากตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยแห่งประเทศญี่ปุ่น (Japan Housing Finance Agency (JHF)) เมื่อประชุมหารือแนวทางการพัฒนาธุรกรรมตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยระหว่างสองประเทศร่วมกัน

บทท. ร่วมลงนามบูรณาการ Big Data

บท. ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ
การบูรณาการข้อมูลด้านการเงิน-สาธารณสุขการ
เมื่อยกระดับการให้บริการประชาชนสู่การเป็น
Big Data ของรัฐวิสาหกิจ โดยมีนายสมคิด
จาศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน

บตท. บรรยายพิเศษแก่สมาชิกสมาคม
นักวางแผนการเงินไทย

นายกรพล ชินพัฒน์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บตท.
เป็นวิทยากรบรรยายพิเศษในงาน CFP Professional
Forum จัดโดยสมาคมนักวางแผนการเงินไทย ในหัวข้อ
“เกษียณอายุด้วย Reverse Mortgage” ซึ่งนับ
เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานเพื่อสังคมของ บตท.
(Financial Literacy)

บตท. จัดกิจกรรมพิเศษพาลูกค้า
 สืบเชื้อบ้านชมภาพยนต์

บทกวีกิจกรรมบลูค่าชมภาพยนตร์ฟอร์มยักษ์
 แห่งปี “Avengers Infinity War” ภายใต้กิจกรรม
 “Movie Day with SMC” สำหรับลูกค้าคนพิเศษ
 และสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า (CRM)

บทก. ร่วมจำหน่ายทรัพย์สิน NPA ในงาน
“มหกรรมขายทรัพย์สิน NPA ภาคกลาง
2561”

บตก. ร่วมนำทรัพย์สินรอการขาย (NPA) ร่วม
จำหน่ายในงาน “มหกรรมขายทรัพย์สิน NPA
ภาคกลาง 2561” จัดโดย SME Development
Bank

รพท. รับฟังทิศทางแผนยุทธศาสตร์
และแผนดำเนินงาน บตท. ปี 2561

ผู้บริหาร บตท. ให้การต้อนรับคณะผู้บริหาร
จากธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในโอกาส
เข้าริบฟังทิศทางการยุทธศาสตร์และแผนดำเนินงาน
บตท. ประจำปี 2561

บทก. จัดอบรมยกระดับพัฒนา
การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส
ITA

จัดอบรมเผยแพร่ยกระดับพัฒนาการประกันคุณธรรม
และความโปร่งใส ITA และส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ด้านการกำกับดูแลที่ดีแก่พนักงานทั่วทั้งองค์กร
ในหัวข้อ “การประกันคุณธรรมและความโปร่งใส
ของหน่วยงานรัฐ (ITA) และผลประโยชน์กับข้อัน”

www.smc.or.th

@smc.or.th

บริษัทตลาดรองสินเชื่อกี้อย่าอาศัย SMC

webmaster@smc.or.th

บริษัทตลาดรองสินเชื่อกี้อยู่อาศัย (บตท.)

ชั้น 21 อาคารเอไอเอ แคปิตอล เซ็นเตอร์ เลขที่ 89

ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

โทร 0 2018 3666 โทรสาร 0 2018 3611-3

ฟ้าใส ทะเลสวย ที่โอทักนาวา

พิมพ์นารา หิรัญกลี

เศรษฐกิจชำนาญการพิเศษ
สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

“... อยู่ในปาร์ตี้ ร้อนยังกับ Fire...”

เสียงเพลง “Fire” ของบุด้าเบลสดังแว่วมาแต่ไกล ปกติเราไม่เคยฟังเพลงแล้ว ‘อิน’ ขนาดนี้มาก่อน แต่การฟังเพลงที่เกี่ยวกับความร้อน ท่ามกลางอากาศที่ร้อนอบอ้าว กลางฤดูร้อนของประเทศไทยที่ตั้งอยู่ในเขตร้อนนี้ช่างเข้ากับบรรยากาศซะจริงๆ

คงปฏิเสธไม่ได้ว่าอากาศเมืองไทยที่ร้อนอบอ้าวมาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ทำให้หลายคนรู้สึกเหมือนจะเสียนสติ ถึงแม้แสงแดดที่สาธส้องอย่างสดใสลงมาทุกหย่อมหญ้าจะชวนให้นึกถึงหาดทรายและสายลมที่ชายทะเล แต่ด้วยความร้อนระดับ 10-10-10 เช่นนี้ ทำให้เราลังเลไม่กล้าตัดสินใจไปทะเลเพราะกลัวไอร้อนที่มาพร้อมกับความเค็มของไอทะเลจะทำให้รู้สึกร้อนหนึบเหนียวตัวเข้าไปใหญ่

“มีทะเลสวยๆ ที่ไหนที่อากาศเย็นๆ เดินทางไม่ไกลบ้างนะ” เราคิดพลางเข้าไปดูในหน้าข่าวของเครือข่ายสังคมที่ฮอตฮิตที่สุด พลาดเห็นโฆษณาสายการบินโลว์คอสต์ที่ชื่อเหมือนผลไม้ที่เพิ่งเปิดเส้นทางใหม่เมื่อปีที่แล้ว บินตรงระหว่างกรุงเทพฯ และเมืองนาฮา ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ของหมู่เกาะโอกินาวา ประเทศญี่ปุ่น เราจึงไม่รีรอรีบหาข้อมูลทันที

ภาพแรกที่ปรากฏขึ้นมาหลังจากเราพิมพ์คำว่า “Okinawa” ลงไปในกูเกิ้ล คือภาพของหาดทรายสีขาวกับน้ำทะเลสีฟ้าอมเขียว ตัดกับสีของท้องฟ้าที่เป็นสีฟ้าสดใส สิ่งที่เราทำต่อมาก็คือตรวจสอบสภาพอากาศ ณ ตอนนั้น ซึ่งเป็นช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 10 องศาเซลเซียส “นี่แหละ ที่เราต้องการ” เราคิดในใจ

=====

“ไปญี่ปุ่นอีกแล้วเหรอ? แล้วจะไปโอกินาวาทำไม... ไปเที่ยวหลีเป๊ะไม่ดีกว่าเหรอ?”

ประโยคคำถามที่เจอบนด้วยการทักท้วงผสมความห่วงใยลงไปบ้างๆ ข้างต้น ออกมาจากปากคู่สนทนาทันทีที่รู้ว่าเราตัดสินใจจะไปเที่ยวโอกินาวาช่วงสงกรานต์ ช่วงที่ราคาตั๋วเครื่องบินแพงहुโหด ไหนจะต้องสัมผัสความแออัดของสนามบิน ทั้งจากนักท่องเที่ยวไทยที่บินออก บวกกับนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่บินเข้ามาสัมผัสเทศกาลปีใหม่อไทย ทำให้ทุกตารางนิ้วต่างครคร่ำไปด้วยผู้คน

จริงๆ แล้ว ถึงแม้โอกินาวาจะเป็นส่วนหนึ่งของประเทศญี่ปุ่น แต่ก็ไม่แทบจะเป็น “ต่างประเทศ” สำหรับคนญี่ปุ่น เพราะเกาะเล็กเกาะน้อยที่เราเรียกรวมๆ ว่าโอกินาวา ที่กระจายตัวเป็นแนวยาวทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะหลักทั้ง 4 เกาะของญี่ปุ่นนั้น แท้จริงแล้วคือหมู่เกาะริวกิว ซึ่งในอดีตเคยเป็นราชอาณาจักรริวกิว

(琉球) หรืออ่านแบบภาษาจีนได้ว่าลิวฉิว เป็นอาณาจักรเอกราชเล็กๆ ที่ทำมาค้าขายกับอาณาจักรแถบนี้มาตั้งแต่ยุคกลาง ไม่ว่าจะเป็นจีน ญี่ปุ่น รวมถึงส่งเรือสำเภามายังอยุธยาอีกด้วย

เราจมจ่อมอยู่ในความคิดของตัวเองอยู่นานจนคู่สนทนาจะรู้สึกได้ เพื่อทำลายความเงิบที่เริ่มจะสร้างความอึดอัด เราจึงตอบไปเพียงสั้นๆ ว่า “เบื่ออากาศร้อนนะ”

=====

นับตั้งแต่หน้าที่ที่เราเดินขึ้นเครื่องบิน ณ สนามบินสุวรรณภูมิ จนถึงเวลาที่เราเดินออกจากเครื่องที่ ณ ท่าอากาศยานนาฮา ซึ่งตั้งอยู่ที่เมืองนาฮา เมืองใหญ่ของเกาะโอกินาวา แม้จะเป็นเพียงเวลาไม่ถึง 4 ชั่วโมงแต่ก็ผ่านไปเหมือนฝัน ไม่ใช่สิ... อันที่จริงต้องบอกว่าผ่านไปเพราะความฝันมากกว่า เพราะเป็นเที่ยวบินขำคินที่ผู้โดยสารส่วนใหญ่เลือกพักผ่อนเอาแรง ทำให้การเดินทางราบรื่นสบายดี แม้จะเป็นสายการบินโลว์คอสต์แต่เราก็ไม่ได้รู้สึกว่าขาดอะไร แม้จะก่อนเดินทางเราจะจิตตกไปกับความกลัว... กลัวว่าสายการบินจะยกเลิกเที่ยวบินของเรา ดังที่เคยเป็นข่าวกระหึ่มเว็บไซต์ชื่อดัง

ทันทีที่ประตูอาคารผู้โดยสารสายการบินโลว์คอสต์ (LCC Terminal) เปิดออก ลมเย็นๆ อุณหภูมิประมาณ 20 องศาเซลเซียสที่เจือละอองฝนก็ปะทะหน้าอย่างจัง เราแอบยิ้มมุมปากนิดนึง อา... อากาศเย็นๆ แบบนี้ นี่สินะที่เรารอคอย เราเข้าแถวขึ้นรถรอเพียงชั่วครู่ก็ได้ลากกระเป๋าขึ้นรถบัสรับส่ง ยืนโหนรถเพียงไม่ถึง 10 นาทีก็มาถึงตัวอาคารหลักที่มีพร้อมทั้งร้านสะดวกซื้อ ร้านเช่าพอกเก็ตไวไฟ (ต้องจองมาล่วงหน้า) เคาเตอร์บริษัทเช่ารถต่างๆ และที่สำคัญคือเป็นที่ตั้งของสถานีปลายทางของรถรางลอยฟ้า (Monorail) สายเดียวของเมืองนาฮาด้วย

จากสนามบินนาฮา หากนั่งรถรางมาสุดสายแล้วเดินต่ออีกซักหน่อย เราก็จะเห็นปราสาทชูริ (首里城) เด่นเป็นสง่า ปราสาทชูริเป็นศูนย์กลางของอำนาจการปกครองเกาะที่ใหญ่ที่สุดของอาณาจักรริวกิวมาตั้งแต่การรวมตัวกันของสามแคว้นหลักบนเกาะโอกินาวาให้เป็นปึกแผ่นในคริสต์ศตวรรษที่ 15 โดยแคว้นชูซันซึ่งตั้งอยู่ทางตอนกลางของเกาะได้รับชัยชนะเหนือแคว้นโฮชูซันทางตอนเหนือและแคว้นนันซันทางตอนใต้ และได้รับการรับรองความเป็นชาติจากจักรวรรดิจีน จุดนั้นเองที่ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์ชาติริวกิว นอกจากอาณาจักรริวกิวจะเป็นรัฐบรรณาการของจักรวรรดิจีนแล้ว ยังได้รับสิทธิประโยชน์ทางการค้าจากจีน และได้รับอิทธิพลจากจีนในแง่ของวัฒนธรรมและความเป็นอยู่หลายๆ อย่าง อาจจะเรียกได้ว่าเป็นคนจีนมากกว่าญี่ปุ่นด้วยซ้ำ

บัลลังก์จำลองที่ปราสาทซุริ

แบบจำลองปราสาทซุริ แสดงพิธีการแต่งตั้งเจ้าเมือง โดยมีผู้แทนจากจีนเข้าร่วมพิธีด้วย

“ดูเหมือนจีนหน่อยๆ ญี่ปุ่นนี่ๆ บางมุมก็มีกลิ่นอายเกาหลีสินะ” นั่นคือความคิดแวบแรกของเราหลังจากที่มาถึงปราสาทซุริที่ตัวอาคารเป็นอาคารไม้ทาสีแดงสดใส นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมภายในได้ โดยเสียค่าเข้าชมประมาณ 800 เยน น่าเสียดายว่าเจ้าหน้าที่กำลังบูรณะตัวปราสาทด้านหน้า ทำให้เราอดถ่ายรูปอาคารไม้สีแดงแบบเต็มๆ ได้แต่ขำเลียมองแบบจำลองที่ตั้งอยู่ภายในเท่านั้น แต่เรายังสามารถเดินชมภายในตัวปราสาท หรือชมทิวทัศน์ภายนอกได้อย่างไม่เสียอรรถรส ถ้าไม่หันกลับมามองนั่งร้านที่บังตัวปราสาทไปเกินครึ่ง

“ไม่เป็นไร ไว้ค่อยมาชมคราวหน้าก็ได้” เป็นความคิดสุดท้ายของเราก่อนเดินออกจากตัวปราสาท กลับเข้าสู่ภายในเมือง

รถรางลอยฟ้าสายเดิมพารามาสู่ถนนโคซุไซ (Kokusaidori - 国際通り) ซึ่งเป็นถนนสายหลักของเมืองนาฮา สองข้างทางเต็มไปด้วยร้านรวง ไม่ว่าจะเป็นร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า ร้านขายของที่ระลึกต่างๆ อาทิ ข้าวเกรียบรสกุ้งลายเสือ ทาร์ตมันม่วง เรลจากรถไฟที่สถานีเคงโจมาเอะ (Kenchomae) ซึ่งมีห้างสรรพสินค้าใหญ่ชื่อริวโบตั้งอยู่ ข้างๆ เป็นที่ตั้งของที่ทำการรัฐบาลท้องถิ่น เราเลือกเริ่มต้นการเดินทางจากจุดนี้เพราะเราสามารถเดินเล่นบนถนนโคซุไซได้ตั้งแต่หัวถนน เดินชิมขนมและอาหารไปเรื่อยๆ ก่อนจะแยกออกจากถนนใหญ่ไปยังซอยเล็กๆ เพื่อมุ่งหน้าสู่ตลาดปลาเมากิชิ (Makishi Fish Market - 牧志公設市場)

ใครที่จะมาเที่ยวตลาดปลาเมากิชิ ขอให้ลิ้มภาพตลาดปลาโอโซที่ไทเปหรือที่สุขุมวิทไปซะก่อน เพราะนี่คือตลาดสดแท้ๆ มีการแลกเปลี่ยนกันจริงจัง แบบซื้อจริงขายจริงโนสลิ้งโนสตันท์ แต่ถึงจะเป็นตลาดสดแต่ก็สะอาดสะอ้านตามมาตรฐานญี่ปุ่น ไม่มีน้ำซังหรือแมลงสาบวิ่งเล่นให้รำคาญใจแม้แต่น้อย แต่ถ้าใครไม่โปรดปรานบรรยากาศตลาดสด ก็สามารถขึ้นไปชั้น 2 เพื่อไปรับประทานอาหารได้โดยที่ชั้น 2 จะเป็นการจัดร้านคล้ายๆ ตลาดโต้รุ่งหรือฟู้ดคอร์ท ต่างกันตรงที่แต่ละร้านจะมีที่นั่งเป็นของตัวเอง และไม่มีการสั่งอาหารข้ามร้านเหมือนตลาดโต้รุ่งเมืองไทย เราเลือกเดินเข้าร้านหนึ่งร้านที่ดูแล้วมีอาหารโอกินาวาและปลาดิบให้เลือกรับประทาน อาจเพราะกระแสญี่ปุ่นฟีเวอร์ที่ทำให้อาหารโอกินาวาเริ่มเป็นที่รู้จักของคนไทย แม้แต่ในกรุงเทพฯ ก็มีร้านอาหารโอกินาวาให้เราได้ลองสัมผัสวัฒนธรรมแบบชาวเกาะอยู่บ้าง ซึ่งหลายต่อหลายคนที่ได้เคยลองอาหารโอกินาวาต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า “เหมือนอาหารไทยจังเลย”

จะว่าไป อาหารจานเด็ดของโอกินาวานั้นก็ดูคล้ายคลึงอาหารไทยเชื้อสายจีนอยู่ไม่น้อย ตั้งแต่มะระผัดไข่ที่ดูหน้าตาคุ้นเคยเพียงแต่ผ่านการปรุงรสที่เบาบางจึงได้รสชาติของมะระอย่างเต็มที่ หรือหมูสามชั้นต้มเค็มที่ดูเหมือนมาจากเยาวราช สำหรับพวงอุ้งนึ่งที่เดี๋ยวนี้อาจได้ทั่วไปแม้แต่ตามตลาดนัดในกรุงเทพฯ แต่สำหรับพวงอุ้งนึ่งของโอกินาวาจะยังมีรสเค็มจากน้ำทะเลและเปรี้ยวๆ ต้องจิ้มทานกับซอสเปรี้ยว หรือแม้กระทั่งเต้าหู้ยี้ก็อ่อนเล็กๆ แต่รสเข้มข้นที่ดองบิทาน

อาหารทะเลสดๆ ที่ตลาดปลา

ศูนย์อาหารตั้งอยู่ชั้นบนของตลาดปลา

ส่วนหนึ่งของอาหารโอกินาวา

ภายในถ้ำเกียวกุเซนโดะ

ทีละนิด ไม่เพียงแต่อาหารเท่านั้น เครื่องดื่มประจำเกาะโอกินาวา อย่างเหล้าชาวอาวามอรี (Awamori - 泡盛) นั้น ว่ากันว่าได้รับอิทธิพลมาจากเหล้าขาวของไทยเมื่อราวคริสต์ศตวรรษที่ 15 สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีและมีการค้าขายกับอาณาจักรริวกิวนี้เอง

วันรุ่งขึ้นเราตื่นแต่เช้าเพราะวันนี้จะต้องเดินทางไกล เราเริ่มต้นด้วยการนั่งรถรางลอยฟ้าไปยังท่ารถประจำเมืองนาฮา แล้วขึ้นรถเมล์สาย 83 อยู่ชักรู เพื่อที่จะไปสวนสนุกโอกินาวาเวิลด์ (Okinawa World) เนื่องจากเป็นสายรถที่ 1-2 ชั่วโมงจะมาซักคัน จึงต้องเช็คตารางรถให้ดี

อาจเพราะเป็นรถขาออกรอบที่ไม่ค่อยเข้านักผู้โดยสารบนรถจึงค่อนข้างบางตา เราเลยได้นั่งชมวิวสองข้างทางอย่างสบายๆ ระหว่างที่รถเมล์พาเราไปสู่จุดหมาย จากใจกลางเมืองนาฮา เราเห็นสภาพชุมชนเมืองค่อยๆ ถูกแทนที่ด้วยหมู่บ้านและทุ่งหญ้าสองข้างทาง ก่อนที่รถจะจอดที่สถานีปลายทางเกียวกุเซนโดมาเอะ (Gyokusendo-mae) ทันทีที่ลงจากสถานี เราก็เห็นประตูสีแดง สัญลักษณ์ของสวนสนุก Okinawa World ตั้งตระหง่านอยู่

สวนสนุกโอกินาวาเวิลด์มี 3 ส่วน คือส่วนถ้ำเกียวกุเซนโด (Gyokusendo Cave) ซึ่งอยู่ด้านหน้า ส่วนด้านในมีหมู่บ้านริวกิวและสวนงู ด้วยความที่เราไม่ได้พินิจยู่เท่าใดนักจึงเลือกซื้อตั๋วแบบที่สามารถเข้าชมเฉพาะถ้ำและหมู่บ้านริวกิว สนนราคา 1240 เยน

ทันทีที่เดินเข้าถ้ำเกียวกุเซนโด ลมเย็นๆ อุณหภูมิ 21 องศาเซลเซียสก็ปะทะหน้าเราทันที ภายในถ้ำมีไฟเป็นจุดๆ แต่ก็ทึบว่ามีมืดสลัว ถ้าเทียบกับแดดจ้าภายนอก เมื่อสายตาเราปรับเข้ากับ ความมืดได้แล้ว ภาพแรกที่มีมองเห็นคือหินงอกหินย้อยเต็มทั้งสองฝั่งของทางเดินที่พาดผ่านกลางถ้ำ มีลำธารเล็กๆ ไหลเคียงไปตลอดทาง ระยะทางในถ้ำที่เปิดให้นักท่องเที่ยวชมนั้นยาวไม่ถึง 1 กิโลเมตร หากแต่ทุกมุมมีรายละเอียดที่ทำให้ต้องครุ่นคิดถึงความมหัศจรรย์ของธรรมชาติ ที่สามารถสรรสร้างคามงดงามแปลกตาได้โดยปราศจากตัวช่วยใดๆ

ที่คั่นหนังสือ ลายพื้นเมืองริวกิว

ข้าวหน้าปลาดิบ

เมื่อก้าวออกจากถ้ำ โชนต่อไปคือหมู่บ้านริวกิว ซึ่งเป็นการจำลองวิถีชีวิตและวัฒนธรรมแบบชาวริวกิวโบราณ ทั้งหมู่บ้านมีเสียงดนตรีพื้นบ้านของริวกิวคลอไปตลอด ทั้งจากดนตรีบรรเลงสดจากฝีมือนักดนตรีตามซุ้มขายซันชิน (三線) หรือซอพื้นบ้านริวกิวที่ทำจากหนังงู และจากแผ่นซีดีที่มีซุ้มขายตลอดทางเช่นกัน นอกจากดนตรีแล้วในหมู่บ้านยังมีงานหัตถกรรมเล็กๆ น้อยๆ ให้นักท่องเที่ยวได้ลองสัมผัส (โดยมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม) ไม่ว่าจะเป็นการปั้นเครื่องปั้นดินเผา ทอผ้า เป่าแก้ว ทำกระดาษ ย้อมคราม ฯลฯ เราก็มองมองดูนาฬิกาที่บอกเวลาบ่ายต้นๆ อืม... ยังมีเวลา ถึงจะไม่มากนักก็เถอะ เราจึงเลือกเข้าไปลองทอผ้าด้วยกี่โบราณแบบโอกินาวาดูการเรียนรู้ทอผ้าหลักสูตรเร่งรัดที่นี้ไม่ใช่เรื่องยาก เพราะทันทีที่เราั่งลงที่กี่ทอผ้า ครูจะบอกให้เราเหยียบคันเหยียบตามหมายเลข พลาจสอดกระสวยด้ายสลับไปมาสลับกับกระทุ้งด้ายให้แน่น ใช้เวลาประมาณ 15 นาทีเท่านั้น และเงินประมาณ 800 เยน กับการ “เหยียบตามคำบอก” เราก็ได้ที่คั่นหนังสือแบบทอมือมาเก็บไว้เป็นความภาคภูมิใจ พลาจนึกในใจว่าด้วยฝีมือระดับนี้ เราคงยึดการทอผ้าเป็นอาชีพสำรองไม่ได้แน่ๆ

ก่อนกลับ เรานั่งรอชมการแสดงกลองเอสะ ซึ่งถือเป็นการแสดงพื้นบ้านของริวกิวที่เป็นอีกหนึ่งไฮไลท์ของที่นี่น่าเสียดายที่การแสดงทั้งหมดเป็นภาษาญี่ปุ่นและห้ามถ่ายภาพโดยสิ้นเชิง แต่ด้วยภาษากายและความสามารถของนักแสดง คนดูที่รู้ภาษาญี่ปุ่นแบบงูๆ ปลาๆ อย่างเราก็สามารถสนุกไปกับการแสดงได้

การแสดงกลองเอสะบนถนนโคซุไซ

น้ำทะเลที่สวยงามที่ท่าเรือโทยะ

หลังจากใช้เวลา 2 คืนแรกที่เมืองนาฮา วันนี้เราจะออกตระเวนรอบเกาะ เริ่มต้นด้วยการรับรถเช่าก่อนขับรถขึ้นเหนือ แวะรับประทานอาหารกลางวันกันที่ท่าเรือโทยะในเมืองโยมิตันที่มีร้านอาหารทะเลเล็กๆ ชื่อ “อุมินซุ” ที่เราเคยเห็นในวีวในอินเทอร์เน็ตอยู่ ในวีวบอกว่า เป็นร้านไม้เล็กๆ อยู่ติดท่าเรือ แต่พอไปถึง อาคารไม้หลังที่ว่างกลายเป็นอาคารร้างไปเสียแล้ว เพราะร้านอาหารย้ายขึ้นไปตั้งอยู่บนอาคารคอนกรีต 2 ชั้นขนาดใหญ่ข้างๆ ที่คงเพิ่งสร้างเสร็จ เพราะยังเห็นแจกันดอกไม้แสดงความยินดีตั้งอยู่เนื่องแน่นทางเข้าที่ชั้น 1 อืม... คงทำมาค้าขึ้นแน่ๆ ถึงได้อัปเดตจากบ้านไม้เล็กๆ กลายเป็นตึกใหญ่โต แต่ถึงแม้ตัวอาคารจะเปลี่ยนไป แต่ความสดใหม่ของอาหารทะเลราคามิตรภาพก็ยังเป็นจุดขายของที่นี่

จากเมืองโยมิตัน เรายังคงขับรถขึ้นเหนือไปยังจุดหมายต่อไป ซึ่งคือสวนน้ำบูเซนะ (Busena Marine Park) ซึ่งเป็นหาดทรายตามแนวปะการังน้ำตื้น มีเรือท้องกระจกและหอสังเกตการณ์ใต้น้ำที่ตั้งอยู่ห่างจากฝั่งกว่าร้อยเมตร ใ้ให้เราสองดูปลาน้อยใหญ่ตามแนวปะการังอีกด้วย หากกลับก่อนขึ้นรถต้องเดินผ่านหาดทรายขาวๆ ที่กันขวางผืนน้ำไว้ น้ำทะเลใสๆ สีครามปนเขียวเหมือนเทอคอยซ์ทำให้เราอดใจไม่ได้ที่จะลองวิ่งลงไปเอาเท้าจุ่มน้ำทะเล แต่ทว่า...

เจียก! คือเสียงร้องของเราที่ดังขึ้นทันทีที่ปลายเท้าสัมผัสกับน้ำทะเลที่เย็นเหมือนแช่ตู้เย็นทั้งไว้ข้ามคืน ความคิดที่จะเปลี่ยนชุดว่ายน้ำวิ่งลงทะเลโอกินาวาจึงเป็นอันจบไปตั้งแต่วันนั้น

หอสังเกตการณ์ใต้น้ำ

อันที่จริง การมาดูปลาที่หอสังเกตการณ์นี้เป็นเหมือนการอุ่นเครื่องให้กับจุดหมายต่อไปของเรา ซึ่งแม้จะไม่ใช่ปลาที่อยู่ตามธรรมชาติ แต่ก็มีมีการจำลองแหล่งปลาซุกชุมในกระแสน้ำอุ่นคุโรชิโว (Kuroshio Current) ซึ่งพัดผ่านแนวหมู่เกาะน้อยใหญ่ของโอกินาว่ามาไว้ในแทงค์น้ำขนาดใหญ่ยักษ์ ไซ้แล้ว... เรากำลังพูดถึงชูราอุมิอควาเรียม (Churaumi Aquarium - 美ら海水族館) หรือพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำชูราอุมิ ซึ่งเคยเป็นพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำที่ใหญ่ที่สุดในโลก ก่อนจะต้องเสียตำแหน่งให้กับพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำที่มัลลัสจอร์เจีย สหรัฐอเมริกา ไปเมื่อสิบกว่าปีที่ผ่านมาเนื่องจากพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำแห่งนี้จะเป็นหนึ่งในไฮไลต์ที่ห้ามพลาดในการมาเยือนโอกินาว่าของใครต่อใครเป็นแน่แท้ เพราะเมื่อเราพยายามจะเช็คอินในแอปพลิเคชันเครือข่ายสังคม ก็พบว่ามีคนเช็คอินไปแล้วเป็นหลักล้าน

ก่อนซื้อตั๋ว โปรดจงเข้าใจไว้ว่าพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำเป็นของชอบของครอบครัว ดังนั้น จะเดินไปมูมโหนด ท่านก็จะได้พบเด็ก เด็ก และเด็ก ตั้งแต่วัยแบเบาะนอนในรถเข็น ไปจนถึงวัยรุ่นนุบาล ประถม และมัธยมเลยทีเดียว ถ้าโชคดีมากๆ อาจจะได้เจอกับเด็กนักเรียนที่มาทัศนศึกษาเป็นหมู่คณะได้ แต่จากประสบการณ์การเข้าพิพิธภัณฑ์ที่เต็มไปด้วยเด็กมาหลายที่ทั่วโลก เราคิดว่าเด็กญี่ปุ่นค่อนข้างมีระเบียบเรียบร้อย ไม่ค่อยน่าปวดหัวสักเท่าไร ยิ่งเราเป็นคนต่างชาติด้วยแล้วเด็กๆ จะไม่ค่อยอยากมาอวดด้วยเลย

ชูราอุมิอควาเรียม

สะพานโคริ

ไฮไลต์ของพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำชูราอุมิ คือบ่อกระจกขนาดใหญ่ยักษ์ที่บรรจุน้ำทะเลอยู่เกือบ 2 ล้านแกลลอน ภายในมีปลาฉลามวาฬตัวใหญ่และปลากะเบนแมนตาอยู่หลายตัว เวลาทองของการชมบ่อนี้คือช่วงให้อาหารปลา คงไม่บ่อยนักที่เราจะได้เห็นปลาฉลามวาฬมากินอาหารอยู่ข้างๆ และเมื่อยักษ์ใหญ่ใจดีเหล่านี้อิ่มท้อง ก็ถึงเวลาโชว์ตัวด้วยการว่ายน้ำเฉียดๆ กระจกฝั่งคนดูเฉียดมาที่ก็จะมีเสียงกรีดกรีดจากผู้ชมทั้งเด็กและผู้ใหญ่ รวมถึงเราด้วย ก็แหม... มันอดตื่นเต้นไม่ได้เนี่ย

นอกจากสัตว์น้ำที่ถูกจัดแสดงภายในตัวอาคารแล้ว ยังมีบ่อเต่าและโชว์ปลาโลมาด้านนอกด้วย เพียงแต่ว่าด้วยเวลาที่ล่วงเลยไปจนพระอาทิตย์เกือบจะตกดินแล้ว ทำให้เราตัดสินใจมุ่งหน้าไปที่หาดมรกต (Emerald Beach) ที่อยู่ใกล้ๆ เพื่อรอดูพระอาทิตย์หย่อนตัวลงสู่พื้นน้ำมหาสมุทรแปซิฟิกอย่างช้าๆ... วันหยุดหมดลงอีกวันแล้วสินะ

เช้าวันรุ่งขึ้นเราขับรถไปยังเกาะโคริ (古宇利島) ที่อยู่ไม่ไกลจากที่พักเราบนเกาะยางาจิ (屋我地島) เท่าไรนัก โดยมีสะพานโคริที่มีความยาวราว 2 กิโลเมตรเชื่อมเกาะทั้ง 2 เข้าไว้ด้วยกัน หาดทรายบนเกาะโคริขาวสะอาดแม้ทรายจะไม่ละมุนเท่าหาดตามเกาะแก่งของทะเลบ้านเรา ตัดกับน้ำทะเลสีฟ้าอมเขียวที่ใสจนมองเห็นพื้นทรายได้แม้ในวันที่ฟ้าไม่เปิดเช่นนี้

ร้านคิชิโมโตะ โชชูโด

ซากปราสาทนาคิจิน

ไม่ไกลจากเกาะโคริเป็นที่ตั้งของซากปราสาทนาคิจิน (Nakijin Castle Ruins - 今帰仁城跡) ซึ่งยูเนสโกประกาศให้เป็นมรดกโลก ปราสาทนาคิจินเคยเป็นที่มั่นของแคว้นโฮชูซันทางตอนเหนือของเกาะมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 13 แต่ต่อมาต้องเพลิงพล้ำให้แก่แคว้นชูซันทางตอนกลางและถูกควบรวม ก่อนที่แคว้นชูซันจะรวมแคว้นนินชันเข้าไว้ด้วยกันและรวมชาติเป็นอาณาจักรริวกิวได้ น่าเสียดายที่ตัวปราสาทเองถูกทำลายไปจนเกือบหมดในช่วงสงคราม เหลือเพียงซากปรักหักพังของฐานปราสาทเท่านั้น นอกจากซากปราสาทแล้ว ในบริเวณนั้นยังมีพิพิธภัณฑ์ขนาดเล็กที่จัดแสดงโบราณวัตถุที่ขุดพบได้ในบริเวณปราสาท ตลอดจนแบบจำลองชีวิตของชาวโอกินาวาโบราณอีกด้วย

ก่อนที่วันนี้จะคล้อยบ่าย เราแวะร้านคิชิโมโตะ โชชูโด (きしもと食堂) ซึ่งเป็นร้านขายโซบะสไตล์โอกินาวาชื่อดังในเมืองโมโตบูที่อยู่มานานเกินศตวรรษ ตัวร้านมีขนาดเล็กและทรุดโทรมไปบ้าง แต่นักชิมที่ต่อแถวกันยาวหน้าร้านเป็นเครื่องการันตีได้อย่างดีว่าร้านนี้ได้ด

ถ้าจะให้พูดถึงโซบะสไตล์โอกินาวา ต้องขอบอกว่าโปรดจงลิ้มโซบะญี่ปุ่นทั่วๆ ไป ที่ท่านเคยได้รับประทานมาก่อน เพราะโซบะสไตล์โอกินาวาแทบไม่มีอะไรเหมือนโซบะทั่วไปเลย เริ่มตั้งแต่ตัวเส้นที่ใหญ่เหมือนเส้นอูดงมากกว่าเส้นโซบะ น้ำซุป์ที่ผสมผสานรสชาติของ

แหลมซัมปา

แหลมมันซาโม

ไอศกรีมบลูซีล

สาหร่ายคอมบุ ปลาแห้ง และกระดุกหมู รสชาติเข้มข้นคล้ายคลึง น้ำซุปรามเง มากับเครื่องเคียงอันได้แก่หมูสามชั้นตุ๋นจนเปื่อยและ ลูกชิ้นปลา โรยด้วยหอมซอยด้านบน เวลารับประทานต้องลองหยด โคะเรอสุ (Koregusu - 高麗胡椒) ซึ่งเป็นเหล่าชาวอาวาโมริแซ่พริก ช่วยเพิ่มความลึกให้กับรสชาติ

สำหรับเรา วันนี้เป็นวันเก็บตกสถานที่เช็किनสุดฮิต ไม่ว่าจะสวนสับปะรด (Nago Pineapple Park) ซึ่งเป็นสวนสับปะรด กิ่งๆ สวนสนุกสำหรับให้นักท่องเที่ยวเข้าชมโดยเฉพาะ แน่นอนว่ามีร้านขายของที่ระลึกให้ละลายทรัพย์ไปฝากคนที่บ้าน ไม่ว่าจะเป็น น้ำสับปะรด ไลน์สับปะรด และขนมขึ้นชื่ออื่นๆ ของโอกินาวา แหลม มันซาโม (Cape Manzamo - 万座毛) ซึ่งมีรูปพรรณสัณฐานคล้ายๆ ช้างและคลาล่าไปด้วยนักท่องเที่ยว ถ้าขับรถจากแหลมมันซาโม ประมาณครึ่งชั่วโมงก็จะถึงแหลมซัมปะ (Cape Zampa - 残波岬) ที่มีประภาคารสีขาวเป็นจุดเด่น แล่นนี้เป็นแหล่งตกปลาและดำน้ำที่มีชื่อเสียง ถึงแม้เราจะมาถึงตอนเย็นๆ แล้วยังตาม แต่ก็ยังเห็นนักดำน้ำเพิ่งขึ้นจากทะเลกันเป็นกลุ่มใหญ่

เราลั้บถึงตัวเมืองนาฮากันตอนเกือบค่ำ หลังจากไปเดินดูบรรยากาศบนถนนโคชูไซครั้งสุดท้ายก่อนกลับเมืองไทย แต่ก่อนกลับก็ขอแวะชิมไอศกรีมบลูซีล (Blue Seal) ชักครั้ง ว่ากันว่าไอศกรีมบลูซีลเป็นไอศกรีมเชื้อชาติอเมริกันแต่เติบโตที่โอกินาวา เข้ามาตั้งแต่สมัยอเมริกามาตั้งฐานทัพในญี่ปุ่น หน้าตาเหมือนไอศกรีมโฟรโมสต์ที่เคยเห็นสมัยเด็กๆ ที่ต่างกันคือรสชาติไอศกรีมที่หอมหวานมันสมกับทั้งสัญชาติและเชื้อชาติเลยทีเดียว

เราจ้องมองท้องฟ้าใสๆ ยามค่ำคืนเหนือท่าอากาศยานนาฮากันถึงแม้ว่าวันนี้จะเป็นวันสุดท้ายของทริปนี้แล้ว เรายังหาคำตอบไม่ได้ว่ามาโอกินาวาดีกว่าไปเที่ยวหลีเป๊ะจริงหรือไม่อย่างที่เคยถูกทักท้วงไปตั้งแต่แรก แต่ส่วนผสมที่กลมกล่อมระหว่างอากาศเย็นๆ ฟ้าใส น้ำทะเลสีคราม อาหารทะเลสดใหม่ และวัฒนธรรมริวกิวที่มีเอกลักษณ์ไม่เหมือนใคร น่าจะพอจูงใจให้ใครต่อใครเขียนคำว่า “โอกินาวา” เอาไว้ในรายชื่อสถานที่ที่ต้องไปเยือนอย่างแน่นอน.

ภาพจาก: <http://zekkeijapan.com/area/index/15/>

Krungthai
กรุงไทย

ได้ใบสั่ง จ่ายค่าปรับง่าย ๆ ที่กรุงไทยทุกช่องทาง ทั้งใบสั่งจากกล้องและแบบเล่ม รวมถึงใบเตือนทุกชนิด

- เคาน์เตอร์ธนาคารกรุงไทยทุกสาขา • ตู้ ATM และตู้ ADM กรุงไทย
- KTB netbank • จุดรับชำระที่มีสัญลักษณ์

ช่วยกัน
รักษากฎจราจร
ดีที่สุดครับ

เอกสาร/สลิปที่ได้จากการชำระเงินผ่าน ธ.กรุงไทย ทุกช่องทาง สามารถใช้เป็นหลักฐานแทนใบเสร็จรับเงิน โดยไม่จำเป็นต้องส่งหลักฐานการชำระเงินไปที่สถานีตำรวจ ระบบจะทำการบันทึกข้อมูลการชำระค่าปรับของท่านโดยอัตโนมัติ

LiveSMART
กรุงไทยเข้าใจคุณ

KTB Care

KTB.CO.TH

Call Center

02 111 1111

ส เสนอแนะอย่างมีหลักการ
ศ ศึกษาโดยไม่หยุดนิ่ง
ค คนคลังที่มีคุณภาพ